Digitized by Google

186 P.o. Kl. 8152 I Scand 279

24.

Denne Bog er mig Hans Jensön Krog
foræret aff min Sönderlige gode Ven
Kund Pedersön Skriffuere udi
Stubkiöbing i Hans Huß 3 Paaske:
Dag Ao. Christi 1629.
huilcken ieg strax Haffer foræret
igien min kiere Daatter Ma-
rene Hansdaatter som hun er
ieg vidner her under med beggis
Woris hender

Hans Jensön Krog
Segnerest i Aaster
Sogn udi Fölster.

Marene Hansdaatter.
med egen Haand.
8. Aprilis 1.6.29.

26

Jt Hundrede vduaalde Danske Viser/ Om allehaande Merckelige Krigs Bedrifft / oc anden seldsom Euentyr som sig her vdi Riget ved Gamle Kemper / Naffnkundige Konger/ oc ellers fornemme Personer begiffuet haffuer / aff arilds tid indtil denne Nerwærendis Dag:

Prentet i Kiøbenhaffn/

M. DC. XIX.

Paa Henrich Waldkirches Bekaastning/ oc findis hoss hannem til kiøbs.

A170/576

Søffrensson, Anders

P.O. Hel. 8752 P

Bayerische
Staatsbibliothek
München

Stormectige / Høybaarne Forstinde oc Frue / Frue Sophia / Danmarckis / Norgis / Vendis oc Gottis Dronning: Indfød Hertuginde vdi Mekelnborg etc. Hertuginde i Sleßuig / Holsten / Stormarn oc Dytmersken / Greffinde i Oldenborg oc Delmenhorst / min allernaadigste Dronning oc Frue.

*

Naade oc Fred aff Gud ved JEsum Christum vor HErre.

DET bliffuer nu paa denne næruærendis Tid / fem Aar / Allernaadigste Dronning / at eders Naade vaar paa Huæn / at beſee hueß merckelige oc nyttige Inſtrumenter / Oc anden atskillige Arbeyd / Erlig oc Velbyrdig Mand Tyge Brahe til Knudſtrup / der haffuer ladet Forfærdige / met wſigelig ſtor Wmage oc Bekaaſtning / til at forfare Himmelens / Planeternis oc Stiernernis Løb / etc. Hues lige faſt icke aff Verdſens Begyndelſe nogen ſteds er

paafundet eller giørt / det nogen mand læst haffuer eller veed aff at sige. Oc der eders Førstelig Naade haffuer saadant altsammen flitteligen met stor lyst oc forundring beseet / Oc maatte der end da for storm oc wuæyr skyld / fortoffue indtil paa tredie Dag / er der offuer Borde allehaande visse Tale oc Snack sig begiffuen. Iblant andet haffuer den gode Mand Tyge Brahe min gunstige Herre oc gode gamle Ven / ocsaa rørt noget hoff Eders Naade om min Person / som der da ocsaa wuærdig vaar offueruærendis / At ieg haffde vore Danske Historier vnder Hænder / oc end ocsaa beflittet mig at samle tilhobe i nogle bøger mange gamle Danske Viser / til huilcke E. N. Lod sig formercke at haffue synderlig Lyst oc behageligheed at læse. Aff denne Ørsage haffuer da Eders Naade strax begæret / at ieg vilde lade E. F. N. bekomme saadanne gamle Diet oc Viser / som da gaffues tilkiende / at ieg skulde haffue en deel hoff mig der paa Landet. Huilcken E. F. N. begering / ieg da (som tilbørligt vaar) offuerbudet paa det vnderdanigste at følge / dog der hoff ydmygeligen bedendis / at E. Naade vilde paa en kaart tid haffue Taal met mig / indtil saa lenge / ieg kunde vduelie nogle aff de fornemiste / oc lade

dem

dem reenskriffue oc tilskicke E. F. N. i fremtiden. Huor met Eders Naade bieff da tilfreds/ Oc efterdi tiden haffuer her offuer forhalet sig / haffuer E. F. Naadis Hoffmesterinde / Erlig Velbyrdig oc Gudfrygtig Frue/ Frue Birithe Bilde / mig her om nogle gange mundeligen oc skrifftligen paamindt / at ieg saadant mit Løffte vilde tilencke at efterkomme. Men ihuorlunde det er tilgaait / da er mit forsæt aldelis imod min vilie oc mening forhindret vdi atskillige maader. En part / at ieg for anden dess lige victigere Arbeyd oc idelig Vandring er nødtungen til at lade dette ligge : Oc en part ocsaa at her vdi Riget ringe ocsag (diss værre) haffuer begiffuen sig at omgaas met Viser enten at læse eller siunge vdi midler tid. Nu er det ocsaa diß imellem kommen saa vist / at ieg selff haffuer ladet indføre oc forlegge it nyt Tryckeri her vdi Ribe/ efter som ieg oc da paa Huæn berette for E. F. N. At ieg haffde i sinde / oc Kong: Majest. milder oc høylofflig ihukommelse / da oc samme til met tilsagn beuilget oc priuilegirt. Saa ieg haffuer nu ingenlunde lenger kunde her met opholde Eders Naade / Gud giffue ickun at denne min ringe Tieniste oc Arbeyd / ellers maatte teckis E. F. N. Oc findis saadant at

det kunde læsis met Lyst / oc mange til nytte oc gaffn. Huilcket ieg visseligen forseer mig til / efterdi saadanne gamle Poetiske Diet haffue været vdi brug aff første begyndelse fast hoss alle Nationer / oc fører sine besynderlig mangfoldige gaffn met sig / som her efter skal omtalis. Saa at der oc skulle findis mange / som vden tuil skulle høyligen berømmet / at E. F. N. haffuer været orsage her til / at saadant er vdgaaet paa Prenten / oc bliffuer nu den menige Mand meddeelt. Huilcket er ocsaa i sandhed en berømmelig ting vdi Forstelige Personer / at de iblant anden stor omhu / ville end ocsaa tencke paa saadanne Historiske Antiquiteter. Huor aff den Naffnkundige Keyser Carolus Magnus prisis oc loffuis At ligeruiss som hand tractet efter at giøre lofflig Mandoms gierninger / saa lagde hand oc flid paa / at icke alleneste hans egen Mandelig bedrifft / kunde beskriffues baade i Historier oc herlige sang oc Viser / men bar oc en besynderlig omhyggelighed for de gamle Poetiske Diet / som vaare lagde om hine fremfarne Kongers oc Kempers vnderlige oc priselige Jdret / at de kunde forvares / antegnes oc bruges almindelig / at huer mand kunde vide der aff at sige oc siunge. Saa at hand selff haffuer ideligen øffuet sig i

saa-

saadanne sang/ at hand kunde til tids fordriffue siunge oc opregne dennem/ saa det var stor lyst at høre paa. Oc lod der hoff met wspard bekaastning opsøge saadanne Documenter/oc haffde gierne dette slaus folck hoff sig/som viste noget her aff at sige. Oc vaar vel at yrske/ at mand haffde noget meere der aff end mand haffuer/ da maa vel skee / wi Danske skulle icke end staa nederst paa Bladet.

Huorfaare alle de som Danske Mands Naffn vel vnde / bør at vide E. F. N. stor loff oc tack / at de nu saa lætteligen haffue bekommet denne Bog at læse / som maa vel skee icke skulde skeed saa snart / haffde eders Naade icke været der til diss større orsage. Beder her hoff paa det allerydmygeligste / at E. F. N. vil icke fortencke mig / at det haffuer nogen tid lang fordraget sig / før end ieg kunde komme til at offuerantuorde eder denne lille Bog. Orsagen kand giffue sig/at ieg nest Guds Naadis hielp/ kunde forære E. F: N. met noget bedre i sin tid.

Den allsomectigste gode Gud/naadeligen spare oc bevare Eders Førstelige Naadis høymectighed / met eders Naadis elskelige vnge Høybaarne Børn / besynderligen vaar allernaadigste Herre Printz oc vdualde Konning/ Konning Christian IIII. Met alle Før-

ſtelige Stammer / ſom det Danſke Kongelige Huſſ er forvandt : Diſligeſte de Fromme oc Viſe Herrer Kong: Majeſt: til forordnede Regerings Raad / met hans Naadis menige Raad oc Rigens Adel / oc alle andre Stater her vdi Landet / at wi tilſammen vdi god Fred oc Roligheed kunde tiene den ſamme ſande / Enige gode Gud / i all Gudelighed oc ærlighed. Sereffuet vdi Ribe / den xvj Junij / paa huilcken Dag / ſiu Aar forleden / Eders Naadis Høybaarne Søn / vor allernaadigſte Herre oc Printz / CHRISTIANUS IIII. Er hyldet paa Viborg Landsting / faſt ved denne ſamme Aars tid / ſom hans Naade nu oc ſaa hyldis til Oſlo vdi Norge. HErren bevare hannem met ſine Engler paa hans veye / oc offuergyde hannem met en god Velſignelſe / oc ſætte en Guld Krune paa hans Hoffuet / HERREN ſende hannem ſin hielp aff Helligdommen / oc giffue hannem it langt Liff / altid oc Euindelige / Amen. Anno 1591.

Eders Førſtelige Naadis
ydmyge oc villige Tiener

Anders Søffrenſſøn
Vedel.

Den

Den Første Part aff denne Vise Bog.

FØrste Part aff denne Vise Bog/ indholder gamle Kempe Viser/ huad deris Kamp/ Feet oc anden dislige idræt været haffuer. Men paa huad tid oc sted at de haffue leffuit/er icke til visse at sige/andet end huad mand faar gætte kand/ Oc ellers haffue nogen kundskab aff de store Høfe oc andre stæder/som mand vil visse at de haffue boet paa/ oc ere begraffne. Saa sættis oc vndertiden mange Kemper at haffue været tilsammen paa en beskreven tid oc plan/som dog icke haffue leffuet tilsammen. Huilcket er skeet aff deris wforstand/ som den ene Dict oc Vise haffuer blandet met den anden. Huad som Historiske sandhed er angrendis/ vide oc end smaa Børn/ at der er en støpe ting at lide paa. Thi som Poeten siger:

Omnia post obitū fingit majora vetustas,
Major ab exequijs nomen in ora venit.

De Gamle tage lidet giøre meget der aff
Naar Kemper oc Konger ere lagd i Graff.
Saa gaar da Saffn oc fast større Ry/
End Gierningen vaar/ vdi Land oc By.

Huad ellers Kempernis storlemhed/ styrcke oc anden vilkaar berører/ som offuergaar

de Menniskers der nu leffue deris vext oc krafft/ det slycke kand icke her nock som nu forhandlis/ Men skal i den Danske Krønikes tredie Bog viderligere omtalis. Thi det jo vdi Sandhed befindis oc beuisis aff atskillige Documenter oc kundskab / at disse gamle Hellede / som kaldes / haffuer Leffuet fast lenger / oc været Mandeligere/ større/ sterckere/ oc høyere / end den gemeine Mand er/ som nu Leffue paa denne Dag.

*

Danske Kongers Naffn oc Tall.

ENdog der opregnis vdi den anden Part aff denne Bog / fast alle de fornemiste Viser som ere lagde om vore Danske Konger oc Drotninger/oc deris forvandte / Saa kande dog icke efterladis at sætte her i begyndelsen denne Dict/ som er saa gaat som ickun it kaart Register paa alle Danske Kongers Naffn / som haffue Regeret her vdi Riget / fra den første Dan oc indtil vor tid. Orsagen der til er denne/ at disse Viser i denne Bog holdes for Historiske Viser / oc ende oc vende meste parten paa vore Danske Konger / Ja oc nogle aff de ældste ere holden oc regnet for Kemper/ som de ocsaa vdi sandhed vaare mectige Stridshøffdinger/ som Krønicken vdviser. Huor om mand skal haffue baade om dennem oc de andre Konger videre beretning. Thi

vdi

vdi disse kaarte Verß/kunde icke mere indtuingis end der er b efattet. Saa er oc her icke alle vore Danske Konger opregnet/ Men de alleenste som det gement Tall metfører. Huor om paa en anden sted grundeligere vil forhaudles.

1.

ALting aff Gud/ i Himmel oc jord/
Regeris alt ved hans krafftige ord/
Som hand det selff monne skabe:
Vden hans forsiun oc Guddoms mact/
Er intet vor egen vijßdom oc krafft/
Saa lidet da kand det drabe.

2 Saa er oc Øffrigheds høye stand/
Aff Gud/ oc styres met hans Haand/
Ved hannem opholdis allene:
Hoss hannem er tid / hoss hannem er stund/
Det staar til Mennisken ingenlund/
Huilcken hin anden skal tiene.

3 Hand sætter i sædet huo hañem behager/
Hand sætter oc aff den hannem forsager/
Ingen maa der selff for raade:
Er hand icke met i Kongernis færd/
Da er deris Dad icke en Bøne værd/
Det maa de sig forlade.

4 Vndertiden opdrager hand Førstelig æt/
Den ene effter anden aff Kongelig sleet/
Tage Spiret hin anden aff Hender:

Vnder-

Vndertiden hand styrter oc slaar omkuld/
Jt Kongeligt huss for Syndsens skyld/
Oc det en anden tilvender.
5 Som mand der paa seer Euentyrs spil/
Baade her oc der huo acte vil/
Det er hans drifft den store:
Det wi oc mercke i Danmarckis Rige/
Blant vore Konger saa mange til lige/
Dem wi nu drage her faare. (gick/
6 Der Syndflod Verden til straff offuer-
Oc huer for sig sin Tungemaal fick/
Da monne sig Folcket atsprede;
Enochs affkom tog Asiam ind/
Europa falt Japhet vdi sind/
Affricam tog Cham hin lede.
7 Aff Japhet er Gomer den Hellede sterck
Hans Affkom først besade Danmarck/
Oc lode sig Kemper kalde:
Aff Sem er Getther aff hannem opkomme
Gother oc Gytthinger bolde oc fromme/
Som holdis for Danske Mend alle.
8 Da de efter første Jødiske sed/
Haffde leffuet en tid/dem kædtis der ved/
Deris Oldinge oc Dommere at høre:
De vilde da være Guds Folck lige/
En Konge vilde haffue offuer alt dette rige/
Som Eneuolds Konning det styre.

DAN

Det Aar som David vdi Jødeland/
Bleff fød/ oc Saul den kloge Mand/
Paa andet Aar monne regære:
Da bleff ieg vaald faa dapper en Held/
Kong Dan/ at tage denne store Veld/
Danmarckis Krone at bære.

II. HVMBLE. (naffn/

Efter Dan som gaff oss Danske mend
Jeg Humble hans søn sad Kongelig staffn/
Met rætte lod ieg mig tycke:
Der ieg bleff vaald stod ieg paa en steen/
Saa fast skulde være alting vden meen.
Min Broder forspildte den Lycke.

3. LOTTHER.

Ligeruis som ieg til Riget kom/
Saa leffuede ieg vden Ræt oc Dom/
Oc mest de beste forhadte:
Jeg tog fra dennem baade Fiør oc Fæ/
Oc giorde fri Mend baade Vaande oc Væ-
Mit Liff der offuer ieg ladte.

4. SKIOLD.

Min Faders skade giorde mig visst/
Jeg gaff huer Mand baade løn oc prisst/
Oc fordrede alle til beste:
Jeg vaar icke end vel femten Aar/

Saa

Saa sterck en Biørn ieg band oc baar/
Der aff mit Kyste sig reyste.

5. GRAM GVLDKØLF.

13 Jeg fulde min Faders mandom oc dyd/
Vand Suerig oc slog Konning Sigtrud/
Met min Guldkolff hin røde:
Jeg tog hans Daatter Graa til ecte/
Alle Konger oc Kemper mod mig torde feete
For min Haand bleffue de dyde.

6. SVIBDAGER.

7. GOTTORM.

14 Da ieg ved Liffuet oc Riget haffde skild
Min Stiffader Gram den Herre saa mild/
Guttorm er oc da dræben:
Hand min Halffbroder oc Konning vaar/
Offuer Danmarck i fulde atten Aar/
Det vaar hannem saa i skæben.

8. HADING.

15 Jeg slog min Fader Suibdager ihiel/
Oc Asmund hans søn ieg mente met skel/
Met hans to sønner til lige:
Saa drog ieg bort i Østerland/
Oc tuingde de Konger vnder min Haand/
De maatte for Danske Mend vige.

9. FRODE I. FREKNE.

16 Churland oc Rysland/ Elff oc Rhin/
Engeland oc Skotland vaar alt min/
De maatte til Danmarckis velde: Men

Men Regner som ieg i Suerig indsætte/
Førde sig met mig i træte/
Mit Harnsk i Krigen mig quelde.

10. HALDAN. 1.

11. ROE

17 Haldan min Fader aff æregerighed/
Slog begge sine Brødre/ efter Cains sæd/
Oc bleff saa Konning alleene:
Jeg flytte Høykiøbing til Isefiords haffn/
Oc gaff aff mig Roeskild sit Naffn/
Der flyder min Kilde hin reene.

12. HELGE. (oc/

18 Landt Vendens oc Sassens Konger baa-
Jeg slog/oc saa i Suerig Hothbrode/
Som Roe min Broder dræbte.
Jeg dreff Blodskam ieg viste icke aff/
Den sorg lagde mig i min Graff/
Saa dyre ieg den lyst biøbte.

13. ROLF KRAG.

19 Jeg dreff Kong Atisleff aff Suerig vd/
Det sue i mangen Suensk Mands hud/
Alt Landet skulde mig skadte:
Jeg gaff det Hiartuar met Syster min/
Til Lethre hand førde mig skat vdi skrin/
Saa lidet ieg der aff badte.

14. HOTTHER.

20 Da Hiartuar haffde slaget Rolff met
suig/ Dan-

Danske Mend kom sammen oc kaarede mig/
Til Krig oc Orlogs møde:
Kongen aff Sassen som hede Gelder/
Jeg slog oc Otthin met sin Søn Balder/
Vdi Krig ved Bose ieg døde.

15 RØRICK SLYNGEBAAND

21 Vender oc Tydske oc Suenske mand/
De fald mig alle til lige fra Haand/
Men Vender maatte mig tiene:
Jeg sætte Haarduendel oc Fenge brødre to/
Offuer Jutland/men Fenge tog hannem fra
Baade Liff oc Viff hin væne.

16. VIGLET.

22 Der Amlet haffde slagen sin Stiffader (Fenge/
Hand bleff selff slagen det vaar icke lenge/
Hoff Amletzbyl det skede:
Jeg tog hans Husfrue Irmindrude/
Vi leffde tilsammen i glæde baade/
Til Døden oss tog hin vrede.

17. VERMVND BLINDE.

23 Kong Atisleff i Suerig met falsk/
Stod mig efter Riget/ det kaaste hans hals
Det Kette oc Vigge monne volde:
Fordi hand slog deris Fader Frouin/
De ginge mod hannem to for en/
Met Liffuet hand Laget betalde.

VERE

Lige som min Fader vaar aldelis blind/
Saa vaar ieg stum/ dog kon i Sind/
Jeg lod icke huer det vide:
Førend Kongen aff Sassen oss kamp tilslo/
Oc ieg da strax gick ene mod to/
Lagde dem vdi Dødsens quide.

19. DAN 11.

20. HVGLET LILLE.

Wi begge tilsamen baade Fader oc søn/
Vaare store til naffn oc lidet til røn/
At wi der om ey liffue:
To Suenske Kemper slog ieg Huglet/
De andre vore Jdret ere forgæt/
Ingen mand der fra vilde skriffue.

21. FRODE STERKE.

Kong Frøger i Norge det saare fortrød/
At ieg for hannem ti Kemper slog død/
Paa Fredø en tillige:
Jeg locket hannem aff sine egne fodspor/
Oc slog hannem ned til sorten Jord/
Hans Gud maatte hannem da suige.

22. DAN 111.

Landt Sassen som hørde Danmack met (rette/
Førde sig met mig i tuist oc trætte/
De vilde mig Skatten ey føre:
Jed fyldte met store Skib oc smaa/

All Elffuen / mand kunde der offuergaa/
De maatte mig tiene oc høre.

28 23. FRIDLEF I. SNARE.

Huiruild aff Holland met Kemper fine/
Bilde oc Brohe/ Bugge oc Gundholm fine
Dem monne ieg seyer aff fange:
Saa drog ieg ind til Hibern Land/
Slog der for fode baade quinde oc mand/
Deris Aande bleff dem saa trange.

24 FRODE III. FREDGODE.

29 Min Mandoms giernitig oc store idret/
Er aff at sige saa vist oc bredt/
De staa til Mande minde:
Men at Guds Søn fødtis i min tid/
Der alting stod i fred oc fryd/
Er verd at legge paa Sinde.

25. HIARNE SKIALD.

30 Jeg lagde Kong Frode den beste Graff-
Om alle hans krig oc store bedrifft/ (skrifft
Thi fick ieg Krunen at bære:
Hans Søn Fridleff monne det fortryde/
Paa Hiarnø maatte ieg holde oc bide/
Baade Land oc Liff forsuære.

26. FRIDLEF II. RASKE.

31 Kong Amun i Norge lagde ieg i Lig/
Met tolff sine Kemper de maatte mig vig/
Foruden hannem Biørn hin vilde:

Jeg

Jeg tog hans Daatter Frogerte saa skøn/
De afflet met hende den naffnkundig Søn/
Mand kalder Kong Frode Geffmilde.

27. FRODE 1111. GEFMILDE.

32 Haneff oc Suerting aff Sassen land/
To Konger ieg tuingde dem vnder min (haand
De maatte mig Skatten giffue:
Sterckodder i min tid en Kempe gieff
Slog Hame i Kredtzen at hand der bleff/
Sligt vaar hans Tids fordriffue.

28. INGILD.

33 Kong Suerting som min Fader opbrende
Sig selff der offuer saa ilde hand skende/
Hans Daatter tog ieg til Ecte:
Den gode Sterckodder det saare fortrød/
Thi bleff det begge hendis Brødris død/
Wi actet dem icke en Hegte.

29. OLVF I.

34 Der mine tre Brødre hendøde vaare/
Jeg ene fick Riget at staa faare/
De leffde i fred met lyste:
Jeg deelte det Kongelig Regimente/
De mine to Sønner der om foreente/
Førre ieg aff Verden henreiste.

30. FRODE V. ROTBAGNE.

31. HARALD I.

35 Harald min Broder skulde styre til
Huer andet Aar oc saa til Land/ (vand
Som wi om Riget vaare ligte:
Jeg kædtis der ved oc lagde op suig/
Oc hannem sit Liff met falsk fra snig/
Hans Spnner de mig vnduigte.

32. HALDAN 11. BIERGRAM.

36 Da ieg tre Aar haffde styrt Danmarck/
Mig lyster vden Lands at bruge hoffuerck/
Jeg lagde alle Kemper øde:
Stuard aff Suerig met sin Daatter søn/
Amund oc Tocke/Grim oc Hartbeen/
Oc fleere for min Kniff døde.

33. HARALD 11. (gaff/

37 Min Broder mig vigte oc Riget offuer-
Aff saadane mag sigis sielden aff/
At nogen vil vunden spil giffue:
Kong Erick i Suerig i fierde Strid
Mig slog/ det Haldan saare fortrød/
Hand lod hannem strax affliffue.

34. VNGVIN.

35. SIVALD 1.

38 Min Fader Kong Vnguin slagen bleff/
Vdi Kamp oc Kreds som hand selff screff/
Regnold aff Suerig det giorde:
Otther min Suoger giorde mig bistand/
Wi toge fra hannem baade Liff oc Land/
Serckodder ey tpffue torde. Haff-

Haffburd bedrog min Daatter saa væn/
Thi maatte hand klæde Galge oc Green/
Hun sig i Bure opbrende:
Hans Broder Hogen ved Calundborg
Mig slog i Strid/ veiergiorde sin sorg/
Lod der met Broderskaff kiende.

37. SIVALD II.

Jeg slogis met Hogen min Fader for-(raade/
Hand flyde aff Landet met sin skibsflode/
Paa Valstædet maatte ieg bliffue:
Ingen vaar aff Danske Konge blod igien/
Foruden min Broder daatter alleen/
Det gaff aarsag at kiffue.

38. HALDAN III.

Kong Siualds Broder daatter Syrethe
For min Mandom ieg fick til Ette/
Den Herre aff Sassen hende misse:
Der hand met hende sad paa Brudebenck/
Jeg baar for hannem saa besk en skenck/
Den naade til alle hans Gesle.

39. HABALD III. HYLDETAND.

Min Fader for mig i Ungdoms Aar
Regæret/ der offuer sit Liff ombar/
Jeg neppelig selff vndflyde:
Da ieg haffde vundet saa mangt et Land/
Min Søsterson ring giorde mig modstand/

Jeg bleff der wi saa stride.

40. HETTHE.

41. OLVF FROCKNE. (Hetthe.

43 Kong Haralds Kempinde mig Droning
Danmarck at styre Kong Ring tilsætte/
Dog det kaart tid monne vaare:
Bluff Kong Haralds Søster søn gieff/
Bleff Konge / oc stort Tyranni bedreff/
Sterckodder slog hannem der saare.

42. OMVND.

44 Kong Ring i Norge ieg dræbte i Krig/
Oc tog hans Daatter som hand bad mig/
I sin sidste Testamente:
Siu Vendiske Konger i sønder Jutland/
Jeg slog / mig sende som førre vaar vaand/
De Vender deris Skat oc Rente.

43. SIVALD. 1.

45 Jutland oc Skaane bleffue tagne mig fra
Baade Skat oc tynge der met lagde paa/
Saa wstadig er den Lycke:
Met Simon som Skaane haffde taget ind
Jeg slogs/der blegnet saa mangt it Kind/
Wi huggis der begge i stycke.

44. BVTHLE.

45. IARMERICK.

46 Da ieg aff Vendiske Fengsel bleff løst/
Min farbroder Buthle hand bleff saa tyst/

At

At hand skulde Krunen affsætte:
Suerige/Venden oc Sembe ieg vand/
Mig slog fire Brødre aff Grecken Land/
At ieg deris Spiser lod rætte.

46. BRODER.

47. SIVALD III.

47 Naar Herrer oc Konger i Orckeløßhed
Tycke at ingen ting konner dem noget ved/
Deris tid vden dyd fordriffue:
Saa slacket oc ont rycte gaar der aff/
Naar de ere raadne i deris Graff/
Huad kand mand om dem skriffue?

48. SNIO.

48 I min tid for stor Hungers tuang/
Bleff giort aff Danmarck en Vogang/
Ved Ebbe oc Aage hin gode:
Vdi Lumbardi de sætte sig ned/
De Landet aff dem fick naffn oc sæd/
Som Gambaruck først monne raade.

49. BIORN.

50. HARALD IIII.

49 Huo selff intet gaat gior sin tid/
Eller sig beflitter paa Gud oc dyd/
De tør de Lærde foracte:
Hand er vist gleppisk oc ey klog/
Hans naffn opskriffuis vdi Glembog/
Det skulle i Konger betracte.

50 Jeg hørde min tid om Hiñerigs glæde/
De talis saa meget om Helffued hin hede/
Mig lyslet det at forfare:
Jeg drog til Geruth oc Vgartiloch/
De maatte dog følge den store flock/
Men Torckild tog Sandhed vare.

52. GØTRICK.

51 Friser oc Tydske oc Suenske til met/
Jeg tuingde til Skat som mig vaar sæt/
Keyser Karl det ey monne hage:
Jeg drog mod hannem met min Krigshær
De actet at giøre de Francker it blær/
Min Suend tog mig aff dage.

53. OLVF III.

54. HEMMING.

52 Der Oluff haffd heffnd sin Faders bane
De maatte paa sidste for Døden daane/
Hoß Lethre lod ieg hannem jorde:
De tog saa Riget vden all modstand/
Met Ludwig Keyser it fast Forbund/
Paa tro oc loffue ieg giorde.

55. SIVARD II. RING.

53 Min Morfader vaar Kong Gøtrick milde/
Dog Ring mig trenge fra Krunen vilde/
De Regner min Søn forskiude:
Der falt en dag elluff tusind Mand/

Paa

Paa begge sider met blodige Pand/
Wi huercken Liffuet kunde nyde.

56. Regner Lothbrog. (ste/

54 Jomfru Thore ieg vant i Suerig met li-
De slog to Orme ieg torde det driste/
Thi maatte ieg Lothbrog hede:
To sønner/ Siuard/ Ratbart oc Biørn/
Jeg gaff tre Konge riger til løn/
At de sig mandelig teede.

57. Sivard III. Snogøye.

55 Min Fader bleff kast til Orme mad/
Aff Engelands Kong / i Tornet hand sad/
De døde der stor i Pine:
Jeg lod Kong Helge opskære oc flaa/
Bestrødde hans Ryg met Salt det graa/
Hand kunde det vel fortiene.

58. Erick I. Barn.

56 Jeg tog fra Erick det Faderløs barn/
Den Kongelig Spir oc bleff saa kaarn/
Mig selff til liden fromme:
Min Broderson Gutthorm bød mig strid/
Jeg fick ey Leyde eller lenger tid/
Wi begge i Slaget omkomme.

59. Erick II. Umilde.

57 Det første at ieg fick Kongelig mact/
Guds Ord at dempe ieg haffde i act/
Hans Tienere skende oc brende:

Men der ieg grunden bedre forstod/
Vdi Ribe en Kircke ieg bygge lod/
Oc mig til Gud omuende.

60. KNVD I. LILLE.

58 Gud naade det barn som Fader gaar fra/
Naar hand skulde lide der mest oppaa/
Det maa ieg sørgelig klage:
For mig regæret en Høffding vissf/
Thi lagdis mig til saa liden prissf/
Vden Scrifft gick ieg aff dage.

61. FRODE VII. FROMME.

59 Tuende Lycke ere altid bedre end en/
Jeg vand til Kronen alle de Lande igien/
For min tid vaare fratagne:
Guds hellige Ord ieg stedde fri rom/
I Riget at predickis om oc om/
Jeg vaar der met opdragne.

62. GORM II. ENGELENDER.

63. HARALD V.

60 Det er wmueligt fast en Herre/
Til lige mange Riger vel regære/
Thi maatte ieg Engeland misse:
Min Søn Harald vaar ond oc arg/
Thi bleffue Scribenter mod hannem karg/
Til villie hannem intet vise.

64. GORM III. GAMLE.

61 Guds Ord ieg hadte/thi bleff ieg blind/

Vdi

Vdi Øyne/ som ieg vaar førre i sind/
Stor sorg mit Hierte qualde:
Min Droning Thyre som kaldis Danbod
Ved Jelling mig begraffue lod/
Vdi Høyen som ieg befalde.

65 HARALD VI. BLAATAND.

62 Paa mig sin Mynt vilde Otthe forny/
Dog hand vaar Keyser hand maatte dog
End bleffue wi Venner hulde: (sly/
Jeg lod mig døbe met Suend min Søn/
Som mig betalde met Skalckheds løn/
Til Døden hand mig fulde.

66. SVEND I. TIVSKEG.

63 For min Ondskab bleff Gud mig vred/
Met Fengsel oc Vdlendighed/
Sin Aar monne hand mig straffe:
Jeg giorde Pœnitentz oc Bisper fire/
Befoel i Riget at lære oc skire.
Alting effter Guds Low skaffe.

67. KNVD II. STORE.

64 Jeg hafde fire Kongeriger vnder hand/
Foruden Landt Venden oc Liffland/
Som ieg met Visdom styrde:
Jeg drog til Valland oc til Rom/
Hialp Keyser Hinrich min Suoger from/
Som det sig sømte oc burde.

68. KNVD III. HAARDE.

Der

65 Der Norge vaar falden mig geniſten fra
Jeg frycted Engeland ſkulde giøre lige ſaa/
Derfaare bar ieg ſtor faare:
Jeg deelte met Eduard det til halfft/
At Danſke mend ey ſkulde miſte det alt/
Tu Aar ſtod ieg det faare.

69. MAGNVS GODE.

66 Met haarde Knud giorde ieg ſaadan pact
At den ſkulde haffue begge Rigers magt/
Som lengſt aff oſſ kunde leffue:
Jeg fick til Norge oc Danmarcks Rige/
Lagde femten tuſind Vender i Lige/
Paa Lærſkoff Marck de bleffue.

70. SVEND II. ESTRIDSØN.

67 Vdi Roſkilde Kircke lod ieg it Mord
Paa Adelen giøre/ ſom viſt er ſpurd/
Thi ſatte mig Biſpen i Bande:
Jeg giorde Pœnitentz oc bleff affløſt/
Biſcop Vilhelm gaff næſt Gud den trøſt/
Hand døde met mig aff vaande.

71. HARALD VII.

68 To Aar/ det vaar oc nockſom tid/
Jeg ſtod for Riget vden gaffn oc flid/
Jeg lod huer mand ſelff raade:
Her Omnes det yndte ſaa meget vel/
At de maatte leffue vden ræt oc ſtæl/
Det gaff dog Riget ſtor ſkade.

Ju-

69 Juderne met Black mig sloge ihiel/
Min Broder Oluff hialp Fønboerne til/
De vilde til Kircken ey Tiende:
Den Ræt maa lide mon Almuen hade/
Men Gud vil aldrig sine forlade/
Gaff mig sit Rige vden ende.

73. OLVF 1111. HVNGER.

70 Til min Broders død vaar ieg orsage/
Thi lod mig Gud met Danske mend plage/
Ti Aar wi Dyrt id lidde:
Wi vende oss om oc Synden fortrøde/
Gud obnet sin haand gaff Jordsens grøde/
Fra Hungers nød oss fride.

74. ERICK 111. EIEGOD.

71 Fire Brødre effter en Fader bold/
Finge Danmarckis Krune oc spir i vold/
Jeg vaar blant dem den sidste:
Jeg loffuet mig til den hellig Graff/
Jeg døde paa Cypern oc lagde aff/
Til Himmerig der fra reiste.

75 NIELS.

72 Min Søn Magnus fortrædeligen slog/
Min broderson Knud aff Venden Hertog/
Jeg maatte der i samtycke:
Thi bleff hand slagen oc selff i Krig/
Oc ieg der effter vdi Slesuig/
Oss hørde ey bedre lycke.

Paa

76. ERick iiii. Emvne.

73 Paa Venehoffuet sønder Jutlands ting,
Som ieg blant Almuen stod i Ring/
Mig slog der Plog hin sorte:
De Ribere Canicker met deris Clercker/
Mig førde der fra til deris Domkircke/
Plog rømte oc bleff saa borte.

77. ERick iiii. Lam.

74 Jeg holder mit Naffn for ingen skam/
At ieg vaar from/ mand kaldte mig Lam/
Fred skal mand dyre kiøbe:
Da ieg for Alderdom gick paa lud/
Fra Verden mig gaff oc ind til Gud/
De andre om Kronen lod løbe.

78. Svend iii. Ericksøn.

79. Knvd v. Magnvsøn

75 Det skeer naar to om en ting kappes/
Det aff den tredie hensnappes/
Gud vil de løder selff deele: (krune/
Jeg tredtis met Suend om Danmarcks
I Roskilde By bleff hand min Bane/
Hans Anslag maatte dog feile.

80. Valdemar i. Store

76 Paa Graathe hede ieg Suend nedlagde/
Oc ene tog Riget som Knud nu sagde/
Jeg kiende de Vender at kiffue:
Alt huad paa denne side Elffuen vende/

Kepsti

Keyser oc Pawen mig skødte i hænde/
Vnder Danmarck Krune at bliffue.

81 KNVD VI.

77 Keyser Frederich lagde sig effter met falsk
Danske Mend at spende it Aag om halss/
Det tog saa wsel en ende:
Jeg fangde Greff Adolph aff Holsterland
Lybeck oc Hamborg saa lyckelig vand/
Mig for deris Herre kiende.

82. VALDEMAR 1. SEYR.

78 Aff Seyer fick ieg det rømmelig Naffn/
Danmarckis Rige til ære oc gaffn/
Paa Lycken tør mand ey lide:
Greff Hinrich aff Suerin met suig/
Paa Litthø førde mig fangen met sig/
Det gick saa mangen til quide.

83. S. ERICK V.

79 Min Broder Abel mig hoff Sleßuig
Slog Hoffuedet fra met falsk oc suig/
Hand maatte vel Cain hæde:
Mit Lægem hand kaste vdi Møsund/
Det kunde dog ingenlund slippe til grund/
Wskyldigheds Tegn Gud teede/

84. ABEL. (tog/

80 Huad ieg met synden min Broder fra
Det Gud fra mig met sorg hendrog/
Jeg nappet der aff god rønne:
Jeg regærede Aar vden to/ Før

Førre ieg bleff slagen ved Milderbro/
Vdi Iderstedts Mersk hin grøne.

85. CHRISTOFER 1.

81 Jeg haffde ey gunst aff Leed eller Lær
Vor HErre vaar icke met mig vdi færd
Jeg Erckebispen lod fange:
Der offuer kom Riget i Paffuens forbi
Saa mig falt fra baade Sind oc Mod/
I Ribe ieg døde aff bange.

86. ERICK VI. GLEPPIN

82 Galind oc Glepsker er den Mand/
Som Gud fratager sin ræte forstand
Hannem er da faldi vaande:
Jeg krænckede Marsk Stigs væne B
Thi lod ieg i Finderup mit Liff/
Mig gick ey bedre i haande.

87. ERICK VII. MENDV

83 Jeg kom for Erckebiscop Jens Gra
Jeg fangen i Søborgs Torn ned vand/
Vnder Kirckens Band oc Brede:
Ellers haffde ieg Mands Vid i mit B
Saa mig aff gick alting met lyst/
Vdi Fred saa vel som Feide.

88. CHRISTOFER II.

84 To gange rømte ieg aff Danmarck
Oc kom igien vden Breff oc Bud/
Mig selff til harm oc vaade:

Met tynde Lycke ieg førde Orlog/
De tabte fast huad ieg paa slog/
Som det min Broder mig spaade.

89. VALDEMAR II.

Børn ere icke altid Forældre lige/
Men offte deris Sind oc sed fra vige/
Som Gud vddeler sine gaffue: (brødt/
Huad som min Fader Christoffer hafde
Det bleff aff mig altsammen vel bødt/
Oc sæt met beste til laffue.

90. MARGARETA.

Tre Konge Riger/ det ene met gifft/
Det andet ved arff/ det tredie til skifft/
Ved Krig fick ieg at styre:
Min fange Kong Albret aff Suerige bleff/
Som mig for spot oc haan meest dreff/
Hand stod saa høy Euentyre/

91. OLVF V.

92. ERICK IIX. POMER.

Siden Oluff vaar død Margretis søn/
Hun keiste mig Frende i kuld oc køn/
Tre Konge Riger at tage:
Der ieg bleff w-ens alt met mit Raad/
Jeg drog til Gudland met Rigens Clenod/
Oc kom icke meere tilbage.

93 CHRISTOFER III. BEIER.

Saa vel som Erick Morbroder min/

Vaar ieg aff Danske Konge blod fin/
De stiffte dem Riget aatte:
Vdi Nør Jutland ieg sætte til rætte
De oprørist Bønder mod mig torde feete/
Saa lidet de der aff badte.

94. CHRISTIAN I.

89 Der fleere ey vaar aff Kongelig blod/
Danske mend mig til Riget kaaret lod/
De Suenske mig oc betenckte:
Jeg stifftet Høyscholen i Kiøbenhaffn/
Gaff Holsten først Hertugdoms-naffn/
Keyseren mig Dytmerst skenckte.

95. HANS.

90 Mand ligner Lycken ved Maanens skin
Som falder aff oc voxer igien/
Som skinnendis Glar monne bryste:
Saa gick det mig/ieg Suerige vand/
Oc Dytmerst tabte / dog tuang paa stand
De Suenske sig mod mig ryste.

96. CHRISTIAN II.

91 Salig er den mand som selff er visst/
Saa den gode raad følger ligeruisst/
Vsel er hand Konning Glippe:
Jeg falt vdi Hoer oc Tyranni/
Der ieg haffde vnder mig Riger try/
Jeg maatte dennem rømme oc slippe.

97. FREDERICK I.

I Gnds

92 I Guds fryct vaar ieg stille oc from/
Der faare ieg Spir oc Krune bekom/
Oc i god fred hendøde:
Min Broderſøn drog i Norgeland ind/
Bleff fangen hen til Sønderborg ſend/
Maatte der ſin Rede ſelff nyde.

98. CHRISTIAN III.

93 Der min Herre Fader affgangen vaar/
Vi tenckte all fred met hannem henfoer/
Krig kom i alle diſſe Lande:
Jeg ſpegte de Lybſke/ oc Greffuen vddreff/
Paffuen forſagt/ ved Guds Ord bleff/
Hand løſte min Siugdoms baande.

99 FREDFRICK II.

94 Den tid haffuer været ieg leffued paa/
Mand ſagde om mig/ ieg vaar oc ſaa
Den Chriſten Kong alleene:
Thi maa de andre aff Byrd oc blod/
Sig roſe aff Velde/ men ieg aff Gud
Mig rømmer/ oc hans Ord reene.

100. CHRISTIAN IIII.

95 Gud giffue mig naade ſom ieg hañem troer/
At træde i Faders oc Farfaders ſpor/
Fra onde Raadgiffuer mig vocte:
Paa Gud oc Rætten ieg bygge ſkal/
Den vogeſt ey regnis i Kongernis Tal/
Der effter ſaa vil ieg tracte.

DEN veldige Gud oc høyefle HErre/
Danmarckis Rigis formyndere være/
Alle Stater selff handtheffue.
Wi kunde hans Ord beholde oc Fred/
Elske Ræt oc god Samdrectighed/
Met hannem i Euighed leffue.

Hertugen reed fra Colding.

DEr haffuer oc været en som gierne vilde haffd alle vore Danske Konger vdi en Dict/ Men som mig siunis / da haffuer hand tagen sig Vandet offuer Hoffuedet. Men effterdi det er end ot saa loffuærdigt at giøre sit beste i it stor arbeyd/ haffue wi icke forskut denne Dict/ men bedret noget der paa/ oc ladet den saa løbe hen met vdi Taliet. Ellers maa den gunstige oc fromme Læsere tage alting i den beste mening. Huo det icke vil giøre / hand kand dog altid effter sin bidske natur/ faa noget at mangle paa.

II.

1 HErtugen hand reed fra Colding by/ oc ind til Obenraa: Her holder Hertugens Mend. Hannem mødte en Kierling vaar wsky / som der gaar saffden fra: De komme icke end.

2 Oc hør du goden gam̃el Kierling / du est en kundige quinde: Her holder Hert. mend.

Jeg

Jeg beder du vilt icke dølie for mig det lengſte at du kand minde: De komme icke end.

3 Sanden vil ieg dig kiære søn ſige / ieg vil icke at dig liue : Her holder Hertugens M. Mig mindis vel Konger i Dannemarck/ hen ved halffemteſinds tiue. De komme

4 De først da mindis mig hannem Kong Dan/ hand vaar her Koning først : h h h m. Effter hañem kom Humble oc Lother hans Sønner / oc ſaa Her Skiold den Drott.

5 Mig mindis oc hañem Luſe Kong/ hand vaar Koning vnder Ø : h h h m. Saa mangen wlow den lagde hand paa / Saa ſkammelig fick hand død : De komme

6 Saa mindis ieg Gram met ſin Guldkølff oc ſexten de Konger vaare : h h h m: Som førde Krig til Land oc Vand / indtil Kong Fridleff hin Snare : De komme icke end.

7 Saa da kom hans Fader Kong Frode/ hand ligger ved Være Bro : h h h m. De da bleff fød den høyeſtis Søn / ſom Kiød oc Blod tog paa. De komme icke end.

8 Fra Frode til Gøtrick mindis mig ræt/ vaare Konger otte oc tiue : h h h m. Saa viſe i ſind ſaa fiercke i mod / ſom Klærcker der aff mon ſkriffue. De komme icke

9 End vaare de Elleffue Konger viſt / ſom

Krunen haffde at eje: hhhm. Førre Gorm
hin grumme kom lackendis frem / hand lig-
ger i Jelling Høje. De komme icke end.
10 Hans Dronning hede Thyre Danebod/
hun bygde Closter oc Kircker: Da vaar ieg
en halffuoxen mø / bar steen til Daneuircke.
11 Mig mindis oc Kong Harald blaatand/
Suend Tiuskeg vaar hans søn: hhhm.
Knud hin store oc hans søn Knud haarde/
Engeland nappet der aff røn.
12 Magnus hin gode aff Norge hid kom/
hand stride paa Lærskoffs hede: Her hhhm.
Suend Estrithsøn vaar en Konge saa
lærd/ haffde hand kundet stilt sin vrede.
13 Hans fire sønner Harald oc Knud/i Dt
thenste som bleff slagne: Oluff Hunger oc
Erick Ejegod de bleffue til Konger tagne.
14 Kong Nilaus oc Kong Erick Emu. Er.
Lam hin milde oc spage: Kong Val. Fick da
riget alleene/ som Suend oc Knud omdroge.
15 Mig mindis Knud oc Val. seyr / S. E-
rick oc Abel wmilde: Christoff. Oc hans søn
Erick Giep. Marsk stig ved Liffuet skilde.
16 Saa kom Mendued oc Kong Christoffer
Valm. den beske Blome: hans daatter var
Dronning Marg. wi begge aff en rod kome.
17 Mig tyckis du est en kierling leed / du est
saa

saa gammel en Quinde: Jeg vil ride mig til Hedeby/en vœner der at finde. De kom.

18 Icke er ieg Kierling gammel oc graa/ at ieg bær staff oc pose: h. h. Icke est du heller Ridder god/for du haffuer stribede hosser.

19 Icke da er ieg en Rareminde/at ieg haffuer runcken Laar. h. h. h. m. Oc icke da est du Ridder bold/for du haffuer kruset haar.

20 Hertugen tog sin hest met spore/hand lod at veyen donne. h. h. m. Kierlingen snørde sine stoffle at been/hun lod fast effter lønne.

21 Hertugen red oc saa fast hand rende/kierlingen løb langt omkring: her h. Hertugens mend. End kom hun til Venehoffuet/ før end Dommeren sætte ting.

De komme icke end.

De Longobarders vdgang aff Danmarck.

DEnne Vise er lagt oc dictet om de Longobarders Vdferd aff Danmarck. Orsagen til deris Vandring setter Sachso vor Danske Histor. scriffuer/ind i Kong Snies tid som regerede her i Riget hen ved 600. Aar effter Chri. fød. Saa at Aars tid oc Tal følgis icke/eller rimer sig offuer it met dem/som aff andre scriffuis om den tid at de komme først vdi Ital. Oc indtoge Lumbard. Huilcket skeede paa det Aar effter Chr. fød 568. Om huilcken vligelighed giøris behoff videre forklaring/som er icke fornøden paa denne sted.

Huad som disse Longobarders Naffn oc Fæderne land er anrørendis / ere oc icke helder alle Scribentere lige eus met huer andre. Men de maa Disputere her om saa meget som de ville / saa er Naffnet dog alligevel aff Danske oprindelse. Huad heller mød vil at de skulde kaldis aff deris lange Barder eller Breder / det er øre / som mand endnu neffner i Norge / eller lange Halff baarder som Kongens Prauantere gierne bære / Eller aff hine lange Barder oc Border / det er Jest oc haar de Aggra / som Jsteuon haffue naffn aff / at de der paa haffue boet / i steden at Marsi haffue boet paa Mersk landet. Som her om videligere skal en anden sted ordelis i sin tid.

Men at de ere vdgangne først aff disse Lande / vidner tungemaal oc sæder / saa oc atskillige Scribentere Paulus Diaconus oc andre. Vdi besynderlighed bærer her om vidneßbyrd den gamle Gudlandske Kronicke / skreffuet paa gamle Rim / iblant andet met disse Ord:

Ebbe oc Aage de Hellede saa fro /
Siden de for Hunger aff Skaane drog /
Da steddis de nest vorum gute Gutland
Met gamle oc vngum / Quindum oc Mand /
Derum Sueckum vorum halff fierdum Set /
Oc hundrum Mandum inden huerum de /
Oc Hundrum Mandum inden huerum de /
De neffnde sig Vinnilende tag sege kand /
Effter Ebbe som kom aff Vendelbo Land /
Meden Aage vaar einum Gøding Røner /
Dog de vorum baadum einum Mutter Søner.

Item / følger iblant andet fremdelis
So lodum de sik Longumbarder kaldum /
Panonien bestridde de ok met allum /
Ok togum saa indom Vallandum der nest /
Der timedis dennum Lukkum allum best:
Hed er vel skreffuet / hed er vel spurt. Huad

Huad de haffue siden mandelikum giort.
Oc men siden de inden Vallandum kom/
Hed er vel kind allum Verdum om.

Oc saa huad her følger meere met/ efter som oc i Visen fortelles/ oc icke nu her/ men paa en anden beleiligere sted skal videre forklaris.

Efter at disse tuende Høffuitzmend Ebbe oc Aage vaare hen døde/ toge de Hamunder Aage søn til Konning/ Oc haffde saa efter hannem i midler tid/ førend de komme ind i Italien/ til Albuinum/ et konger/ som førde atskillige Krig met atskillige Landskaff oc atskillige Lycke. Met Albuino vaare de tiue Konger indtil Kong Desiderium/ som Keyser Karl Magnus offuerwand/ der de haffde regæret vdi Lumbardia fire Aar oc to hundrede.

*

IIII.

1 DEr bode en Konning i Danmarck/ Konning Snie lod hand sig kalde: Hunger oc nød vaar i hans Land/ oc stor Mißtrøst met alle. De maa saa vel i Danmarck.

2 Hand skreff der Low baade haard oc streng/ den skulde den menig Mand holde: Til Druckenskaff/ Gestebud oc Fraadzeri/ sig ingen fordriste skulde. De maa

3 Men Gud forøgte sin heffn oc straff/ fra Aar til Aar diss mere: Jorden lod sig bruge der til/ ingen fruct saa vil dhun bære.

4 Kong Snie til sig / forsamlet sit Raa
den Dom monne de affsige : Den tre
part aff Folcket alt / den skulde mand dra
til lige. De maa saa vel i Danmarck.

5 Tredie part aff Folcket i landet vaar /
skulde mand slaa til døde : Thi de haffde i
til Gud deris haab at hand saa mange k
de føde. De maa saa vel i Danmarck.

6 Ebbe oc Aage vaare ypperste i Raad
vaare to Hellede baade : Deris Moder
de Gambaruck / som de dette oplag forral

7 Voi Jutland boede den vise Frue / h
vaar de Vindelboers ære : Saa ilde bel
gede hun dette raad / hun soer det skulde i
saa være. De maa saa vel i Danmarck.

8 Jt slemmer Mord er aldrig hørt / er
ville nu lade giøre : Forbiude det Gud d
ne Tidende ond / vore Fiender skulde k
me til Øre. De maa saa vel i Danmarc

9 Ville i mig lyde oc følge mit raad /
vil eder bedre vnderuise : Loden i kaste p
gamle oc vnge / huilcken part aff Landet s
reise. De maa saa vel i Danmarck.

10 Mig tyckis at være den beste paafun
endog ieg er en Quinde : J lade dem se
aff Landet vd / at de kunde Søen offuerv
de. De maa saa vel i Danmarck.

11 Alle da tycktis dem raadeligt / den Vise Tale at følge: Saa snart vaar Lodden paa Folcket kast / oc skibene lagt for bølge. De maa saa vel i Danmarck.

12 Lodden den falt som den kunde best / de Vnge maatte sig ryste: Aff Landet skulde de faare bort / oc Lycken maatte de friste.

13 Ebbe oc Aage vaare ey sene i ferd / de lode deris Faner flye: Snecker saa haffde de store oc stercke / icke mindre end haiffierdesinds tiue. De maa saa vel i Danmarck.

14 Ebbe hand førde de Juder met sig / en Vendelbo lod hand sig kalde: Fra Skaffuen lagde den Første vd / for Skaane lode de Seilet falde. De maa saa vel

15 Aage hans Broder ey dueldis ved / met Gindingerne frem mon sige: Aff Halland oc Blekinge fulde de met / ræt mand oc alle tillige. De maa saa vel i Danmarck.

16 For Cimbrishaffn de ginge til Skibs / det vaar saa faur en skare: Kongen oc hans Edle Raad / de bade dem alle vel fare. De maa saa vel i Danmarck.

17 Saa seylede de først til Gutlands Vig / paa Maanats tid end minde: De faffnet deris komme som de kunde best / for Landmend de huer anden kiende. De maa

De

18 De duelde hoff dennem vdi Maaneder
to/ oc lode sig der vel pleie : Jt tusind mand
vdi Snecker ti / at følge vaar der til rede.
De maa saa vel i Danmarck.

19 Til Ryland sætte de deris kaaff / der kø-
stis deris Ancker paa Sande : Den menige
mand forskingredis strax / de maatte dem
gaa til haande. De maa saa vel

20 Lycken vaar dennem baade mild oc god/
stor seyr der de finge : De dueldis i Ry-
land nogle faa Aar / oc end icke meget lenge.
De maa saa vel vdi Danmarck.

21 Met Herre Skiold oc Mandoms mact/
monne de sig veyen rede: J huor de skulde
i Marcken slaaes/ deris styrcke de betede.

22 Lange Breder oc Halffbarder brugte
de mest/ de lange Karle oc bolde : Thi kalle-
de mand dem de Longobarder / det naffn de
end nu beholde: De maa saa vel

23 Aage oc Ebbe de døde dem fra/ saa saa-
re monne de det klage : En Høffuitzmand
skulde de keise aff ny / førend de kunde frem-
drage. De maa saa vel i Danmarck.

24 Hagelmunder hede den Høffding sin/
som de til Konning vdualde : For hans
Mandom oc dydelige sind / monne hand
dem vel befalde. De maa saa vel

Met

25 Met hannem vunde de priiß oc seyr/ hvor de droge frem met alle : Der hand vaar død oc lagt i Lig / en anden de strax omtaide: De maa saa vel i Danmarck.

26 Saa droge de frem fra Land til Land/ forsøgte huad Lycken vilde giffue : Paa sidste komme de i Panonien ind/ der lyste dem da at bliffue. De maa saa vel

27 Met Herulers hob hulde de en strid/ monne dennem saa mandelig tuinge : Met Gepiders hær giorde de oc saa / baade bytte oc seyer de finge. De maa saa vel

28 Albuinus vaar deris Koning gieff/ hans naffn vaar kiend saa vide : Hand drog den Romerske maet imod / hand lærde dem ræt at stride. De maa saa vel i Danmarck.

29 Paphie den meget berømde Stad / belagde hand tre Aar end meere: Hand vand den Stad met stor vmag / met andre Stæder flere. De maa saa vel

30 For Mande liste for Suerd oc pil/ kunde hand sig vel forware : For Quinde suig oc lønlig had/ falt hand i dødsens snare.

31 Rosemunda hed hans Dronning snild/ hun kunde den falskhed raade : Hun lod sin Herre i Søffnen slaa / der vaar icke anden raade. De maa saa vel i Danmarck.

Siden

32 Siden togis til Konger igien / den
effter den anden i sæde: De Romere ty
da være gaat / lade fare denne lange feid
33 Saa giordis der da stadige fred /
mand vel meente den trygge : Men t
lærde det anderledis / paa den vaar ic
bygge. De maa saa vel i Danmarck.
34 De Romere baare der ved stor nag/ a
de fremmede geste : Thi falde de dem saa
te i Land/ oc Krigen met dennem friste.
35 Der de icke selff aff egen mact / dem
de i Orlog bestande : De badis om hiel
Keyser Karl / hand kom aff fremmede La
36 Naar mange Mussere om en Kat /
nødis hand til at vige : Saa gick det
vore Longobarder / for sanden maa ie
sige. De maa saa vel i Danmarck.
37 Saa lagdis da ned deris Kon
Naffn/ Landet monne de beholde : So
haffde i to hundrede aar/ vnder deris ha
at volde. De maa saa vel i Danmarck
38 Landet bærer Naffn paa denne dag
saa til Verdens ende : Den Danske
oc Ridderskaff / lader sig endnu de
kiende. De maa saa vel i
Danmarck.

Langbeen Risers oc Vidrich Verlandsøns Kamp.

DEr er mange Viser oc Dict lagde om Konning Tiderick aff Bern paa atskillige Tungemaal. Saa haffue vi Danske oc haffd vore indfødde Kemper vdi hans ferd. Huorledis her om være kand met Historien / lader ieg huer sin mening. Noget maa her om haffue været / thi Rogen (som mand pleyer at sige) kommer gierne fra Brandene. Oc Herr Tiderick aff Bern/haffuer icke alleeniste været vort Folck forvandt met Sproget alleeniste/ men ocsaa i andre maader / holden Kundskaff met dennem / at de haffde været met hannem vdi Krig oc Orlog/ naar der gaffues Aar sage til. Thi vore gamle Forfædre haffue giort mange Thog her vdaff Riget / oc indfaldet vdi andre Herrers oc Kongers Land/oc dennem tuingd vnder sig. Vnder tiden haffue vel Herrer oc Forster begieret deris Hielp imod deris Fiende / naar de kunde dennem selff icke bestaa / Oc haffuer der offuer indlagt stor priiff oc seyer ved den Danske mace. Saa haffuer det oc været meget brugelige vdi gamle dage/ at baade hine vnge Adels Burse/oc andre Stridkiære Voghalse her aff Riger ere vddragne at forsøge sig/ oc lade see deris Mandom/ oc der offuer indlage stor ære / oc ere komne til skattelige Gifftermaal / eller forhuerffvet Kaastelige Bytte. Dog Mandoms ære oc Dad/haffuer gielt meere i de dage. Langbeen Riser / som almindeligen neffnis i denne Vise/meener ieg at være Risers Naffn. Thi Riser paa gammel Danske bemercker Kempe / saa vel som paa Tydske Sprog. Saa som vi faa at høre om Bermer Riser / her effter / som mand ellers

Ealder

kalder Bermeriss / oc mand aff den Tydske Di
kand see aff Konning Tidericks oc Mester Hi
brands Kamp jmod Risen Sigenot. etc Hi
Vidrich Verlandssøns naffn oc fødested / sa
huad Berner anrørendis / findis yderme
re her vdi neste femte oc den tiuen-
de efftersølgendis
Viser.

IIII.

1 KOning Tidrich stander paa Be
oc seer hand vd saa vide: Gud g
Ue ieg viste de Hellede saa ster
mig torde i Marcken bide. Der stande
Borg for Bern / Oc der boer vdi K
ning Tidrich.

2 Det suarede Mester Hildebrand / h
viste at orloge oc stride: Der ligger en K
pe paa Birtings bierg / tør du hannem
cke oc bide. Der stander en Borg for B
oc der boer vdi Konning Tidrich.

3 Hør du Mester Hildebrand / du est
Kempe saa sterck: Du skalt ride fremm
i Skoffuen i dag / oc føre vort Skiolden
cke. Der stander en Borg for Bern / oc
boer vdi Konning Tidrich.

4 Der til suaret Mester Hildebrand / h
vaar en Kempe saa vijss: Herre ieg f
icke eders Skioldemerck i dag / thi mig s

mer icke den Prisſ. Der ſtander en Borg
for Bern / oc der boer vdi Konning T.
5 Det ſuarede Vidrich Verlandſſøn /
hand talde aff fuld god hue : Jeg vil være
den førſt i hoben i Dag / igennem de Bir-
ting Skoffue. Der ſtander en Borg
6 Det melte hand Vidrich Verlandſſøn /
hand ſuarede det aff Vrede : De Smede
Suenne mit Suerd ſaa ſmedde / det bider
ſaa vel paa Staal ſom Klæde
7 De vaare vel tre Hundret Kemper / de
droge til Birtings Land : De ledte efter
Langbeen Riſer / de hannem paa Skoff-
uen fand. Der ſtander en Borg for
8 Det ſuarede Vidrich Verlandſſøn / wi
ville prøffue it vnderligt ſpil : J lade mig
Ride i Skoffuen førſt om i tro mig der til.
Der ſtander en Borg for Bern
9 Det da ſuarede Konning Tidrich / ieg
ſiger her ſaa for mig : Finder du Langbeen
Riſer / du dølie det icke for mig. Der ſtan-
der en Borg for Bern / oc der boer
10 Det vaar Vidrich Verlandſſøn / hand
kom paa Birtings Heed : Der fand hand
Langbeen Riſer / hand laa baade Sort oc
Le ed. Der ſtander en Borg for
11 Det vaar Vidrich Verlandſſøn / hand

ødte paa Riser met skaffe : Du vaagne
op Langbeen Riser / mig tyckis du soffuer
vel hart. Der stander en Borg
12 Her haffuer ieg ligget i mange Aar/ oc
huiltis paa vildene Hede: Her kom aldrig
den Kempe frem / der mig torde vecke oc
bide. Der stander en Borg
13 Her holder ieg Vidrich Verlandsson/
met Suerd saa got ved side : Jeg skal dig
aff Soffnen opuecke / saa saare da skalt
du suide. Der stander en Borg
14 Det vaar Langbeen Riser / hand vincket
op met sit Øye : Hueden kommer oss denne
Suend/der saadanne Ord lader lyde.
15 Verland hede hand Fader min / en
Smed vaar hand saa skøn : Bodild hede
min Moder / en Konning Daatter ven.
16 Skrepping heder mit fuld gode Skiold/
der er vdi mangen Pil skøt : Blanck saa
kaldis min slolte Hielm / som mangt et
Suerd haffuer brødt. Der stander
17 Skimming heder min ædle Hest / er fød
paa vilden Stod : Meñering kalder mand
mit Suerd / er hærd i Kempe Blod. Der
stander en Borg for Bern / oc der
18 Selff heder ieg Vidrich Verlandsson/
vdi Jern saa er ieg Klæd : Staar du icke
op

op paa dine lange Been/ ieg giør dig visselig vred. Der standder en Borg

19 Hør du Langbeen Riser jeg vil icke at dig lyffue: Kongen holder her vden for Skoffuen/ du skalt hannem Skatten giffue: Der standder en Borg

20 Alt det Guld som ieg eier/ det giemmer ieg met stor ære: Det vinder icke en Stald dreng aff mig/ oc det skal ingen mand lyre. Der standder en Borg

21 Saa vng oc liden som ieg er/ skalt du mig her nu finde: Dit Hoffuit vil ieg hugge dig fra/ oc saa dit meget Guld vinde.

22 Det vaar Langbeen Riser/ hannem lyster end lenger at soffue: Ride fra mig du vnge Heldt/ om dig lyster lenger at Leffue:

23 Skimming sprang op met begge sine Been/ mit paa Risers Side: Sønder da ginge hans Ribbeen siu/ oc saa begyndte de at stride: Der standder en Borg

24 Det vaar Langbeen Riser/ greb sin Staalstang i Hende: Hand slog it slag effter Vidrich/ at Stangen i Bierget vende. Der standder en Borg

25 Det vaar Langbeen Riser/ hand actet at slaa saa vist: Hesten løb hannem rammet aff/ det første slag hand miste.

26 Det melte Langbeen Riser / oc hand
til at jammer : Nu ligger min stang
Bierget fast / som den vaar slagen
Hammer. Der stander en Borg
27 Vidrich loed sig icke forsømme / h
vaar saa modig i hue : Vel op Skimm
vend dig om / oc monne du Mimme
noget due. Der stander en Borg
28 Hand tog Miñering i baade sine H
der / til Langbeen Riser hand rende : H
hug saa dybt i Bryst / at Odden i
mene vende. Der stander en Borg
29 Da fick Langbeen Riser Saar / oc
net aff første Søffn : Saa gierne h
hand det veddergiort / kunde hand h
faaet den øffne / Der stander en
30 Forbandet være du Vidrich / oc sa
Suerd ved din side : Du haffuer giort
Saar i mit Bryst / der aff saa yppis
Quide. Der stander en
31 Jeg skal hugge dig Riser saa smaa
Løff blæst iblant støff : Vden du vise
dit Liggendefæ / som du haffuer i d
Skoff. Der stander en Borg
32 Du lade det Vidrich Verlandsfør
hug mig icke til Døde : Jeg vil vise
det Huß / er tagt met Guld hin røde
Vi

33 Vidrich reed oc Riser krøb / saa vist ind
at de Skoffue: De funde det Huss met røde
Guld tagt / det skinde som brendende Lue.
Der stander en Borg for.

34 Her er inde meget meere Guld / end i dette
Land kand være : Du tag her fra den
store Steen / du løfft aff Hengsel disse dørre.
Der stander en Borg for Bern

35 Det suaret Vidrich Verlandsson / hand
frycted for det gilde : Det pleyer ingen viss
Kempe / sin styrcke paa Steene at spilde.
Der stander en

36 Det er i din mindste konst / du kand din
Hest vel vende: Jeg vil giøre meere met fin-
gre to / end du met begge dinne Hende. Der
stander en Borg for

37 Saa tog hand den store steen / hand løff-
te den paa sine Hærde : Fuld vel Vidrich
Verlandsson / hand actet hannem saa ont
it færd. Der stander en Borg

38 Her er inde meget meere Guld / end fem-
tan Konger formaa : Hør du Vidrich
Verlandsson / du skalt her først indgaa.
Der stander en Borg for

39 Det suaret Vidrich Verlandsson / hand
kiende saa vel hans snid : Du skalt selff her
først indgaa / thi det er Kempe sæd.

40 Det vaar Langbeen Riser / hand in
ad Dørren saa : Vidrich hug met begg
Hender / hand hug hannem Hoffued
fra. Der stander en Borg for Ber
oc der Boer paa Konning Tidrich.

41 Saa tog hand det Mande Blod / smu
de sig oc sin Hest. Saa red hand til Kon
Tidrich / sagde sig at være skammelig le
Der stander en Borg for Bern

42 Saa tog hand den døde Krop / oc rey
den til en Eeg : Saa red hand tilba
igien / sagde aff denne vnderlige Leeg. D
stander en Borg for

43 Her holde i alle mine Stalbrødre
de / alt vnder denne grønne lide : Langbe
Riser haffuer mig slagen i dag / det er n
sørste quide. Der stander en Borg

44 Haffuer du faaet baade hug oc slag /
Riser da er det ilde : Wi ville ride til B
igien / oc ingen Mand her meere spilde. S
stander en Borg

45 Du vend dig Konning Tidrich /
vend dig snart met mig : Alt det Guld s
Riser haffde / det vil ieg vise dig. Der st
der en Borg for Bern /

46 Haffuer du slagen Riser i dag /
spøris offuer Lande saa vide : Den Ke
fs

fødis icke i Verden til / du maat jo vel met stride. Der stander en Borg

47 Det vaar Konning Tidrichs Mend / der de monne Riser see: Saa lode de ad Skoffuen staa / mand maatte vel aff dennem lee. Der stander en Borg

48 De meente Riser skulde foruist / sine lange Been effter dennem strecke: Ingen aff dem saa torde hannem bie / oc ingen saa vilde hannem vecke. Der stander

49 Det vaar Vidrich Verlandssøn / hand giorde der aff stor spee: Hure skulde i hannem Leffuendis bie / i tør hannem icke døder see. Der stander en

50 Vidrich stødte paa Kroppen met skafft / saa Hoffuedet dreff i Marck: Det maa ieg for sandingen sige / Riser vaar en Kempe saa sterck. Der stander en

51 Saa toge de hans meget røde Guld / de bytte det der paa stand: Vidrich hørde den beste Part til / hand verffuet det met sin Haand. Der stander en Borg

52 Icke vaar hannem saa meget om bytte / den Seyer laa hannem i sinde: At det kunde spøres til Dannemarck / hand Langbeen Riser monne offueruinde. Der stander en Borg for Bern / oc der boer paa

Saa glade rede de til Bernigien / Kon
ning Tidrich glæddis allermeſt : To
hand til ſig Vidrich Verlandſſøn / maatt
følge hannem aller neſt. Der ſtander e
Borg for Bern / Oc der boer
paa Konning Tid-
rich.

En Viſe om de fornemſte gamle Kemper / oc om Siuard Snaren Suends Kamp met Herr Humble.

DEnne er faſt den ældſte Kempe Vi
ſom aff Arilds tid her ind til haffuer være
meget brugt i Dannmarck. Her indføris de fo
nemſte Kempers Naffn oc Skioldemercke / ſo
ellers i andre Diet oc Viſer mangeſteds berør
Siuard Snaren Suend binder diſſe Kemper
Kamp / oc Lodden falder paa vnge Humble / ſo
hand ſiden offuervinder / oc dog ſkencker hanne
vunden ſpil aff Haanden / ſom mand pleyer
ſige. Hand ſkencker hannem Skimming ſin He
igien / ſom hand haffde laant aff Vidrich Ve
landſſøn / oc lader ſig fange oc binde aff hanne
met villie / Men der hand ſeer Vidrich komm
da oprycker hand Egen ſom hand ſtod bund
til / oc gaar til ſin Herris Gaard etc. Humb
holder ieg faare / at denne vnge Kempe ſkal ka
dis / oc icke Hummerlummer. Thi Humble er
gammele Danſk naffn / ſom det ſees aff Konni
Dans Fader / aff hvilcken Humble Orei S
land ved Kingſted haffuer faait ſit Naffn. V
drich ſom her oc anden ſteds neffnis met Ve
lan

landssøns til naffn almindeligen/meene nogle at skulde kaldis Vidrich Villandssøn / oc at hand skulde været fød i det merckelige store Herrit vdi Skaane / som endnu kaldis Villandsherrit Oc ligger Begraffuit paa denne side Sylelßborg Ore / ved Sisebeck Mølle / som de store Steene staa til siune paa denne Dag.

Huad som Stæderne Hald oc Brattingsborg er anrørendis / veed ieg icke om mand skal tage det Slot Hald der faare / at Herr Bugge siden haffuer forbedret oc stercket det met ny Bygning i sin tid. Brattingsborg holder mand faare at skulde være det Slot som ligger saa got som mit paa Samsø / ved Tranberg Kircke / der som mand end nu seer hine saare dybe trefolde Graffuer oc Volde met Mur / paa denne Dag. Nogle meene at Bratenßborg skulde ligget vdi Iffuø Sø Norden for Iffuø der som mand end nu paa denne dag kand see Grundvollen oc Murene / naar Vandet det er klart / oc Adelueyen løber der til / en stor hull Vey fra Skoffuen aff Vesten i Østen / som i fordum dage haffuer været tør / førend Slottet er ødelagd. Til diss ydermet e Vidneßbyrd fører Villands Herrit en Hammer / vdi sin Signet til Herr Vidrich Villandssøns amindelse.

Huad her om kand være / lader ieg huer sin Mening. Sant oc vist er det / at der haffuer boet merckeligt sterckt Folck baade paa Samsø oc de andre omliggendis Øer / som klarlige kand sees aff allehaande sandferdige Fodspor / end ocsaa aff de tuende Voldsteder / som tuende andre Slotte / Vestborg oc Hiorteholm haffue staaet / oc været befestiget met Graffuer oc Volde / som end nu staa igien Oc haffue Kemperne oc andre Orlogsmend gierne boet paa saadañe Øer i

gamle Dage / fordi de letteligen kunde oprette sig gode Befestninger / oc haffue her snart Vdsluct til Søen at søge effter Roff oc Bytte / som forhuerffuedis i Krig oc Orloff / oc mand leffuede der mest aff i gamle Dage.

Saa haffuer oc icke Skaane været forunden Kemper / som det mange stycker vduise / oc end besynderligen her ved Syllisborg Ore / Oc fremdelis vdi Bleging / oc omliggende Egn / der som hine store Klipper oc Kempestene findis met Runebogstaffue paa / etc. Huor om paa en anden sted.

V.

1 DE vaare siu oc siusindstiue / der de droge vd fra Hald : Oc der de komme til Brattingsborg / der sloge de deris Tield. Det donner vnder Ross / de Danske Hoffmend der de vdride.

2 Kong Nilaus stander paa høyen Tinde / oc seer hand vd saa vide: Hui monne de Kemper haffue deris Liff saa fal / at dem lyster her at stride. Det donner vnder

3 Hør du Siuard Snaren Suend / oc du haffuer vancket saa vide : Du skalt friste disse Kempers Vaaben / oc til dem vnder Tielden ride. Det donner.

4 Det vaar Siuard Snaren suend / hand ind vnder Tielden treen : I ere min Herre vel kommen / i Danske Kongens Mend.

I lade

5 I lade eder det icke fortycke / i tage det icke for spe : Dysten saa ville wi sammen prøffue/eders Vaben i lade mig see.

6 Der stander i det første Skiold/ en Løwe vel saa bert : Met Kronen aff det røde Guld/ det er Kong Diderichs Merck.

7 Der skinner i det andet Skiold/en Hammer oc en Tange : Den fører Vidrich Verlandsson / hand slaar oc griber ingen til fange. Det donner vnder Ross

8 Der skinner i det tredie Skiold / en Gam saa rød som Guld : Den fører Helled Hogen / hand er en Kempe til fulde.

9 Der skinner i det fierde Skiold / en Ørn oc hand er rød : Den fører hand Olger Danske / hand hugger de Kemper til døde Det donner vnder Ross

10 Der skinner i det femte Skiold / siddendis Høg paa Hald : Den fører Mester Hildebrand / hand voffuer met Kemper it fald. Det donner vnder

11 Der skinner i det siette Skiold / Linden den er grøn : Den fører vnge Her Humble / Dronning Elines ældste Søn.

12 Der stander i det siuende Skiold/en skøn forgylden Spore : Den fører hand Heer Hogen/fordi hand vilde vildere vorde.

Der

13 Der skinner i det ottende Skiold / t
Pile oc de ere huide : Dem førde hand V
drich Herr Stagesſøn / mand maa vel pa
hannem lide. Det donner vnder Roſſ /
14 Der ſtander i det niende Skiold / Vlf
uen alt saa ſterck : Den fører hand vn
Vlff van Jern / hand bruger saa ſto
Hoffuerck: Det donner vnder
15 Der ſtander i den tiende Skiold / en F
del oc en Bue : Den fører hand Falqu
ſpillemand / hand vilde drick oc icke ſoffue
16 Der skinner i det elleffte Skiold /
Lindorm end saa leed : Den fører Or
vnger Suend / hand fryeter for ing
Mands vreed. Det donner vnder
17 Der kom frem det tolffte Skiold / t
skinner paa brendende Brand : Den fø
hand Brand van Vifferlin / gennem H
rers oc Førſters Land
18 Der ſtander i det trettende Skiold /
Taffuel saa rød ſom Guld : Den fø
Harald Gridske / hand er en ſtaldbrot
huld. Det donner vnder Roſſ
19 Der ſtander i den fiortende Skiold /
Kappe oc en Kølffue : Dem fører t
Munck Broder Alſing / hand kunde
Kemper ſtille. Det donner

Ha

20 Hand haffuer en skære Kniff ved sin side / skalerne ere aff Bly : Liden Kniff er ickun ellffue Alne lang / som dingler ved hans side. Det donner vnder

21 Der lagdis frem det femtende Skiold / der skinner tre dragne Suerd : Dem føre Essemer Kongens Sønner / i alle deris Herrefærd. Det donner vnder

22 Der bleff seet i det sextende Skiold / en Raffn met Vinger hin brune : Den fører rigen Raadengaar / som vel kunde dicte oc rune. Det donner vnder Rosf / de Danske Hoffmend der de vdride.

23 Der skinner paa det syttende Skiold / Hesten i saa huid : Den førde Greffue Herr Guncelin / hand beder sla oc icke bide.

24 Der skinner i det attende Skiold / it vildsuin oc en mand : Det fører den Greffue aff Biergelide / sit Suerd vel røre kand.

25 Der skinner i det nittende Skiold / en Hund oc end saa rask : Den fører Hyesteen Kempe / hand er en Voghalff vden falsk. Det donner vnder

26 Der skinner i det tiuende Skiold / en Rose iblant de Riiß. Huor Herr Normand kommer i strid / der vinder hand stor Priiß. Det donner vnder Rosf /

Der

27 Der stander i det neste Skiold / en K
del er aff Kaaber : Den fører Herr Mo
gens Olgerssøn / hand vinder baade Slo
te oc Borge. Det donner

28 Ind kom andet oc tyffuende Skiol
met Sundheds forgylte mercke : Det fø
de hand Her Aßbiørn Milde / hand lær
de Kempers Ryg at vercke.

29 Det vaar det tredie til tiuende Skiol
en Arm vdi en Lencke : Den førde han
Aluer Lange / hand pleyer for Kemper
skencke. Det donner vnder Ross /

30 Der kom frem det sidste Skiold / d
vaar en Falck saa Huid : Den fører S
uard Snaren Suend / fordi hand vi
altid strijd. Det donner

31 Slig Kemper oc Mercke vaar her / h
kand dem alle fortelle : Det vaar Siua
Snaren Suend / hand kunde icke leng
duelle. Det donner vnder

32 Er her nogen aff Kongens Mend / so
Dysten lyster at ride : Hand tøffue oc i
forlenge / hand møde mig paa denne He

33 Huilcken aff eder i Danske Hoffmen
som Dysten kand ride best : Met hann
saa vil ieg ride i dag / om begge vore g
Heste. Det donner vnder Ross /

34 De Kemper kaste Terning paa Taffle Bord / de Terning rand saa vide : Oc det falt vnge Humble til / hand skulde met Siuard ride. Det donner vnder

35 Her Humble slog det Tafflebord sammen / hand lyster icke lenger at lege : Det vil ieg for sanden sige / hans Kinder bleffue saa blege. Det donner vnder

36 Det vaar vnge Humble / hand gaar den Fruerstue omkring : Saa gaar hand i Høyeloffte / for Konge Vidrich ind.

37 Hør du Vidrich Verlandsson / du est saa fri en Mand : Du laane mig Skimming i dag / ieg sætter dig der for pant.

38 Icke fanger du aff Skimming i dag / forudden du sætter god pant: Løssning Skow oc femten Borge / de beste vdi dit Land.

39 Otte Borge de Rigiste i Biartings Land / dem sætter ieg dig til feste : Der til min Syster den Lille vaand / mig tyckis hun er den beste. Det donner vnder

40 Siuard hand er en starblind Suend / hand seer icke sit Glassuend til ende : Fanger hand Skimming nogen skade i dag / du bøder det icke met alle dinne Frender.

41 Saa løber Spæret i Siuards haand / som Kringlen ringler i Spore : Du vorte dig

dig vnge Herr Humble / du kommer icke for den Daare. Det donner

42 Borge ni oc Riddere siu / dem setter ieg dig til Pandt : Fanger Skimming nogen skade i dag / du tage min yngste Syster paa Haand. Det donner

43 Vaare nu alle disse Bierge aff Guld / oc alt dette Vand vaar Vijn : Det vilde ieg icke haffue for Skimming i Dag / Jeg tacker Gud hand er min.

44 Saa satte hand sig paa Skimmings bag / saa gladelig monne hand ride : Skimming tyckt is det vnderlig at være / at hannem stod Spore i side.

45 Der skinner paa Humbles forgyldte Skiold / som Solen om Midsommers tide: HErre Gud naade mig fattige Suend / skal ieg her holde oc bie.

46 Det første Red de sammen red / de Hellede vaare baade saa stercke : Sønder gick Humbles Sadelring / hans Skiold saa langt i Marck. Det donner vnder Ross / de Danske Kemper der de Dysten ride.

47 Mig tyckis du est en faur vnger suend / din Hest kand du vel ride : Stat du aff oc giorde din Hest / it stød vil ieg dig bie. Det donner vnder Ross / de

Det

48 Det andet Red de sammen red / de vaa-
re tho Kempet baade : Da brast begge de
sis Sadle i tho / oc Humble for Sadelbue.
Det donner vnder Ross / de

49 Nu haffuer ieg dig fra Hesten skut / nu
haffuer ieg vundet din Hest : Sig mig gode
vnger Humble / huæden du kommen est.
Det donner vnder Ross / de danske

50 Nu haffuer ieg vundet aff dig Priss / oc
Skimming hand er min : Sig mig vnge
ylke Suend / aff slet oc afkom din. Det
donner vnder Ross /

51 Kong Abelon er min Fader / en Konge
offuer Biertings Land : Dronning Eline
er min Moder / det siger ieg dig for sand.
Det donner vnder Ross / de

52 Dronning Eline er min Moder / En
Dronning gieff oc fin : Konning Abelon
Haardestaal / saa kaldis Fader min.

53 Selff da heder ieg vnge Her Humble /
en Kempe offuer Biertings Land : Aff
Kempe slect saa vist berømt / som nogen
mand reyse kand.

54 Er Kong Abelon din Fader kiær / da est
du min Frende : Da giffuer ieg dig din Hest
igien / ieg dig icke førre kiende. Det donner
vnder Ross / de danske Kemper der de dysse.

55 Er Dronning Eline din Moder bold/
hun er min fuld god Ven : Saa tage du
nu Skimming igien/du eſt min Søſterſſøn.
Det donner vnder Roſſ/

56 Tage nu begge Skiolde remmer / du
binder mig op til den Eeg : Oc rid ſaa til
Kong Tiderich/ du ſige du vandſt den leeg.
Det donner vnder Roſſ/

57 Jnd kom vngſte Humble / vaar Klæd i
Kiortel grøn : Nu haffuer ieg vundet min
Heſt igien / oc bundet den ſkellie Suend.
Det donner vnder Roſſ/

58 Jnd kom Humble i Støffle oc Spore/
hand kaſte ſit Suerd paa Bord : Siuard
ſtaar i Skoffuen bunden / hand taler icke
end it Ord. Det donner vnder

59 Jeg haffuer været mig i den Lund / oc
fanget den Kempe god : Tog ieg Siuard
Snaren Suend / bant hannem ved Eege
Rod. Det donner vnder Roſſ/

60 Hør du vnge Her Humble / oc du farer
alt met tant : Det vaar alt met villie giort/
om du Siuard bandſt. Det donner

16 Det vaar Vidrich Verlandſſøn / oc
hand vilde alting vide : Jed rider mig i Ro-
ſens Lund / oc ſee hur Siuard monne lide.
Det donner vnder Roſſ / de Danſke

Vidrich

62 Vidrich taler til sin Dreng / leg Sadel paa Ganger graa : Jeg vil mig i Marcken vdride / oc see hnre Siuard maa.

63 Siuard hand stander i Lunden / oc seer hand Vidrich ride : Finder mig Vidrich bunden her / hand hugger mig Reffbeen fra Side Det donner vnder

64 Frem da lacket Vidrich Verlandssøn / Skimming monne vnder hannem skride : Siuard røcker op Eegen met roed / hand torde hannem icke bide.

65 Dronningen staar i Høyelofft / oc seer hun vd saa vide : Hisset kommer Siuard Snaren Suend / met Egen ved sin Side Det donuer vnder Ross de

66 Kongen stander ved Borgeled / vdi sin Brynie saa ny : Hisset kommer Siuard Snaren Suend / hand fører oss Sommer i By. Det donner vnder

67 Der gaar Dantz paa Bratingsborg / der dantzer de stercke Heldte : Der dantzer Siuard den starblinde Suend / met Eegen vnder sit Belte. Det donner vnder Ross / de Danske Hoffmend de sammen ride.

Om Greffue Guncelin / Huorledis hand slog Tiluentin ihiel / oc offueruandt Herr Iffuer Blaa / oc fick hans Syster Salen sa / Oc giorde siden et mærckeligt Kempe Brøllup met hende.

1 SEt vaar Greffue Herr Guncelin / Hand taler til Moder sin : Jeg vil ride mig op paa Land / oc friste Mandom min. Vel op før dag / wi komme vel offuer den Hede.

2 Vilt du ride dig op paa Land / oc siger du mig saa : Da skal ieg giffue dig Fole god / som mand kalder Karl hin graa. Vel op før dag / wi komme vel offuer den H.

3 Da skal ieg giffue dig Hest saa god / som mand kalder Karl hin graa : Aldrig tør du spende Spore om Fod / ey heller drage Hielm paa. Vel op før dag / wi komme vel offuer den Hede.

4 Ingen Kempe tør du skøde / oc ingen reddis fra : Før end du møder den Kempe / som mand kalder Iffuer Blaa. Vel op før dag / wi komme vel offuer

5 Det vaar Greffue Her Huncelin / hand rider vnder grønen lide : Der møder hannem

nem liden Tiluentin / hand bad hannem holde oc bide. Vel op før dag/

6 Vel mødt vnge Tiluentin / oc huor laa du i Nat: Jeg laa mig paa Bratensborg/ mand hugger der Jld aff Hat. Vel op før dag / wi komme vel offuer den

7 Det vaar Greffue Her Guncelin / hand blincket vnder Hielm hin rød: Som mend vid liden Tiluentin / du taler din egen Dyd. Vel op før dag / wi

8 Det vaar Greffue Her Guncelin / hand sit Suerd vddrog: Det vaar liden Tiluentin / hand i stycker hug. Vel op før dag/ wi komme vel offuer den Hede.

9 Saa reed hand til Bratensborg / hand stødte paa Port met skafft: Er her nogen Kempe inde / som sitte tør aff maet. Vel op før dag / wi komme vel offuer

10 Det vaar Her Iffuer Blaa / hand vende sig i Vester: Hielp nu Vff oc Asmer Grib / ieg hører Kempe røst. Vel op førre dag/wi komme vel offuer den

11 Det vaar Her Iffuer Blaa / hand saae sig vd i Øster: Hielp mig Otthin du kand best/ ieg hører Her Guncelins Røst. Vel op før dag. wi komme vel

12 Det vaar Greffue Her Guncelin / kaste

Hielm offuer huiden Hals: Det da hørde hans Moder kiær / offuer trende Tyter Land vel. Vel op før dag/

13 Den Frue hun vogner om Midie Nat/ oc taler hun til siu Herr: raade nu den øffuerste Gud/ alt for vor Søn hans ferd.

14 Det første Red de sammen red / de Helede vaare baade saa fiercke : Stack hand Her Iffuer Biaa / hand dreff saa langt i Marck. Vel op før dag/

15 Hør du Gerffue Her Guncelin / oc vilt du lade mig Leffue: Jeg haffuer mig en Festemø / oc den vil ieg dig giffue.

16 Icke vil ieg din Festemø / i Ecteskaff vil ieg Leffue: Giff mig Salenta Syster din/ met hende lader ieg mig nøye.

17 Saa redde de til Bryllup / som de kunde allermest : De bøde der til de Kemper/som de kunde aller flest.

18 De bøde Vidrich Verlandsſøn / fierck Tidrich vdaff Bern : De bøde did Holger Danſke / for hand vilde stride saa giern. Vel op før dag/ wi komme

19 De bøde Siuard Snaren Suend/hand skulde for Bruden ride : Saa kom Langbeen Ridſke / hand skulde hoff Brudgommen sidde. Vel op før

De

20 De bøde ind Mester Hildebrand / hand baar for Bruden Bluff: Oc hannem fulde de Kemper tolff / de Drucke oc giorde gaat Ruff: Vel op før dag /

21 Did kom Falquar Spillemand / hannem maatte de Kemper lide : Did kom Kong Sigfred Horn / sig selff til angest oc Quide: Vel op før dag /

22 Det vaar stolte Fru Grimild / oc hun skulde Bruden rede : De lode hendis Fødder met Jern beslaa / hendis Fingre met Staal omsmede.

23 Der kom frem Fru Gunde Hette / hun boede for norden Field / Hun drack oc hun dantzet / det haff de saa got it held.

24 Der kom frem Fru Brynial / hun skar for Bruden Mad : Hende fulde siu smaa Terner / iblant de Kemper de saad.

25 De fulde Bruden vdi Kammeret ind / at ædе der Frokaast : Hun aad der op fire tønder Grød / de smagte hende allerbest.

26 Vel sexten Oxekroppe tog hun der til / oc atten Suine lycke : Siu tønder Øll dranck hun der til / før hun tog til at hicke.

27 Saa fulde de Bruden til Salen hen / da trudet saa fast hendis skind : De hugge vel femten Alne aff Mur / før de kunde trenge

hende ind. Vel op før dag / wi komme.

28 De ledde Bruden til Brudebenck / saa sagt de sætte hende ned : Bencken vaar aff Marmorsteen / den reffnet i Jorden ved. Vel op før dag / wi komme vel

29 De lagde for hende den beste Mad / hun aad oc drack icke minde : Femten Øxen oc Ti fæde Suin / der tæret den Mare quinde. Vel op før dag / wi komme vel offuer

30 Det da gaff den Brudgom act / hand haget det icke vel : Aldrig saa ieg saa vnger en Brud / der giorde i Fadet bedre skel.

31 Op da sprunge de Kemper / oc sammen der de rytte : Huad heller ville wi kaste met Stang / eller oc Ridderligen feite:

32 De Kemper begynte Kredsen at seriffue / alt paa den grønne Marck : Det giorde de den vnge Brud til ær / lode see det store Hoffuerck. Vel op før dag

33 Den vnge Brud sprang fra Brudebenck / hun haffde tho Hænder sløffue : Til hende sprang Langbeen Ridske / god Euentyr monne de prøffue. Vel op

34 Der dantzede Bord oc der dantzede Benck / oc Ilden sløy aff Hat : Vd da løbe de Kemper gode / oc hielp nu Moder Skrat. Vel op før dag / wi

Da

35 Da begyntis en stercker Rey / fra Ribe
oc indtil Slie : Den mindste Kempe i dan-
tzen vaar / vaar femten aine vnder Knæ.
Vel op før dag / wi komme
36 Den mindste Kempe i dantzen vaar/
vaar lille Miñering Tand : Hand vaar
i den Hedenske Flock/ den eniste Chri-
sten Mand. Vel op før dag/
wi komme vel offuer
den Hede.

Tre Viser om Frue Grimild
oc hendis Brødre.

HER efterfølger Tre Viser om Heldt Hogen oc Frue Grimild / Om hvilcke Saxo Grammaticus scriffuer vdi sin 10. Bog/ vdi S. Knud Hertugis oc Martyris Historie. Huor aff er lettelige at mercke / at denne Dict er meget gammel. Men hvad som Grimilds oc hendis Herkomstis Historie er anrørendis/ vil det falde for langt/ den her at beskriffue oc kommer dog frem paa en anden oc beleiliger tid oc sted. Hendis Fader vaar Nøgling/ som kaldtis Niding oc hoede paa den Ø mellem Kiøbenhaffn oc Kreuneborg/ som kaldis Huen/ aff Jomfru Huenildt met hvilcken Heldt Hogen afflede sin Søn Rancke. Paa denne Ø kand mand end nu see Voldstede/ Graffuer oc Grundvol som i fordum tid haffuer standen disse tre Slotte / Nørborg / Sønderborg/ Carlshøy oc Hammer. Her bode Frue Grimild/ som haffde først til Ecte Herr Sigfred Horn/

som videligen omtalis vdi Heldenbog Men
sin anden Gifft / indbød hun begge sine Brød
Herr Hogen oc Herr Falquard / oc lod dem b
ge dræbe/som Visen indeholder Dog den Hua
ske Krønicke holder noget anderledis/oc siger
der Falquar haffde slaget Fru Grimilds Ke
per ihiel/ som hun haffde vdsæt paa hannem /
hans Broder vaar slagen paa Nørborg/ aff
andre Kemper. Oc der ved harmedis hand
saare/at hand drack it Horn fult vd aff de Dø
Blod / oc døde saa hoss de andre Kemper. S
drog hun ocsaa til Nørborg oc der hun forme
te / at Helt Hogen haffde faaet offuerhand o
uer Nørborgs Kemper/da giorde hun Pact n
hannem/ at der som hendis Kemper sloge haf
først engang til Jorden da skulde hand icke m
staa op/ men verie sig som hand kunde best D
met gick den listige Quinde til oc lod stre Ert
paa vaade Hude/ vdi Porten / Oc der græbe t
Kemper tillige Heldt Hogen an oc sloge hann
paa Knæene oc fick der sit Banesaar slog dog
forn Kemperne ihiel / Oc afflede paa Sønde
borg met Jomfru Huenild effter Grimilds sa
tycke/ en Søn /paa det det mectige oc ædele Ke
peslect skulde icke aldelis vndergaa. Denne Hel
Hogens Søn ved naffn Rancke heffnde sin F
ders oc Farbroders Død paa Grimild sin Fa
søster/huilcken hand vdførde met sig til Hame
høy / at vise hende Nidings Skat/som hans F
der haffde effterlat hannem Nøgelen til. Thi d
hand vaat kommen ind i Bierget met hende
da løb hand selff vd/ oc luckte Dørren
for hende/ saa bleff hun der sid-
dendis / oc døde aff
Hunger.

De

Den første Vise om Frue Grimild oc Heldt Hogen.

1 DET vaar stolte Fru Grimild / hun lader Mioden blande : Huu biuder til sig de raske Ridder / aff alle fremmede Lande.

2 Hun bad dem komme oc icke duelle / til Orlog oc til Krig : Det vaar Hellede Hogen / forlod sit vnge Liff.

3 Det vaar Hellede Hogen / hand gaar vd met den strand : Fant hand der den Ferge karl / alt paa den huide Sand.

4 Hør du goden Ferge karl / du før mig offuer Sund : Jeg giffuer dig min gode Guldring / hand veyer vel femten pund.

5 Jeg fører dig icke offuer Sund / alt for dit Guld saa rød : Kommer du til Huenilds Land / da bliffuer du slagen til død.

6 Det vaar Hellede Hogen / hand sit Suerd vddrog : Det vaar den wselig Fergemand / hand Hoffuedet affhug.

7 Hand strøg Guldringen aff sin Arm / hand gaff den Fergekarls Viff : Det skal du haffue til Vennegaffn / for Fergemands vnge Liff.

Det

8 Det vaar Hellede Hogen / vancker vd
met den strand : Fant hand paa den Haff-
frue/ som huiltis paa huiden Sand.
9 Hel dig /hel dig/ kiære Hafffrue/ du est
en konstig Viff : Kommer iea til Huenilds
Land/kand iea beholde mit Liff.
10 Borge haffuer du bolde / oc meget Guld
saa rød : Kommer du til Huens Land/
der bliffuer du slagen død.
11 Det vaar Hellede Hogen / saa snart sit
Suerd vddrog : Det vaar den wselig Haff-
frue/hand hende Hoffuedet frahug.
12 Saa tog hand det blodige Hoffuet / ka-
ste det vd for Sund : Skød hand Kroppen
effter/de samledis baade paa bund.
13 Her Grimer oc Her Germer / de skød
den Snecke fra Land : Vred saa vaar dem
Vepret / oc sterck saa vaar dem Vand.
14 Vred saa vaar dem Vepret / oc sterck
saa vaar dem Vand : Sønder gick gode
Jern ahre /vdi Hellede Hogens haand.
15 Sønder gick stercken Jern ahre/i Helle-
de Hogens haand : Met tho forgyldte
Skiolde / styret de Herrer sig til Land.
16 Der de nu komme til Lande / der skuret
de deris Suerd : Der stod saa stolt en Jom-
fru / hun saa alt paa deris ferd.

Hun

17 Hun vaar smal i midie / til maade vaar hun lang : Kort vaar hun i Liffue / hun prøffuit en Jomfru gang.

18 De gaa dem til Nørborg / som Porten vaar van at staa : Huor er nu den Portener / som her skulde vare paa.

19 Her da er den Portener / som ligger til Vect oc Vern : Viste ieg hueden i kommen vaar / eders Bud bar ieg saa giern.

20 Hid saa ere wi kommen / aff Trinde Tyde Land : Frue Grimild er vor Søster / oc nu siger ieg dig sandt.

21 Jnd da kom den Portener / oc skeddis hand for Bord : hand vaar snild i Tunge / hand kunde vel føye sine Ord.

22 Hand vaar snild i Tunge / hand kunde vel føye sine Ord : her holder vden faare vor Port / tho saa Velbyrdige Mend.

23 Her holder vden faare vor Porte / tho saa Velbyrdige Mend : Den ene hand fører en Fedel / den anden en forgyldte Hielm.

24 Hand fører ingen Fedel / for nogen Herreløn : Hueden de ere kommen / de ere tho Hertuge Børn.

25 Det vaar stolte Fru Grimild / hun sydder sit Hoffuit i skind : Saa gaar hun i Borggaard / hun biuder sine Brødre ind.

Vil.

35 For offuen vaare de Huder / for neden de Erter smaa: Det voldte Helled Hogen / hand falt der første paa.

36 Det vaar Helled Hogen / hand vilde igien opstaa: Holt du nu kiære Broder / du vedst huad sagder vaar.

37 Holt du allerkiæreste Broder min / du holt saa vel din tro: Det første du monne til Jorden falde / du vilde ret aldrig opstaa.

38 Saa trøst vaar Helled Hogen / hand vilde ey rygge sine Ord: Hand stod paa baade sine Knæ / der hand fick Banesaar.

39 End vog hand tre Kemper / de vaare icke aff de mindste: Saa gick hand til Hammeren / sin Faders Skat monne finde.

40 End vaar Lycken hannem saa blid / hand fick den Jomfruis Effn: Det vaar stolten Huenild / hand afflet met hende en Søn.

41 Rancke hede den Kempe / hand hæffnde sin Faders død: Grimild qualdis aff hungers quide / hos Nidings skat vden Brød.

42 Saa drog hand aff Lande vd / til Bern i Lumbardi: Der vaar hand hoff Danske Mend / oc lod sin Mandom tee.

43 Hans Moder bleff hiemme igien / der aff fick Huen sit naffn: blant Riddere oc blant Kemper / gaar der saa vijt aff saffn.

Den

26 Ville i gaa i Stuen / oc dricke Miød oc Vijn : En Silcke Seng om i ville soffue/ oc tuende Jomfruer mine.

27 Det vaar stolte Fru Grimild / suøber sit Hoffuit vdi skind : Saa gaar hun vdi steen stuen / for alle sine Kemper ind.

28 Her sidde i alle mine Mend / dricke baade Miød oc Vijn : Huo vil Helled Hogen slaa/ allerkiæriste Broder min.

29 Huo denne prijs vil forhuerffue/ slaa Helled Hogen død : Hand skal raade for mine Borge / oc drage mit Guld saa rød.

30 Til da suared en Kempe / en Høffding for it Land : Den prijs vil ieg indlegge/ forwist met denne frij Haand.

31 Den prijs vil ieg forhuerffue/ slaa Helled Hogen til død : Saa skal ieg raade for dine Borge / oc faare dit Guld saa rød.

32 Der til suare Falquar Spilemand / met sin store Jernstang : Alt skal ieg dig mercke / før end du kommer her frem.

33 Hand slog aff det første slag / femten Kemper de laae : Ha ha Falquar Spillemand/ hurer rør du din Fedelbue.

34 Saa slog hand de Kemper / hand giorde der aff en Bro : Oc den vaar baade breed oc lang/ hand giorde dem stor wro.

For

Den Anden Vise om Frue Grimild
oc hendis Brødre.

1 Det vaar stolte Frue Grimild / hun lader baade Brygge oc blande : det vaar saa mangen fri Hellede / hun Budet effter sende.

2 Du bed dem komme til Orlog / du bed dem komme til Krig : Der skal saa mangen fri Helled / miste sit unge Liff.

3 Det vaar Hellede Hogens Moder / hun drømte saa vnderligt : At den gode Folk styrte / som mand skulde hannem vdride.

4 Den Drøm hand haffuer at sæde min kiære Søn giff den giem : Vogte dig saare din Syster / hun er saa falsk oc slem.

5 Det vaar Helled Hogen / hand reed frem met den strand : hand fant paa den Mare-Viff / legte der paa huiden Sand.

6 Sig mig det gode Mare / du est en sandsager viss : Skal ieg slaaes paa Huenske Land / oc voge de Kemper met Priiff.

7 Hør du Helled Hogen / du est en Ridder bold : Nock saa haffuer du Lande selff / der til stor ære oc vold.

8 Du haffuer baade Guld oc Sølff / der til baade

baade Borge oc Feste : Kommer du paa Huenske Land / det bliffuer icke for dit beste.

9 Du haffuer Gods oc velde / oc der til meget Guld rød : Kommer du til Huen i Aar / du bliffuer der slagen til død.

10 Det vaar Hellede Hogen / hand vredis ved det Ord : Hand slog den arme Mare Biff / falt ned til Sorten Jord.

11 Ligge du der oc huil / du fule oc leede spaaquinde : Fuld vel veed ieg at verie mig / oc Seyr aff Kemper vinde.

12 De rede vden for den Port / ja tho saa herlige Mend : De vaare vel Klæde i Silcke / deris Hester ginge alt vdi spring.

13 De sloge paa de Porte / det gialdt ind i det Slot : Huor est du Portener / hui lader du icke op.

14 Det da melte den Portener / saa listelig vnder sin skind: Jeg tør icke for min Frue / lade nogen fremmet ind.

15 Hand gick til Frue Grimild / spurde hende saa brade: Her holder tho Riddere for vor Port / de bede mig strax oplade.

16 Det da suaret Frue Grimild det er Falquard Spillemand : Det er Hellet Hogen / begge mine Brødre for sandt.

17 Neder ginge Fruer oc Jomfruer / de sko-

de de Ridders gang : De vaare smale i midie/ oc vel til maade lange.

18 Det vaar stolt Fru Grimild / slog offuer sig Skarlagen skind : Saa gaar hun vdi Gaarde/ oc bad de Hellede ind.

19 Her er Low oc Borgestue Ræt / at ingen Suerd maa drage : Mig tyckis det saare ilde være/ siden Kong Sigfred bleff slagen.

20 Jeg vog da Kong Geffred / alt met min egen Haand : Jeg vog oc Kong Ottelin/ hand vaar saa sterck en Mand.

21 Da miste ieg min Brynie god / der til min Ganger graa / Vdi de kaalde Vinter/ der wi for Trosen laa:

22 Hun fulde hañem paa den Sal/ til hundrede Kemper fine : Alle stode de imod de Riddere tho / met dagne Suerd i Hende.

23 Er her nogen Kempe iblant / som æder mit Brød : Der tør slaa min Broder/ ieg giffuer hannem Guld saa rød.

24 Det da hørde Falquard Spillemand/ saa snart offuer bordet sprang : hannem glide suerd aff skede / de døre aff hengsel stanck.

25 Der hand fick den store Staalstang / oc da bleff hand saa glad : Hand slog vel femten Kemper / aff Mandoms styrcke oc slag.

26 Eia sagde Falquard Spillemand / nu

gaar

gaar min Fædel ret : Da slog Helled Hogen / vel tiue i samme færd.

27 Det vaar stolte Fru Grimild / hun giorde sig saa vred : Langt heller maatte du hiemme været / end du til oss vdreed.

28 Her er vel hundrede Encker / før end du lader denne strijd : Det suaret Helled Hogen / det haffuer du selff saa flidt.

29 Det vaar Helled Hogen / hand løffte op Hielmen sin : Jeg brender alt saa saare / vnder haarden Brynie min.

30 Jeg er baade træt oc mod / aff ganske Hierte min : Giffue det Gud Fader i Himmerig / ieg haffde it Horn met Vijn.

31 Hand strøg op sit Hielmenet / hand drack aff Mandeblod : In Nomine Domini, vaar Heldt Hogens Ord.

32 Nu ligge alle Grimilds Kemper / slagne døde til Jord : Det haffuer Helled Hogen alt met sin Broder giort.

33 Gud naade dig Falquard Spillemand / som her hoff ligger Lig : Du brugte din gode Staalstang / oc det vaar vden suig.

34 Vel fyrretyue faldt der for en / de kunde icke for hannem staa : Dem vog hand som en Kempe / før hand paa Jorden laa.

F Ah Hiertekiære Broder / wselig ieg hid

reiſte : Saa kranck vaar mig i ſkæben / at ieg dig her ſkulde miſte.

36 Leffuer ieg enten dag eller nat/ før end de gaa til ende : Min Søſter ſkal det gielde/ ieg ſkal hende ſlaa eller brende.

37 Den krancke ſkæben kom / oc ſlogis hun der til : Grimild lod Heldt Hogens Søn/ i Bieraet ſuelte ihiel.

IX.

Den Tredie Viſe om ſamme Grimilds Forrædderi imod ſine Brødre.

1 SLige Kemper ſom Helled Hogen/oc hans Broder Falquard Spillemand: Huor finder mand dennem/ der mand neffne kand.

2 Frem da traad hun Bodild/ Helled Hogens Moder : Mig tyckis det de Foler/at de alle døde vaare.

3 Drømmen kand ieg fuld vel raade / ieg haffuer der til forſtand: Komme i til Huenſke Land / det ſkader for mangen Mand.

4 De Herrer monne vdride / ſom Strømmen den vand ſtride : Der funde de en Ma-

Mare Quinde/ſoff vnder den grøne lide.

5 Vog op vog op Mare minde / du ſkøne deylig Viff: Drager ieg til Huenſke Lande/ monne ieg forvoje mit Liff.

6 Vend dig Helled Hogen/ du eſt en Kneet ſaa bold : Du haffuer paa dit eget Land/ ſaa mange Borge oc Vold.

7 Du drage hiem til dit eget Land / lad fare denne Kempe kiff : Kommer du til din Syſter/ det kaaſter dit vnge Liff.

8 Det vaar Helled Hogen / oc hand ſit Suerd vddrog : Det vaar den vſle Mare minde/ hand Hoffuedet affhug.

9 Nu er ieg ſpaad / nu eſt du blaa : End drager ieg til Huenſke Land / om ieg kand Børen faa.

10 Frem da ridde de Hellede tho / de funde den Fergemands huſſ : Stat op goden Fergemand / oc gack her vd til oſſ.

11 Hør du huad ieg ſiger dig/ du før mig off uer ſund : Jeg giffuer dig min gode Guldring/ hand veyer vel femten pund.

12 Haff du ſelff din Guldering / ieg maa den icke eſe : Jeg kommer aldrig i den ſtad/ ieg bær ſo for hannem quide.

13 Jeg kommer aldrig i den Stad/ ieg lider ſo for hende nød: Jeg fører dig icke offuer i

Dag / Frue Grimild mig det forbød.

14 Helled Hogen bleff saa vred / alt baade i hu oc mod : Hand hug den Fergemand hoffuedet fra / saa vijt da stanck hans blod.

15 Saa kaste hand det blodige Hoffuet / midt i Øresund : Saa kaste hand Kroppen effter / hand bad dem findis ved bund.

16 Her Gynther oc Her Gerleff / de styrer det Skib fra Land : Der de komme paa midie sund / da reiste dem Veiret til haand.

17 Sønder da ginge de ahrer / vdi Falquar Spillemands haand : Helled Hogen styrde met sit Skiold / det Skib met nød til Land.

18 Der kaste de deris Ancker / alt paa det huide Sand : Det vaar Hellede Hogen / hand træn der først paa Land.

19 De andre tøffuede icke ræt lenge / men huer som hand kunde best / Rustede sig mandelig / oc Falquard Spillemand mest.

20 Vde da stander den Kurer / hand trampler paa de Tinde : Her er kommen paa vort Land / tho saa stolte Ædelinge.

21 Her er kommen paa vort Land / Kemper oc saa modige Mend: De ere Klædde i Jern / deris Heste komme springend frem.

22 Den ene hand fører en Høg / der skinner Guld i hans Skiold : Den anden fø-

rer

ver en Fædel / en Hertugis Søn saa bold.

23 Vd da staar Frue Grimild / hun kunde vel føye sine Ord : Hand fører ingen Fædel / eller tiener for Herre Bord.

24 De ere tho friske Hellede / tho Edle Hertugs Børn: De ere icke vkiende / wi ere ire Sysskind baarn.

25 Det vaar Greffue Her Guncelin / hand taler til sine Mend : her kom̃er Helled Hogen i dag / wi holde met hannem en Rend.

26 Wi ville fette met hannem i dag / oc slaa dem alle til døde : Saa maa wi volde hans grøne Skrin / der til det Guld saa rød.

27 Frue Grimild gaar sine Brødre imod / stor falsk vaar der for hande : J være vel kommen foruden Helled Hogen alleene.

28 Det da melte Hellede Hogen / for inden ved den Dør : Det vil ieg met eder voge / om i so ellers tør.

29 Vd da ginge de Suerde / saa saare fast de sprunge : Alle lide dem haardeligen ilde / den gammel saa vel som den vnge.

30 Sønder gick det gode suerd / i Fa'quard Spillemands haand : Hand saae sig effuer den dør / hand ramte en stor Staalstang.

31 Hand slog i det første slag / vel siu saa raske Hoffmend : In Nomine Domini, sag-

sagde hand / nu bliffuer min Fedel liend.

32 Nu gaar min Fedel / i dantze oc springe omkring : Mig suedis aff stort Arbeyd/ for inden min Brynnie ring.

33 Det vaar Her Kong Gunnelin / hand traad til Grimild frem : Hielp nu mod disse Hellede haarde / eller skillie oss aff met dem.

34 J slaa nu alle mine gode Mend / som ieg giffuer Brød : J lade jo icke aff/ før Falquard ligger død.

35 Hør du Søster Grimild / mig huggis saa dybe Vunder : Du vaarst mig aldrig tro eller god/ som ieg det nu befinder.

36 Jeg haffuer nu vaaget i Dage oc Nætter siu : Jeg heffer visst min Bane/ før end ieg mister mit Liff.

37 Mit dyre Suerd er borte / oc gode Jernstang i tho : Min Sorrig vilde ieg forglemme/kunde ieg Verie faa.

38 Det suarede vnge Obbe Jern / hand stod hannem alt saa nær : Jeg laaner dig mit gode Suerd/ min Broder haffde saa kiær.

36 Mig tyckis du est en Helled from/ oc der til meget sterck : Det kand ieg foruden falsk/ alt paa din Fedelbue merck.

40 Jeg tacker dig vnge Obbe Jern / du est en Kempe saa rig : Jeg oc alle mine Brø-

dre/

dre / tiene dig igien vden ſuig.
41 Saa hug hand Falquard / det hørdis
ſaa høyt i ſky : Helder vilde hand mande-
lig dø / end ſkammelige rømme
oc flye.

En Viſe om Meſter Hildebrand.

DEt lader ſig anſee / at denne Meſter Hildebrand haffuer været met vdi mange Kempe ferd / oc fra ſine vnge Aar vandret alle vegne omkring / oc vil paa ſin Alderdoms dage / drage hiem igien til ſit Land oc rige / oc ſee hvorledis der ſtaar til. Oc ſom hand nu kommer did / møder hannem paa veyen hans egen Søn / Herr Allebrand / ſom fru Jndte haffuer fød det ſamme Aar / at Meſter Hildebrand er dragen fra hende. Her begyndis en haard Kamp imellem Faderen oc Søñen / oc effter at de haffde forſøgt huer andre hvad de førde i deris Skiolde / maa Sønnen giffue ſig / oc bliffuer ſaa kiend aff Faderen met ſtor glædſkab paa det ſidſte.

Her hoſſer at mercke / at denne Stad Bern / ſom her oc andre ſteder neffnis i de gamle Viſer / ſkal haffue ſit naffn aff dē Galliſke Høffuitzmand ſom kaldeis Brenno / eller kand ſkee Biørn paa vort Danſke maal oc bleff neffnd i fordum dage Brenona eller Bernona ſom Juſtinus ſcriffuer. Her effter haffuer mand kaldet hende Verona paa Latincke ſprog / ſom mand det finder i alle Latinſke Bøger Det ſigis her at ligge i Grecken Land / maa vel ſkee aff den Oꝛſage / at de ſom der haffuer holden Huſſ / haffue brugt meſte parten Greckiſke ſprog / oc været de Greckiſke Keiſer aff

Østerleden vndergiffue/som det ocsa lader sig an see aff deris Historier/ besynderligen vdi Keyser Leonis / Zenonis/ oc Justini tid / etc. Der Kong Tiderich mec sine Gotter oc Gyndinger, ot siden de Longobarder / oc andre Danske mend haffue holden denne mectige By for deris Hoffuerstad. Saa at mand haffuer seet mere til Offuerosfrigheden/oc sproget som der vaar gengs/end til Land det i sig selff. Thi at Greckiske Tungemaal oc Folck haffue aff arilds tid været meget myndige i Italien / som det giffuer den deel aff Landet til kiende / som kaldis Græcia magna.

Men at Hildebrand kaldis icke Hertug eller Første / men Mester/ er at acte /at Mester naffn gaffuis i fordum dage / gamle oc ypperlige forfarne Førster/ Høffdinger oc kloge Mend Som det end nu en deel brugeligt er vdi Franckerige oc Holland paa denne dag.

*

X.

1 JEg vil mig aff Landet ride / det sagde Mester Hildebrand: Huem mig den Vey vilde vise / til Bern i Grecke Land. Hand er mig wkyndig vorden/vdi saa mangen god dag / I tre oc tredue Aare/ Fru Judte ieg icke saa.

2 Vil du dig til Bern vdride / det suarede Hertug Abelon: Dig møder paa den Hede / en Ridder snild oc vng. Dig møder paa den Marck / hin vnge Her Allebrand:

Det

Det du vaarst end selff tolfte / wforsøgt kommer du icke frem.

3 Ja render hand til mig Allebrand / alt met it frit mod : Jeg skal hugge paa hans forgyldte Skiold / det hand skal strømme i Blod. Jeg skal hugge paa hans Brynie/alt met it skermer slag : At hand skal haffue sin Moder at klag / ræt baade Aar oc Dag.

4 Det skalt du for ingen deel giøre / det suarede Her Tiderich aff Bern : Alt for hin vnge Her Allebrand / haffuer mig i sit hierte saa kiær. Du skalt hannem venlig atspøre/ for gode villie min: at hand whindret dig lader ride / igiennem Bern Landen sin.

5 Saa stide hand paa sin gode Hest/ hand reed at Bernes Marck : Der kom hand i arbeyde mest / alt met en Ridder sterck. Det vaar den vnge Her Allebrand / hand til hannem rende : Oc hør du det din gamle Mand / huo haffuer dig til min Faders Land sendt

6 Du fører dit Harnisk saa reent oc klart/ som du vaarst en Konge Søn : Det vil ieg fra dig tage / der til din Hest vel skøn. Du maatte vel hiemme bleffuet/oc giort mig ingen wmage : Oc da begynte den gamle at Lee/ oc til den vnge hand sagde:

Oc

7 Oc skulde ieg hiemme bleffuet / oc gisre dig ingen wmag: Jeg er vant at ride/saa vel om Nat som Dag. At ride oc met Kemper fecte / det haffuer nu været min sæd : Det siger ieg dig du vnge Mand / derfaare graa er mig mit skeg.

8 Dit skeg vil ieg aff dig riffue/ alt met min høyre Hand : Det dine Kinder skal strøm, me i Blod / alt paa din gamle Mand. Dit Harnsk oc din forgyldte Hielm / det skalt du mig opgiffue : Oc du skalt være min Fange i dag/vilt du beholde dit Liff.

9 Mit Harnsk oc min forgyldte Hielm/ vil ieg ey afflegge: Jeg troer vel Christ aff Himmerig / ieg vil mig for dig verge/De stode aff begge deris heste: De toge til de skarpe Suerd : De saa begyndte de at fecte/ det beste de haffde lærd.

10 Det da vaar hin vnge Her Allebrand/ hand kom saa vel i lag : Hand hug den gamle Hildebrand / alt met it Skermer slag. Saa sprang hand til bage igien / vel siu saffne vist : Det siger ieg dig du vnge Mand / det Slag haffuer dig en Quinde lærd.

11 Skulde ieg det aff en Quinde lære / det vaare mig stor skam : Jeg haffuer baade

Rid-

Ridder oc Suenne/ vdi min Faders Land. Jeg haffuer baade Rider oc Greffuer / vdi min Faders Gaard: Oc huad ieg icke haffuer lærdt/ det lærer ieg endnu.

12 Huo sig paa gammel Keel skurer / hand fanger gierne smitte: Det siger ieg dig du vnge Mand / saa skeer dig i dag paa mig: Hand greb hannem mit i midie / alt som hand smaleſt vaar: Hand slog hannem til bage/ vdi det grønne Greſſ.

13 Det vaar den gamle Hildebrand / hand slog til hannem igien: Hand slog hannem tilbage/ hand falt til Jorden ned: Du skrifft for mig du Viffue vnge / din skrifftefader vil ieg hede: Oc eſt du end en Viffue vnge aff mig skalt du icke æde.

14 Du siger mig faſt aff de Viffue / de løbe vdi den Skoff: Jeg er fød aff Adel god min Fader mig aldrig saae. Min Moder heder Fru Judte / en vduold Hertugind: Oc saa vaar Hildebrand den gamle / allerkiæriſte Fader min.

15 Heder din Moder Fru Judte / en vduold Hertugind: Da er ieg Hildebrand den gamle / allerkiæriſte Fader din. Hand løſte aff sin gyldene Hielm/ hand kyſte hannem for sin Mund: O Gud skee Loff oc

ære/

Ere / wi ere baade karske oc sund.

16 Fader allerkieriste Fader min / det saar som ieg eder gaff: Det vilde ieg helder / vdi mit Hoffuet hafft. Oc tie nu min allerkiæriste Søn / det saar er gaat at raade: Men Gud skee euig Ere / der oss tilsammen førde baade.

17 Det Slag det vared fra Middags stund / oc indtil Affftens tid: Opstod hin vnge Her Allebrand / hand hiem til Bern reed. Hand førde paa sin forgyldte hielm / en Krantz aff røde Guld: Saa førde hand ved sin høyre side / Hildebrand sin Fader huld.

18 Hand ledde hannem ind vdi den Sall / hand sette hannem øffuerst til Bord: Hand gaff hannem baade Øll oc Mad / det vaar hans Moder imod. Søn min allerkiæriste Søn / ieg haffde det icke troed: At du skulde sette en fangen Mand / aller øffuerst ved mit Bord.

19 Den fangen Mand som her sidder / ved eders brede Bord: Hand kom til mig paa den Hede / hand slog mig neder til Jord. Hør du allerkiæriste Moder min / den Fange skal her være / Det er Hildebrand den gamle / hand er min Fader kiær.

Det

Det vaar Fru Judte lille / hun bleff glad i hiertet der ved : hun tog it Glaff oc ſkenckte vdi / hun drack hannem ſelffuer til. Hand haffde it ſtycke aff en Guldring / det holt hand for ſin Mund / Det lod hand i Glaſſet nedſiuncke / for Fru Judte i ſamme ſtund.

Vlff van Jern.

DEnne er oc ſaa en meget gammel Kempe Viſe / om Vlff van Jern / eller van Bern: Huorledis hand bedis om ſin Herris oc Kongis Kongens aff Dannemarck / Hielp oc biſtand til at heffne ſin Faders Død paa Kongen aff Bratens Vendel Maa vel ſkee haffuer været en Herre oc Første offuer Vendelboerne / ſom haffue boet icke allenſte her i Riget vdi Vendſyſſel / men oc ſaa vdi Fyn oc andenſteds omliggende Landſkaff Denne Kong tabte Slaceningen oc bliffuer ſelff ſlagen vdi Kamp aff Vidrich Verlandſſøn. Er at mercke Vidrichs ærlig Oprichtighed her vdi / at hand vil icke falde ſin Fiende vdi Landet / før end hand redeligen atvarts. Som det oc endnu holdis iblant vort Danſke Riderſkaff / paa denne dag / at ingen feyder paa anden / vden hand Lowligen ved andre Ridermends Mend eller Feide Breff det tilforn forkynder.

Til denne Viſe findis tuende ſlags Omqvedning / ſom mand kalder / Hvilcke vi begge ſætte til hver Mands Raar.

Det

1 SET vaar vngen Vlff van Jern/
hand ganger for Kongen at stande:
Ville i laane mig aff eders Mend/
min Faders død at hæffne. Det klager den
Suend som fangen ligger paa Heden.

2 Jeg vil laane dig aff mine Mend/oc selff
vil ieg dig følge: Beder du Vidrich Ver-
landsføn / saa fremmer du din villie. Men
hand bærer Guld oc Amur paa sin haand.

3 Jeg vil laane dig aff mine Kemper / oc
helst vdaff de beste: Vidrich oc stercke Ti-
derich / de kunde vel Kemper friste. Det
klager den Suend som fangen ligger

4 De ere tho Heldte stercke oc bolde / som
Striden haffuer vundet før: Der reddis
for dem i alle Land / huo deris naffn monne
høre. Men hand bærre

5 Jnd kommer Danner Konning / hand
skinde som brendendis Lue: Huo aff eder i
Danne Suenne / vil følge min Frende til
Hoffue. Det klager den Suend som

6 Kongen ganger paa Gulffuit frem / met
Sølfftar i huiden Hende: Huilcken aff
mine gode Hoffmend / vil følge aff Land
min Frende. Men hand bærer

7 Alle da skøde de Hette for Mund / oc in-
gen

gen torde Kongen suare: Foruden Vidrich Verlandsſøn/ hand giorde der aff en Pare. Det klager den Suend

8 Det vaar Vidrich Verlandsſøn / hand giorde der aff en gammen: Det vaar som wi drucke Miød aff ſkaale / kunde wi ellers komme ſammen. Men hand

9 Tidrich bieff ſaa fyrig vdi Sind / hand iffredis ved det Ord: Hand hug hoffuedet fra Kemper tho / kaſte dem for Kongens fod. Det klager den Suend

10 Det ſuared Vidrich Verlandsſøn/hand tenckte paa heder oc ære: Skicke wi frem vor Sendebud / wi komme vſlaalne der. Men hand bærer Guld oc

11 Det vaar vngen Hammer hin graa / oc hand løber Øſten aff by: Huert det Menniſke hannem ſaa/ de felde baade lød oc liud. Det klager den Suend

12 Det vaar vngen Hammer hin graa / oc hannem ſkinde Guld paa bryſte: Oc der kunde huercken Høg eller Hund / følge den Suend til Geſte. Men hand

13 Hannem ſkinde Perler paa bryſte / huer Mand vndrede der ved: Ingen Fuel vaar vnder Solen ſaa ſnar / der hannem kunde følge til Bed. Det klager den

14 Jnd kom vngen Hammer hin graa / oc
steddis hand for Bord : Hand vaar snild
i Tunge / hand kunde vel føye sine Ord.
15 Hel sidde i Kongen aff Bratens Ven-
del / de andre vil ieg icke neffne: I Morgen
kommer Vlff van Jern / hand vil sin Fa-
ders Død heffne.
16 Langt heller maatte hand hiemme være /
oc vogte det Fæ vnder Lide : End hand tør
sende saadant bud / I Morgen met mig at
stride.
17 Bedre vaar det hannem hiemme at væ-
re / oc krybe en Orm vnder Hald : End
hand skulde vppe denne Hadings Kiff / der
som hans Fader fald.
18 Bedre vaar hannem hiemme at tøffue /
oc krybe vnder Torne saa slinde : Hans
Fader stod mig ey hug vden ni / hand slaar
mig selff halff minde.
19 Hør i Kong aff Blide Vendel / i holde
Tand for Tunge : Op da voxer den vnge
Racke / met huasse Tender i Munde.
20 Der er ingen Kempe i Verden til / der
saare ieg reddis tør : Foruden Vidrich
Verlandsſøn / oc hand er icke der.
21 Der til suaret det Sendebud / det Ord
giorde hañem stor vaande : Det er Vidrich
Ver-

Verlandsſøn / ſom ſtriden ſkal faare ſtande.

22 Det vaar en aff Kongens Kemper / hand ſuared ieg vel veed : Huo hand er Vidrich Verlandsſøn / hans Fader vaar en Smed.

23 Jeg vaar en Smed paa Daare Field / ſom Kemper de drucke inde : Vidrich dreff der Daare ſpil / det gangis mig aldrig aff ſinde.

24 Femtan Kemper ſlog hand til Jord / hand actet det for en Leeg : Jeg ſtod ſaa nær ieg ſaa der paa / mine Kinder giordis mig bleg.

25 Hør du goden Hammer graa / ſaa gierne beder ieg dig : Veedſt du noget om Vidrich Verlandsſøn / du dølie det icke for mig.

26 Laa end Vidrich i høyelofft ſiug / oc kunde ſin Heſt ey ride : Dog ſinge i vel de danne Suenne / eder ſkulde i Marcken bide.

27 Det ſuaret Kongen aff Blide Vendel / hand ſuarede ſom en Mand : Jeg møder i Morgen i Høffdings ſtorm / om Heſten mig bære kand.

28 Opſtod en aff Kongens Kemper / oc ſaa tog hand paa : Vidrich er en Kulbrenders Søn / wi ville hannem vel beſtaa

29 Det fortrød hannem Hammer graa / hand vredtis ved det Ord : Saa ſlog hand

den Kempe / hand faldt der død til Jord.

30 Det melte Kongen aff Bratens Vendel / hand bieff saa vred i moed : Hui slogst du min gesfuiste Kempe / til døde for min Foed.

31 Der til suaret Hammer hin graa / ieg døllier icke for dig : End nu kunde ieg det aldrig lide / at nogen spottet Vidrich eller mig.

32 Det vaar vngen Hammer hin graa / oc hand begynte at hicke : Høre i Kongen aff Bratens Vendel / giffuer mig noget at dricke.

33 De baare ind atten Lester Øll / dem dranck hand i en dricke : Hand slog de Tønder for Kongens foed / de ginge i hundrede stycke.

34 Bort løb vngen Hammer hin graa / hand steddis for Vidrich hin fromme : I hueste eders Spiud i skarpe eders Suerd / i Morgen vil Kongen komme.

35 De rede all den Mørcke Nat / alt offuer den Sorte Hede : Der skinde Liuss som det vaar dag / alt vdaff Vaaben deris.

36 De rede frem for Biertings / igennem Biertings Myre : Siu hundrede vaare de Kemper stercke / vaare leste i Brynie dyre.

37 De rede frem for Biertings / de rede igennem Biertings by : Der sloge de deris

Folck

Folck i Ring / giorde Vidrich til Hoffuitz-
mand paa ny.

38 Paa Birtings Hede sloge de deris Fa-
ne / en Løwe saa mand der i fliffue : Det
vaar saa mangen wskyldig Mand / som
der maatte misse sit Liff.

39 De hugge met Suerd de skøde met bue/
oc huer som mest kunde volde : Vd saa gick
den røde Sued/oc Ilden aff deris Skiolde.

40 Det vaar Kongen aff Biertings Ven-
del / giennem gyldene Hielm hand saae:
Huem er fremmerst i hoben i dag/mit Folck
saa ilde monne gaa.

41 Der til suarede den lidle Smaadreng/
der Kongen red allernest : Det er Vidrich
Verlandsson / sidder paa sin stercke Hest.

42 Det suarede en aff Kongens Kemper/
Thi hand vel Vidrich kiende : Det er Vi-
drich Verlandsson / hand rører Mimme-
ring i Hende.

43 Der til suarede Kongen igien / hand saae
igennem Hielmen hin trange : Jeg strider
ilde imod det Skiold / der skinner i Ham-
mer oc Tange.

44 Wselig strider ieg imod det Skiold / der
skinner i Hammer oc Tange : Visselig bliff-
uer ieg slagen i dag / thi Vidrich tager ingen
til fange.

45 Blant Hedning oc blant Christen / den lyster mig at gesie : Foruden hoff Vidrich Verlandsøn / det bliffuer icke for mit beste.

46 Det vaar Kongen aff Bratens Vendel / hand tog sin Hest met Spore : Hand reed til Vidrich Verlandsøn / hand vilde hannem felde til Jorde.

47 Det vaar Kongen aff Blide Vendel / oc hand hug i saa fast : Icke kunde Vidrich andet gisre / end bøde for hans kast.

48 Nu haffuer ieg standen dig attan hug / vel flere oc icke færre : Du stat mig en for alle dem / alt for din Kongelig ære.

49 Haffuer du staaet mig attan hug / huad de ere flere eller færre : Jeg staar dig lige saa mange igen / oc bliffuer icke Kong diß værre.

50 Saa tog hand en Silcke traad / bant om sin Hielm saa rød : Det spør icke min Festemø / en Smedesuend hugger mig til døde.

51 Vidrich taler til Rimmering / Rimmering monne du noget due : Det vaar icke i hundrede Aar / ieg hug aff vredere hue.

52 Saa fast holt hand om gyldene haandfang / at Blodet sprang aff Nægle roed : Hand hug paa Kongens forgylte Hielm / at Odden i Sadelen stoed.

53 Det vaar Vidrich Verlandsøn / hand

holt

holder vnder grønen lide: Er her nogen aff Kongens Kemper / som lyster her mere at stride.

54 Nu ligger Kongen aff Bratens Vendel / oc hannem rinder Blodet hin røde: Saa glad vaar vngen Vlff van Jern/ hand heffnde sin Faders død.

55 Det vaar vngen Hammer hin graa/ hand blicker op met sine Øyne: De ligge nu alt oc tie quer/som Mussi første søffne.

56 Saa glade ride alle de Kongens Mend/ met Vlff van Jern fra steffne: Tacket hand Vidrich Verlandssøn / hans Faders Død hand heffnde. Det klager den Suend som fangen ligger paa Heden.

Sterck Tiderich oc Olger Danske.

HVad denne Vise om Tiderich van Bern/oc Kong Olger Danske er anrørendis/ er vanskeligt at dømme paa / huorledis den skicker sig til de gamle Historier. Thi den merckelige Krigs Første Tiderich van Bern døde der mand screff effter Guds Byrd / Fem Hundret sin oc Tiue. Oc Olger Danske som meenis at haffue veret Kong Gøtrichs Søn/ leffuede vdi Keyser Karl Magnus tid hen ved 800. Aar for Christi Fødsel. Dog om denne vijtberømde Heldt findis atskillige Meeninger oc Dict / som dog icke alle

komme offuer it met huer andre. Vore Forfædre vilde her met giffue tilkiende / at Danmarck er it frit Kongerige / oc aldrig haffuer været vdi nogen fremmit Herris vold eller rolig oc languarig heffd / Ey heller nogen tid været Skatskyldig andre fremmede Førster / Men meget mere hafft Mact oc Herredom offuer andre Landskaff / aff huilcke de haffue opbaarne aarlig Skat oc anden Herlighed / som atskillige Landskaffs Historier nocksom vduise / oc i sin tid videre skal omtalis.

X.

1 STerck Tiderich boer sig vdi Bern / met attan Brødre geffue. Huer aff dem haffde Sønner tolff / stor Mandom monne de bedriffue. Nu stander Striden norden vnder Jutland.

2 Systre saa haffuer hand femtan / oc huer haffuer Sønner tolff: Den yngste hun haffuer trettan / de redis icke for deris Liff. Nu stander striden norden vnder Danmarck.

3 De ginge frem for Berner at staa / saa mange Kempe Kroppe: Det vil ieg for sandingen sige / de syntis offuer Bøge toppe.

4 Nu haffue wi stridet i mange Aar / mod Kemper oc Riddere stercke: Saa meget høre wi om Olger Danske / hand boer i Dannemarck. Nu stander striden

5 Det haffue wi hørt om Holger Danske / hand

hand boer i Nør Jutland: Hand lader sig Krune met røde Guld/ hand vil icke gaa oss til Haande.

6 Suerting sick op saa stor en Staalstang/ begynte der at true: Vel hundred aff Kong Olgers Mend / acter ieg icke ved en Flue.

7 Hør du Suerting du sorte suend/ du acte dem icke saa ringe: Jeg siger dig Kong Olgers Mend / de ere saa raske Drenge.

8 De frycte icke for Glaffuend eller suerd/ ey heller for huassen Pisl: At stride er deris meste idret/ de acte det Børne spil.

9 Det melte høyen Bermeriss / hand tog det Ord til giemme: Vi ride oss til Dannemarck/ oc see om Olger findis hiemme.

10 De droge vd aff Bernes Land / de vaare atten Tusinde i skaare: Kong Olget vilde de giesle/ oc alle til Danmarck faare.

11 Kong Tidrich sender Kong Olger bud/ oc lod hannem sag tilbiude: Huad heller vilt du stride met oss/ eller oc saa skatten yde.

12 Kong Olger bleff saa vred i hu / slig spot kunde hand ey lide: Du bede hannem møde paa sletten Hede / wi ville der met hannem stride.

13 Skatten veed Dansk Mand intet aff/ hand pleyer den selff at tage: Men ville i so

Skatten hende / i skulle den ilde behage.

14 Kong Olger taler til Kemper sine / hand gaff dem Nymer tilkiende : Sterck Tiderich haffuer send oss bud / oc Skatten vil hand hende.

15 Enten vil hand Skatten haffue / eller oc Striden saa haard : Icke bliffuer hand den første Kong der Danmarck vinder i Aar.

16 Det da suaret den Kempe god / alt til Kong Tiderichs bud : Kommer de Berner i Danmarck / de komme icke alle her vd.

17 Saa lystig vaar hand Wiff van Jern / der de den Tidende hørde : Saa loe hand Hellede Hogen / de løffue nu alt for lenge

18 Det vaar Vidrich Veriandsson / hand bleff saa glad i mod : Det sagde Orm Vnger Suend / wi ride den Berner imod.

19 Den første i Spedsen vil iegvære / det sagde Her Iffuer Blaa : Den sidste mand skal ieg icke bliffue / det suarede her Kulden graa

20 Kong Olger oc Sterck Tiderich / de mødtis paa den Hede : De sloge aff mact foruden skemt / de vaare i hu saa vrede.

21 De slogis i dage de slogis i ere / ingen vilde hin anden vige : De Danske stridde saa mandelig / deris Herre vilde de icke suige.

Blo-

22 Blodet rinder saa stride som strøm/vnder
Bierg oc dybe Dale : Den Skat som før
vaar Loffuet/den maatte de Berner betale.
23 Rogen dreff saa høyt i Sky / oc Solen
giordis saa rød : Det vaar stor ynck at se
der paa / der bleff saa mangen Hellede død.
24 Der laa Hesten oc hisset laa Manden/
der skildis gode Venner at : De loe icke alle
til Gilde komme/der stod saa hit i Bad.
25 Det vaar høyen Bermerisse / hand bleff
da saa til sinde : Her leffuer ickon hundre-
de aff vore Mend / hure skulde wi Striden
vinde. Nu standes striden
26 Da tog Tiderich til sine Been/ hand saa
icke meget tilbage : Suerting glemde at sige
god Nat/til Bern lod de drage.
27 Tidrich vende sig om igien / oc saae saa
høyt i Sky : Mig tyckis at Bern skal være
oss best/wi faa her huercken kæ eller ly.
28 Det melte Vidrich Verlandssøn / hand
holdt vnder grønnen lide : Fuld lidet skulle i
rose der aff/ i vaare i Danmarck at stride.
29 Den tid de droge aff Bern land vd / vel
attan Tusind de vaare : Fem oc halfftredie-
sinds tiue / komme hiem saa føye en Skare.

Nu standes striden norden vnder
Jutland.

Løwens

Løwens oc Kong Tiderichs Kamp imod Lindormen.

HEr haffue wi atter en aammel Dict / om den naffnkundige Konning Tiderich / huorledis haud frelser Løwen fra Lindormen / oc kommer selff der offuer vdi stor vaade oc Liffs fare. Saa at Lindormen ocsaa vorder hañem mectig / men offuerwindis dog paa det sidste aff sin egen Fange / oc dræbis til lige vdi Bierget met sine elleffue Vnger. Løwen beuiser Konning Tiderich tro oc Tacknemelighed for beuiste velgierninger forhielper haunem vd aff Bierget / tager hañem paa sin Bag / oc bærer hañem hiem til sit Kongelig Huss oc Slot. Huad her kand være om i sandhed er troligt / at de gamle haffue holden denne Euentyr for it Tacknemeligheds efftersyn. Som mand endnu daglige formercker / at Vmelende Bester kunde vndertiden mere skønne paa Velgierning / end fornumstige Mennisker skulle være.

XII.

1 DET vaar Mester Kong Tidrich / Hand skulde fra Bern vdride: Der fandt hand den Løwe oc lede Lindorm / saa ynckelig monne de stride. Den Lindorm hand tog en aff.

2 De stride i Dage de stride i tho / den tredie Dag til quelde: Det da vaar den lede Lindorm / den Løwe i Gresset felde. Den Lindorm hand tog en aff.

3 Det da robte den Løwe aff nød / der hand saae

saae Kongen ride: Du hielp mig Her Kong Tiderich / oc skillie mig ved denne quide. Den Lindorm hand tog en aff.

4 Du fri mig Mester Kong Tidrich / alt for den offuerstis vold: Du fri mig for den forgifte Løwe / som du fører i dit Skiold. Den Lindorm hand tog en aff.

5 Kom mig til Trøst du Konning god / du hielp mig for dit Naffn: At ieg staar malet i din Skiold / saa Brendende som en Brand.

6 Lenge stod hand Konning Tiderich / oc tenckte hand der paa: Jeg skal hielpe denne arme Løwe / ihuorlunde det monne gaa.

7 Det vaar Mester Kong Tidrich / oc hand sit Suerd vddrog: Hand fietet met den lede Lindorm / hans Suerd stod alt i Blod.

8 Den gode Herre lod sig icke sømme / oc hand hug i saa fast: Indtil saa lenge hans gode Suerd / det mit i Hialtet brast.

9 Den Lindorm tog hannem paa sin bag / oc Hesten vnder sin Tunge: Saa lacket hand at Bierget ind / til sine Elleffue smaa Vnger.

10 Hesten kaste hand for sine Vnger / oc Manden op i Vraa: Eder i nu denne lille Brad / ieg vil at soffue gaa.

11 Ede i nu denne føye Bytte / ieg maa at huile

huile gange : Naar ieg vaagner aff søffne
igien/da skulle i Manden fange.

12 Det vaar Mester Kong Tidrich / hand
ledte i Bierget omkring: Der fand hand det
gode Suerd / som mand kalder Adelring.

13 Hand fand der saa fast it Suerd / oc the
forgyldte Kniffue : Gud naade din Siæl
Kong Sigfred/ her haffuer du ladet dit Liff.

14 Jeg haffuer været met dig i mange slag/
der til i Herrefærd : Aldrig ieg nogen tid
vifle/at du vaar bleffuen her.

15 Det vaar Mester Kong Tidrich / vilde
prøffue om Suerdet kunde due: Hand hug
i den haarde Hald / at Bierget stod alt i lue.
Den Lindorm hand tog en aff.

16 Det da vaar den vnge Lindorm / saae
Bierget staa i lue : Huo giør Bonden w-
fred/vdi sin egen Stues

17 Oc den giorde sig saa meget vred / der til
saa meget kruff : Huo giør Bonden wfred/
vdi sit eget Huss

18 Melte det de andre smaa / i vraaen som
de laae : Vecker du vor Moder aff søffn/
saa ilde vil det dig gaa.

19 Suaret det Mester Kong Tidrich/hand
vaar i huen saa gram : Jeg skal vecke din
Moder aff søffn / alt ved saa kaald en drøm.

Din

20 Din Moder vog Kong Sigfred / en saa
velbyrdig Mand : Det skal ieg paa eder
[illegible]heffne / met denne min høyre Haand.
21 Op da vognet den gamle Lindorm / hand
blieff der ved saa bange : Huo giør mig den-
ne wro / huad er denne for en klang?
22 Det er ieg Konning Tiderich / mig lyster
met dig at tale : I gaar bar du mig i Bier-
get ind / alt vnder din krogede hale.
23 Du hug mig icke Kong Tidrich / her er
mit røde Guld : Det er fast bedre ladt end
giort / wi bliffue huer anden tro oc huld.
24 Jeg troer icke paa din falske fund / du vil
mig visselig daare : Du haffuer voget saa
mangen Heldt / det sømmer dig icke fleere.
25 Hør du Mester Kong Tiderich / du hug
mig icke ihiel : Jeg viser dig din Festemø /
hun er i Bierget skiult.
26 For offuen ved mit Hoffuit / der ligge de
Nøgle smaa : For neden ved mine Fødder /
der kand du til hende gaa.
27 For offuen ved dit Hoffuet / der skal ieg
tage paa : For neden ved dine Fødder / der
skal ieg lade aff.
28 Først vog hand den lede Lindorm / oc saa
hendis elleffue vnger : Dog kunde hand icke
aff Bierget komme / for Edder oc Orme tun-
ger.

Saa

29 Saa groff hand saa dyb en hule / alt for sin venstre Foed : At hand der icke skulde omkomme / i ædder oc Ormes Blod.

30 Da bandet først Konning Tididich / hand bleff paa Løwen saa gram : Forvandet da være den Løwe / oc saa haade Laster oc skam.

31 Dette volte mig den snedige Løwe / Gud giffue hende meen : Hafde hun icke været malet i min Skiold / min Hest hafde baaret mig hen.

32 Det da hørde den Løwe saa prude / at Kongen klaget sig saa : Du stat selff fast Konning Tiderich / ieg graffuer met stercken Klaa. Den Lindorm

33 Løwen groff oc Konning Tiderich hug / Bierget stod alt i gløde : Hafde den Løwe icke faaet hannem vd / den hafde sig sørget til døde. Den Lindorm

34 Der hand hafde vejet den lede Lindorm / oc saa hendis Elleffue Vnger : Saa gaar hand aff Bierget vd / met Brynie oc Skiold hin tunge.

35 Der hand nu kom aff Bierget vd / hand sørget for sin Hest : Paa hannem torde hand vel lide / de hafde huer andre frist.

36 Hør du Mester Konning Tiderich / du

skalt

skalt dig icke saa gremme : Du sæt dig paa min brede Bag / Saa listelig bærer ieg dig frem.

37 Hand reed offuer de dybe Dale/oc offuer de grønne Enge : Saa feijt met hannem den gode Løwe / lod den gennem Skoffuen strenge.

38 Løwen oc Mester Kong Tidrich / de bleffue tilsammen baade : Den ene haffde frelst den anden / aff kuner oc megen vaade.

39 I huor Konning Tidrich vdi Marcken reed / den Løwe hoff hannem løb : Naar hand atter stille sad / lagde den sit Hoffuet i hans Skiød.

40 Derfaare de kalde hannem Løwens Ridder / det Naffn bær hand met Ære : Alle de dage dem Liffuet vindes / de haffde huer anden saa Kiære. Den Linderm hand tog en aff.

Burmand oc Olger Danske.

HEdenske Kemper haffue været holden i gamle Dage saa Veyerstyggelige som halffue Trolde. Hvilcket her seets vdi Burmand / som Kong Olger Danske her offuervinder / oc frelser Jomfru Glorians sin gode Vens Keyser Karls Festerne / som Visen siger. Men met Jslands Konning/ som skulde være hendis Fader/ holder ieg faare/ at maa forstaaes om nogen anden/ huo

XIII

1 BVermand holder i Felden vd / hand
lader sin Skiold vel skinne: Sen-
der hand bud til Iselands Kong /
om hand haffuer Daatter hin vænne. Ol-
ger Dansk hand vandt Seyer aff Bur-
mand.

2 Hør du Iselands Konning god / du hør
huad ieg siger dig: Du skalt giffue mig din
Daatter / eller skiffte dine Lande met mig.
Olger Dansk hand vand seyr

3 Du skalt enten giffue mig Daatter din /
eller skiffte met mig dine Lande: Eller du
skalt skaffe mig den Kempe god / som mig i
striden kand bestande: Olger Dansk

4 Jeg haffuer mig icke Daatter vden en /
Jomfru Gloriant de hende kalde: Jeg
haffuer hende Kong Carl troloffuet / ieg
troer hannem vel met alle.

5 Jeg haffuer hende en Kong bortgiffuen /
Kong Carl saa er hans Naffn: Kand hand
hende

hende icke for dig verie / da ganger hun dig til gaffn. Olger Danſk

6 Det vaar Iſelands Konning/hand ganger i Buret ind : Det vaar Jomfru Gloriant/hun ſtaar hannem op igien.

7 Hør du allerkiæriſte Daatter min / oc her er Tidende aff ny : Burmand holder i Felden vd/ hand monne alt efter dig bie.

8 Burmand er ſaa haard en Helled / Oc hand farer icke met tandt : Hand vil endelig haffue dig / vden nogen vil hannem beſtande. Olger Danſk hand vandt

9 Det vaar Jomfru Gloriant / hun vilde icke lenger tie : Her er en fange i Taarnet inde / ieg tencker hand ſkal hannem bie. Olger Danſk hand vandt ſeyer

10 Vilt du giffue mig Ære din / du Jomfru faur oc væn : Da ſkal ieg ſla dig Olger Danſk/ oc binde dig Carl alleen.

11 Det vaar Jomfru Gloriant / tager offuer ſig Kaaben blaa : Saa gaar hun til det Fange taarn/ ſom alle de Fanger laa.

12 Det vaar Jomfru Gloriant / hun raaber offuer alle de Fanger : Hør du goden Olger Danſke/ oc eſt du før at gange.

13 Eſt du Leffuende Olger Danſke / ieg ſiger dig paa min ſand : Her er en Trold

begierer mig / oc det er sorten Burmand.

14 Jeg vil icke den fule gast / ieg loffuer mig en Christen Mand : Kand du hannem i Kamp offueruinde / saa glad ganger ieg dig til Haand.

15 Her haffuer ieg ligget i femtan Aar / i Baand oc haarden fange : Vel vorde eder Jomfru Gloriant / at i vilde til mig gange.

16 Her haffuer ieg ligget i femtan Aar / oc lidt baade Hunger oc Tørst / Saa liden er min formue / at stride mod Trolden først.

17 Hør i goden Olger Danske / i hielpe mig aff den nød : Førre ieg tager ved den leede Trold / tanget heller vaar ieg død.

18 Manden er grum oc Hesten er gram / det siger ieg eder for sand : Jeg haffuer det hørdt oc spurt for vist / hand bider met Vlffue Tand.

19 De huercken ville de andet æde / end Kiød aff Christen Mand : Icke da ville de andet Dricke / end Blod met Edder bland.

20 Eders Fader gaff eder saa fin en Mand Konning Carl saa er hans Naffn : Kand hand eder icke for Trolden verie / saa ganger i mig til Haand.

21 Vel eder Jomfru Gloriant / at i ville til mig gange : I giffue mig Spise oc Drick

saa

saa god/ ieg bryder met Burmand en slang.
22 Kunde i sly mig min Hesti igien / der til min Brynie oc Suerd : Jeg giorde det for eders skyld/ ieg reed met hannem en ferd.
23 Kong Carl hand er min Stalbroder tro/ hand skal det visselig spørre : Før da skal ieg lade mit Liff / førre Burmand skal eder henføre.
24 Jeg vil skaffe dig Kaasten god / den beste dig lyster at æde : Saa giffuer ieg dig din Hesti igien / som dig lyster helst at ride.
25 Jeg giffuer dig Suerd saa sterck / som dig lyster at binde ved side : Der til fanger du Glassuind saa fast / som du maatte vel paa lide. Olger Danske hand
26 Hun tog Olger aff det Taarn / de lode hannem Klæder skære : De sætte hannem øffuerst til Bord /de lode der Madden indbære. Olger Danske hand vandt seyer
27 Burmand kom der ridendis i Gaard/ hand actet den Jomfru bortføre : Olaer Danske hand mod hannem reed / hand sick hannem andet at gisre.
28 De fechtede i Dage de fechtede i tho / den tredie dag til quelde : Saa satte de dem paa en Steen/der vilde de Kemper huile.
29 Det vaar goden Burmand Kamp/

hand taler til Olger Danske: Vilt du tro paa min Gud/ da tager ieg dig til fange.

30 Det da suaret hand Olger Danske/hand gad det icke lidt: Naar du kommer til helfftuede hen/ sige at Olger sende dig did.

31 Tilsammen rede de Hellede paa ny / de vaare jo begge saa stercke: Sønder da gick deris gode Hielm / oc Glaffuindet slød langt i Marck. Olger Dansk

32 De stridde saa lenge / de stridde saa hart/ de vaare baade trette oc mod: Slagen bleff hand Burmand Kamp / hand falt der død til Jord. Olger

33 Olger reed til den skøne Jomfru / Jeg tage nu eders Fesemand: Jeg haffuer dræbt met mit gode Suerd / den fule Forgifftige Aand. Olger Dansk hand vandt seyer aff Burmand.

Bermeriiff oc Orm Vnger Suend.

DEnne diet er fast aff lige Euentyr giort/ som Burmands Vise. Bermeriiff beyler til Danet Kongens Daatter/men Orm vnger suend falder der imellem/oc laaner sin Stiffaders suerd Birting/met hvilcket hand slaar hannem thiel vdi Kamp. Siden kommer hand i ferd met Bermeriis Søster søn Tord aff Valland / hvilcken som

Spottes

Spotteligen beromer sig der aff/at hand haffuer slaget hans Fader Kong Sigfred aff Irland thiel. Dette fortryder Orm vnger Suend/ oc derfaare giffuer sig i Kamp met hannem / oc dræber hannem met alle sine Suenne. Huo denne Kong Sigfred haffuer været/der om veed mand ingen egentlig beskeden. Men vdi Irland haffuer været Konger/som mand haffuer kalder Gorm/Orm oc Gormund / som en deel ere komne aff Danmarck. Huilcket Giraldus Cambrensis oc andre Historie Scriffuere giffue tilkiende/ oc ydermere paa en anden tid skal forklaris.

XIIII.

1 Det vaar høyen Bermeriisf / hand vorte offuer alle Mure : Hand vaar galen oc aldrig viisf / ingen mand kunde hannem styre. Men Skoffuen stander all vdi Blomster.

2 Hand vaar galen oc aldrig viisf / oc ingen mand kunde hannem raade : Men haffde hand lenge i Danmarck bleffuet / da haffde det været stor skade. Men Skoffuen staar all vdi Blomster.

3 Det vaar høyen Bermeriisf/hand binder sit Suerd ved side : Saa rider hand til Kongens Gaard / som Kemper monne slaa oc stride. Men Skoffuen

4 Det vaar høyen Bermeriisf / hand gaar for Kongen at stande : Du skalt giffue mig

Daatter din / oc Breff paa halffue dine Lande. Men Skoffuen standes

5 Hel sidde i Danes Konning / alt offuer eders brede Bord: I skal mig eders Daatter giffue / oc skiffte met mig eders Jord.

6 Enten skulle i mig eders Daatter giffue / oc dele met mig eders Land: Eller i skulle fly mig aff eders Kemper / som mig i Kredtzen tør bestande.

7 Icke fanger du Daatter min / icke Breff paa helten mit Land: Vel skalt du faa den Kempe god / met dig tør feete for Haand.

8 Det vaar Danes Konning / hand sugber sit Hoffuet i skind: Saa gaar hand i høyeloffr for alle sine Kemper ind.

9 Det vaar Dansker Konning / hand gangeer at Borgstuen frem: Huilcken aff eder i Danske Hoffmend / vil vinde denne Jomfru saa ven.

10 Her sidde i alle mine Kemper tro / saa mange som ieg giffuer Brød: Huo vil mig paa Bermer heffne / oc taale for mig den nød.

11 Hannem vil ieg giffue kiære Daatter min / oc hand skal bære den prisß: Huo som tør voffue denne haarde gang / vdi Kredtz met Bermerisß.

12 Alle da sade de Kemper stille / oc ingen

torde

torde suare it Ord: Foruden Orm hin vnger Suend/ hand sad aller nederstil Bord.

13 Foruden Orm hin vnger Suend / hand sprang offuer breden Bord: Det vil ieg for sanden sige/hand talde it Mandoms ord.

14 Vil i mig eders Daatter giffue / oc skiffte met mig helfften eders Land: Da vil ieg den Kempe være / i Kredtzen den Helled bestande.

15 Vel vil ieg eders Daatter vinde / oc ene forhuerffue den priiß: Jeg tør voffue den haarde gang/ i Kredtz met Bermeriiff.

16 Det vaar høye Bermeriiff/ hand sig offuer Axel saae: Hueden er oss denne Myssling/ disse bøse Ord kommer frae

17 Jeg er ingen Myssling / dog du monne mig saa kalde: Min Fader heder Kong Sigfred/hand boer i Bierget met alle.

18 Er Kong Sigfred din Fader / dueſt hannem icke wlig: Du eſt vel snarlig voxen/ icke mere end paa femtan Aars tid.

19 Det vaar sildig om den afften/ der Solen ganger at huile: Da lyster hannem Orm vnger Suend/ alt til sin Fader at ride.

20 Det vaar sildig at afftens tid / de suenne ride deris Heste til becke: Da lyster hannem Orm vnger hin Suend / sin Fader aff ioffn at vecke.

21 Det vaar Orm hin Vnger Suend/ hand klappet paa Bierget saa hart : Det vaar meget siort vnder / at Bierget falt icke met en farr.

22 Det vaar Orm hin Vnger Suend/ hand støder paa Bierget met liste: Der reffnet baade Mur oc Malmersteene / det nederst i Bierget røste.

23 Det melte Orm vnger Suends Fader/ i Bierget som hand laa : Maa ieg icke met Freden være/vdi denne Mørcke Vraa.

24 Huo da vecker mig saa aarle / oc gior mig saadan meen: Kand ieg icke met Freden være / alt vnder disse haarde steen.

25 Huo er paa mit Bierg at bryde / oc huo gior mig denne møde : Det vil ieg for sanden sige/ hand skal for Birting dø.

26 Jeg er Orm vnger Suend / kiære Fader din yngste Søn : Jeg kommer til dig vdi min nød / saa gierne du vider mig bøn.

27 Est du Orm vnger Suend / en Kempe rask oc snild : I fiord gaff ieg dig Guld oc Sølff / saa meget du haffue vild.

28 I fiord gaff du mig Guld oc Sølff / ieg acter det icke ved Pendings verd: I Aar vil ieg haffue Birting / det er saa got it Suerd.

29 Oc du fanger icke aff Birting / at vinde

saa

saa væn en Mø : Føt end du haffuer været
paa Irland/ oc heffnd din Faders død.
30 Du skyd mig Birting op / beed mig han-
nem fuld vel nyde : Eller ieg skal Bierget
offuer dig/ i fem Tusind stycker bryde.
31 Da reck hid neder din høyre Haand / tag
Birting ved min side : Men bryder du
Bierget offuer mig / du fanger baade an-
gest oc quide.
32 Saa skød hand hannem Birting op/
at odden til Jorden stod: Nyder du icke god
lycke min kiære søn/ieg bier det aldrig bod.
33 Hand rackte hannem Birting aff Bier-
get vd / hand bød hannem Hialtet imod:
Bliff du holdig oc Haande sterck / at Kem-
per falde for din Fod.
34 Det vaar Orm hin Vnger Suend / tog
Birting paa sin Bag : Saa lister hand at
Kongens Gaard / vdi saa fuld god mag.
35 Det vaar høyen Bermeriss / hand bleff
der ved saa harm : Det sømmer icke nogen
Kempe / at feetis met it Barn.
36 Endog ieg er noget liden / dog er ieg alli-
geuel fast : Det skeer saa tit en liden Tue/
velter saa stort it Lass.
37 De feetedis i Dage / de feetedis i tho / oc
saa den tredie Dag til ende : Det melte
høyen

høyen Bermeriſſ / monne Krigen aldrig
faa ende.

38 Det vaar Orm vnger Suend / oc hand
ſit Suerd vddrog : Det vaar høyen Ber-
meriſſ hand aff i Knæene hug.

39 Saa høyt raabte høyen Bermeriſſ / oc
hand tog til at gielde : Nu vaar det aldrig
nogen Kempe ſæd / hin anden ſaa nederlig
at felde. Men Skoffuen ſtander

40 Jeg vaar law oc du vaar høy / wi vaare
baade Kemper ſtercke : Jeg hug dig aff vdi
Knæbeen / ieg kunde icke lenger recke.

41 Det vaar Orm vnger Suend / tager
Bierling paa ſin Bag : Saa gaar hand til
Strande / vdi ſin fuld god mag.

42 Det vaar Orm vnger Suend / hand
ganger paa huiden Sand : Det vaar Tord
aff Valland / hand kom der ſeylendis for
Land. Men Skoffuen ſtander

43 Det melte Tord vff Valland / ſtod frem-
merſt i den Staffn : Huo er oſſ denne lille
Mand / ſom gaar ſaa vide aff ſaffn.

44 Jeg er Orm hin vnger Suend / en Kem-
pe bold oc fin : Jeg vog høyen Bermeriſſ /
hand vaar Kiære Morbroder din.

45 Vog du høyen Bermeriſſ / allerkiæri-
ſte Morbroder min : Da vog ieg Irlands

Kon-

Konning / hand vaar Kiære Fader din.

46 Det vaar Tord aff Valland / hand spratte op Mold met Suerd : Du fanger aldrig for din Faders Død / enten Pending eller Pendings verd.

47 Det vaar Orm vnger Suend / tog Birting i sin Haand : Da skal ieg haffue for min Faders Død / en saa velbyrdig Mand. Men Skoffuen stander

48 Det vaar Orm vnger Suend / oc hand sit Suerd vddrog : Oc det vaar Tord aff Valland / hand Hoffuedet affhug.

49 Først vog hand Tord aff Valland / oc saa hans mange Suenne : Saa gaar hand til Kongens Gaard / alt til den Jomfru saa væn. Men Skoffuen stander

50 Det vaar Orm vnger Suend / hand tog den Eddeling i Arm : Nu ere i min skønne Jomfru / ieg lidde for eder den harm. Men Skoffuen stander all vdi Blomster.

51 Det springer nu saa vide / saa vide om Hielmer Ø : At Orm haffuer sit Bryllup giort / oc heffnet sin Faders Død.

Men Skoffuen stander all vdi Blomster.

DEnne Vise stungis icke aff en som aff anden oc giøris stort forskel baade paa nøffn oc denne Suend Vonuens bedrifft. Nogle kalde hannem Suend Vrmand eller Normand / oc hans Moder Frue Ermelin. Nogle kalde hende Frue Adelin / oc fortelle denne hendis Sønnefærd oc bedrifft anderledis. Men summen oc meningen her paa er kortelligen denne/ at hans Moder Adelin / ryster oc afferdiger hannem met en vnderlig Signelse/at hand skal drage vd at heffne sin Faders Død. Oc hand drager vd i frenmede Egn / oc kommer der først i ferd met Her Thule Vaug oc sine tolff Sønner / huilcke hand offuerwinder oc dræber. Derneſt kommer Diure Karl aff Jact imod hannem / oc der de kunde icke anderledis forenis om Byttet da slaa de huer anden en Kamp til vdi huilcken Her Dyre Karl bliffuer paa det sidste slagen. Saaledis heffner hand sin Faders Kong Esmers Død paa hañem / oc rider saa frem bedre vdi Landet / oc kommer først i ferd met tre Hiurder / den ene effter den anden. Den første som ingen vist beskeden giffuer fra sig / den dræber hand. Den anden giffuer hand en Guldring/ fordi hand viser til Tyge Nold oc hans Tolff Sønner / huilcke maatte alle holde for hañem oc miste deris Liff. Den tredie Hiurde giffuer hand nogle vise oc subtilige Spøßmaal fore/til huilcke hand suarer/ oc viser hannem Veyen til Sønderborg Denne Hiurde begaffuer hand met et Guld Armbaand/ oc drager saa til Synderborg/ dræber der Her Randulff/met sine Kemper. Paa det aller sidste kommer hand i ferd met en Kempe som viser hannem huor Vdrich Verlandsſon er. Denne begaffuer hand oc saa met en Guldring/ oc dra-

ger

ger saa til Vidrich / oc bliffuer kiend aff hannem for sin Søsterson. Der hand en kort tid haffuer dueld her / forlengis hannem til sin Moder / oc drager saa hiem / oc betaler hende aff / met sine Troldquinder / oc fester sig Kong Sigfreds Daatter.

XV.

1 Svend Vonued sidder i Bure / hand slaar Guld Harpen prude : Hand slaar Guld Harpen vnder Skind / hans Moder kom der gangendis ind. See dig vd Suend Vonued.

2 Ind kom hans Moder Adelin / hun maatte vel være en Dronning fin : Du skalt dig Suend Vonued vdride / met rige Kemper at stride. See dig vd Suend

3 De du skalt hessne din Faders Bane / en anden maat du din Harpe laane : Den stund du rider aff Landet hen / det erj mit raad min kiære Søn.

4 Skal ieg fare aff Landet hen / ræt aldrig kommer ieg her igien : Jeg passer icke paa Harpe Leeg / De da giordis hand i Kinder bleg. See dig vd Suend

5 Da skal ieg dig galde i dag / aldrig skal dig nogen Mand skade : Seyer vdi din høyre Hest / seyer i dig selff aller mest.

6 Seyer vdi din Haand / seyer i din Foed / oc

oc Seyr vdi alle dine Lædemod: Signe dig Gud Sancte Drotten Dyre / hand skal dig baade voete oc styre.

7 Stiller eder nu kiære Adelin / i ere allerkiæriste Moder min: I tør icke bryggae i tør icke blande / ieg agter ræt aldrig igien til Lande. See dig vd

8 I ynske mig ingen wseyr at faa / i vide icke hure min reyse kand gaa: I huor ieg rider i Marck oc Hede / ieg acter saa liden om Quinde vrede.

9 Naar Steen tager til i Vandet at flyde / oc Raffne begynde at vorde huide: Da maa i vente Suend Vonued hiem / alle mine Dage kommer ieg icke igien.

10 Alle mine Dage kommer ieg icke igien / vden ieg heffner Faders Bane min: Herre oc Suend slaar ieg ihiel / saa fanger ieg for min Fader skel

11 Frue Adelin bleff i Sind saa vred / ieg hør min Søn du est icke red: Jeg skal dig end bedre forware / saa visseligen skalt du ilde fare.

12 Her haffuer du det haarde Suerd / der lid ickon paa i Herre Ferd: I huor du rider at Veyen fram / du faa baade Laster oc skam. See dig vd Suend Vonuend.

Suend

13 Suend Vonued bandt sig Suerd ved
side / hannem lyster met Kemper at stride:
Saa saare vnderlig vaar hans forde / in-
gen mand hannem møde torde.

14 Hans Hielm vaar blinckind / hans spore
vaar klinckend: Hans Hest den vaar spring-
gend / selff vaar den Herre saa stingend.

15 Hand reed i Dage hand reed i tre / ingen
By saa kunde hand see: Eja sagde den vn-
ge Mand / er her ingen By i dette Land.

16 Hand rider sig at veyen frem / der mø-
der hannem Her Thule Vang: Her Thu-
le met sine Sønner tolff / de vaare alle Rid-
dere bold. See dig vd

17 Hør du det min yngste Søn / Harnsket
skiffte met mig saa giern: Pantzeret skiffte
wi mellem oss / før end wi met denne Kemp
slaaes.

18 Suend Vonued ryckte sit Suerd fra si-
de / da lyster hannem met Kemper at stride:
Først da vog hand Her Thule selff / oc si-
den alle hans Sønner tolff.

19 Suend Vonued binder sig suerd ved si-
de / hannem lyster frem bedre at ride: Hand
reed sig frem vnder lide / der saae hand Dy-
re Karl bide.

20 Bassen haffde hand paa sin Bag / oc

Biørnen vaar i Armen lagt : Huer den Finger hand haffde paa Haande / der spiller paa baade Harer oc Hinde.

21 Hør du Dyre Karl deele met mig / eller ieg met matt vil tage fra dig : Huad heller vilt du Diurene skiffte / eller met mig om Liffuet feete.

22 Langt heller vil ieg slaaes met dig / end du skalt faa mit Bytte fra mig : Nær aldrig bieff mig budet det bud / siden ieg Esmer Konning vog.

23 Vog du Esmer Konning / da vogst du Fader min : Jeg tager for hannem ingen anden Bod / du bøder for hannem met dit eget Blod.

24 De skreffue Kredtzen vdi sorten Jord / de Hellede vaare begge saa haarde : Det vil ieg for sanden sige / de vilde hin anden ey vige.

25 De feetede i Dage de feetedis i tho / den tredie giorde de oc lige saa : Men før end fierde dag kom til quelde / da monne hand Diure Karl felde.

26 Suend Vonued binder sig Suerd ved side / hannem lyster da videre at ride : Hand reed frem for de store Høye / hand saae huor Hiurden Fæet monne driffue.

27 Oc hør du Hiurde sig du mig / hues er det Fæ du driffuer for dig : Huad er trindere end it Hiul/oc huor da Drickis den freriste Juul.

28 Huor da slaar der Fisk i Flod / huor er Fogel røde : Huor da blænder mand den beste Visn / huor da Dricker Vidrich met Kemper sin.

29 Alt sad Hiurden hand tagde saa stille/ hand kuude slet intet suare der til : Hand slog til hannem met Tange / der slap vd Læffuer oc Lunge.

30 Saa kom hand til den anden hob / der sad en Hiurde ved en grob : Hør du goden Hiurde du siger mig / hues er det Fæ du driffuer fordig.

31 Hisset da ligger baade Borge oc Feste oc der pleyer Kemper altid at geste : Hand tog en Guldring aff sin Barm / hand sætte den paa den Hiurdis Arm.

32 Her boer en Mand heder Tyge Nold/ oc hand haffuer Sønner de ere tolff : Hand fører en Biørn vdi sin skiold / selff er hand verre end en Trold.

33 Hør du kiæriste Hiurde god / du løb hen til hannem met bud : Du bed hannem Tyge Nold saa graa / at hand vil hid vd til oss gaa.

34 Der de saae den Kempe komme frem / da
skiffte de deris Bytte blant dem : Nogle
vilde haffue hans gode suerd / oc nogle hans
harnsk oc Hest saa bert.

35 Den gamle trode sig aller best / selff vild
hand haffue sin gode Hest / Sin Brynie oc
glaffuend vilde hand icke misse / førre vilde
hand Kampen met dem friste.

36 Haffde du end tolff til de tolff / oc flod
imellem dem alle selff : Førre skulde du vri-
de Vand aff Staal / førre du skulde quiste
mig til det maal.

37 Saa tog Suend Vonued sin Hest met
spore / hand sprang baade offuer Porte oc
Mure : Oc saa vog hand Her Tyge Nold /
der til hans vnge Sønner tolff.

38 Saa kaste hand sin hest omkring / Suend
Vonued den vnge Edeling : Oc hand teed
frem at Bierge oc dale / ingen Mand kunde
hand komme til tale.

39 Saa kom hand til den tredie flock / der
sad en Hiurde met gule Lock : Hør du go-
den Hiurde met dine Faar / du giffue mig
visse Ansuar.

40 Huad er trinder end it Hiul / oc huor da
Drick is den beste Juul : Huor gaar Solen
til sede / oc huor huiler døde Mands Fødder :

Huem

41 Huem opfylder da alle Dale / oc huad Klæder best i Konge Sale : Huo Raaber Høyere end en Trane / oc huad er Huidere end en Suane?

42 Huo bærer Skegget paa sin Bag / oc huo bærer Næsen vnder sin Hag : Huad er Sorter end en Slaa / oc huad er Raskere end en Raa?

43 Huor da er Broen bredist / oc huem er Menniſken ledist : Oc huor da findis den høyeſte Vey / oc hueden kommer den kaldeſte Drick.

44 Solen er trinder end it Hiul / i Himmelen holdis den fauriſte Juul : For Veſten gaar Solen til ſede / for Øſten huilis den døde Mands Fødder.

45 Sneen fylder alle Dale / oc Manden Klæder fepreſt i Sale : Torden raaber høyere end en Trane / oc Englene ere Huidere end en Suane. See dig vd

46 Viben bærer Skegget vdi ſin Nack / Trolden hand haffuer Næſen vnder ſin Hag : Spnden er Sorter end it Slaa / oc Sindet er raſker end en Raa:

47 Iſen er Broen bredist / oc Padden er Menniſken ledist : Til Paradijſſ gaar den høyeſte Vey / for neden driffuer den kaldeſte Drick.

48 Nu haffuer du raad met vise suar / alt det
som ieg gaff saar : Oc nu troer ieg dig al-
lerbeest / du vilt vise mig Kemper sleest.

49 Jeg viser dig til Sønderborg / der dricke
de Kemper Miød uden sorg : Der finder
du Riddere oc Kemper sleere / som sig tør
fuld vel verie.

50 Hand tog en Guldring aff sin Haand /
hand veyde vel femtan Bismer pund : Den
gaff hand den gamle Hiorde / at hand han-
nem Kemper vise torde.

51 Suend Vonued kom der ridende i gaard /
vdstaar hand Randulff sugbt i Mord : Hør
du dig du Horen søn / huad vilt du gisre
her i mit Land?

52 Jeg vil met min eene Haand / rycke fra
dig alle dine Land : Jeg vil met min eeniste
Taa / slaa dig alle dine Borge fra.

53 Du skalt icke met din Haand / tage mig it
min eeniste Land : Langt mindre skalt du
met din Taa / tage mig min ringeste Borg
fra. See dig vd Suend Vonued.

54 Du skalt icke met nogen dine Finger /
slaae mig it mine Lædemod sønder : Jeg er
dig alt forvoxen oc sterck / det skalt du strax
vel aff mig merck.

55 Suend Vonued drog sit Suerd fra
side /

ſide / det vaar hans lyſt met Randulff at ſtride : Førſt da vog hand Randulff ſelff / oc ſiden Strandulff det fulde ſkel.

56 Saa vog hand ſtore Ege Vnder / ſaa vog hand Ege Karl hans Broder : Saa vog hand meden det rand oc vand / hand vog der Fienden ſelff paa ſtand.

57 Suend Vonued ſtack da Suerd i ſkede / hand actet end da videre at ride : Hand fant paa den vildende Marck / en Kempe vaar jo ſaa ſterck.

58 Sig mig Edle Ridder god / huor da ſtaar der Fiſk i Flod : Huor da ſkinckis den beſte Vijn / oc huor da dricker Vidrich met Kemper ſijn.

59 For Oſten ſtaar de Fiſke i Flod / for Norden drickis den Vijn ſaa god : I Halland finder du Vidrich hiemme / met ſine Kemper oc mange Suenne.

60 Suend Vonued tog Guldringen aff ſin Barm / hand ſætte den paa den Kempis Arm : Du ſig du vaarſt den fiſte Mand / der Guld aff Suend Vonued vand.

61 Suend Vonued reed for høyen Tinde / hand bad de Vectere lade ſig ind : Ingen aff dem vd til hannem ginge / ſaa monne hand offuer Muren ſpringe.

62 Saa bandt hand sin Hest ved toffue / oc gick der ind i Borgestue : Hand saatte sig selff offuerst til Bord / oc talede icke et eniste Ord. See dig vd Suend Vonued.

63 Hand dract hand aad oc fick sig Mad / icke spurde hand Kongen ad : Aldrig vaar ieg vdi den færd / som saa mange forbandede Tynger vaar.

64 Kong Viderich taler til Kemper fem / binde i mig denne galne suend : Binde i icke denne fremmede gest / i tiene mig icke best.

65 Tag du fem oc tag du tiue / der til / du kom oc selff vdi dette spil : En Horen Søn da bliff du dig / vden saa er du binder mig.

66 Esmer Konning min kiære Fader / oc stolten Adelin min Moder : De mig det so saa hart forbøde / ieg skulde met Guld paa Skalcke forøde.

67 Vaar da Esmer Konning din Fader / Frue Adelin din kiære Moder : Suend Vonued est du Kempe skøn / der til min kiære Syster søn.

68 Suend Vonued vildt du hoss mig være / dig skal times baade heder oc ære : Huor du vilt i Landet faare / mine Riddere skulle paa dig vare.

69 Mit Guld skal være for dig wspard /

Naar

naar du vilt gifve din Hiemferd : Men dette lyftet hannem ey at høre / hiem til sin Moder vilde hand faare.

70 Suend Vonued reed at Veyen fram / hand vaar i huen saa meget gram : Hand kom der ridendis i Gaarde / der stode tolff Troldquinder faare.

71 De stode for hannem met Rock oc Teen / de sloge hannem offuer hans huide skinnebeen : Suend Vonued kaste sin Hest omkring / Tolff Trolquinder slog hand i en Ring.

72 Hand slog de Troldquinder som de stod / de finge aff hannem saa liden bod : Hans Moder nød den samme lycke / hand hug hende i fem tusinde stycke.

73 Saa gick hand i høyelofft ind / hand aad oc dranck den klare Vin : Saa slog hand Guld harpe saa lenge / at sønder ginge alle de strenge.

74 Saa reed hand sig op paa Land / feste sig saa skøn en Lilie vaand : Hendis Fader hed Kong Sigfred / hannem vog den Lindorm saa leed. See dig vd Suend Vonued.

*

DDi denne Vise giffuis tilkiende / huad Siuard Snaren Suends Endelige haffuer værit. At hans Moder haffuer afferdiget hannem met sin Hest Graamand / hvilcken render saa lenge met hannem offuer Bierge oc Dale / indtil saa lenge hand kommer paa Danner Kongens / sin Morbroders Huss oc Slot / oc offuer der Hoffverck met huer andre / indtil paa det sidste at de begge omkomme elendeligen / etc.

XVI.

1 SIuard hand slog sin Stiffader ihiel / Salt for sin Moders beste : Oc nu lyster Siuard til Hoffue at ride / oc Lycken saa vil hand friste. Saa listelig render hand Graamand vnder Siuard.

2 Det vaar Siuard snaren Suend / gaar for sin Moder at staa : Huad heller skal ieg fra eder ride / eller skal ieg til Hoffue gaa.

3 Icke da skalt du fra mig gaa / om Hesten dig bære kand . Jeg skal giffue dig Hesten god / som Hoffdrenge kalde Graamand.

4 De ledde Graamand aff staalden vd / Forgylt saa vaar hans Grime: Hans Øyen vaare liuse som klaren stierne / oc Ild sprang aff hans Mile.

5 De ledde frem den karske Hest / hand binder op Hielm hin berte : Saa binder Siuard

uard Suerd ved side / det tuingde hans Moders Hierte.

6 Siuard kaste aff sine Haandske smaa/ hans Hænder vaare Mure huide: Oc selff giorde hand sin gode Hest / paa Suenden torde hand icke lide.

7 Det vaar Siuards kiære Moder / vaar Klæd i Kiortel rød: Siuard du est min største sorg/ at Hesten skal bliffue din Død.

8 Oc hun fulde hannem saa langt aff leed/ hende vaar i Hiertet saa vee: Du vorte dig vel for Graamand din Hest/ hand kand saa mange sned.

9 Hør i det min Kiære Moder / oc i tør icke saa quide: Men i haffue fød saa god en Søn/ saa vel sin Hest kand ride.

10 Graamand hand tog at Porten vd / saa vel offuer Beck som Bro: Saa trøst vaar Suenden i Sadelen sad/ hans Stæffle stode fulde aff Blod.

11 Hesten hand render at Heeden vd / frem faar de brede Tinge: Der vndrede Folcket paa Tinge stod / den Hest hand kunde saa springe.

12 Vdi femtan Nætter oc femtan dage/ rende hand offuer Bierge oc Dale: Hand kom for saa høyt it Huss/ Portene vaare i Laass met alle.

Dan

13 Dan Konning ſtander i høſen Vern / oc ſeer hand ſaa vide : Hiſſet ſeer ieg en Danſker Hoffmand/ſin Heſt kand hand vel ride.

14 Det er enten en drucken Hoffmand/ſom kand ſin Heſt vel ride : Eller det er Siuard min Syſter ſøn / oc hand haffuer været i ſtride. Saa liſtelig da

15 Graamand hand tog Mile for Tand/ oc ſprang hand offuer de Tinde : Der frycted baade Fruer oc Jomfruer ſaare / ſaa mange ſom der vaar inde.

16 Der blegnet Fruer oc ſkønne Jomfruer/ vnder deris Skarlaggen ſkind : Dan Kongen hand gaar ſaa Gladelig / imod kiære Syſter ſøn ſin.

17 Oc det vaar Danner Koñing/oc ſaa tog hand paa : I tale mig til de Skytter gode/ i lade min Port opſlaa.

18 Det vaar Siuard ſnaren Suend / hand ind at Kongens Port reed : Vel tredue vaare de Fadeburs quinder / de danede for Heſten i Knæ. Saa liſtelig da render hand Graamand vnder Siuard-

19 Kongen taler til alle ſine Mend / ieg beder i gifre Siuard got : Det vil ieg for ſanden ſige / hand taaler ingen ſpot : Saa liſtelig da render hand Graamand

Det

20 Det vaar Siuard ſnaren Suend / hand lod ſin Heſt der ſpringe: Vel femtan Alne offuer høyeſte Mur / ſaa fick deris Liff en ende. Saa ſørgelig da render hand Graamand vnder Siuard.

21 Siuard dreff for Sadelbue / oc Graamands Ryg i tho: Alle da græde de i Kongens Gaard/ræt ingen vaar der ſom lo. Saa ſørgelig da render hand Graamand vnder Siuard.

Mimmering Tand.

OM Liden Mimmering Tand bleff ræt tilforn vdi den ſiette Viſe. Endog hand haffuer været liden / ſaa haffuer hand dog holder ſig til de beſte/oc indlagd Seyer met de vilduſte Her kommer hand i fæld met en Kempe ſom ſpotter hannem/ fordi hand vaar icke ſaa voxen i Kroppen. Men hand lærer denne Kempe / at Styrcke oc Mandom ere icke bunden vdi Skindet oc Kiødet/men ſtaar meget mere vdi mandeligt Hierte/ oc Mod oc behendighed Hand kommer paa det ſidſte i Kamp met Pidrich Verlandſſon / huilcke ſuerge ſig i Staaldbrødreſkaff/dog det varer icke lenge/ſom det pleyer almindeligen at gaa til met ſtore Herrer/huilcke for ærergerigheds ſkyld icke gierne ville vige huer andre/ etc.

Mim-

1 MJnnering vaar den mindſte mand / ſom fødder vaar i Konning Karls Land. Mine ſkøniſte Jomfruer.

2 Den mindſte Mand / ſom fødder vaar i Kong Karls Land : Før end hand bleff til Verden baarn / da vaar hans Klæder til hannem ſkaarn. Mine ſkøniſte

3 Til Verden baarn / da vaar hans Klæder til hannem ſkaarn : Før end hand nam at gange / da baar hand Brynie hin tunge. Mine ſkøniſte Jomfruer:

4 Før end hand nam at gange / da baar hand brynie hin tunge : Før end hand nam at ride / da bant hand Suerd ved ſide.

5 Nam at ride / da bant hand Suerd ved ſide: Det førſte hand kunde bære ſit Suerd / da vaar hand en Kempe verd.

6 Bære ſit Suerd / da vaar hand en Kempe verd : Saa gick hand til ſtrande / ſom Kiøbmend laa faar Lande.

7 Til ſtrande / ſom Kiøbmend laa faar Lande : Hand ſaa ſig vnder lide / huor en Ridder monne ride.

8 Vnder lide / hand ſaa huor en Ridder mon ride : Hand kom Ridendis ſaa haſtig fram / hans Heſt vaar ſom en Løwe gram.

Haſtig

9 Haſtig fram/ hans Heſt vaar ſom en Løwe gram: Hør du Ridder faur oc fin / behøffuer dig icke en liden Skiold dreng.

10 Faur oc fin / behøffuer dig icke en liden Skiold dreng: Mig ſiunis du eſt baade Liden oc vng / du kandſt icke bære min Brynie ſaa tung.

11 Liden oc vng / du kandſt icke bære min Brynie ſaa tung: Mimmering vrædis ved det Ord/ hand ſlog den Ridder fra Heſt til Jord. Mine ſkøniſte

12 Ved det Ord / hand ſlog den Ridder fra Heſt til Jord: End giorde hand hañem mere meen / hand ſlog hans Hoffuet mod en ſteen.

13 Mere meen / hand ſlog hans Hoffuet mod en ſteen: Saa ſaatte hand ſig op at ride/ met andre Kemper vilde hand ſtride.

14 Op at ride / met andre Kemper vilde hand ſtride: Der hand kom i grønen Lund/ der møder hannem Vidrich Verlandſſøn.

15 I grønen Lund/ der møder hannem Vidrich Verlandſſøn: Vel mødt her du Ridder god/ vilt du feete for en ſkøn Jomfru.

16 Ridder god/ vilt du feete for en ſkøn Jomfru: Det ſuarede Vidrich Verlandſſøn/ ieg møder dig om ieg er Mand.

17 Vidrich Verlandsſøn / ieg møder dig
om ieg er Mand : De feetede i Dage / de
feetede i tho / ingen aff huer anden kunde
Seyer faa. Mine ſkøniſte Jomfruer.

18 De feetede i tho / ingen aff huer andre
kunde Seyer faa : Saa ſuore de ſig i ſtaldbrødre lag / oc det ſkulde vaare til Dommedag. Mine ſkøniſte Jomfruer.

19 I ſtaaldbrødre lag / oc det ſkulde vaare til
Dommedag: Hure ſkulde det vaare den tid
ſaa lang / det kunde icke vaare til Afften kom. Mine ſkøniſte
Jomfruer.

Berner Riiſſ oc Orm vnger Suend.

HEr haffue wi atter en anden Viſe / om Berner Riiſſ oc Orm vnger Suend / noget anderledis end den wi haffde fort tilforn. Meningen er faſt ens vdi begge / men Naffn oc omſtende wlige. Jeg holder faare/at det ſom mand ſiger almindeligen Bermertiſſ ſkal være Berner Riiſſe/ at hand haffuer været en Berner Lands Kempe. Thi Riſer bemercker dog ellers Kempe paa vort Danſke Sprog. Derfaare følger ieg dene Mening/ oc lader huer ſin egen wformeent. Det gielder dog icke ſaa høyt / at giøre her ſaa vid vey aff enten met naffn eller omſtends forandring.

Det

1 DET vaar høyen Berner Riff/ hand vaar saa stor en wheure: Hand vaar grum oc der til leed/ Ingen mand kunde hannem styre Men Skoffuen staar all vdi Blomster.

2 Det vaar høyen Berner Riff hand lader de Breffue skriffue: Oc sender hand dennem Daner Konning/ oc lader hannem saa tilbiude. Men Skoffuen staar all

3 Jeg siger dig Daner Konning / alt om ieg er en mand: Du skalt giffue mig Daatter din/om du vilt ese dit Land:

4 Det da melte Daner Konning / suarede hand saa der til: Jeg giffuer hannem aldrig min Daatter / det gaa mig hure Gud det haffue vil.

5 Det vaar Daner Konning/hand sad offuer breden Bord: Hand klaaet sin Vaande saa haardelige/ alt for sine Kemper gode. Men Skoffuen stander all vdi

6 Er her nogen aff mine mend/ mig vil offuer Berner heffne: Da giffuer ieg hannem Daatter min / der til halff mine Lande. Men Skoffuen staar all vdi Blomster.

7 Alle da sade de Kongens mend/ de talede icke it Ord: Foruden Orm vnger Suend/

hand fuld vel ſuare torde . Men Skoffuen ſtaar all i Blomſter.

8 Vil i giffue mig den Jomfru fin / oc der til Rige oc Land : Da vil ieg voge mit vnge Liff alt for den Lillie vaand.

9 Det vaar høyen Berner Riff / hand ſig offuer Agſel ſaae : Huo er oſſ denne Myſſeling / denne Kamp vil tage paa.

10 Jeg er ingen Myſſeling / endog du monne mig ſaa kalde : Kong Sigfred hede min Fader / den lede Lindorm hannem felde.

11 Vaar Kong Sigfred din Fader / huor finder mand Kemper ſlig : Alt eſt du drabelig voxen / du ſeer hannem icke vlig.

12 Det vaar ſildig om den Affren / der Natten den dreff paa : Da lyſtet Orm vnger Suend / vd til Bierget at gaa.

13 Hand klappet ſaa paa Bierget / det reffnet i haarden Hald : Det hørde hand inde i Bierget laa / ſaa høyt det i Bierget giald.

14 Huo klapper her paa Bierget / huo vecker mig aff ſøffn hin haard : Kand ieg icke met freden ligge / vnder denne ſorte Jord. Men Skoffuen ſtaar all i Blomſter.

15 Det er ieg Orm vnger Suend / allerkiæriſte Søn din : Saa gierne bedis ieg hielp aff dig / allerkiæriſte Fader min.

Jeg

16 Jeg haffuer mig vissed en Kamp / met Berner Rijss hin stercke: Du deele met mig det beste Suerd/ som er i Dannemarck.

17 Icke vit ieg dit huide Sølff / icke heller dit Guld saa rød: Jeg beder saa gierne om Birting/ at vinde saa væn en Mø.

18 Du fanger icke mit gode Suerd / er lagd i Guld saa rød: Vden du heffner min Faders død/ bleff slegt paa Gramer Ø.

19 Gierne vil ieg heffne eders Faders Død/ viste ieg huo hañem slog: Eller ieg vil voge mit Liff der paa / oc aldrig mere til eder gaa.

20 Men kand ieg ey aff Birting saa / oc maa det Suerd ey nyde: Da skal ieg slaa den haarde Steenhald / oc Bierget offuer dig bryde.

21 Hand bød hannem Klodden oc Hialtet frem / oc ynskte hannem Lycke i Haand: Bliff du heldig oc i Henderne sterck / oc verie dig som en Mand.

22 Der hand haffde faaet det gode Suerd/ vaar hand i Hiertet fro: Nu hielpe mig Gud i Himmerig/ ieg Seyren vinde maa.

23 Saa glad vaar Orm hin vnge / der hand fick Birting i hænde: Hand hug tre Alne i haarden steen/ det icke i Birting kiende. Men Skoffuen staar

24 Det vaar Orm vnger Suend / gaar sig i Borgstuen ind : Huor ere nu de gode Hoffmend / i Affris vaare saa bøse i sind. Men Skoffuen stander all i Blomster.

25 Alle da sade de Kemper stille / oc ingen torde suare it Ord : Foruden høyen Berner Riff / hand sprang offuer breden Bord.

26 De screffue Kredtzen paa den Jord / som de skulde baade i gaa : Er det icke andet for en mand / mod mig i striden skal gaa.

27 Hør du Orm du liden mand / alt huad ieg siger dig : Veed du noget aff Bierting / du dolie det icke for mig.

28 Huad skal ieg aff Birting vide / min Fader er i Bierget Død : Haffde ieg ellers Birting / hand kunde vel hielpe i nød.

29 Men du haffuer icke din Faders Suerd / da acter ieg lidet din komme : Gack aff Kredtzen du wselig Dreng / det gaar dig lidet til fromme.

30 Icke passer ieg paa Birting / du kand til mig icke kecke : Jeg vil felde dig første slag / din Hals i tho skal knecke.

31 Det suaret Orm vnger Suend / hand vaar saa fei vdi hu : Da skal ieg hugge dig i dine Knæ / om ieg icke høyere kand naa.

32 Det vaar Orm vnger Suend / hand kaste

ſie Suerdet om met alle : Hand hug Berner aff i Knæ / at hand til Jorden monne falde. Men Skoffuen ſtaar all

33 Nu haffuer ieg været i attan ſtride / oc fleere oc icke færre : Aldrig vaar det Kempe fæd/ ſaa nederlig Kemper at ſaare.

34 Du Berner lad dine ſtore Ord/ oc nu eſt du min fange : Jeg holder for dig den Jomfru ſkøn/ vden du kunde bedre gange.

35 Der hand haffde vejet den lede Jedt / da lengdis hannem hiem til Lande : Der mødte hannem Giord oc Aiff / alt paa den ruide Sand. Men Skoffuen

36 Vel kommen fauren vnger Suend / vdaff de Øſter Lande : Haffuer du intet om Ormer ſpurt / om hand er vorden til mand.

37 Icke er det lenge ieg hannem ſaa / alt til den Riddere ſteffne : Da ſuor hand om den øffuerſte Gud/ hand ſkulde ſin Faders Død hæffne. Men Skoffuen ſtaar

38 Det vaar vngen Herre Aiff / hand ſtødte op Muld met Suerd : Aldrig fanger Orm for Fader ſin / enten Guld eller Pendings verd. Men Skoffuen ſtaar

39 End vndte hannem Gud den Seyer at vinde / aff Berner Riiff den lange : End maa hand hæffne ſin Faders Død / baade

Guld oc Pendinge at fange. Men Skoffuen staar all i Blomster.

40 Det da melte Giord oc Alff / vilt du det sige forwist : At Orm haffuer Berner slagen/ wi vilde hannem icke mist.

41 Est du Giord oc est du Alff / i dølle icke eders Naffn : I haffue slagen min Fader ihiel/ hans Død saa vil ieg heffne.

42 De droge vd deris gode Suerd / Kemper saa vaare de gode : De feetedis vel i Dage tre/ saa vidt da rand deris Blod.

43 Det da suared den Haffrue / hun talde saa got it Ord: Hør du Orm vnger Suend/ dit Suerd det er forgiord.

44 Du kast dit Suerd tre gange omkring/ du stick det siden i Jord : Affuends kaste hand Suerdet omkring / saa lyde hand det Quinde ord.

45 Den fierde Dag at quelde / der Klocken vaar ved fem : Da slog Ormer de Kemper tho/ drog saa til sit Land hiem. Men Skoffuen staar all i Blomster.

46 Det vaar Orm vnger Suend / komi Daner Kongens Gaard : De toge mod hannem met heder oc ære / baade Kongen oc alt hans Raad. Men Skoffuen staar all i Blomster.

Den

Der vaar glæde offuer all den Gaard saa faurt at lyde der paa : Daner Konning gaff sin Daatter bort / Orm vnger Suend hende tog. Men Skoffuen staar all i Blomster.

Huitting Helfredssøn oc Isalo Konning.

KOnning Tiderich bekommer sig aff sin Mandom oc megen velde / oc mener at hand skal icke haffue sin lige vdi noget Land / der aff yp pis en Krig / at Brand Her Vifferlin / siger hannem aff Konning Isald vdi Bertings Land / som vel kunde heffues ved hannem vdi styrcke oc velde. Hvilcket forstryder Konning Tiderich oc giør strax rede met alle sine Kemper / oc drager ind i Konning Isalds Land / oc offuerwinder hannem met alle sine Kemper. Her opregnis fast alle de gamble Kemper / som vdi fordums tid haffuer verret Naffnkundige aff Mandoms merckelige bedrifft / hues Naffn oc Skioldemercke ere tilforn opregnede / vdi den femte Vise / vdi denne Bog.

XIX.

KOngen raader for Borgen / oc saa for alle Land : Oc saa for mangen Kraffer Helt / met dragen Sverd i Haand. Medens Kongen raader for Borgen.

2 Lad den Bonde raade for sin Bo / den Hoffmand faare sin Hest : Kongen vdaff Danmarck/hand raader for Borg oc Feste. Meden Kongen raader for

3 Konning Tiderich sidder paa Bratlingsborg / oc seer hand vd saa vide : Ingen veed ieg i Verden til / der kand være min lige. Meden Kongen raader for

4 Suarede hand Brand van Vifferlin/ thi hand haffde vandret saa vide : End vil ieg vise eder Kemper gode / der met eder tør stride. Meden Kongen raader

5 Hand heder Jsald Konning sin/ oc bygger paa Bertings Lande : Oc hand haffuer dem i Lande met sig / som stride met Viffue hine gramme. Meden

6 Hand haffuer den i følge met sig / som steider imod Biørne Tand : Hand vil intet andet æde/end Kiød aff Christen Mand.

7 Huer den dag det Østen dagis / da Fersker hand sin Mund : Met Orme oc Padder oc anden vkrud / thi hand er kommen aff Helffuedis grund.

8 Det vaar Jsald Konning / oc saa tog hand paa : Jtale nu til min Smaadreng/ i bede hannem til mig gaa.

9 Hør du vacker vnger Suend / du skalt

mig

mit Ærende bort ride : Til Kongen aff Bratensborg / ieg acter met hannem at striide. Meden Kongen

10 Enten bed hannem Skatten yde / eller vaare paa Krig oc feide: Hand maa visselig vaare paa it/ieg giffuer hannem ingen leide.

11 Det suaret vacker vnger Suend / hand vaar saa kreng i Tale : Jeg skal føre eders budskaff frem/skulde ieg end leggis i duale.

12 Jnd kom liden Smaadreng / oc steddis hand for Bord : Høre i det Konning Tiderich min Herre haffuer send eder Ord.

13 Enten skulle i den Skat vdgiffue / som Loffuit vaar i fiord: Eller i skulle møde min Herre i marck/der bliffuer saa stord it mord.

14 Icke vil ieg den Skat vdgiffue / som ieg vaar aldrig van : Førre skal ieg til Bertings Land / oc drage mit Suerd aff spaan.

15 Suarede det Huitting Helfredsøn/hand vaar saa høyt at lee : Skulle i til Bertings Land i Aar/ da vil ieg være paa reed.

16 I fiord vaar du paa Bertings Land / oc der miste du din Hest: Som mend vid Huitting Helfredsøn/ du sider her hiemme best.

17 Bliffuer ieg hiemme paa Brattensborg/ da miste ieg Fod oc Haand: Haffuer ieg icke Hest at ride paa/ da løber ieg met aff Land.

18 De rede vd aff Brattensborg / saa mange Heldte trøste: Der maatte Steene reffne ved / oc Jorden vnder dem brøste.

19 Der reed vd Kong Thidrich / met Løwen i sit Mercke: Der hoff skinde den gyldene Krune / saa vidt offuer alle Marcke.

20 Der reed Vidrich Verlandsføn / hand fører baade Hammer oc Tange: Der rede Esmer Kongens Sønner / de vaare baade stercke oc lange.

21 Det vaar rigen Raadengaard / hand vaar en Kempe saa sterck: Det vaar Konning Her Sigfred / oc hand førde Kongens Merck. Meden Kongen

22 Efterfulde Siuard snaren Suend / met Pisle de vaare huide: Saa kom Brand Her Vifferlin / for ingen vilde hand vige.

23 Derneſt reed Helled Hogen / hand vaar en Rosens Blomme: Der reed Falquard Spillemand / met dragen Suerd i haande.

24 Der reed vngen Viff van Jern / oc hannem baar Heſt saa skøn: Efter reed vngen her Humble / oc saa Her Sigfreds Søn.

25 Der reed Gynther her Gernaffl / met Pilen paa spender Bue: Der reed Sonne Folquardsføn / hand vaar saa modig i hue.

26 Der reed liden Grimmer / met sin forgyld

gyldte Brynie : Der reed Seyr hin raske/ hand vilde for ingen rømme.

27 Oc det vaar haarden Angelfyr / hand taler til Greffue her Guncelin : Huo som icke anden Hest kand faa / den løbe paa bare Been. Meden Kongen

28 Saa kom Mester Hildebrand / hand sad saa fast paa Hest : Effterfulde Munck Broder Alsing / hand tiente disse Kemper nest. Meden Kongen

29 Der reed Orm vnger Suend/hand vaar saa modig i sinde : Alle da vaare de glade oc trøst/ de agtet den Seyer at vinde.

30 De rede vd aff Brattingsborg / som de kunde aller best : Effter løb Huitting Helfredssøn / thi hand haffde ingen Hest.

31 Saa lenge løb hand Huitting/hand bleff i huen saa vred : Hand slog en Kempe fra Hesten ned / oc saatte sig op oc reed.

32 Det vaar Her Kong Thiderich / hand sig til bage saa : Nu seer ieg den Hoffmand ride/ som førre var van at gaa.

33 Hør du Huitting Helfredssøn/du giff mi ne Ord vel giem : Du skalt drage til Biertings Land/oc føre oss Skatten hiem.

34 Det vaar Huitting Helfredssøn / hand bleff saa høyt at lee : Skal ieg drage i Biertings

tings Land / wi bliffue ickon Kemper tre.

35 Jeg faar dig Vidrich Verlandsſøn/ den anden Tidrich van Bern: Diſſe ere de beſte Orlogsmend/ſom ſtride met Kemper gerne.

36 De ſaatte dem paa deris Heſte/de reede ſaa langt aff leed: Det vil ieg for ſanden ſige/ de vaare i hu ſaa vrede.

37 Kuren ſtander paa Verne / oc ſeer hand vd ſaa vide: Hiſſet ſeer ieg de Kemper tre/ mig tyckis de ere ſaa vrede.

38 Den eene er Huitting Helfredsſøn / hand miſte her i fiord ſin Heſt: Det maa i tro om i ville/hand bliffuer oſſ en haarder geſt.

39 Den anden er Vidrich Verlandsſøn/ bær Hammer oc Tang i Mercke: Den tredie er Tiderich aff Bern / haffuer alle Kempers ſtercke:

40 De ſaatte deris Heſte i Borgegaard/paa Slottet ginge de ind: Det maatte huer mand paa dennem ſee / de vaare ſaa vrede i Sind. Men Kongen raader

41 Saa toge de den Portener / de hugge hannem i ſtycke ſmaa: Saa ginge de i ſtuen ind/for Kongen monne de ſlaa.

42 Suared det Iſald Konning / oc talede hand et Ord: Hueden ere de tabe Suenne/ ſom ſlaa her for vort Bord.

Meike

43 Melte det Kongens skencker/ som skenckte baade Mjød oc Vijn : Tage wi til vore huasse spiud/wi driffue dem tilbage igien.

44 Det vaar Huitting Helfredsson / hand tager den skencker i skæg : Hand slog hannem vnder Øre/at Hiernen stanck paa væg. Meden Kongen raader for

45 Det vaar Huitting Helfredsson / hand giorde der aff en leeg : Hand koste det døde Ligg paa Bord/huo plocker mig denne steeg.

46 Oc frem træn Tiderich von Berne / drog Suerd aff forgyldene Kauffle : Hand hug paa Isald Konning / at Odden stod i hans Nauffle.

47 Frem træn Vidrich Verlandsson / oc hand hug sig en Ring : Hand hug fyrreeyue Kemper ihiel/ oc selff løb hand omkring.

48 Jnd kom Kongens Moder/ Gammel oc Graa hun græd : Det maa tro huo der vil/ der yppedis fuld ond en leeg.

49 Det vaar Huitting Helfredsson / hand hende met Suerdet høgte : Kløff hun sønder hans gode Suerd / det brast vdi femtan stycke. Men Kongen

50 Kløff hun sønder hans gode Suerd / at det i hialtet brast : Hand tog hende om begge Been/hand slog hende i saa fast.

Hun

51 Hun skabte sig vdi Trane ligne / hun
floy saa høyt i sky : Huitting vdi Fæder-
ham / hand lader fast effter fly.

52 De floye vdi Dage de floye vdi tho / oc
huercken da finge de ro : Saa fick hand
Tranen om baade sine Been / hand reff hen-
de i stycker smaa.

53 De rede vd aff Biertings land / met drag-
ne Suerd i Hænde : Alle da ligge de Kem-
per døde / det monne saa fast paakiende.
Men Kongen raader for Borgen.

Liden Grimmer oc Kamper aff Bertings Land.

DEnne Dict er fast lige eens meening met
Burmands oc Berner Risers Viser / Thi her
paa endis de gamle Kempers Kamp meste par-
ten / at de slaaes enten for styrcke skyld at beuise /
eller Land at eje / eller Frenders Død at heffne /
eller oc for Jomfruer derts ære skyld. Er vel mue
lige at en deel saa skeed i sandhed / oc en part er
ocsaa tilsæt aff hine gamle Danske Skialdrer oc
Gangemestere etc. Vimmings høy som her neffn-
nis, holder ieg faare / at ligge vdi Skaane / som en
ten Vimings høy øster eller vester Kircke nu lig-
ge / huor vdaff Vimmings høy Herrit haffuer sit
Naffn. Oc findis der vdi den Aa / som løber ned
til Dybech ved Athel veyen / en stor Kampesteen
met Runebogstaffue paa / som vdere skal
omtalis vdi Danmarckis rigis Be-
skriffuelse oc Antiquitatibus
Danicis.

Grim-

1 Grimmer hand, gaar paa Gulffuet/ hand kand vel leege met Suerd : I giffue mig Jomfru Ingeborg / vdi vor HErris ferd. Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

2 Mig tyckis du est saa liden / du kand dig icke omhugge : Huor du kommer blant andre Kemper / de driffue dig alt til rygge. Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

3 Icke er ieg saa liden / ieg kand mig so vel verie : Naar ieg slaaes met Kemper / mit Suerd kand ieg vel røre.

4 Kamperen boer paa Bertings Land/ hand er en Kempe saa bold : Kand du hannem til Jorden felde / min Daatter maa du volde. Nu seyler hand Grimmer

5 Grimmer tager at dørren vd / baade met harm oc sorg : Huad suar fick du aff Fader min/ sagde hun Jomfru Ingeborg.

6 Kamperen boer paa Bertings Land / Jt Kempe Naffn monne hand bære : Kand ieg hannem til døde slaa / da fanger ieg eder met ære. Nu seyler hand

7 Det melte hun den vnge Mø / min Fader vil eder forraade : Kamperen er eder alt for sterck / hand fører eder i flor vaade.

Men

8 Men ieg skal laane eder Hielm saa god
som i maa vel paa lide : Jeg faar eder bry-
nie saa haard / som Suerd skal ey paa bide.
9 Jeg skal giffue eder Glaffuend god / oc
Harnisk som i maa bære : Det Vaaben er
icke i Verden til / som der vdi skal skære.
10 Kamperen staar paa Bertingsborg / oc
seer hand vd saa vide : Huad er det for it li-
det Vrag/her stunis til oss fremskride.
11 Det vaar liden Her Grimer / hand styr-
ret sin Snecke for Land : Det vaar storen
Kamper/ hand recker hañem huiden haand.
12 Du være vel kommen liden Grimmer/
her timis dig ingen vaande: Jeg giffuer dig
min Syster Daatter / oc helfften aff mine
Lande. Nu seyler
13 Icke vil ieg Jomfru Ingeborg / skulde
spørge det hiem til Land : At ieg skulde ta-
ge din Syster Daatter / oc gaa dig saa til
haande. Nu seyler Grimmer
14 Vi ville gaa oss til Vimmings høy / oc
der skal striden staa : Enten skulle wi Liff-
uet laade/førre wi aff Kredtzen gaa.
15 Suarede der til Kamperen / hand haffde
saa raske Haand : Jeg skal haffue det første
hug/det er vdi mit Land.
16 Det første hug der Kamperen hug/ hand
vaar

vaar saa rammer i Ord: Da hug hand liden Grimmer / falt ned til sorten Jord.

17 Det andet hug kom Grimmer til / hand hug met høyre Hænde: Hand hug i Kamperens forgyldte Hielm / at Odden i Hiertet vende. Nu seyler hand

18 Det melte Kamperen saadie stund / hand falt der død til Jord: Giffue det Gud i himmerig / det viste min Broder Raadengaard.

19 Saa glad vaar liden Grimmer / den strid haffde faaet en ende: Hand tog det Guld oc megit sølff / førde hiem til Jomfruens lande.

20 Nu ligger hand Kamperen slagen / Oc hannem rinder Blod til døde Igien leffuer Grimmer vnger Suend / tager bort hans Guld det røde.

21 Grimmer hand dueldis der icke lenger / der hand den Seyer haffde vunden: Saa glad Seylede alle hans Mend / at de den Bytte haffde funden.

22 Jomfruen stander i høyelofft / oc seer hun vd mod Strande: Hisset seer ieg min Festemand / hand legger sin Snecke paa sande.

23 Tack saa haffue Grimmer hin vnge / hand holt saa vel sin tro: Monats dag der effter kom / hand lod sit Bryllup bo. Nu seyler hand Grimmer aff Landet.

Tord aff Haffsgaard oc Tosse Greffue.

TOrd aff Haffsgaard sender sin Broder offuer til Norge / til Tosse Greffuen / om sin Hamer / som hand haffuer fundet / huilcken hand ingenlunde vil antuorde fra sig met andre vilkar end at de skulle giffue hannem derris Syster Jomfru Fridleffsborg til ecte. Men de skuffe hannem oc sende derris Fader vd i hendis sted / saa at der holdis it selsome Bryllup / at Bruden slaar Brud gommen oc Gesterne thiel / oc drager saa der fra met Hammeren / etc. Er fast lige ens Dict oc Fabel met Greffue Guncelins Vise / som er tilforn omskreffuit.

XXI.

1 DEt vaar Tord aff Haffsgaard / rider offuer de grøne Enge : Den tabte hand sin Hammer aff Guld / oc borte vaar hand saa lenge. Saa vinder mand Suerckind.

2 Det vaar Tord aff Haffsgaard / hand taler til Broder sin : Du skalt fare til Nordnes field / oc liuse effter Hammer min. Saa vinder mand Suerckind.

3 Det vaar Locke Lesemand / sætte sig vdi Fædre ham : Saa flyffuer hand til Nordnes field / alt offuer det salte Vand. Saa vinder mand Suerckind.

4 Mit vdi den Borgegaard / oc der agfelet hand

hand sin skind: Saa gaar hand i høyeloffte/ for læden Tosse Greffue ind. Saa vinder mand Suerckind.

5 Ver vel kommen Locke Lesemand / du vær vel kommen her: Hure stander til vdi Haffsgaard/ oc hure stander Landet der.

6 Vel stander til paa Haffsgaard / oc vel stander Landet der. Tord haffuer sin Hammer mist / derfore da kommer ieg her.

7 Icke fanger Tord sin Hammer igien/ du føre hannem saa for Ord: Vnder femtan faffne oc fyrretyue / der ligger hand Graffuen i Jord. Saa vinder

8 Icke fanger Tord sin Hammer igen / end siger ieg dig saa: Met minde i giffue mig Jomfru Fridleffsborg/ met alt det gods i aa.

9 Det vaar Locke Lesemand / sætter sig vdi Fædre ham: Saa sløy hand til bage igien/ alt offuer det salte Vand.

10 Mit vdi den Borgegaard / der agseler hand sit skind: Saa gaar hand i Borgestue/ for kiæriste Broder sin.

11 Icke fanger du din Hammer igien / det maa du lide paa: Met minde hand fanger Jomfru Fridleffsborg / oc alt det gods wi aa. Saa vinder mand

12 Der til suarede den stolte Jomfru / paa

Bencken som hun sad: Jg giffue mig heller en Christen Mand / end denne Trold saa leed.

13 Da ville wi tage vor gamle Fader / saa vel wi børste hans Haar: Føre wi hannem til Nordnes field / for mig hand Brud fremgaar. Saa vinder mand

14 Førde de denne gamle vnge Brud / førde hende i Bryllups gaard: Det maa ieg for sanden sige / der vaar ey Guld for Lægeren spard. Saa vinder

15 Saa toge de den vnne Brud / sætte hende paa Brudebenck: Faare da gick hand Tosse Greffue / hannem lysiet for Bruden at skenck. Saa vinder

16 Femtan Øxe Kroppe dem aad hun op / der til tredive Suineflycke: Siu hundrede Brød hendis Maaltid vaar / før end hun begeret at dricke.

17 Vel tolff Læster Øll dem dranck hun vd / før end hun kunde Tørsten slycke: End dranck hun vd en hancke ballie / saa tog hun til at hicke. Saa vinder hand

18 Tosse Greffue gaar at gulffuit frem / sine hænder monne hand vride: Hueden er oss denne vnge Brud / hun vil saa meget æde?

19 Tosse Greffue taler til Kellersuend / forsømme du Tappen icke: Her haffuer giest saa vnder-

vnderlig en Brud / saa meget vil hun dricke.
20 Suarede det liden Locke / oc smiler hand vnder skind : I otte Dage haffuer hun ey ædt / saa saare da stunder hun hiem.
21 Melte det leeden Tosse Greffue / oc saa tog hand paa : I kalde mig at de Taffel Suenne / beder dem for mig indgaa.
22 I hente mig ind den Hammer aff Guld / ieg vil den gierne ombære : Kand ieg ellers ved Bruden skillis / enten for skam eller ære.
23 Otte da vaare de Kemper / som Hammeren baare ind paa Træ: Saa lagde de den saa smildelig / tuert offuer Brudens Knæ.
24 Det da vaar den vnge Brud / tog Hammeren i sin Haand : Det vil ieg for sanden sige / hun vende den som en Vaand.
25 Først da slog hun Tosse Greffue / den Trold baade leed oc lang : Saa slog hun de andre smaa Trolde / at Dørren giordis dem trang. Saa vinder
26 Sorgfulde da vaare de Geste / oc alle de Nordnes Mend : De singe hug oc dødelige saar / der aff saa blegnedis Kind.
27 Det vaar Locke Lejemand / monne sig saa vel omtencke: Nu ville wi faare hiem til vort Land / oc sponne vor Fader en Encke. Saa vinder hand Sueerckind.

Alff eller Viff i Odderskiær haffuer tuende Sønner / Helmer Kamp oc Angelfyr. De bedis begge til Kongens Daatter aff Opsal. Oc kommer der offuer i saa haard en Kamp / at de paa begge sider giffue huer andre deris Blaae saar. Oc end kommer Faderen til dennem / før end de dø / oc dræber selff vdi sin Harm Helmer Kamp / oc begge Brødre bliffue saa lagde vdi en Graff. Blandis her Historie oc Fabel til sammen / som vdi saadane Viet brugligt er.

XXII.

1 Alff hand boer i Odderskiær / er rig oc kaad met alle : Saa raske da haffuer hand Sønner tho / de lade sig Kemper kalde. Oc nu driffuer Viffuen paa huiden Sand for Norden.

2 Alff hand boer i Odderskiær / hand haffuer de Sønner saa smilde : De ville til Kongens Daatter bede / alt vdaff Opsals Feide. Oc nu driffuer Viffuen

3 Det vaar vngen Helmer Kamp / hand beder sadle sin Hest : Wi wille ride oss op paa Land / oc Kongens Daatter at feste.

4 Det vaar vngen Angelfyr / hand beder opsadel sin Hest : Oc wi ville ride til Opsal / skulde Jorden end vnder oss bryste.

5 Der de komme i den Borggaard / der agse-

agseler de deris skind : Saa ginge de vdi
høyelofft/for Kongen aff Opsal ind.
6 Ind kom vngen Helmer Kamp / oc sted-
dis hand for Bord : Herre ville i mig eders
Daatter giffue / i vide mig strax Ansuar.
7 Ind kom vngen Angelfyr/ hannem skin-
de Guld paa Haand : Kongen giff mig
Daatter din/ oc rømme saa selff aff Land.
8 Melte det Kongen aff Opsal / suarede
hand saa der til : Icke giffuer ieg min Daat-
ter Mand/vden den hun haffue vil
9 Haffuer tack kiæriste Fader min / at i
saatte Kaaret hoss mig: Jeg loffuer mig vn-
gen Helmer Kamp / hand bliffuer vel mand
for sig. Oc nu driffuer
10 Ickt vil ieg haffue Angelfyr / hand er
saa læd en Trold : Saa er Fader oc saa er
Moder / oc saa er Sleetet met all. Oc nu
driffuer Vlffuen paa huiden sand
11 Det suarede vngen Angelfyr / hand bleff
i huen saa mod : Vi gaa oss til Borggaar-
den / wi fecte der om hende baade. Oc nu
driffuer Vlffuen paa huiden
12 Det melte Kongen aff Opsal / hand
suarede it Ord der til : Suerdene de ere
skarpe / oc Drengene ere raske / de maa vel
prøffue got spil. Oc nu driffuer

13 Alff hand ſtander i Odderskiær / hand lyder offuer de Felde: da maatte hand høre ſaa lang en vey / hans ſønners ſuerde gelde.

14 Det hørde Alff aff Odderskiær / ſaa vijt offuer grønen Hede: Huad monne mine Sønner gange i haande / hui monne de være ſaa vrede.

15 Hand tøffuede da icke meget lenge / hand ſprang til Ganger rød: End kom hand til Opſal / før end hans Sønner ginge til døde.

16 Sig mig vngen Helmer Kamp / Søn allerkiæriſte min: Huorfore rinder dig blodige ſtrømme / ſaa ſtride fra Kiød oc Been.

17 Det ſuarede vngen Helmer Kamp / fin vaande hand klagede ſaa: Det giorde Angelfyr Broder min / hand kunde icke Jomfruen faa. Oc nu driffuer

18 Jeg haffuer vel femtan wliffs ſaar / de ere met Edder bland: Haffde ieg ickon jt aff alle dem / ieg kunde icke leffue en ſtund.

19 Hør du vngen Angelfyr / oc kiæriſte Søn min: Huorfore ſidder dit gode ſuerd / ſaa ilde i Haanden din:

20 Derfore ſidder mit gode ſuerd / ſaa ilde i min Haand: Jeg haffuer vel attan wliffs ſaar / det er min høyeſte vaande.

21 Jeg haffuer vel attan wliffs ſaar / oc ere

mig

mig alle saa onde : Haffde ieg ickon it aff dem / ieg leffde icke en stunde.

22 Det vaar Alff aff Odderskiær / hand vrider op Egen met Roed : Hand slog til vnge Helmer Kamp / det hand faldt død til Jord. Oc nu driffuer

23 Nu da ligge de Kemper to / de ligge baade i en Graff: Oc Kongen giffuer vel Daatter sin / den Suend som hun vil haffue:

24 Sørger hand Alff aff Odderskiær / hans Sønner ere slagne ihiel : End raader Kongen aff Opsal / for kiæriste Daatter sin selff. Oc nu driffuer Viffuen paa huiden Sand for Norden.

Suend Felding.

OM denne Sueng Felding / huo oc hueden hand haffuer været / ere atskillige mening er. Visen siger at hand haffuer boet paa Helsingborg / maa vel skee paa Seluffsborg. Thi det er alle Mend vitterligt vdi Aarhus Stift / at hand haffuer været bosat oc barnfød vdi dē skone egn / imellem Aarhuss oc Hotherslues. Oc vises endnu bart ved Aakier vdi Skoffuen hoss Athel vayen Spegelhuss / som mand kalder det oc fore tid for leden haffuer været aff brut / der som Suend Feldings Staald skulde været / Oc hand der skulde haffue bundet sine Heste vdi Jern Lencker / oc det saa dannet / at Vandet aff den Beck der hoss / skulde løbet igennem Stagalden. Men dette er vist oc fast / at ærlig oc Velbyrdig Mand salig Jørgen

Kostrup paa Seluff Skoffgaard vdi sin tid fød
paa forneffnde Gaard / en muret Grundvaal o
Nederdeel aff it Huss / som Suend Felding skuld
boet paa Oc sees der end nu paa denne dag Vin
duerne oc Dørre der paa. Oc er tilstede en me
tig stor Kaaber Gryde / som der bleff funden
Gruden vnder den grøne Muld. Der fands oc
samme tid it Harnisk oc et langt bredt Suerd / som
en tid lang hengde der i Bergstuen. Vdi Seluff
Kirckebog findis indtegnet faare vdi Calenda
rio / paa Latine screffuit / at den gamle Suend Fel
ding er død paa S. Matthiæ Apostoli dag. Hans
Hustru Aase paa S. Michels dag. Deris Daat
ter Jngret paa S. Pouels Omuendelsis dag / oc
hendis Søn paa neste Søndag effter Aske Ons
dag. Men dette feiler her at Aars tallet er icke
her hoss antegnet. Saa mand icke kand vide til
visse paa hvad tid / enten Suend Felding den yn
ge eller gamle / haffuer leffuet. Her fandes vel en
temmelig lang Kampsten / liggendis strax inden
Kircke Dørren / met ser Vers Kunebogstaffue
paa / hvilcken tilforn haffde ligget op imod Cho
ret. Bogstaffuene vaare meste parten vkiende
lige oc en deel hensidne. Haffuer vden tuil vært
denne Slectis Ligsteen / som videre skal omtalis
en anden sted.

Der findis end da en anden Vise om Suend
Felding / som wi sætte her næst effter / paa det
mand kand see / at det vden tuil haffuer været en
Slect iher vdi Arget. Oc er mueligt den
første haffuer vært en Slegfred aff
Kongelig stamme / som wi her
effter i samme Vise skulle
faa at høre.

1 SVend Felding hand sidder paa Helsingborg / oc roser hand aff sin færd
Oc hand vaar sig baade mild oc blid / hand giordet sig met sit Suerd.

2 Suend Felding loffuer sig en Pillegrims gang / alt ind til Rom at gange : Oc det loffuer huer Dansk Pillegrim / at hand skulde did komme.

3 Oc de rede vd aff Dannemarck / de vaare ey Pillegrime vden tho : Oc de geste dennem vdi en Stad / hand heder Hoffdingsø.

4 Oc de geste dennem vdi en Hoffuitstad / hand heder Hoffdingsø. Oc de geste dennem en stolte Jomfru / hun vaar saa væn en Mø.

5 Hun sætte Suend Felding øffuerst til Bord / blant andre Ridder i skare : Oc i da spurde den stolte Jomfru / alt hueden de komne vaare.

6 Jere ingen fattige Pillegrim / øst haffuer i Afften gest : Jeg seer det paa eders skiorte smaa / hun er met røde Guld fest.

7 Jeg seer det paa eders skiorte smaa / hun er met røde Guld fest : At i ere Kongen aff Dannemarck / thi ville i vide vort best.

8 Icke er ieg Kongen aff Dañemarck / oc ieg rider ey saa sterck : Jeg er en fattig pillegrim / fød i Dannemarck.

Hø-

9 Høre i det min stolte Jomfru / i lader eder icke fortycke : Der fødis end Børn i Dannemarck/oc end huer met sin Lycke.

10 Oc alt da sad den stolte Jomfru / oc syde hun Silcke søm : Huer en som alt der hun syde/hendis Øyne begunde vdi strøm.

11 Oc høre i det min stolte Jomfru / oc hun sørge i saa saare : I sige mig noget aff eders vaade/ ieg løser eder aff denne fare.

12 Her er en Riser paa vort Land / hand vil vort land forøde: Oc hand vil icke haffue andet til kaast / end Fruer oc Jomfruer til føde

13 Her er en Trold paa vort Land / hand vil vort Land fordriffue : Vden wi kunde faa den samme Mand / som øyen tør met hannem ride.

14 Jeg haffuer alle mine dage hørt / de Danske Mend ere saa fromme : Jeg tacker nu Gud i Himmerig / her maatte en aff dennem komme.

15 Oc haffde ieg Hest oc haffde ieg Harnisk/ min Ryg vaar ræt til maade : Da vild/ ieg for eder min stolte Jomfru / met hannem bryde en stage.

16 Oc de lede frem tre hundrede Heste/ oc de vaare alle huide : Det første Suend Felding sin Sadel paa lagde / hand bugnet til Jorden som en Tige. De

17 De lede vd de Spanske Herr / deris Hyne vaare meget liuse : Suend Felding strøg dem Tømme offuer Hoffuet / saa snart lode de sig kyse.

18 Oc det vaar Herre Suend Felding / hand klager sig i saa saare : Oc haffde ieg en Hest aff Dannemarck / haffde ædet aff Dannemarcks Foer.

19 Jeg førde mig vdaff Dannemarck / vel femtan gode Guldringe : Haffde ieg en Hest aff Jutland / de skulde alle for hannem springe.

20 Oc der kom gangendis en Møller mand saa listelig offuer den Marck : Oc ieg haffuer mig en Danebroget Hest / er fød i Dannemarck.

21 Oc ieg haffuer mig en Dañebroget Hest / er fød i Sæbylund : Huer den gang hand til Møllen gaar / hand bær vel femtan pund.

22 Hør du goden Møller / du lad mig Hestien see : Ere wi begge Danske tho / wi bestyre vel Valske tre.

23 Den tid den Hest oc hand kom frem / hand vaar som Mølleren sagde : Met høyen Hofft oc breden bringe / Suend Felding sin Sadel paa lagde.

24 Hand drog aff sine Handske smaa / hand

hans Hænder vaare meget huide : Oc selff giordet hand sin gode Hest / paa Suenden corde hand ey lide.

25 Hand giordet sin Hest met Sadelgiord/ oc saa met sadelgiorde tre: Det første Hesten hand rackte sig / oc sønder ginge alle de.

26 Hand giordet Hesten saa offuermaade fast/ oc meest alt offuer det tycke: Hesten falt for hannem i Knæ / oc giorden vdi ti stycke.

27 Oc ieg gick mig aff Dannemarck / met femtan gode Guldringe : Haffde ieg en sadelgiord for dennem / da vilde ieg lade dem springe.

28 Sende i bud saa bradelig/ hen offuer den grøne Hede : I lade den skøne Jomfru tilsige/hun labet en Sadelgiord rede.

29 Femtan vaare de stolte Jomfruer / som slyngede Guld met alle : Før end de kunde faa den Sadelgiord/ Suend Feldings Hest kunde holde.

30 De Fruer aff Hummer de Fruer aff Pommer/ oc mange Jomfruer fleere : De slynget baade Guld oc Silcke tøg / som Dannebroge skulde bære.

31 Det vaar aarle om Morgen en den Sadelgiord vaar rede : Siu alne lang oc quarter tyck / fem spande vdi sin brede.

Den

32 Den tid den Hest oc hand vaar giord / oc da vaar hand saa vred. At ingen aff Østerrige Kongens mænd / torde til hannem see.

33 Oc hør du det min gode Hest / oc hafuer du Mande vid : Jeg skal dig en pricke linne / alt før ieg stiger til dig.

34 Oc hør du det min gode Hest / du spillest som Bucke kid : Her maa i see alle Tydske Ridbere / huad Dansk mand hafuer for sed.

35 I tage nu hen det kronet Sper / ieg hafuer det forloffuet at føre. I hente mig hid en Skudemast / ieg meeter hende vel at føre.

36 Det første Reed de sammen reede / Dieffuelen vaar i saa sterck : Deris Heste begge i Knæene ginge / oc Sperene dreff i Marck.

37 Oc det er ingen Dyst at ride / ieg vil ickon Hesten prøffue : Du mød mig i morgen paa dette sted / ieg skal dig it Krogstød giffue.

38 Suend Felding gaar sig om Kirckegaard / hand lader sig fuld vel berette : Oc saa lod hand sin Brynie beslaa / vor Herre lod hand i sætte.

39 Oc hørè i det min stolte Jomfru / i lader eder icke fortycke : Enten skal hand Sadelen rømme / eller Halsen vdi tvy stycke.

40 Oc de fulde vd aff Staden met / til lige

haads

baade Mand oc Quinde: Giffue det Gud Fader i Himmerig / Suend Felding hand maatte vinde.

41 Jlegge nu bort det smale Sper / som i ere vaan at føre: J tage mig hid min gode stolstang/vdi Dannmarck lod ieg den giøre.

42 Det andet Reed de sammen reed/de Hellede vaare begge saa vrede: Troldens halss brast sønder i tho / hans Hoffuet dreff langt i Hede.

43 Hans Hoffuet vdi Ni/hans Ryg vdi fem/hans Been i femtan stycke: Saa reed hand til den stolte Jomfru / hannem lysted da først at dricke.

44 Vd da ginge de Riddere Ni / de toge Suend Felding aff Hest: Land oc Rige wi eder antuorde/ Jomfruen om i ville feste.

45 Jeg haffuer mig en Jomfru fest / vdi Østerlands Konge Rige: For siu tønder aff det røde Guld/ ieg vil hende icke suige.

46 J lade ickon bygge it Murede huss / forvden ved Høffdingsø: J spare der aldrig for Danske pillegrim enten god Vin eller brø.

47 Der sparis icke for Danske Hoffmend/ enten Vin eller fuld got Brød: De bede got for Suend Feldings naffn / hand er for langen Død.

Suend

AT denne Suend Felding skal være den samme som den formere Vise omealer / synis icke troligt. Thi denne Historie lader sig ansee at være noget yngre/ end dene anden formere Dict. Om det haffuer været den vnge Suend Felding/ eller en anden neffnd efftet dennem / eller vdi Slectet/ lader ieg huer sin meuing. Dog stemmer det offuer it met den almindelige tale / at hand haffuer været Slegfred oc dog i stor ære/ agt oc myndighed. Som det vaar sedvanligt met fredle Børn/ baade her vdi Riget oc vdi Norge i gamle dage. Det synis at der er kommen en Nag imellem hannem oc den vnge Dronning / som hand haffuer ført Kongen i Landet / oc den kand icke endis met mmde at hun giør en affsine beste Kemper vd paa hannem/ som biuder hanem til Kamp. Vdi hailcken kamp Her Suend beholder Marcken oc dræber Her Peder Kempe / en aff hendis fornemste Mend hun førde i Landet met sig. Huor vdaff hun hardelige fortørnis/ dog hun icke kand fremme sin villie som det tilbørligt er/ at huercken de høye eller laffue lade sig tage Regimenter fra/ aff den forderffueligeEua/ om hailcken der sigis: Quia obedimisti voci vxoris tuæ / etc. Derfaare kom all wlycke.

XXIIII.

1 DEr stunder ind til Danmarck / saa mangen ærlig Mand: Did komme fleere Tydske Riddere / end ieg nu neffne kand. De stunde ind til Danmarck.

2 Det vaar Daner Konning / hand heder paa Suenne to : I bede Her Suend Felding / i Salen for mig indgaa.

3 Ind kom Her Suend Felding / oc sted-dis hand for Bord : Huad ville i Daner Konning / huorfore haffue i send mig Ord?

4 Hør du kiære Suend Felding / du skalt mit ærende bortfare: Du skalt ind til Tydskland / oc hente min Hiertens kiære.

5 Skal ieg fare til Tydskland / oc hente eders Hiertens kiære : Da vide i vel Daner Konning / ieg kand icke alleene være.

6 Hundret Riddere saa vel Jernklædde / oc dem skal i mig faa : Selff vil ieg min Kiortel oc Kaabe / met Maard oc Sabel vnderslaa.

7 Vunde de op deris forgyldte Seyl / saa høyt i forgyldene Raa : Saa seylede de ind til Tydskland / vel minde end Maanede to.

8 Der kaste de deris Ancker / alt paa den huide Sand : Det vaar Her Suend Felding / hand træn der først paa Land.

9 Mit vdi den Kongens Gaard / oc der agseler de deris skind : Saa gaa de vdi høyelofft / for Kongen oc Dronning ind.

10 Hel side i høybaarne Konning / alt offuer eders brede Bord : Kongen vdaff Dannemarck / hand haffuer send eder Ord.

Ta-

11 Tage i disse Danske Riddere / oc sætte i dem til Bord: Det skeede icke met det seniste / hand vider de Herrer Ord.

12 Det suarede Her Suend Felding / det første hand Judte lille saa: Skam da faa dine Hænder to / som dine Øyne skulde toe.

13 Skam da faa den tieniste quinde / som dig skulde Vandet tilbære: Det er sæd i Dannemarck / de Frøicken holdis til Tuet oc Ære.

14 Hør du det Suend Felding / du spotte mig icke aff harm: Jeg haffuer det for sanden spurt / Du est it Slegfred Barn.

15 Er ieg end it Slegfred Barn / da haffuer ieg frender hine beste: Da maa ieg slide skarlaggen rød / oc ride met hundrede Heste.

16 Det er aldrig saa arg en skalck / haffuer hand to røde hose: Huor hand kommer i Tydskland / hand kalder sig være en Rose.

17 Det er aldrig saa arg en Suick / haffuer hun en spranget hue: Huor hun kommer i Dannemarck / hun lader sig kalde en Frue.

18 Huad hielper oss wi tøffue her / tiden den monne skride: Min Herre lengis hure oss monne gaa / det vilde hand gierne vide.

19 Ville i følge da er det tid / ieg gior min Herre hans villie: Den Gud som eder sammenføyer / kand eder oc snart atskillie.

20 Det vaar her Suend Felding / tog Jud-
te lille i sin Arm: Satte hand hende i Bun-
cken ned/ det giald i huer hendis Tarm.
21 De vunde op deris forgyldte Seyl / saa
høyt i forgyldene Raa : Seylede de ind til
Danmarck / mindre en Vger to.
22 Det vaar Her Suend Felding / hand
styret sin snecke til Land : Det vaar Daner
Konning/ hand rende sin Ganger paa sand.
23 Det vaar Her Suend Felding / hand
vefftet op met sin Hat: Herre i sprenge icke
Orff i dag/ wi haffue icke fryden faaet.
24 Toge de strax den vnge Brud/ førde hen-
de paa det Land : Hende times baade Heder
oc Ære / saa vel aff Quinde som Mand.
25 De saatte hende vdi den forgyldte Karm/
met Ædle steene besæt: Den gaff hende Da-
ner Konning / før hand tog hende til ecte/
26 Lidet got mand høyt skal sætte / oc sielden
see der til : Der er saa mangt vdi Brud-
skebens ferd/saa vnderligt løber det spil.
27 Det suarede Jomfru Judte lille/ det før-
ste hun Brudhusit saa : Skam da faa de
Tømmermend/ som her lagde vind paa.
28 Skam da faa de Tømmermend / som
her toge Øll oc Mad : Saa faa hand oc
Her Suend Felding / som vaar Hoffuit-
mand der ad.

Det

29 Det melte Her Suend Felding / hand kunde den spot ey lide : Vende i eders Vogen omkring/at Tydskland lade i skeide.

30 Stolpene ere aff Silie / oc Nafflene ere aff Eeg : Dig burde icke Jomfru Judte lille/ hoff Daner Konning at ligge.

31 Det melte Her Peder Kempe/ hand vaar en Helled sterck : I dag faa vil ieg dyste met dig/ om Ørss oc hundrede Marck.

32 Nock saa haffuer ieg Guld oc Penninge/ oc der til Pendings verd: Jeg vil dyste met dig i dag/ for alle Jomfruers Ære.

33 Det første Reed de sammen reed/ de Hellede vaare baade saa sterck : Sønder gick Suend Feldings Sper / deris Skiolde dreff lang i Marck. De stunder ind

34 Da loe hun Jomfru Judte lille/ hun smilet vnder skarlaggen skind: Saadanne er alle mine Hoffmend/ ieg førde i Danmarck ind.

35 Det vaar Her Suend Felding/ hand rende til det Brude huss : Herre i laane mig eders Ørss/ ieg er aff dysten fuss.

36 Det suaret Daner Konning / hand vaar hans egen byrd : Saa gierne laaner ieg dig Graabeen/ men du haffuer icke Blesse her.

37 De lede Graabeen aff Stalden vd/ vaar hafflet som en Ørn : I faa hannem Her

Suend Felding / hand er so icke it Barn.

38 De ledde vd snaren Graabeen / de lagde Guldsadel paa: Det er vel meere end Vinter ni / hand sidst Solen saae.

39 Det andet reed de sammen rede / de hellede vaare saa vrede: Da knælede Her Pedet Kempis hest / hans hoffuet dreff langt i hede.

40 Da græd Jomfru Judte lille / aff harm hun Hænderne slog: Wselig ieg hid til Danmarck kom / met sterckiste Hellede tho.

41 Da loe hand Daner Konning / hand smilede vnder skarlaggen rød: Saadanne ere alle de Danske Hoffmend / som ieg giffuer Klæde oc Føde.

42 Aarle om Morgen det vaar dag / Frue Judte kraffde Morgen gaffue: I giffue mig Her Suend Feldings Hoffuit / oc andet vil ieg icke haffue.

43 Jeg skal giffue dig rige Borge oc Slot / der til stor Rigdom at volde: Du fanget icke aff mine Danne Suenne / som ieg skal Landet met holde.

44 Det suarede Her Suend Felding / hand stoed for sig alleene: Knæler ieg for Judte Lille i dag / da bryste strax begge mine Been. De stunde ind til Dannemarck.

Her

Her Ribolts Kamp met Dragen oc Aller hin stercke.

HVo denne Konning aff Opsal eller Aller haffuer været/kād intet vist faaregiffuis. Maa vel skee denne er en Suensker Dict / vden tuil gammel / som siunis aff dette Euentyr / om deñe Drage som mand i fordum tid haffuer hafft meget at skaffe met. At mand meente der skulde været saadanne Diur til / som skulde ligge vnder Jorden vdi store Bierge / paa Guld oc Sølff / oc saadanne dyrebare Ligendefæ/ Haffuer dog ickon været Sathans spøgeri/som hand haffuer koglet met for dem som leffuede vdi den Hedenske blindhed oc vildfarelse.

XXV.

1 JEg seer saa mangt it Orlog Skib/ vnder deris forgyldene Brande: Der er Aller Kempe hin stercke/hand acter sig hid til Lande. Det v.h.r.r.e.

2 Kaste de deris Ancker paa den grund / de glædis ved den haffn : Tog hand Aller ahre i haand/ hand sprang aff fremmer staffn.

3 Der de komme vdi den Borgaard / der agselet de deris skind : Saa ginge de i høyelofft/ for Kongen aff Opsal ind.

4 Hel side i Kongen aff Opsal / en Herre offuer eders Bord: Ville i mig eders yngste Daatter giffue / i vide mig gode Ansuar.

5 Det vaar Kongen aff Opsal / hand tøff-

uede icke ræt lenge : Wi drage førſt vnder Vidrichs Vold / oc prøffue der vore Hoffdrenge.

6 Saa ſnart vaar Brynie aff Bielcken ruckt / oc Hielm offuer Hoffuet kaſt : Saa ſeylede de vnder Vidrichs Vold / de gaffue ſig ingen raſt.

7 Ribolt tog ſin ſtaalſtang paa bag / hannem lyſtet at ſee den Dantz : Hand tenckte paa Seyer aff Aller at vinde / hand tenckte paa ære Krantz.

8 De ſloge ſammen met all deris Mact / ingen vilde hin anden vige : Saa mangen heldt ſatte liffuet til / ſin Herre ey vilde ſuige.

9 Aller hug faſt meere hand ſkød / hand ſprang i Kongens ſnecke : Kongen blegnet ſom it Lig / vnder ſit forgylte Tecke:

10 Tack haffue rige her Ribolt / hand vaar ſaa fierck i faſſn : Hand ſlog Aller i haffuet vd / offuer Kongens forgyldte ſtaffn.

11 Aller kom vdi ſaa liden en Baed / ſaa raaſkelig monne hand ro : De ſkøde til hannem met huaſſen ſtraale / hannem kunde dog ingen naa.

12 Kongen aff Opſal vender ſig om / oc ſeer vd i den Sø : Hiſſet ſeer ieg en ryſk galen Mand / hand ſeyler ſom Fulen ſløy.

Jeg

13 Jeg er ingen ryck galen Mand / men mig tuinger Haffsens nød : Dragen haffuer borte mit meget røde Guld / thi vaar ieg heller nu død.

14 Er det Aller som du siger aff / du dølie det icke til skade : Du sige oss aff dit Fæderne Land / den Drage ville wi vel raade.

15 Hure kunde i komme til det Land / oc trede den Drage vnder foed : Her er imellem saa dybt it Vand / oc vinden er eder imod:

16 Er her imellem den stride strøm / vil børen icke met oss staa : Da hugge wi ned den store Skoff / wi gjøre der aff en Bro.

17 Høre i det rige Her Ribolt / kunde i Dragen offueruinde : Da giffuer ieg eder Kolebrand / oc andet huad der er inde.

18 De vunde op Seyl saa høyt i Raa / saa finge de Børen hin blide : End komme de der som Dragen vaar / førre Aller fick det at vide.

19 Her Ribolt stødte paa Bierget saa hart / Staalstangen monne hand oplætte : Giff mig Kolebrand det gode Suerd / eller ieg skal met dig trætte.

20 Icke fanger du Kolebrand i Dag / det Suerd er mig saa kiær : Det kommer aldrig vdi din haand / medens Liffuet i mig er.

21 De slogis i dage de slogis i tho / den tredie dag at quelde : Her Ribolt sloed saa mandeligen / den Drage monne hand felde.

22 Saa tog hand det røde Guld / som hand kunde aller mest bære : Der hand kom vnder Vidrichs Vold / der mødte hannem tidende værre.

23 Kongen aff Opsal er slagen ihiel / der aff saa yppis den quide : Slagne ere alle dine Brødre siu / som troligen met hannem stride.

24 Dette fortrød hannem rige Her Ribolt / hand bleff saa gram i hue : Da gick Kolebrand i hans haand / som brendende Jld oc Lue:

25 De slogis i dage de slogis i fem / før end den Kamp fick ende : Her Ribolt hug paa Allers Brynie / at Odden i Hieret vende.

26 De Kongens Mend gaa i Gaarde / oc Bolden der de slaar : De spottede den Nøgen Her Ribolt / hans Kiortel saa Paltug vaar.

27 Mine Klæder ere Reffne som i maa see / for Jomfruen vil ieg det kiære : Wi sende til hende den Hampe Weff / den sømmer dig best at bære.

28 Det suarede den Jomfru sin / for hun

Her

Her Ribolt kiende : I spotte icke saa denne fremmede Mand / langt bedre maa wi hannem hende.

29 Jlegge bort den graa Hampe Veff / den bør hand ey at slide : Fast bedre da er det Sticke Tield / paa Jorden vnder hannem at brede.

30 Hand vog Aller den Kempe sterck / hand kunde hannem ey vnduige : Saa heffnde hand min Faders Død / sine slu Brødres til lige.

31 Der leffuer ingen i all Verden til / min Faders Lande skal haffue : Tager ieg selff den Ridder bold / det bliffuer min Morgen gaffue. Det v.

h.r.r.e.

Den

Den Anden Part aff denne Vise Bog.

HEr indtil haffue wi hordt de fornemiste gamle Kempe Viser / som gengs haffue været iblant den meenige Mand oc kand dette holdis for den første part aff denne Vise Bog. Den anden part er om Kongernis Bedrifft / oc den deel som dennem kommer ved / vdi Besonderlighed oc allermeest om vore egne Danske Konger oc Dronninger / Om huilcke wi skulle faa nogle smucke gamle Viser at høre. Vdi den tredie part aff denne Bog / sætte wi Adelske Personers oc andre merckelige Mends bedrifft oc seldsomme Euentyr som sig i Riget begiffuet haffuer.

Eline Bondens Hustru
aff Villenskoff

VDi denne oc disse Ni eller Ti/nest effterfolgendes Vlser/ giffuis saare megen vnderlighed / met Konge børns forskabelse / oc anden tilfald / som dennem i deris Yngdoms Aar er ved det faren. Er icke Poetiske som fast alle gamle Landskabs Historier/ saa vel som vore Danske/ ere beblandede met /oc optegnede for Tids fordriff /at mand met saadanne seldsom oc wsedvanlige hendelser/vilde beuege Menniskens Tungmodighed til lyst oc glædskaff vil oc nogen giøre hen paa anden Mythologiske vdliggelse / som oc Circes forskabning hun giorde paa Vlysses Staalds brødre/ det være huer mand frit faare.

I.

1 SEr ligger en Vold i Vester Haff/ Der acter en Bonde at bygge: Hand fører dijd baade Høg oc Hund / oc acter om Vinteren der at ligge. De vilde Diur oc Diurene vdi Skoffuen.

2 Hand tager met sig baade Hund oc Hane/ hand acter der lenger at være: De vilde Diur i Skoffuen ere / de giffue fast offuer hannem kære. De vilde

3 Hand hugger Eeg oc hand hugger Silie/ oc Bøg saa monne hand felde: Det fortrød den grumme Trold / at hand skulde haffue den velde. De vilde Diur oc

Hand

4 Hand hugger Stolper oc hand hugger Bielcker / oc lader sig saare forhaste: Spurde det de Trolde i Bierget vaare/ oc huo banger her saa faste

5 Det da melte den mindste Trold / hand vaar icke støre end en Myre: Her er kommen en Christen Mand / den maa ieg visseligen styre:

6 Op da stod den største Trold / oc seer hand sig omkring: Vi gaa oss til Bondens Gaard/oc holde der met hannem Ting.

7 Hand hugger her bort all Skoff oc Skiul/ det er oss meget til brast: Hand skal giffue mig Hustru sin/ saa faa de Skam oc last.

8 Alle de Trolde i Bierget vaare / de lette sig i en Dantz: De lackede sig at Bondens Gaard/ saa lange hengde deris suantz.

9 Hunden hand giger i Gaarden / hiurden tuder i sit Horn: Hanen gaal oc Ornen skricker/ som Bonden haffde giffuet sit Korn.

10 De vaare siu oc hundrede Trolde / de vaare baade grumme oc leede: De vilde gisre Bonden it Gestebud/ met hannem baade Dricke oc Ede.

11 Bonden vdaff Villenskoff / de Trolde gennem Vinduet saa: Hielp mig nu JEsus Mariæ Søn/ disse Trolde agte mig paa.

Hand

12 Hand slog kaarß i huer den vraa/ oc mes
vdi sin Stue: Forfærdedis nogle de Trolde
der ved/ de sløpe at vildende Skoffue.
13 Somme sløpe Øster oc somme sløpe Vester/
nogle sløpe Nør paa: Nogle sløpe ned i dy-
bene Dale/ieg troer de ere der end nu.
14 Det da vaar den mindste Trold/hand ind
at Dørren træn: Hand vilde icke for Teg-
nelse fly/ hand actede Bonden stor meen.
15 Den husfru fant der snilde raad/hun satte
den Trold til Bord: Hun sætte for hannem
baade Øll oc Mad/gaff hañem saa gode ord.
16 Hør du Bonden aff Villenskoff / huad
ieg siger til dig: Huo haffuer giffuet dig
den forloff/ at du maatte bygge hoss mig?
17 Vilt du bygge oc bo hoss mig / du skalt
det haffue i minde: Du giff mig kiæreste
Husfru din/ oc hende saa vil ieg vinde
18 Det da suaret den wselig Bonde / som
Gud gaff hannem i sinde: Eline hun er
mig saa kiær / fra mig tager du icke hende.
19 Hand suarede Trolden som hand torde
best/ lad mig min Husfru beholde: Tage du
bort baade Gods oc Penninge / det giffuer
ieg dig at volde.
20 Da skal ieg tage baade Eline oc dig / oc
træde eder vnder min Foed: Saa vil ieg
tage

tage dit Sølff oc Guld / oc skiule det vnder min Boed. De vilde Diur oc

21 Bonden oc hans gantske Tiunde / de ædis aff stor nød : Langt bedre er hun eene forderffuet / end wi ere alle forød.

22 Op da stod den vildraadige Bonde / hand vaar saa fuld aff vaande : Gaff hand Eline hustru sin / den vnge Trold i haande.

23 Da bleff hand fro oc sprang omkring / hand tog hende i sin Arm : Hun bleff bleg om Kinder mest / hendis Hiertte vaar klemt met harm.

24 Det da melte den Bedrøffuede Quinde / hun felder saa modige taare : HErre Gud naade mig Elendige Viff / min Lycke bleff mig saa haarde.

25 Jeg aatte mig saa væn en Mand / som gange maatte paa Jord : Skal eg nu met denne læde Trold / nødis til at driffue Hoer.

26 Hand mindet hende første oc anden gang / hun giordis i Hiertet saa vee : End bleff hand den lediste Dieffuel / mand kunde met Øyen see.

27 Der hand vilde minde hende den tridie gang / hun raabte paa Mariæ Søn : Da miste hand den lede Trolde ham / oc bleff en Ridder skøn.

Dette

28 Dette skeede vnder Linden grøn/den Rid-
der bleff løst aff vaade: Dem skede huercken
last eller brast/begge saa vaare de glade.

29 Hør du kiæriste Eline / oc du skalt bliff-
ue min Viff: Alt det Guld i Engeland er/
det vil ieg dig nu giff.

30 Jeg vaar mig saa lidet it Barn / der mig
faldt Moder fra: Min stiffmoder mig fra
sig hen sende/ieg bleff til Trolden hin graa.

31 Jeg vil giffue din Hußbond gaffue/
Guld oc megen stor Ære: Som mend vid
Eline Bondens Hustru / du bliffuer min
Hiertens kiære.

32 Du Ædle Ridder du tacke nu Gud / som
oss haffuer frelst aff vaade: Loff du dig en
Jomfru væn / met glæde saa leffue i baade.

33 Kand ieg dig seiff til Ette icke faa / din
Daatter vil ieg haffue: For alle dine velgier-
ninger store / du fanger ey anden gaffue.

34 Tack haffue du Eline du vise Quinde/
ieg vil dig Prisse oc Ære: Kand ieg dig icke
met venskaff faa/da maa du hiemme være.

35 Den Bonde hand bygger nu paa sin
Ø/ oc ingen giør hannem wmage: Hans
Daatter bær Krunen i Engeland/hun haff-
ner saa gode dage.

36 Nu haffuer Eline Bondens Hustru/for-

vunden baade angest oc harm: Hun er Moder at en Dronning/soffuer i Kongens arm.

37 Først da fødde hun Daatter sin / oc saa den vnge Kong: De tackede Gud paa alle sider/ det maatte saa vel affgange.

38 Nu sider Eline lilles Daatter / hun raader offuer alt det Rige: Eline leffuer mel Bondemand sin / de ere huer andens lige. De vilde Diur oc Diurene vdi Skoffuen.

Germand Gladen Suend.

SEldsom oc vnderlige indfald haffue vore gamle Danske poeter haffd. At skillige Euentyr haffue de taget sig faare / at øffue sig vdi/ oc dicte deris Viser. Saa at mand vel maa ligne dem baade met de Græckiske oc Latinske Poeter/ som paa saadañe Fabel haffue mesterligen staffe rede sig. Met denne Dict ville de gamle vden tuil betegne den vnde Fiendis arge list: Oc at mangen giør it daarligt Løffte aff it wbetenckt mod / oc loffuer vdi sin nød det som mãd neppeligen kand holde for sin Død Er her hoss opsæt Kierligheds Spegel vdi huilcket sees / at mange/ tit oc offte giffue sig i vaade oc fare for huer andẽ / oc vnder tiden begge fare ilde der offuer/oc sagen bliffuer dog icke dissbedre.

II.

1 KOngen oc vor vnge Dronning / de side offuer breden Bord: De bleffue dem saa mangt at tale / alt om den salte

søfærd.

søfærd. Saa sliffuer hand offuer at Niin.

Kongen oc vor onge Dronning de seylede sig offuer Haff : Saa ilde vaar det for dennem begge at Dronningen hiemme bleff.

Deris Skib begynte at stande saa stacket fra Lande lagd : Der kom sliffuendis den vilde Raffn/ vilde stuncke dem ned i quaag.

Er her nogen vnder Bølgen skiult / som Skibet holde maa : Jeg giffuer eder baade Guld oc Sølff/ i lade oss Børen faa.

Hør du det du vilde Valraffn / du stunck oss icke til grund : Guld oc Sølff saa skalt du faa / vel femtan Bismer pund.

Guld oc Sølff det atter ieg icke / ieg bedis en anden gaffue : Det du haffuer vnder Beltet din / det vil ieg aff dig haffue:

Guld oc Sølff det haffuer ieg selff / det dig icke hielpe maa : Det sioder vnder dit Lind saa skøn / ieg monne saa hart attraa.

Jeg haffuer icke andet vnder min Lind/ end mine Nøgle smaa : Sender mig Gud Lessuendis til Land/ ieg lader mig fleere slaa.

Saa tog hun de Nøgle smaa / hun kaste dem vd for Borde : Bort da sløy den vilde Valraffn/ vaar glad hand sick det Ord.

Dronningen ganger paa huiden sand/ hun sick saa stor en harm : Merckte hun

Germand Gladen Suend / at hand vaar
queg i barm. Sa fliffuer hand
11 Det vaar icke der efftet / foruden Maa-
neder fem : Dronning ganger i høyelofft/
hun føder en Søn saa væn.
12 Fød bleff hand en afftens tid / de Chriſ-
nede hannem om Nat : De kallede hannem
Germand Gladen Suend / de dulde han-
nem meeden de maat.
13 Foſtrede de hannem vdi Vinter / oc veli
Vinter Ni : Hand bleff til den geffuiſte
Dreng/mand vilde met Øyne ſee.
14 Saa vel hand treffues saa vel hand
voxte / ſin Heſt kunde hand vel ride : Saa
offte hans Kiære Moder hannem saae / saa
Sørgeligen monne hun quide.
15 I vide mig det kiære Moder min / i giff-
ue mig her paa ſuar : Hui gremme i eder saa
Jammerlig/naar ieg for eder fremgaar.
16 Hør du Germand Gladen Suend / ieg
maa for dig vel quide : Du vaarſt dig saa
meget liden/ ieg maatte dig Trolden giffue.
17 Hør i det kiær Moder min / i lade bort-
fare eders vaande : Huad lycke Gud mig
giffue vil/den kand mig ingen forunde.
18 Det vaar om en Torſdag Morgen / saa
Aarle om den høſt : Oben ſtod den Fruer-
ſtue/der kom saa væn en røſt. Ind

19 Jnd da kom den lediſte Gam / hoſſ Dro-
ningen ſætte hand ſig : Mindis eder aller-
naadigſte Dronning / huad i haffuer giffuet
mig. Sa fliffuer hand

20 Hun ſoer om Gud hun ſoer om mend /
oc alt det hun ſuære maatte : Hun viſte ſig
huercken Daatter eller Søn / den hun i Ver-
den aatte. Saa fliffuer hand

21 Bort da fløy den leedeſte Gam / hand
gaff ſaa ſlemt it ſkrig : Huor ieg finder
Germand Gladen Suend / da er hand
giffuen mig. Saa fliffuer hand offuer

22 Der Germand vaar fulde femtan Aar /
hannem lyſtet en Jomfru at loffue : Kon-
gens Daatter aff Engeland / den allerſkø-
niſte Jomfru.

23 Saa ſaare da monne hand lengis / hiem
til ſin Feſtemø : Hure ſkal ieg offuer Haff-
uet komme / hen til den omflot Ø.

24 Det vaar Germand Gladen Suend /
tog offuer ſig ſkarlaggen ſkind : Saa gaar
hand i høyeloffte / for ſin kiær Moder ind.

25 Jnd kom Germand Gladen ſuend / vaar
Klæd i ſkarlaggen rød : Moder laaner mig
eders Fædre ham / alt offuer den ſalte ſø.

26 Min Fædre ham henger ſaa høyt paa
Krog / alle de Fædre vende neder : Drager

du bort i fremmede Land / ieg seer dig aldrig meere. Saa sliffuer hand

27 De Vinger de ere saa brede / de ere saa vide vnder sky : Leffuer ieg mig til Sommer dag / ieg lader mig vercke en ny.

28 Hand sætte sig i Fædre ham / hand sløy saa langt offuer Sø : Der mødte hannem den vilde Raffn de huiltis der vnder Ø.

29 Hand sløy op oc hand sløy ned / Hand sløy alt saa trøst : Der hand kom der midt paa Sund hand hørde saa læd en røst.

30 Vel mødt Germand Gladen Suend / huor haffuer du været saa lenge : Du varst dig saa liden oc sped / din Moder mig dig skenckte. Saa sliffuer hand

31 Du lade mig fare du lade mig sløye / at tale met Festemø min : Naar ieg kommer til bage fra hende / wi sanckis her begge igien.

32 Da skal ieg dig mercke / huor sem du sløyer frem : Huor du kommer blant Ridder oc Suenne / du skalt mig icke forglem.

33 Hand hug vd hans høyre Øye / drack helten hans Hierte Blod : End kom hand til sin Festemøes Bur / for villien den vaar god.

34 Hand saatte sig paa den Jomfruis Bur / saa Blodig oc saa Bleeg : Alle de Jomfruer i Buret vaar / de tabte baade skemt oc leeg.

Alle

35 Alle da sade de Jomfruer stille / gaffue
det saa lidet i giem: Foruden stolten Jomfru
Adelutz / hun kaste baade Sax oc Spm.
36 Alle da sade de Jomfruer stille / de tahte
baade lyst oc gammen: Foruden hin stolte
Jomfru Adelutz / hun slog sine Hænder sam-
men. Saa sliffuer hand
37 Vel komen Germand Gladen suend / huor
haffuer i været i leeg: Hui ere eders Klæder
saa Blodig / hui ere eders Kinder saa Bleeg.
38 Farer vel kiæriste Jomfru Adelutz / ieg
maa fra eder bort sliffue: Den skal haffue
mit vnge Liff / mit Oye mone aff mig riffue.
39 Saa tog hun en Solffslagen Kam / selff
kemte hun hans Haar: For huert det Haar
hun paa hannem kemte / hun felde saa modi-
ge Taar.
40 For huer den Lock hun paa hannem red-
de / hun felde saa modige Taar: Alt forban-
dede hun hans Moder / hans Lycke haffde
giort saa haard.
41 Det vaar stolten Adelutz / hun tog han-
nem i sin Arm: Forbandet være din onde
Moder / som oss forvolte den harm.
42 Hør i kiære Jomfru Adelutz / i bande icke
Moder min: Hun kunde intet her vdi vol-
de / huer skal nyde skæben sin. Saa sliffuer

43 Hand saatte sig i sin Fædre ham / hand
fløy saa høyt vnder sky : Hun sætte sig i
en anden ham / hun lod fast efter knp.

44 Vender eder kiær Jomfru Adelutz / i
vende eder om igien : Eders høyeloffts dør
staar oben / eders Nøgle ligge paa steen:

45 Endog min Loffts dør oben staar / mine
Nøgle ligge paa steen : Dog skal ieg eder
følge saa langt / som i finge eders meen.

46 Alle de Fule der hun saae oc mødte / dem
klippede hun saa smaa : Foruden den leedisse
vilde Raffn / oc den kunde hun icke naa.

47 Det vaar stolten Jomfru Adelutz / hun
fløy ned met den strand : Hun fant icke aff
Germand Gladen Suend / foruden hans
høyre Haand.

48 Saa fløy hun saa vred vnder sky / den
lede Raffn at møde: Hun fløy vester oc hun
fløy Øster / hun actet hannem selff at døde.

49 Alle de fule som kome for hendis sax / dem
klippet hun sønder i tre : Der hun mødte den
vilde Raffn / hun klippet hannem sønder i ti.

50 End fløy hun saa lenge paa vilden hede / til
hun aff sorgen døde : Det vaar alt for Ger-
mand Gladen suend / hun lide den yn-
ckelig møde. Saa sliffuer hand
offuer at Rijn.

Ver-

DEnne Vise følger den forgangen fast vdi meeningen oc dict Vil oc det samme paaminde / som om den anden tilforn bleff rørt. Er vel fast saa seldsomt/som det Ouidius vdi sine forvandligs Bøger foregiffuer. Saa at fremmede Nationer som aff oss met Herre skiold ere offuerwundne / skulle oc icke vdi saadanne Poetiske paafund synes at være oss offuer haanden. Ingen skal være forbunden til at tage meere her aff end hannem selff gaat synis. For tidkort er det paa funden / for det samme skal det oc annammis / oc øffuis vden Vantro oc mißbrug.

III.

1 RAffnen hand fløyer om Afftenen/om Dagen hand icke maa: Den skal haffue den krancke lycke/ dē gode kand icke faa. Men Raffnen hand fløyer om Afften.

2 Alt fløyer vilden Verner Raffn/ saa høyt offuer de Mure: Der bleff hand vaar stolten Irmindlin / saa sørgendis i hendis bure.

3 Hand fløy Sønder oc hand fløy Nør/ hand fløy saa høyt i sky : Saa hand Jomfru Irmindlin/ saa sørgendis sidde at sy.

4 Hør du liden Irmindlin / hui græder du saa saare : Er det for Fader / Moder eller Broder/ du felder saa modige taare?

5 Det vaar Jomfru Irmindlin / hun vd aff Vinduit saa : Huo er den mig trøste vil

oc

ve høre paa min wro. Men Raffnen hand
6 Høre du vildene Baraffn / ve flyv du hid til mig: Alle mine lønlig Angest ve Sorg/ dem vil ieg tælle for dig.
7 Min Fader gaff mig en Konge Søn/ wi vaare hin andens lige : Min stiffmoder hannem forsende/ saa langt i Øster rige.
8 Saa gerne haffde wi tilsammen leffuit/ saa vel hand mig and : Hun vilde giffue mig sin Syster søn/ liger en Trold end en Mand.
9 Jeg haffde mig en Broder / Her Verner det vaar hans Raffn : Min stiffmoder hannem forskabte/ ve sende hannem i Fremmede Land. Men Raffnen hand
10 Høre i Jomfru Jemindlin / ve huad ville i mig giffue : Jeg fører eder til eders Festemand/ om i kunde met mig sliffue.
11 Jeg vil giffue dig det røde Guld / der til det Søff saa huisd : Kand du føre mig til min Festemand / ve skille mig ved denne quisd. Men Raffnen hand
12 Haffue i selff eders Sølff ve Guld / ve eders rige gaffue : Den første Søn i met hannem affle / den vil ieg aff eder haffue.
13 Saa tog hun den Raffne foed / lagde paa sin huide Haand : Hun soer om sin Christelig Tro / at hand skulde faa den Søn.

Saa

14 Saa tog hand Jomfru Irmindlin/ſætte hende paa ſin Bag: Saa floy hand offuer det vilde Haff/ ſig ſelff til megen vmag.

15 Det vaar vilden Verner Raffn / hand huiltis paa de Tinde: Nu ſidde wi Jomfru paa det Huſſ/ ſom eders Feſtmand er inde.

16 Vd ſtod bolde Her Nilaus /met Sølffkar paa huiden Haand: Vel komen Jomfru Irmindlin / hid til diſſe fremmede Land.

17 Huad ſkal ieg dig vilde Raffn giffue / du mig min Feſtemø førde: Siden ieg aff Dannemarck foer bedre Tidende ieg ey hørde.

18 Tack haffue bolde Her Nilaus / hand holt ſaa vel ſin Tro: Monatz dag der efftet kom/hand lod ſit Bryllup bo.

19 Saa drucke de deris Bryllup /met glæde oc megen ro: Fyrretyff Vgers dag der efftet kom/ hun fødde en Søn ſaa fro.

20 Det vaar vilden Verner Raffn / hand ſætte ſig paa de Tinde: Huad i mig loffuet kiære Irmindlin/ det dragis i vel til minde. Men Raffnen hand

21 Saa ſaare hun græd oc Hænder hun ſlog/ for det vaar icke en Mø: Dig ſkal haffue den vilde Valraffn/oc det vil kaaſte din Død.

22 Der kom ſtiffuendis offuer det Huſſ/ en Raffn den vaar ſaa leed: Saa ſaare da græde

græde baade Fruer oc Møer / saa hart deris Hænder vred. Men Raffnen

23 Vd gick til hannem Her Nilaus / oc bød hannem Guld oc Borge saa bolde : Der til bød hand hannem helfften sit Land / maatte hand sin Søn beholde.

24 Fanger ieg icke det lidet Barn / da skalt du det fortryde : Jeg skal slaa dig selff ihiel / oc øde skal ieg dit Rige

25 Tog hun saa det lidet Barn / sudte det i huiden Lin : Far vel allerkiæriste søn min / skyldig er ieg i døden din.

26 Saa baare de vd det lidet Barn / som laa paa Moderen oc dide : De græde saa mange i Huset vaare / paa ferde vaar der stor quide. Men Raffnen

27 Raffnen tog Barnet i sin Klo / saa gladelig monne hand klucke : Her Nilaus stod oc saa der paa / saa hiertelig monne hand sucke.

28 Saa hug hand vd hans høyre Øye / drack helfften hans Hierteblod : Saa bleff hand til den skønniste Ridder / der kunde paa Jorden gaa. Men Raffnen

29 Hand bleff til saa deylig en Ridder / mand haffde met Øyen seet : Det vaar hand Irmindlinds Broder selff / som lenge haffde været forgæt. Men Raffnen

Alle

30 Alle de Folck som der hoff stode / de fulde
paa barene Been: De baade til Gud Faden
i Himmerig / det Barn fick Liff igien.
31 Nu sidder Fru Jemindlin glad / foruden
all sorg oc quide: Nu haffuer hun baade
Broder oc søn / oc soffuer hoff her Nilaus si-
de. Men Raffnen hand sløyer om Affienen.

Dalby Bigrn.

HVor vdaff saadanne Dict ere tagne / kand mand fast ingen beskeden vide. Huad helder der skal være nogen Historiske mening vnder / eller ocsaa at det er ellers dictet oc paafundet for tidkort skyld. Vdi Trondelag i Norge / som de vilde Lapper leffue / paa yderste Norske Grendser / der fra høres oc spøres atskillig Euentyrlig handel. Jeg holder det faare / at Sathans vildfarenheds Aand / haffuer sin mact hoff de vantro wgudelige Hedninge. Thi den er snarlig kommen paa Dantz / som letteligen springer. Huor til er ic sandferdige tegn / at siden Guds Ords klare Liuff er optendt her vdi Riget iblant oss / da veed mand saa got som intet at tale om saadanne Spøgelse. Vden hueff de som end nu holde til met den Babyloniske Suicke / oc lidet acte Guds vdryckte Ord / endnu lamme oc skeffse paa begge Been / etc.

IIII.

1 DEr gaar en Bigrn paa Dalby hede / hand er baade sterck oc fæd: Øxen oc Hesie dem legger hand Øde.

Men

Mon wi bære Fryden i Dannemarck.

2 Øren oc Heste dem legger hand Øde: De Bønder de skære fast ilde ved / at dem skal tuinge den Biørn saa leed.

3 At dem skal tuinge den Biørn saa leed: Thi lagde de alle it nyt raad paa / hure de skulde Biørnen gribe oc slaa.

4 Hure de skulde Biørnen gribe oc slaa: De lode de Suin paa Skoffuen gaa / det hørde den Biørn paa Braaden laa.

5 Det hørde den Biørn paa Braaden laa: Hand melte it Ord som hand kunde best / huad haffuer ieg faaet her for en gest.

6 Huad haffuer ieg faaet her for en gest: Biørnen ned aff Braaden foer / en Christen Mand der for hannem staar.

7 En Christen Mand der for hannem staar: En liden stund de rycktis ved / den Biørn hand slog den mand der ned.

8 Den Biørn hand slog den mand der ned: Der kom ridendis en Hoffmand fast / hand hørde hure Bondens Hierte det brast.

9 Hand hørde hure Bondens Hierte det brast: Biørnen taler til hannem met vrede / du tør icke rende ieg er til rede.

10 Du tør icke rende ieg er til rede: Jeg skal dig fuld vel møde / du maa mig baade true oc høde.

Du

11 Du maa mig baade true oc høde : Haffuer du Spiud oc raske Hænder / da haffuer ieg Klør oc huasse Tænder.

12 Da haffuer ieg Klør oc huasse Tænder: De baris i Dage de baris i tho / den tredie giorde de lige saa.

13 Den tredie giorde de lige saa : Den fierde Dag at quelde / da monne Biørnen den Hoffmand felde.

14 Da monne Biørnen den Hoffmand felde : Icke da vinder du seyer aff mig / du stolte Ridder det siger ieg dig.

15 Du stolte Ridder det siger ieg dig : En Kongens søn for snimen ieg vaar/en Dronning mig til Verden bar.

16 En Dronning mig til Verden bar : Min Stiffmoder mig forskabte / hun vilde ieg bieff euindelig fortabt.

17 Hun vilde ieg bieff euindelig fortabt: Her haffuer ieg løbet paa vildende Skow/ giort Bonden stor braff oc megen wlow.

18 Giort Bonden stor braff oc megen wlow : Baade Vinter oc Sommers tid/ de nyde for mig ingen fred.

19 De nyde for mig ingen fred : Det kunde min Stiffmoder volde / thi hun lod mig forstryde. Men wi bære fryden

Thi

20 Thi hun lod mig fortrylde : Hun bandt dette Jern baand om min halss / det giorde hun aff stor falsk.

21 Det giorde hun aff stor falsk : Kand du det Jern affbrydе / dit Liff saa skalt du nyde.

22 Dit Liff saa skalt du nyde : Jeg vil hielpe dig aff vaade / Mariæ Søn som alting monne raade.

23 Mariæ Søn som alting monne raade : Hand løsne paa dig dette haarde baand / saa vel det meeter hans høyre haand.

24 Saa vel det meeter hans høyre haand : Den Hoffmand giorde offuer hañem kortz / det baand det brast / oc hand vaar løss.

25 Det baand det brast oc hand vaar løss : hand bleff en Ridder saa bold / sin Faders Rige fick hand at volde.

26 Sin Faders Rige fick hand at volde : Den Hoffmand fick saa god en løn / den Kongens Syster saa væn.

27 Den Kongens Syster saa væn : De Leffde til sammen met glæde oc Ære / hans Stiffmoder gick det saa meget værre.

28 Hans Stiffmoder gick det saa meget værre : Hun sprang bort i Flintesteen / saa fick hun baade last oc meen. Men wi bære fryden i Dannemarck.

Hede-

DEt ene som det andet. Fabel oc Eventyr/dictet aff hine gamle Skialdrer. At mand ved saadanne vnderlige fantasi/ vilde dræge Menniskens tancker til forundring paa den deel/ som wsedvaanlig / maa vel skee/aldelis wtrolig vaar. Thi at de som en gang ere døde / skulle saa staa op oc løbe omkring som mange aff wforstand meene det er jo intet/ oc imod oc hellige Scrifft. Ellers maa mand fordriffue tiden / oc læse saadanne / at see Hedenskabs forblindelse / oc Tacke Gud for Naadens tid/vdi hvilcken wi ere besøgte.

V.

1 JEg Reed mig at quelde / ieg lagde min Hest i helde. Saa vide da ganger der Ord aff.

2 At quelde/ieg lagde min Hest i helde: Jeg lagde mit Hoffuit til en Tue / saa gierne da vilde ieg der soffue. Saa vide

3 Til en Tue / saa gierne da vilde ieg der soffue : Den første Søffn der ieg fick / den døde Mand hand til mig gick.

4 Der ieg fick / den døde Mand hand til mig gick : Oc est du en vdaff min ætt / da skalt du føre min sag i Ræt.

5 Vdaff min ætt / da skalt du føre min sag i Ræt : Oc du skalt fare til Hedeby / der boer alle mine Frender Ti.

Til Hedeby / oc der boer alle mine Frenser Ti: Der bode ocsaa min Fader oc Moder / der til min Syster oc kiære Broder.

7 Fader oc Moder / der til min Syster oc kiære Broder: Der boer liden Kirstine min venne Viff / oc hun forraadde mit vnge Liff.

8 Min venne Viff / oc hun forraadde mit vnge Liff: Baade hun oc hendis Quinder fem / de qualde mig vdi en Silcke seng.

9 Quinder fem / de qualde mig vdi en Silcke seng. De fielde mig vdi it Knippe hø / de førde mig vd til vildene høy.

10 Knippe hø / de førde mig vd til vildene høy: Den samme Suend som ieg trode best / hand rider nu min gode Hest.

11 Som ieg trode best / hand rider nu min gode Hest: Hand Æder met mine Sølffbundne Kniffue / hand soffuer hoss mit venne Liff. Saa vide da ganger der

12 Sølffbundne Kniffue / hand soffuer hoss mit venne Liff: Hand sidder offuer mit brede Bord / hand spotter mine Børn met whøffuisk Ord.

13 Mit brede Bord / hand spotter mine Børn met whøffuisk Ord: Hand giffuer dennem saa lidet Brød / hand spotter dem for deris Fader er død.

Saa

14 Saa lidet Brød / hand spotter dem for deris Fader er død: Hand rider paa Skoffuen met mine Hunde / hand beder de vilde Diur i Lunde.

15 Met mine Hunde / hand beder de vilde Diur i Lunde: For huert det Diur hand beder i Haffue / da vecker hand mig vdaff min Graff. Saa vide da ganger

16 Beder i Haffue / da vecker hand mig vdaff min Graff: Men skal ieg alt hiem til hannem gaa / saa ont it Mod det skal hand faa: Saa vide da ganger der saffn aff.

Rosmer Haffmand.

OM denne Rosmer eller Risner ere trende Viser lagde / huer met sin Omquedning / saa almindelig haffuer det været met saadanne Geckeri oc Kogle spil i gamle dage. Ja huad ville wi tale paa de gamle / efterdi wi vdi vor tid haffue baade seet oc hørt deñem som lode sig vnderstaa at de haffde kundskaff met saadanne Hafftrolde. Thi vdi Sandhed maa mand vel saa kalde dem / efterdi det befindis vdi Sandhed / at være ickon Sat hans Spegelfegting. Hand kand jo forstabe sig til Liusens Engel / hvorfore skulde hand icke giøre vdi Haffuit oc paa Jorden det som argere oc slemmere er.

1 DER boer en Frue i Dannemarck/
Frue Hillers lille lader hun sig kal-
de : Hun lader bygge en Borg aff
ny / den skinner offuer Dañemarck met alle.
De maa saa vel i Dannemarck.

2 Hendis Døtre bleffue hende staalne
fra / hun ledte effter dem saa vide : Diß len-
ger hun ledte diß mindre hun fant / sig selff
til angst oc quide. De maa saa vel

3 Oc hun lader bygge it Skib aff ny / met
sine forgyldene brande : Oc det lader hun
saa vel besætte / met Riddere oc raske Hoff-
mend. De maa saa vel i Dannemarck.

4 Stolte Hillers lille fulde sine Sønner til
strande / alt baade met Tuct oc Ære : Oc de
Seylede vilde i Otte Aar / det vaar hendis
høyeligkiære. De maa saa vel

5 Oc de Seylede vilde i Otte Aar / de tider
giordis dem saa lange : Oc de seylede for saa
høyt it Bierg / paa landet monne de gange.

6 Oc det melte Jomfru Suane lille / i Bier-
get som hun kunde best : Huo ere oss diss
freñede suenne / som oss haffue i affsen gest.

7 Oc det melte den yngste Broder / hand
vaar i Tale saa snild : Wi ere tre Fattige
Enckers sønner / saa lenge da seyle wi vild.

8 Vdi Dañemarck ere wi Fød oc baarn/
Frue Hillers lille hæder vor Moder: Vo-
re Syster bleff oss slaallen fra / wi hende
endnu icke finder. De maa saa vel

9 Oc est du fød i Dannemarck / Frue Hil-
lers lille heder din Moder: Det kand ieg for
dig ey dølie/ du er min yngste Broder.

10 Oc hører du min yngste Broder / hui
bleff du icke hiemme: Haffde du hundrede
oc Tusinde Liff / du beholde icke et aff dem.

11 Hun saatte hañem vdi den mindste vraa/
hun kunde i Husit see: Hun bad hannem for
den Øffuerste Gud / hand skulde huercken
Græde eller Lee.

12 Rosmer kom aff Siæland hiem / oc hand
tager til at hande: Jea lucter det paa min
høyre Haand/ at her er Christen mand inde.

13 Her sløy en Fuel hen offuer vort Huss/
met Christen Mands Been i Munde: Hun
kaste det ind ieg kaste det vd / de t snarisste
som ieg kunde.

14 Hun redde til hannem saa got it Bad
hun Klappet paa hannem met liste: Her er
kommen min Syster søn / oc hannem kand
ieg icke miste.

15 Her er kommen min Syster søn/ fra beg-
gis vort Fæderne Lande: Min herre i giffue

hannem tryggen tro / i ville hannem icke
bande. De maa saa vel i Dannemarck.
16 Er her kommen din Syster søn / fra begge
eders Fæderne lande : Jeg suer det ved min
høyeste Eed / ieg gior hañem aldrig vaande.
17 Det vaar høyen Rosmer Kong / hand
heder paa Suenne to : I bede stolten Suane
lilles Syster søn / for mig i stuen indgaa.
18 Det vaar Suane lilles Søster søn / hand
skulde for Rosmer indgange : Hans Hiern
ryster hans Krop den skalff / saa reddeligen
monne hand stande.
19 Saa tog Rismer hendis Søster søn / saa
hannem paa sin knæ : Klappet hand hannem
saa listeligen / det bleff baade gult oc graa.
20 Det da suarede stolten Suane lille / i dra
gis her Rosmer til minde : At i haffue ickt
Fingre smaa / at klappe saa lidet it Kind.
21 Der vaar hand paa det femte Aar / saa
lengdis hannem hiem til Land : Hielp nu
Syster Suane lille / ieg sættes paa huiden
Sand. De maa saa vel
22 Det vaar stolte Frue Suane lille / hun
ganger for Rosmer at stande : Suenden
haffuer saa lenge i Haffuet været / nu lengis
hannem hiem til Lande.
23 Haffuer den Suend saa lenge i Haffuet
været

været/ oc stunder hand hiem til Lande: Jeg ska. giffue hannem en kiste met Guld / gaar hannem saa vel til haande.

24 Giffue i hannem en kiste met Guld/ gaar hastem saa vel i haande: Høre i det min Edle hiertens kiære / i bære dem begge til Lande.

25 Det giorde stolte Frue Suane lille / alt met saa meget liste: Hun tog der aff det røde Guld/ hun lagde sig selff i Kiste.

26 Oc hand tog Manden paa sin Bag / oc Kisten i sin Mund: Saa gick hand den lange vey/ alt op fra Hafffens grund.

27 Nu haffuer ieg dig til Landet baarn / du seer baade Sol oc Maane: Jeg beder dig for den Offuerste Gud du neffn icke Jomfru Suane. De maa saa vel i Dannemarck.

28 Rosmer sprang i Haffuet vd/ oc Vandet stod op i sky: Der hand kom i Bierget ind/ stolt Suane lille kunde hand icke see.

29 Der hand kom i Bierget ind / da vaar hans kiæriste borte: Saa sprang hand saa vit om Bierget / til Flintesteen lede oc sorte.

30 De vaare glade i stolten Hillers lilles Gaard / de glæddis saa manaelund: Hendis Børn vaare kommen til Venner hiem/ som lenge haffde været aff Lande. De maa saa vel i Dannemarck.

Ligeruis som de findis vdi sig selff/saa sætte wi disse tre Viser / den ene efter den anden. Huess vilgelighed her er paa færde/det kunde de volde som enten Dicten haffue først giort eller ocsaa forandret.

VII.

1 Bycke Been oc Elffuer steen/oc fleere kand ieg icke neffne: De lode sig bygge saa haard en Knar / til Island monne de steffne: Jeg bryder aldrig min tro.

2 De skøde Skibet i Haffuet vd/ det brommet som Biørnen hin vrede: Huiden Gaaff til grunden sanck / det voldte Trolden hin lede. Jeg nimmer aldrig min Tro.

3 Det vaar vngen Roland/ hand søgte paa Haffsens bond: Oc der fand hand en liden grøn sti / som laa til Elines Bur. Jeg bryder aldrig min tro.

4 Roland gick at Bierget frem / hand saa de Gnister driffue: Mig maa vorde aff huad Herre Gud vil / ieg maa her visseligen bliffue. Jeg bryder aldrig min tro.

5 Det vaar vngen Roland / hand kom der ridendis i Gaard: Det vaar hans Syster stolten Eline/hun stod vel supbt i Vaard.

6 Oc Roland ind at Bierget gick / sine Hænder

Hænder kunde hand icke røre : Herre Gud
Naade dig fattige Mand / huad haffde du
her at giøre? Jeg bryder aldrig min tro.

7 Melte det Eline vaar wkiend / hui kom-
mer du vnger Suend her ? Huad haffuer du
Breff eller Bud met dig ? bedre maatte du
hiemme vær.

8 Gack du dig i stuen ind / saa Frossen oc
saa Vaad: Men kommer hand Rosmer Ri-
ser hiem/hand riffuer dig alt saa smaa.

9 Sidde du neder du wselig Mand/oc varm
du dine Been : Kommer hand Ridsker rec-
kendis ind/hand steger dig paa disse teene.

10 Hiem kom Rosmer Recke been / oc hand
bleff vred oc gram : Saa vist da er her kom-
men ind / en Christen Quinde eller Mand.
Jeg nimmer aldrig min tro.

11 Det vaar stolten Eline lille fremtraad /
hun soer alt huad hun kunde : Her flyy en
Krag nu offuer vort Huss/ met dyd Mands
Been i Munde.

12 Rosmer skreckede oc sprang omkring /
her er vist Christen Mand inde : Siger du
mig icke Sandhed vden falsk / ieg vil dig
Stæge oc Brænde:

13 Eline lille tog offuer sig Kaaben blaa/
hun gick for Rosmer at stande : Her er en

Suend aff Jsland kommen / hand er saa nær min Frende.

14 Er her en Suend aff Jsland kommen/ oc er aff Byrd din lige : Jeg vil hannem suære baade tro oc huld / ieg vil hannem aldrig suige. Jeg nimmer aldrig

15 Det varede icke fulde tho Aar om / at ingen Mand hannem kiende : Oc det vaar stolten Frue Eline / hun bleff saa Bleeg om Kind. Jeg bryder aldrig

16 Hand vaar der fast vdi tho Aar / oc længer hand ey vilde : Stolten Eline bleff met Barn met hannem / der aff kom megen wsnilde. Jeg nimmer aldrig min tro.

17 Der stolte Frue Eline dette fornam / hun gick for Rosmer at stande : Ville i giffue denne fremmede Suend/ Orloff hiem til sine Lande: Jeg brydet aldrig

18 Vil den Suen hiem til sine Land igien/ oc siger du der for vist : Da vil ieg giffue hannem Sølff oc Guld / oc legge hannem i en Kiste. Jeg nimmer aldrig

19 Saa tog hand det meget røde Guld / oc lagde det i en Kiste : Stolt Eline lille lagde sig inden fore/Rosmer det icke vidste.

20 Hand tog Manden vndet sin Arm / oc Kisten paa sin Sag : Baa lod hand vnder

det salte Vand gaa / saa listelig i sin mag.

21 Nu haffuer ieg dig ført til Land / som du seer Soel oc Maane : Oc ieg giffuer dig den Kiste met Guld / hun ganger dig vel til Haande. Jeg bryder aldrig min tro.

22 Jeg tacker dig Rosmer gode Mand / du haffuer mig ført paa Sande: Jeg siger dig for Tidende ny / Stolten Eline er met Barn. Jeg bryder aldrig min tro.

23 Da rand Taare paa Rosmers Kind/ som Duggen driffuer for Elffue : Haffde ieg icke foret dig Trygheds tro / da vilde ieg dig her suelge.

24 Rosmer lod saa fast ad Bierget staa / som Hinden driffuer for Hiorte : Oc der hand kom til Bierget hiem / da vaar Eline lille borte. Jeg nimmer aldrig

25 Stolte Eline tog vnge Roland om Haand/ de ginge met gammen oc lise : Den ene den anden fortalde sin meen / hand maatte hende Veyen vise.

26 Rosmer bleff i huen saa vred oc gram hand saa icke Eline komme : Hand bleff til en Kampesteen graa / oc der staar hand en Dumme: Jeg bryder aldrig min tro.

Den

VDEN tuil haffue atskillige Poeter oc Danske Skialdrer / tagen sig fare en slags Suenyr/ oc den huer efter sit Hoffum oc indfald befattet vdi sanguiss Ligerwijs som wi oc see/ at atskillige poeter haffue offte tracteret en slags Materie/ dog icke huer paa en manere eller form. Nogle kalde denne Hafftrold Rosmer / nogle Rusmer. Huilcket ieg holder fore at være Rismer/ oc bemercke entē Kempe eller den som Kempestyrcke eller mere end den gemene mōds Mandom haffuer. Findis oc Helene lille aff andre at neffnis Hille lille eller Helleseff etc som den forandring vdi andre Viser / ocsaa andē steds findis. Thi kand huer tage / læse oc sionge huad hannem best behager. Der er dog lige saa meget hoff der ene som hoff det andet at vinde oc bekomme/ som tilforn her om nockſommeligen er rørt.

VIII.

1 ISlands Konning lader bygge it Skib/ saa nær ved Islands side: De der det gamle Raad vaar død / det gick de Suenne til quide. Der de singe fred/ vdi haffuit vd / da seylede de Nordmend.

2 Rosmer løber i Haffuet vd / oc monne min Konst icke due: Alle de Skib velte hand til grund/ de vaare vel siusinde tiue.

3 Alle da stuncke de erlige Kongens mend/ ja huer oc en for sig: Foruden hin vnge Aller

Kong-

Kongens søn / hand fant den liden grønsi.

4 Hand fant paa saa lidet it Huss/ met sine forgyldene Tenge : Det gaa mig lige som Herre Gud vil/ oc her skal ieg indgange.

5 Det vaar Aller Kongens søn / hand ind at Dørren træn : Det vaar stolten Frue Eline lille/hun stod hannem op igien.

6 Sidde du neder du wselig Dreng / oc varm dine Been saa kaalde : Men kommer hand reckendis Rosmer hiem / hand vil dit Lægem volde. Der de singe fred/

7 Sidde du neder du wselig Dreng / Oc varm du dine Frosne Been : som mend vid Aller kommer Rosmer hiem / hand slæger din Krop paa teene.

8 Sildig om Affien kom Rosmer hiem/ det vaar at Affiens quelde : Huad haffuer du giort aff Christen Mand / som du haffuer hafft i velde.

9 Her sløy een Fuel alt offuer vort Huss/ met Christen Mands Been i Munde: Jeg vende mig om ieg kaste det vd / der snarisse der ieg kunde. Der de singe fred/

10 Det vaar stolten Frue Helene lille / hun ganger for Rosmer at stande : End er her kommen en liden dreng/er sød vdi mine Lande.

11 Er der kommen en liden vnger Dreng / er

Sød

Fød vdi dit Rige: Da skal ieg holde hannem tryggeligen tro / ieg vil hannem aldrig suige.

12 Hand vaar der vel vdi Otte Aar / hand kunde sin Mandom ey styre: Hand Afflede met Eline it Barn saa fin / saa stille monne de det føre.

13 Det vaar stolten Frue Eline lille / hun ganger for Rosmer at bede: Suenden haffuer her saa lenge været / det er ey alt aff kede.

14 I lade hannem fare hand er min Sleet / i giffue hannem Guld hin røde: Bliffuer hand lenger i Bierget luckt / hannem længis vist til døde.

15 Haffuer hand her saa lenge vært / oc atter nu hiem til Lande: Jeg giffuer hannem en Kiste met Guld / den ganger hannem vel til haande.

16 Ville i giffue hannem Kisten met Guld / i faa hannem den til haande: Saa ilde lyckis hannem den gaffue / vden i sætte hannem paa Sande.

17 Det vaar stolte Frue Eline lille / hun farer saa vel met liste: Hun gaar sig vdi Lønkammer ind / oc legge sig i den Kiste.

18 Hand tog Kisten paa sin Ryg / oc Matten ved sin Haand: Saa ginge de sammen den lange Vey / igennem det salte Vand.

Nu

19 Nu haffuer ieg dig til Landet ført / du seer nu Solen hin klare : Til Fader oc Moder til Syster oc Broder / saa gladeligen maa du fare. Der de finge Fred

20 Haffuer du giffuet mig gaffuer skøne/ oc mig til Landet baarn : Rosmer ieg kand det icke dølle/ Frue Helene er met Barn.

21 Rosmer bleff saa vnderlig der ved / oc hannem rand Taare paa Kinde : Haffde ieg icke foret dig Trygheds Eed / ieg skulde dig stuncke til grunde.

22 Rosmer løber at Haffuet hen vd / oc hand tog til at raabe : Borte vaar stolten Frue Helene lille/ tilbage stod den Taabe.

23 Jo lenger jo meere hand Rosmer vred/ monne paa Frue Helene kalde : Saa løb hand bort vdi røden Flent / oc bleff saa borte met alle. Der de finge Fred / vdi Haffuet vd/ der seyle de Normend.

Eluer Høy.

HVad saadanne Spøgeri haffuer paa sig/ ordelis vijtløfftig paa andre steder. Huor fore at de gamle haffue lagt Viser oc Dict herom/ er tilforne giffuet tilkiende. De gamle vden tuil / ville met denne Dict/ betegne oc aduare/ at vnge Folck icke letteligen skulle ved søde oc smigrendis Ord lade sig daare oc forføre / som offte sker.

Jeg

1 Jeg lagde mit Hoffuet til Elffuer Høy / mine Øyne de finge en duale Der kom gangendis to Jomfruer frem / som gierne vilde met mig tale. Siden ieg hende først saae.

2 Den ene klappet mig ved huiden Kind / den anden huisket mig i Øre: Du stat op fauren vnger Suend / om du vilt Dantzen røre. Siden ieg hende først saae.

3 Vaag op fauren vnger Suend / om du vilt Dantzen røre: Mine Jomfruer skulle fore dig quæde / det fetriste dig lyster at høre. Siden ieg hende først saae.

4 Den ene beaynte en Vise at quæde / saa faurt offuer alle Quinde: Striden strøm den stiltis der ved / som førre vaar vaan at rinde. Siden ieg hende

5 Striden strøm den stillis der ved / som førre vaar vaan at rinde: De liden smaa Fiske i floden suam / de legte met deris finde.

6 Alle de Fiske i floden vaare / de legte met deris hale: Alle smaa Fule i Skoffuen vaare / beaynte at quidre i duale.

7 Hør du fauren vnger Suend / oc vilt du høff oss bliffue: Da ville wi kiende dig Bog oc Rune / der til at læse oc skriffue.

Jeg

8 Jeg skal lære dig Biørnen at binde / oc Bassen op til Eeg : Dragen som ligger paa det meget Guld / skal rømme aff Land for dig. Siden ieg hende først saa.

9 Oc Dantzet vd oc de Dantzet ind/alt i den Eluer færd ; Alt sad fauren vnger Suend/ hand støtte sig paa sit Suerd.

10 Hør du fauren vnger Suend / vilt du icke met osstale : Da skal Suerd oc huassen Kniff ligge dit Hierte i Duale.

11 Hafde Gud icke giort min Lycke saa god / at Hanen hafde slaget sine Vinge : Vist hafde ieg bleffuet i Eluer Høy / alt høss de Eluer Quinder.

12 Det raader ieg huer danis Suend / som ride vil til Hoffue : Hand ride sig icke til Eluer Høy / oc legge sig der at soffue. Siden ieg hende først saa.

Saa vinder den Suend sin Jomfru.

MAa vel skee / at vore gamle Danske porter haffue villet forstaa noget andet vnder disse Omskabninger / som her oc andensteds omtalis. Saa at Ærlighed vindis oc bedis ved Ærlighed. Oc ingen er saa formilt oc forsuend met sind oc Hierte fra en anden/ at den staar so til mer lisse at omvendis.

1 JEg tog Øxen paa min Bag / Jeg vilde det Træ nedfelde : Der kom den Suend som Skoffuen aatte/ hand stack sit skafft imellem. Saa vinder den Suend sin Jomfru:

2 Hugger du ned min Fæderne Skoff / oc giør du mig den vold : Falder det Træ oc hører ieg det / saa dyre skalt du det vndgield. Saa vinder den Suend sin Jomfru.

3 Du lad mig hugge det eniste Træ / oc giør mig ingen møde : Fanger ieg icke aff vilden Ful/ ieg sørger mig selff til døde.

4 Hør du fauren yske Suend / oc vilt du lyde mit raad : Du fanger icke aff denne Ful/oden du hassuer tammen brad.

5 Hand skar braden aff sit Bryst / hengde den paa Linde quiste : Brystet suedte oc braden sprack, fuld ond vaar Fulen at miste.

6 Ned sløy fauren liden Ful / met sine vinger hun ryste : Hun loe der til om hun forstod huad Manden bruste for liste.

7 Han hacket hun picked jo saa fast / den brad saa vel monne smage : Jo lenger jo meere hun aad der aff / diss bedre det monne behage. Saa vinder den Suend

8 Neder sløy fauren liden Ful/ saatte sig paa hui-

huiden sand: Hun bleff til den skøniste Jomfru / hun gick den vnge Suend til Haand. Saa vinder den Suend sin Jomfru.

Greffuens Daatters aff Vendel wlyckelig Gifftermaal.

VDi denne Diet er opsæt Lyckens oc wlyckens Spegel Denne vnge Froicken vaar lenger Liff faarelagd / men Selskabs wstadige Medgang maatte hun forsøge. Vendels Land holder ieg for Vendsyssel / der som mange Greffuer haffue holden huss i gamle dage / etc.

XI.

1 JEg bleff fød saa speed i Bur / blant Fruer oc andre Møer: Supte de mig vdi Silcke laggen / oc saa vdi Skarlaggen rød: Der ingen Mand skulde min Sorg alt vide.

2 Saa tidlige fick ieg Stiffmoder / hun vaar mig icke god: Hun lagde mig i it forgylte Skrin / hun skød mig vd for Flod.

3 Den ene Bølge baar mig til Land / den anden hun slog mig fra: End giorde Herre Gud min Lycke saa god / ieg kom paa grunden at staa. Der ingen Mand

4 Den Flod dreff mig met sig til Land / den Ebe tog mig der fra: Aldrig hørde nogen it Konge Barn / der saadanne Bør maatte faa.

5 Paa sidste giorde Gud min lycke saa god/
at søen bleste mig til Land: Der kom gangen-
dis saa vild en Viff / alt paa den huide sand.
6 Der kom gangendis Viffuen hin graa/
hand tog mig i sin Mund: Saa førde hand
mig saa listelig/hen ind i grønen Lund.
7 Den samme Viff vaar mig saa blid / hand
lagde mig vnder it Træ: Der kom løbendis
saa rask en Hind/ den baar mig i sin læ.
8 Saa fostrede hun mig vdi Vinter) oc
saa vdi Vinter to : Først nam ieg at krybe/
oc siden nam ieg at gaa.
9 Der vaar ieg vdi Otte samfelde Aar / vdi
den vilde Skow: Jeg soff saa mangen søder
søffn/ forinden den Hinde bow.
10 Jeg haffde icke andet til Klæder oc skiul/
end som den grøne Lind: Icke saa haffde ieg
anden Fostermoder/ end som den vilde hind.
Der ingen Maud skulde min sorg
11 Der kom ridendis frem en Ridder / en
Ridder meget bold : Hand skød min Foster-
moder ihiel/alt paa den grønne vold.
12 Hand skød ihiel min kiære Fostermoder/
oc giorde oss denne vold : Hand sudbte mig
i sin Kiortel blaa/ oc lagde mig i sit skiold.
13 Denne samme rigeste Ridder/fostred mig
i sit eget bur : Der vaar ieg hoss hannem saa

lenge

lenge/ ieg bleff hans egen Brud. Der ingen
14 Hand haffde sig omspurt oc ledt / min Fader vaar en Greffue : Vdi Vendels Land offuer Slotte oc Borg / en Herre der hand mon leffue.
15 Den første Nat wi sammen soff/kom mig til megen quide : Der kom haus Fiender ridendis i Gaard/de slog hañem ved min side.
16 Den første Nat wi sañen laa/bleff mig til angest oc harm : Hans Fiender brøde den Brudehußdør / de sloge hannem i min arm.
17 Saa ginge da mine Venner i Raad/ gaffue mig en anden Mand : Prioren vaar hand i Closteret/ Her Nilaus saa hede hand. Der ingen Mand
18 Det første ieg vdi Closteret kom/ de Nonder mig vel kiende : De fore om den Offuerste Gud/ at Prioren vaar min Frende.
19 Saa fulde de hannem for offuen den by/ der stenede de hannem ihiel : Jeg stod saa nær ieg saae der paa/ ieg lide icke meget vel.
20 Paa ny da ginge mine Venner i raad/ gaffue mig min tredie Gifft : Kongens søn aff Engeland / hand heder Her Engelbret. Der ingen Mand skulde min sorrig
21 Saa vaare wi sammen vdi Vinter / ja vel vdi Vinter Ni : Det vil ieg for sanden

ſige / ieg fødde de Sønner Ti. Der ingen
22 Saa kom der Orlog paa det Land / mig
til ſtor Sorg oc quide : De ſloge ihiel Her
Engelbret / oc ſaa mine Sønner Ni.
23 De ſloge ihiel baade Søñer oc Mand / det
maa ieg høyligen kære : Den tiende Sønd
aff Landet tog / ieg ſeer hannem aldrig meer.
24 Nu er min Sorg ſaa mangefold / ſom
Jomfruer de ſpinde Guld : HErre Gud
glæde Her Engelbret / hand vaar ſaa dyde-
fuld. Der ingen Mand
25 Nu vil ieg mig i Cloſter giffue / i Cloſter
vnder Ø : Jeg vil mig ræt aldrig Mand
giffue / ieg vil i Sorgen dø. Der ingen Mand
ſkulde min Sorg alt vide.

Erland Kongens Søn tager Eline vnge
Arelvolds Moder til Ecte.

Nogle Danſke viſer / ſom indholde gam-
le Hiſtoriſke bedriffe / ere en deel om Elſkoffs
handel. Huorfore wi haffue gaaet mange forbi
aff ſaadanne Viſer / oc dem ſpard til en anden tid /
om aarſagen giffuis at mand i fremtiden ſkulde la-
de ſaadanne ydgaa for ſig ſelff Men efterdi den-
ne Dict rimer ſig noget met diſſe formeere / haffue
wi ladet den løbe hen met i tallet. Thi at dette
ſkulde være en ſandferdig Hiſtorie / holder ieg ind-
genlunde fore. Ellers maa wi lade det
bliffue / ſom wi det finde for oſſ / wa
forandret i ſin meening.

De

1 E Kongens Mend ride paa Volde / de bede baade Hiort oc Hind: De funde vnder den Lind saa grøn/ it skiø lidet Kind. Vdi Lofftet der soffuer slotten Eline.

2 Toge de op denne lille Maard / fusbte hannem i Kaaben blaa : Førde de hannem til Kongens Gaard / de lode hannem Fostermoder faa.

3 Førde de hannem til Kircke / Christnede hannem om en Nat : Kallede de hannem vngen Axeluold / de duide hannem meden de maat. Vdi Lofftet

4 Fostrede de hannem i Vinter / vdi fulde Vinter tre : Hand blef it det venniste barn/ mand vilde met Øyne see.

5 Fostrede de hannem saa lenge / hand vaar vel femtan Aar : Hand bleff til den geffuiste Suend/som rider i Kongens Gaard.

6 De Kongens Mend gaar i Gaarde / de skiude met Stang oc Steen : Frem triner vngen Axeluold / hand skiuder dem alle til meen. Vdi Lofftet

7 Bedre maatte du gange i høyelofft / oc lede effter Moder din : End du gaar her paa Volde/oc skiuder oss saa til meen.

8 Suarede det vngen Axeluold / hand bleff i Kinder saa bleeg : Jeg skal vide huo min Moder er / før end ieg kommer i eders Leeg.

9 Det vaar vngen Axeluold / hand vaar saa tyst i sind ? Saa gaar hand i høyeloffft / at spør kiære Fostermoder sin.

10 Hør i det kiære Fostermoder / huad ieg spører eder at : Vide i noget om Moder min / i sige det offuerbrat.

11 Hør du det kiære Axeluold / hui tager du saa paa ? Jeg veed din Moder huercken leffuendis eller død / det siger ieg paa min tro.

12 Det vaar vngen Axeluold / oc hand tog til sin Kniff : I skulle mig enten min Moder vise / eller det skal kaste eders Liff.

13 Da gack du dig i høyelofft / dine Ord maa du vel føye : Du kald hende kiære Moder din / som bær Guldkrune hin høye.

14 Det vaar vngen Axeluold / Oc sugber hand sig i sind : Saa gaar hand i Fruer stue / for Fruer oc Jomfruer ind.

15 Hel sidde i Fruer oc saa i Møer / Jomfruer oc høffuiske Quinde : Der til oc min allerkiæriste Moder / om hun ellers er her inde.

17 Alle da sade de stolte Jomfruer / oc ingen torde suare it Ord : Forruden hin stolte Frue Eline / hun saatte sin Krune paa Bord.

Her

17 Her sidde i min kælte Moder / met huide Hænder oc sløffue: Huor er den Søn i fødde i løn/ i bære Guldkrunen hin høye.

18 Lenge da stod stolten Eline / hun suarede icke it Ord: De samme Kinder som førre vaar røde/ bleffue Sorte som en Jord.

19 Hun tog Guldbradsen aff sit bryst / hen de kom saa mangt i hue: Aldrig fick ieg nogen Søn i løn / nu hielpe mig Gud oc vor Frue. Vdi Loffuet

20 Høre i det kiær Moder min / tyckis eder icke være stor skam: At i haffue det saa lenge duld/ været Moder at slig en Mand:

21 Hør i det allerkiæriste Moder / huad ieg monne eder sige: Vide i noget aff Fader min/ i maa det icke tie.

22 Gack du dig vdi høyelofft / du maa vel høye dine ord: Du kald den være kiær Fader din/ som Riddere tiene til Bord.

23 Gack du dig i Kongens Sal / for Riddere oc Hoffmænd ind: Seer du Erland Kongens søn/ du kald hannem Fader din.

24 Det vaar vngen Axeluold / hand agseler skarlaggen skind: Saa gaar hand i Kongens Sal/ for Danner Konning ind.

25 Her sidde i baade Riddere oc Suenne/ oc dricke baade Miød oc Vijn: Oc saa min al-

lerkiæriste Fader/om hand ellers er her inde.

26 Hel stde i kiær Fader min / ieg kaldis it hitte Barn : Det klager ieg allermeest for eder/ tyckis eder icke være stor skam.

27 Alle da sade de Kongens Mend/de Sortnet som en Jord : Foruden Erlands Kongens Søn/ hand suarede det første Ord.

28 Det suarede Erland Kongens Søn / oc saa tog hand paa : Icke er ieg Axeluold din Fader/ endog du siger nu saa.

29 Det vaar vngen Axeluold / oc hand tog til sin Kniff : I skulle enten min Moder Ecte/eller det skal kaaste eders Liff.

30 Det vaar mig stor spot oc haan / blant Riddere oc Riddermends mend : At ieg skulde holdis it Fridlebarn/ oc er en Konge Søn.

31 Hør du vngen Axeluold / du est en Første saa sin : Du giffue mig din Moder Eline/ til kiæriste Hustru min

32 Det vaar faurt i Kongens Gaard / Oc lyst at høre paa : Axeluold gaff sin Moder bort/hans egen Fader hende tog.

33 Det vaar vngen Axeluold / slog op met huiden Haand : I gaar vaar ieg it hitte Barn/ i dag er ieg en Kongens Søn.

Vdi Lofftet der soffuer stolten Eline.

Orm

AT der haffuer været stor Venskaff i fordom tid imellem Dannemarckis oc Engelands indbyggere/befindis end ocsaa aff disse vore gamle Danske Viser. Huad denne Dict er antørendis der om findis intet i Historier. Orm et it gammelt naffn/ som brugligt haffuer været bade her i Riget oc Engeland / oc er fast det samme som Gorm eller Guttorm / det er / Gode Orm eller Orm hin gode. Huad Quinde liste bedriffue kand/ sees aff dette Exempel : Vndertiden til det beste/ vndertiden til det verste/at falsk slaar gierne sin egen Herre paa Hals / som mand pleyer at sige.

XIII.

1 SEt da vaar den gamle Greffue/ hand vogner om midie Nat : Fortalde hand Dronningen sine stercke Drømme / baade skønt oc offuer brat. Aff Engeland.

2 Mig tycktis der ieg paa Vandet vaar/ hoss dig allerkiæriste min : Der kom skridendis en Orm frem / hand vilde mig fryden formeene. Aff Jutland.

3 Mig haffuer drømt saa vnderlig / det er icke tant eller snack : Der kom en Orm vdaff din barm/ saa ilde hand mig stack.

4 I ligge eder ned min Edle Herre/ I giffue det icke giem : Vel vdi Tredine samfelde

felde Vinter / da vaar en Søndags drøm.

5 Somme de stande vdi tredue Vinter / oc somme icke vden it Aar : Som mend vid stolten Mette lille / derfore spørger ieg saa saare. Aff Engeland.

6 Det vaar icke effter vden dage to / hun fick saa stor en harm : Da merckte hun Orm vnger Suend / at hand vaar queg i barm.

7 Hun det fulde hun det dulde / saa vel monne hun det giemme : Greffuen fick intet at vide der aff / det volte hans stercke drømme.

8 Frue Mette lille ganger i høyelofft / alt met saa meget liste : Der fødde hun det Førstelige Barn / at Greffuen det icke viste.

9 Fostrede hun hañem vdi Vinter / vdi Vinter fleere end fem : Den gamle Greffue hans Fader vaar / hand saa hannem icke i dem.

10 Det vaar stolte Frue Mette lille / hun samler Guld i skrin : Saa sender hun hannem til Engeland / til kiæriste Søster sin.

11 Hun sender hannem til sin Moder Syster / vaar Dronning vdi Engeland : Der vaar hand i femtan Vinter / hannem gick saa vel i haand.

12 Der vaar hand i femtan Vinter / vaar holden i Agt oc Ære : Kongen oc Engelands Dronning / de haffde hañem begge saa kiære

Hand

13 Hand tog Dronningen i sin Arm / klappet hende ved huiden kind : Det saae Engelands Konning / saa listelig vnder skind.

14 Det frycted Orm hin vnger Suend / at Kongen hand det saae : Thi lod hand sig Pillegrims Klæder skære / aff Landet monne hand gaa. Aff Engeland.

15 Pillegrims Klæder dem lod hand skære / tog Staffuen i sin Haand : Saa gick hand den lange vey / hiem til Dannemarcks Land.

16 Der hand kom til sit Fæderne Land / saa lidet viste hand aff quide : Hand bigbte sig Hest oc Suerd i Haand / hiem til sin Moder at ride. Aff Engeland.

17 Det vaar Orm vnger Suend / hand kom der ridendis i Gaard : Vdstod stolte Frue Mette lille / hun vaar vel sydbt i Maard.

18 Ver vel kommen Orm vnger Suend / allkiæriste Søn min : Hure lider Engelands Konning bold / oc kiær Moder syster din.

19 Vel da lide de Edlinge to / suarede hand offuerbrat : Som mend vid min kiær Moder / de sende eder tusind gode Nat.

20 Det vaar stolten Frue Mette lille / hun hannem i Armen tog : Vdstod den gamle Greffue / hand vredeligen der paa saae.

21 Det da melte den gamle Greffue / sin Søn

hand

hand icke kiende: Huo er oss denne fremme-
de Gest i tage saa venlig om hænde.
22 Fast heller maatte i det fare lade/ end bru-
ge her saadant spil: Jeg skal slaa denne Pil-
legrims mand/ det kaaste mig huad det vil.
23 Det vaar Orm hin vnger Suend/ hand
vrædtis ved det Ord: Saa drog hand sit
gode Suerd/ oc slog sin Fader til Jord.
24 Lenge stod stolte Frue Mette lille/ hende
tycktis det være stor møde: Saa stride
rand hende Taare paa Kind/ hun saa sin
Herre der døde.
25 Nu haffuer du veget din Fader/ giort
mig den sørgelig harm: Nu vil ieg slaa mig
selff ihiel/ oc legge mig i hans Arm.
26 Haffuer ieg veget min kiær Fader/ saa
lidet ieg der aff viste: Langt heller vil ieg dø
end leffue/ baade Land oc Rige miste.
27 Du tie quer Orm vnger Suend/ oc sige
du icke saa: Din Synder skalt du angre oc
rue/ affløßning skalt du faa.
28 Saa lod hun rede en Spedalske Drick/
gaff den sin Søn at Dricke: Hun loffuer
hannem det saa sandelig/ hannem aldrig
skulde skee lycke. Aff Engeland.
29 Nu haffuer du Drucket den Spedalske
Drick/ dig blegner Haand oc Foed: Alle de
Meste-

Meſtere i Verden er til / de ſkulle icke raade dig boed. Aff Engeland.

30 Hand tog ſtaffuen i ſin Haand / monne fra ſin Moder gange : Hand gick for Engelands Dronnings Bord / met Sorg oc megen tuang.

31 Det melte Engelands Dronning/ oc ſaa tog hun paa : Huo loffuer oſſ denne Spedalſke mand/ ind til vort Bord at gaa.

32 Hand kunde ſig ey lenger dølie/ſine hænder hand ſammen ſlog : Icke er ieg anden Spedalſk Mand / end den i vdi Armen tog:

33 Eder mindis i mig vdi Armen tog / det giorde eders Herre væ : Det tycktis hannem ſaa ilde være/met Øyne paa at ſee.

34 Saa drog ieg ſaa langt aff Land / ieg frycted for eders vrede : Det maa ieg for ſandingen ſige / mig ſelff til angeſt oc møde.

35 Tycktis dig det ſaa ilde være / at ieg det ſkulde ſyrie : Skulde det end kaaſte mig tre Tuſind Sterling / ieg lader dig helbred giøre. Aff Engeland.

36 Det vaar Engelands Konning from/ hand ligger det Guld i Skrin : Saa ſende hand hannem den Meſter til haand / ſaa langt offuer ſalten Rhin.

37 Den Meſter hialp hannem ved ſin konſt/

hand

hand bleff en Helt saa fin : Det giorde Kongen aff Engeland / hand gaff hannem Syster sin. Aff Engeland.

38 Nu haffuer Orm hin vnger Suend/ forunden baade angest oc harm : Nu er hand en Første saa geff / soffuer i Kongens Systers Arm. Aff Engeland.

S. Oluff Konning i Norge.

DEnne Vise om S. Oluff Kong i Norge / er en poetiske oc icke en Historiske Diet. Thi wi finde intet saadant vdi de Norske Krønicker/at hånd skulde trettis met sin Broder Harald om Norge. Dette findis vdi S. Oluffs Historie / at Harald hans halffbroder vaar ickun femtan Aar gammel / der S. Oluff bleff slagen paa Stickestad i Norge den 26. dag Julij/ Aar efter Guds byrd 1028. Det her omtalis at hand skulde seylet igennem Bierge oc Dale/holder ieg fore skal forstaaes/at hand haffuer flyed for sine Fiender / oc draget sine Skib offuer Fielden / aff en Haffn vdi en anden. Som wi oc læse/at der hand flyde for Hogen Jerl ind i Vigge sund / lod hand sig der hugge en Gang vey igennem paa den anden side / Scriffuis at der haffuer været en stor forsamling affjonde Aander oc spøgerij i færd met hannem / hwilcke hand skulde dreffuen fra sig met sine Gudelige Bønner. Oc hand drog saa deden gennem Guldbrands Dall oc Hemarcken ind til Suerig/ oc der fra til Ryssland/ Som Historien her om videre formelder.

Oluff

1 Duff Konning oc hans Broder / de trædtis dem om Norge Sker. Det er saa faurt i Trundhiem at huile.

2 Hans Broder / de trædtis om Norge Sker: Huilcken aff oss best seyle kand / hand skal være Kong i Norges Land? Det er

3 Best seyle kand / hand bliffue Konge i Norrigs land. Huo aff oss først kommer hiem / hand kronis til Kong offuer all den Egn. Det er saa faurt i Trundhiem at

4 Først kommer hiem / hand bliffue sig Kong i Landet alleene. Det suarede Harald Haardraade / det være som du nu sagde.

5 Harald Haardraade / det være som du nu sagde. Men skal ieg seyle i dag met dig / da skalt du skiffte Skib met mig.

6 I dag met dig / da skalt du skiffte Skib met mig. Thi du haffuer Ormen hin snare / huort skulde ieg met Oxen fare.

7 Ormen hin snare / huort skulde ieg met Oxen fare? Ormen er saa snar som Sky / Oxen driffuer saa langsom til By.

8 Snar som Sky / Oxen driffuer saa langsom til By. Hør du Harald huad ieg siger dig / huad dig tyckis spnis oc mig.

9 Jeg siger dig / huad dig tyckis spnis oc

mig. Er mit Skib nøget bedre end dit / saa gierne da maa du tage mit.

10 Bedre end dit / saa gierne maa du tage mit. Saa tag du nu Ormen hin glade / oc ieg tager Oxen hin lade.

11 Ormen hin glade / oc ieg tager Oxen hin lade. Først ville wi til Kircken fare / førend wi røre ved Seyl eller Ahre.

12 Til Kircken fare / førend wi røre ved Seyl eller Ahre. S. Oluff hand gaar om Kircke gaard / som Guld da skinner hans deylig Haar. Det er saa faurt vdi Trundhiem

13 Om Kirckegaard / som Guld da skinner hans deylig Haar. Saa brat kom bud for Oluff Kongen ind / oc nu Seyler Harald Broder din. Det er saa faurt

14 Oluff Kongen ind / oc nu seyler Harald Broder din. Da lad den seyle som seyle vil / Guds Ord saa ville wi lyde til.

15 Som seyle vil / Guds Ord saa ville wi lyde til. Messen er vor Herris Ord / Suenne tager Vand i gaar til Bord.

16 Vor Herris Ord. Suenne tager Vand i gaar til Bord. Wi gaa til Bord wi faa oss Mad / saa skynde wi oss Stranden at.

17 Wi faa oss Mad / saa skynde wi oss Stranden at. Saa ginge de dem til strande / som Oxen laa for Lande.

Til

18 Til Strande / som Oxen laa for Lande. Saa snarlig de til Stranden vdbaare/ baade Ancker Thow oc Ahre.

19 Vdbaare / baade Ancker Tow oc Ahre. Sanct Oluff saatte sig i fremmer staffn / fri frem Oxe i JEsu Naffn.

20 Vdi fremmer staffn/ fri frem Oxe i JEsu Naffn. S. Oluff tog Oxen ved huiden Horn/gack nu som du gick i Korn.

21 Ved huiden Horn / gack nu som du gick i Korn. Oxen tog til saa fast at skride / efter stod Bølgerne so saa stride.

22 Til at skride / efter stod Bølgerne so saa stride. Hand viste liden Dreng op i Raa/ see om wi kunde Harald naa.

23 Op i Raa / see om wi kunde Harald naa. Jeg seer icke meere til all Verdsens priiss / end Toppen vdaff Ege riiss.

24 All Verdsens priiss / end Toppen vdaff Ege riiss. Jeg seer vnder Norrigis Land/ Silcke Seyl oc Guld i Rand.

25 Vnder Norges Land / Silcke Seyl oc Guld i rand. Jeg seer vnder Norrigis skeer/ huor Ormen Silcke Seyl bær.

26 Vnder Norge Lands side / Ormen saa saare frem skride. S. Oluff klappet Oxen paa Lende / du maat end noget bedre frem rende.

28 Paa Lende / du maatte end noget bedre
frem rende. S. Oluff slog Oxen ved sit Øye: langt bedre maa du at Haffuet driffue.
29 Ved sit Øye/langt bedre maa du at Haffuet driffue. Da begynte Oxen at beise saa/
de Bodsmend kunde icke paa boncken staa.
30 At beise saa/ de Bodsmend kunde icke paa boncken staa. Saa tog hand Bast oc stercken Line/ der met bandt Bodsmend sine.
31 De stercken Line / der met bandt Suenne sine. Det da melte den Styres mand / oc
huer da seyle wi nu frem?
32 Den Styres mand / oc huer da seyle wi nu frem? S. Oluff drog aff sine Handske smaa / oc selff maatte hand til Styret gaa.
33 Sine Handske smaa/ oc selff maatte hand til Styret gaa. Wi seyle frem at Bierge oc Klippe / den neste vey som wi kunde hitte.
34 At Bierge oc Klippe / den neste vey som wi kunde hitte. Saa seylede de offuer Bierge oc Dale / de bleffue som de vaare Vand hin klare.
35 Bierge oc Dale / de bleffue som de vaare Vand hin klare. De seylede offuer den feld saa blaa/ vd da løbe de Troldе saa smaa.
36 Den Feld saa blaa / vd da løbe de Troldе saa smaa. Huo seyler offuer mit Guld saa

rød/

rød / oc huo da giør min Fader denne møde
37 Mit Guld saa rød / oc huo da giør min Fader denne møde? Stat du der oc bliff til Steen / indtil ieg kommer tilbage igien.
38 Bliff til Steen / indtil ieg kommer tilbage igien. Saa seylede de offuer de Skaaner Knolde / til Steen bleffue de sorte Trolde.
39 De Skaaner Knolde / til steen bleffue de sorte Trolde. Vdstaar Kierling met Rock oc Teen / S. Oluff hui seyler du oss til meene?
40 Met Rock oc Teen / S. Oluff hui seyler du oss til meen. S. Oluff met dit røde Skeg / hui seyler du igennem min Kielder veg?
41 Dit røde Skeg / hui seyler du igennem min Kielder veg? S. Oluff sig tilbage saa / stat du der oc bliff til Kamp hin graa.
42 Tilbage saa / stat du der oc bliff til Kamp hin graa. Saa seylede de foruden all meen / der vigte for dem baade stock oc steen
43 Foruden all meen / der vigte for dem baade stock oc steen. De seylede som de kunde allermeest / Ingen Mand kunde Øyne paa dem fest.
44 Kunde aller best / Ingen Mand kunde Øyne paa dem fest. S. Oluff spendte Buen for sit Knæ / Pilen falt bag det Seyle Træ. Det er sagt vdi Trundhiem.

45 For sin Knæ / Pilen falt bag det Seyle Træ. Hand skød vdaff fremmer staffn / Pilen falt bag Øxen i Haffn.

46 Aff fremmer staffn / Pilen falt bag Øxen i haffn. S. Oluff trode saa vel vor HErre / derfare kom hand tre Dage førre.

47 Saa vel vor HERRE / derfare kom hand tre Dage førre. Harald dieff i huen saa vred / hand skabte sig til en Orm saa leed. Det er saa faurt i Trundhiem

48 I huen saa vred / hand skabte sig til en Orm saa leed. S. Oluff hand vaar en Gudfryctig Mand / thi bleff hand Konge i Norrigis Land. Det er saa faure

49 En Gudfryctig Mandeth / bleff hand Konge i Norriges Land. S. Oluff gick i Kircken ind / hand Tackede Gud aff Hiertet oc sind: Det er saa faurt i

50 Vdi Kircken ind / hand Tackede Gud aff Hierte oc sind. S. Oluff gaar om Kirckegaard / der skinner en Gisel aff hans gaar.

51 Om Kirckegard / der skinner en Gisel aff hans haar. Den Gud vil hielpe hand kommer vel frem / hans Fiender faa haade Laster oc skam. Det er saa faurt i Trundhiem at huile.

En

AT mand haffuer tillagd S. Oluff / at hand skal haffue saa meget at bestille met disse Trolde som vdi Viserne omtalis / holder ieg fore at skal forstaais der ved/at hand formedelst Guds Reene Ord som hand stifftede oc forfremmede i Norge/Jsland oc andre omliggende Ger/haffuer forhindret Sathans Spøgeri/huor met de onde Aander haffuer forført dē simpel Almue i gamle Dage i Norge / saa vel som vdi andre Landskab vnder Hedenskabs vildfarelse oc blindhed. Saa at Sathan icke haffuer haffd den mact siden den tid/ som hand haffde tilforhoss Vanroens børn. Saa findis vel ocsaa vdi S. Oluffs Historie/at hān offte haffuer været i stor Liffs fare/oc er der aff dog vnderligen hiulpet/vdi Mirackels viss aff Guds skinbarlig Naade oc synderlig vndsetning. Huilcket met disse Dict giffuis tilkiende / at den som sig forlader paa Gud / bliffuer icke forlat / men fanger mact oc seyerinding ved HErrens Naffn / som er det faste Taarn / til huilcket den Retfærdige flyer oc bliffuer hiulpen.

XV.

1 SEt vaar S. Oluff Konning saa bold/hand raader for Norges Land: Guds Ord hand skyret oc Rætten hand bød / skulde holde baade Quinde oc Mand. Der skinner Soel som Guld hin røde vdi Trundhiem.

2 S. Oluff lader sig en Snecke bygge / det

steede vdi Marstrand : Hand agter sig til Hornelumer/de Trolde til megen vaande.

3 Det da suarede den Sepremand / hand stod paa Boncken hin brede : Til Hornelummer vaar aldrig god haffn / der ere de Trolde saa lede.

4 Det melte Oluff Kong aff fri mod / hand sprang først i den haffn : Kast paa Oxen baade Reb oc tow/ lad gaa vdi JEsu Naffn.

5 Saa fast hand knyste saa fast hand puste / hand monne mod Bølgen skride : Saa seylede de ind for Hornelummer / de Trolde til megen quide.

6 Jeden hand slacker vd met de Bierge/ vd met de Klipper blaa: Det saae hand S. Oluff Kong / oc Oxen vnder hannem gaa.

7 Øyne haffde hand som en Brendende Baal / met Munden monne hand skingre/ Negler haffde hand som Buckehorn / stode alle vd for hans Fingre.

8 Skeg haffde hand som Hefte man / slog neder til hans Knæ : Rumpen haffde hand lang oc loden / hans klør vaare sleme at see.

9 Aldrig kom her den snecke for Land / enten nu eller nogen finde : Jeg kunde so met min eeniste haand / drage den i Bierget ind:

10 Det suarede hannem S. Oluff Kong/

hand

Hand lod sig icke forlange : Kast paa Oxen
Bast oc baand / forsøg hure det vil gange.
11 Hand tog Oxen om Horn oc Staffn/
hand agted at giøre hannem væ : Strax
sanck hand vdi Klippen ned / saa dybt offuer
begge sine Knæ.
12 Her slaar ieg vdi Steen nedstuncken/
her maa ieg nu forspffue : Rygge spend oc
Haande dregt/ det vil ieg met dig prøffue:
13 Du tie nu quer du fuleste Gast / du bliff
foruend til Steen : Stat du der til Dom-
medag / oc giør ingen Christen mand meen.
14 Vd kom løbendis den gamel Kierling/
saa saare monne hun sige : Hun raabte saa
høyt hun saa saae bredt / S. Oluff bad hun
bort vige. Det skinner
15 Det da vndrede de andre smaa Trolde/
som sade i Bierget igien : Kierlingen talde
ick on it Ord / huad gick hende da til meen?
16 Monne hand icke der Rødskeg være/ som
oss Haffuer lenge hødt : Komme wi vd met vore
Jernstange / hand bliffuer lidet aff oss bødt.
17 Det skeede der i Horneluñer / det skeede
ræt aldrig førre. Det Bierg bleff met Vand
omluet/ mand fand der ingen Dørre.
18 Saa saatte de Rumpen paa deris Hoffuit/
de vilde paa dem indrycke : Halsen gick dem

ned fore bryst / deris Ryg i alle smaa stycke.
19 Nu tacker huer Mand den gode Gud / ocsaa S. Oluff hin gode : Nu seyler huer Mand til Hornelummer / oc times der ingen vaade. Der skinner Soel som Guld hin røde vdi Trundhiem.

S. Knud Konning i Dannemarck.

HVad som denne Konnig Knuds Historie er anrørendis / er der videligen beskrifuen aff Sachsone Grammatico vdi hans Krønickis elleffte Bog / saa her giøris icke lang Forrale behoff paa denne sted. At hand saa høyeligen beromnis for siu øyd oc fromheds skyld / findis vel saa vdi sandhed at haffue været. Men at nogle giøre saa meget der aff / volde Papistiske Scribenter / oc en deel kuffer her aff / som ellers almindelig skeer met dr gamle bedriffe / som Poeten siger:

Omnia post obitum fingit majora vetustas:
Major ab exequijs nomen in ora venit.

S. Knud Kong bleff slagen vdi Othenss Aar efftet Guds byrd 1078. den 10. Dag Julij efftet Middag.

XVI.

1 SOlen skinner saa klar om Dagen / Salting giffuer hun god styrcke : Det er nu kommet saa veli lag / at borte er Natten hin mørcke. Den Ædle Herre de vog met wræt.

Dan-

2 Dañemarck sig glæder oc fryder met skel/ oc stander i feiriste grøde : Wtyske oc Trolde ere slagne ihiel/ oc Affguderi er øde. Den Ædle Herre de vog met wræt.

3 Aff Kongelig Blod en Konning bold/ lod sig Gud fast behage : Hand gaff hannem Riger oc Lande i vold / hand skulde hans Ord fremdrage.

4 Kong Knud saa hede den Herre from/ Kong Suend hans Fader de kalde : Der Harald hans Broder vaar lagd i Lig / de Danske hannem vdualde.

5 Hans Dyd oc fromhed lod hand tee / til Gud sit Hierte hand vende: Met GVDS Ord oc Retfærdige Dom/lod hand det merckeligen kiende.

6 Rættebødere giorde hand met skeel / at huer sit eget maatte nyde : Saa strengeligen lod hand straffe wræt / paa dem som Lowen monne bryde.

7 Den Christen Kircke hold hand vdi agt/ den reene Lærdom hand heffde : Klerckeriet som førre vaar forsmaad / i hans tid vaare saa gieffue. Den Ædle Herre

8 Hand gaff dem Frihed mangelund / bød huer Mand denne at Ære : Fordristet sig nogen at giøre der imod/ sin straff da maatte hand bære.

Kir-

7 Kircker oc Closter bygde hand aff ny/ baade Gods oc Rente tillagde: Saa rundeligen bleffue de Lærde forseet / huer sin nødtørfftighed haffde.

8 Paa Dalby Kircke det kiendis endnu/ Disligest paa Lunde Domkircke: Huad hand i Roskilde haffuer stifftet til besse / det loffue de vise Klercke.

9 Hand tog i sin Kongelig vern oc skerm/ som hand det soer oc sette: Kircken oc hendis Personer alle / at ingen dem wforrette.

10 Thi voxte her lærde Mend i Landet op/ som Bogen haffde lærd til pricke: Huer takkede Gud som hand kunde meest/ for saadanne Gaffue oc lycke.

11 Haffde nogen paa sin forbedring oc lyst/ i fremmede Land at fare: Hannem gaffuis Guld oc Pending i Haand / hand torde ey trygler være.

12 Der met komme lærde Mend hiem til Land / som Riget met Æren kunde tiene; De vaare forsøgt i Sæder oc sprog / oc meest Guds Low hin reene.

13 Hoffmod oc saadanne Lætfærdigheds ijd / haffde ingen platz til Hoffue: Uden smiger oc Achitophels art / de meente deris Herre met loffue. Den Edle Herre

Alt

24 Alt huad i Haralds hans Broders tid/ vaar komen aff skick oc laffue: Lod hand met flid oprette igen / oc til sin Ordning draffne.

25 Huad Riget tilhørde det tenckte hand paa / at det til Riget maatte bliffue : Da Ræt oc Fred i Landet vaar sæt / til Orlog monne hand sig giffue.

26 Pryssen oc Curland greb hand an / de hannem til Haande ginge : For deris Herre oc Hoffuet offner sig / de hannem met glæde vndfinge.

27 Til Engeland som hans Broders tid/ fra Dannemarck sig atskilde: Hand agted at draget met gantske Krigs mact / oc gipre dem hiemme it Gilde.

28 Thi bød hand Leding om alle Land/ huer skulde sig reede oc ryste : De lydde hans Bud aff alle Styreshaffn / de vaare i Modet saa trøste.

29 Vdi Limfiord lagdis den Flode ind / Jmod den Vester side : Hans Broder Oluff tilsagde hannem hielp / der paa saa monne hand lide.

30 Men Oluff vaar Cain mod Broder sin/ hans Liff oc Riget attraade : Hand holt hannem op paa falsker fund / paa smigrende Ord oc gode.

Jo

21 Jo lenger Kong Knud sin Broder for-
tøffuet / jo mindre hand hannem sende: Der
Kost oc Spise fortæret vaar / saa gick
hannem Folcket fra hænde.

22 Oluff gick met Tredskhed omkring / den
menige Mand forførde: Hand klagede sin
Broder at legge paa Skat / oc tuinge met
Lowdn hin haarde.

23 Vilde ick on den menige Mand følge hans
Raad / det skulde dem giffue stor baade
Huer skulde sig liste hiem til sit Huss / oc
Kongens Flode forlade.

24 De fulde hans Raad oc listig forgiffs /
oc meegte de giorde met rætte: Vstadig en
Almuen i hu oc sind / saa snart velgierning
forgætte. Den Ædle

25 Dan Kongen formerckte sin Broders
suig / til Siesuig lod hand steffne: Der
fant hand sin Broder vtro / hand vilde
det paa hannem heffne.

26 Toge de Oluff som Kongen det bød /
lagde hannem i Jern oc Boite: Der hialp
ey Broderskaff eller forbøn / Løn som
skyld forvoldte: Den Ædle

27 Der aff gick tyste oc tidende sterck / Al-
muen monne da forskrecke: Kong Knud
den haan oc spotske oprør / effter Løwen paa
dem vilde krecke. Thi

28 Thi skulde de enten deris Aadellade / oc
der til Halsen miste : Eller de skulde tømme Landet vd/Lycke oc wlycke at friste.
29 End vaar denne Herre saa mild oc god/
denne straff lod hand formilde : Wsløffede skulde de bliffue huer Mand / om de ellers Tiende vilde.
30 Vilde de vdgiffue deris Tiende huert
Aar til Guds Huss oc deris Preste : Hand vilde være dem i Faders sted / handheffue dem til det beste.
32 De Vendelboer vaare saa stiffue i sind/
saa traadtzige mod deris Herre : Maatte de for hannem ey nyde fred / det skulde end gaa hannem verre.
33 De sloge sig saamen met vebnede Haand/
de vilde hannem plat fordriffue : Til Fyn saa drog den Edle Kong / hand agtet vdi freden at bliffue.
34 Den arge Reff som Black mand kaldte/
hand lagde for Kongen saa sle. sin Tale: Hand bad hannem tøffue oc holde Fod/ denne Feyde vilde hand forhale.
35 Met Almuen talede hand vdi løn / oc bad
dem fri fremfare : Saa brugte hand Judas sit forræderi / oc Kongen kom i deris snare.
36 Hand meente at Black førde alting til
Fred

Fred/ da førde hand meeſt til Feide: Hand trode hannem vel hand torde ey ved / at tro paa falſker Leide.

38 Dette maa vel kaldis met ræt oc ſkeel/ paa Blackis Heſt at ride: Jt andet at meene it andet at ſige / dem daare ſom der paa lide. Den Edle Herre de vog.

39 Saa trengde ſig Juderne frem vdi Fyn/ til Otthenſee monne de haſte: Fynboerne glæddis oc hiulpe faſt til / deris rætte Herre at forkaſte.

40 Vdi S. Albans Kircke det ſkeede / den Herre ſin Bøn der giorde: De brøde op Dørre oc fulde der ind / den Edle Herre der myrde. Den Edle Herre

41 Den førſte Mand der bleff ſlagen / vaar Black den falſke Forræder: Saa flogis der fleere aff Kongens Mend / Bendicts hans egen Broder.

42 Den fromme Konning der Liffuet lod/ ſaa vel met Gud det meente: Kircken oc Klercker met tro oc flid / met Liff oc Blod hand tiente.

43 Thi ſtaar hans Rycte oc Erlige Naffn/ ſaa vel hoff Mand ſom Quinde: For ſaadanne daad met ſtort efterſaffn / fra tid til tid til minde.

Hans

44 Hans Lægem det huilis vnder sorten
Muld / hans Siæl hoff HERren monne
være: Saa skulle Guds tro vdualde Børn/
den varendis Krune bære.

45 Gud giffue oss Naade sin Ære at søge/
det Euige at betencke: Denne Verden for-
acte/ met all sin væsen/ som oss kand glæden
forkrencke. Den Ædle

46 Langt bedre det er for Guds sag dø / end
Verdsens Guld at eje: Langt bedre det er
hoff Gud at leffue / end vandre paa Synd-
ernis vepe. Den Ædle

47 Guds Ord det bliffuer / denne Væsen
forgaar / oc monne saa snart bortfare: Thi
elske sig huer det Liggendefæ/til euig
tid kand vare. Den Ædle Herre
de vog met wræt.

Sanct Knud Hertug.

DEnne Hertug Knud / vaar Konning Ericks Ejegod Søn / som vaar S. Knud Kongis Broder/begge Suend Estrithssøns Sønner. Denne Hertug Knuds Historie findis vdi Sachsonis Kronicke i den trettende Bog. At hvo som lyster der noget videre om at vide / kand der læse hvad ydermeere omstendige vilkaar her metfølger. Ved Harrested Kircke i Seeland / en Mil vegs Nord-ost fra Ringsted / vises endnu denne Kilde / som her omtalis vdi Visen / Oc haffuer været stor Wisbrug hoff i gamle Dage vnder

paffuedom̃et. S. Knud Hertug bleff slagen Aar effter Guds Byrd. 1130. Den siuende Januarij for middag.

XVII.

1 NV ville wi quede om Hertug Knud det beste wi kunde paafinde : Hand vaar offuer Slesuig en Herre prud trofast aff Hierte oc sinde.

2 Wrætuijßhed den lagde hand ned / met sine rætuijße Domme : Saa mangen mand / der glæddis ved / oc meest vdaff de fromme.

3 Hans Dyd oc oprichtige Mandom / gick Saffn vdaff saa vide : Hand bleff bekyndt alle Landskaff om / det monne hans Fiender fortryde.

4 Magnus hans egen Faderbroder Søn / fortrød hannem være sin lige : Thi lagde hand raad mod hannem i løn / huorledis hand kunde hannem suige.

5 Hand sende til Knud sit visse bud / at møde vdi Herrested Lund : Hand vilde der tale met hannem it Ord / det vaar aff falskheds grund.

6 Hertugen trode sin Frende saa vel / vilde sig ey lade affraade : Der maatte være vnder huad være kunde / hand vilde hannem der møde.

Den

7 Den'neste Nat effter siette Dag / fra nyt Aars Dag at telle : Hertugen lagde sig det vdi mag/vdi Harrested monne hand huile.

8 Aarle den anden Dag timelig tid / alleene giorde hand sig rede : Til Magnus sin Frende hand hen reed/ som hand lod hannem ombede.

9 De Herrer de komme i Skoffuen sammen /begyndte indbyrdis deris Tale : Det bleff Hertug Knud foruden gammen/ hans Frende lagde hannem i duale.

10 Strax maatte hand see en mettig Hær/ Jernklæd aff Skoffnen vdkomme : Der yppedis snart en anden ferd / icke meget paa Hertugens fromme.

11 Thi spurde hand Magnus i venlighed at / huad saadant skulde betyde : Om der vaar falsk oc forræderi oplagt / oc hand sin Tro vilde bryde.

12 Hand suarede strax nu er det best / at wi her Riget skiffte : Huo effter min Fader skal være det nest/ wi det imellem oss bytte.

13 Saa snarlig hand sit Suerd vddrog/ den anden det icke foruente : Saa vredeligen hand til Hertugen hug / det paa hans Hoffuet kiende.

14 De andre Forrædere fulde hannem paa/

met Suerd oc huasse Spiude: Saa grid-skeligen de alle paa hannem slogé / hand maatte ey leiden nyde.

15 Saa lagde de ned dette Edle Blod / forudden all skyld oc brøde: Det volte at hand vaar from oc god / det monne hañenm Magnus forteyde.

16 Hand tenckte kunde hand sin Fiende met list / oc saakdis tage aff Liffue: Da bleff hand Konge i Dannemarck vist / ingen skul de hannem der fra driffue.

17 Hans agt hannem feilede mangelund / thi hand paa wræt fordriste: Hannem hialp ey falsk paafund / sit Liff der efter hand miste.

18 Vdi Foteuig bleff hand slagen ihiel / met Bisper sex vel gieffue: Det skeede aff Gud met ræt oc skeel / at de saa straffede bleffue.

19 Paa steden som Hertugen bleff myrd / monne strax en Brønd ovueide: Wskyldigt Blod haffuer met sig fort / sit tegn ved klaren Vandkilde.

20 At bygge paa GVD er tryghed stor / hand vil sine icke vndfalde: Hand straffer aluorligen falsk oc Mord / baade her oc hisset met alle.

Kong

DEnne Konning Erick Emunes Historie bestriffuer Sachso vdi sin Krønickes fiortende Bog i begyndelsen. Men der sættis anden Orsag til hans Død end her vdi Visen. At Sorte Plog skulde esket sin Krigs besolding aff Kongen/ oc der hand den skulde faaet/ kom en Bonde ind/ som klaget plog Sorte. Oc i det som Kongen vilde forhiulpet Bonden til sin Ræt/ stinger plog hannem forrædeligen ihiel paa Tjnge. Men paa huad Ting det skulde været skeed neffnis icke/ andet end det skulde været skeed sønden Ribe/ huilcket troligt er/ effterdi Historien metfører/ at hād samme tid holt Herredage vdi Ribe / oc Ljget er did ført/ oc lagd i Choret vdi Domkircken/ der som hans Begraffuelse endnu findis paa denne Dag. Nogle meene at det skulde/ været skeed paa Huidings Herritz Ting / men vdi sandhed holdis fore at det er skeed paa Vrnehoffuet Ting/ der som sønder Jutlands Lands Ting haffuer været holden i gamle Dage/ oc endnu neffnis at skulde holdis aff Kongen oc Hertugerne Aarlig ved samme Lands By/ icke langt fra Bredsted Kiøbsted.

Kong Erick Emune bleff slagen Aar effter Guds byrd. 1139.

XVIII.

1 AArlig om Morgen Lercken hun sang/ vnder saa grøn en Lide : Her Carl Klæder sig for sin Seng. Kongen aff Dannemarck lader det heffne.

2 Hand drog paa sin Skiorte saa skøn/ vn-
der saa grøn en Lide : Der til stucken Trøje
met Silcke grøn. Kongen aff
3 Buckeskinds Støffle drog hand paa
Been/ vnder saa grøn en Lide : Forgyldte
Spore Spendte hand omkring.
4 Forgyldte Spore Spente hand omkring/
vnder saa grøn en Lide : Saa rider Her
Carl ene til Ting.
5 Her Carl rider at Veyen frem / vnder
saa grøn en Lide : Saa mange vnder da
prøffuer hand. Kongen aff Dannemarck
6 Her Carl hand ganger at Tinge frem/
vnder saa grøn en Lide : Der rømmer for
hannem saa mangen Mand.
7 Dan Kongen heder paa Suenne Ni/
vnder saa grøn en Lide : I binde Her Carl
lader mig det see.
8 Op da stode raske Suenne Ni / vnder
saa grøn en Lide : De bunde Her Carl/
lode Kongen det see.
9 De førde Her Carl for offuen den By/
vnder saa grøn en Lide : De lagde hannem
paa en Steyle aff ny.
10 Saa brat kom bud for Her Plog ind/
vnder saa grøn en Lide : Dan Konning
lader Steyle Broder din.

Her

11 Her Plog sprang offuer breden Bord/
vnder saa grøn en Lide : Hand gaff der
saae icke mange Ord.

12 Buckeskinds Støffle snørde hand at
Been / vnder saa grøn en Lide : Forgyldte
Spore spente hand omkring.

13 Forgyldene Spore spendte hand om-
kring / vnder saa grøn en Lide : Saa rider
Her Plog ene til Ting.

14 Saa fast hand reed end faster hand ren-
de/ vnder saa grøn en Lide : Sin gode Fo-
le der offuer hand sprengde.

15 Her Plog hand ganger at Tinge frem/
vnder saa grøn en Lide : Dan Konning
hand standes hannem op igien.

16 Haffde ieg her været før end i Dag / vn-
der saa grøn en Lide : Da haffde det været
bedre i lag. Kongen aff

17 Min Broder er lagdt paa Steyle vden
brøde / vnder saa grøn en Lide : Dan Kon-
ning det ganger eder vist til møde.

18 Men haffde ieg kommet for Timer fem/
vnder saa grøn en Lide : Saa visselig skul-
de hand fuld mig hiem.

19 Nu er min Broder ved Liffuet skild / vn-
der saa grøn en Lide : Dan Konning eders
Tro oc den er spild.

20 Dan Konning melte it Ord met skeel/
vnder saa grøn en Lide : Din Broder for-
tiente sin Død saa vel.

21 Naar huer maa raade met Vold oc
Suerd/ vnder saa grøn en Lide : Er Løwen
icke en Bøne verd.

22 Min Broder vaar saa danis fuld / vn-
der saa grøn en Lide : Wi kunde hannem
løse met Sølff oc Guld.

23 Din Sølff oc Guld passer ieg ey paa/
vnder saa grøn en Lide : Løwen sin gang jo
haffue maa.

24 Du maatte saa lenge tale der om / vnder
saa grøn en Lide : Du kand vel nyde den
samme Dom.

25 Dan Konning heder paa Riddere Ni/
vnder saa grøn en Lide : I binde Her Plog
lade mig det see.

26 Est du Dan Konning Mand for dig/
vnder saa grøn en Lide : Da baste oc bind
du seiff nu mig:

27 Kongen drog aff sine Handske saa huid/
vnder saa grøn en Lide : Her Plog hand
rysted met gyldene Spiud.

28 Først vog hand fire saa vog hand fem/
vnder saa grøn en Lide : Saa vog hand
Dan Konning oc alle dem.

Der

29 Der hand haffde veget de Kongens Mend / vnder saa grøn en Lide : Saa aag hand sin kiær Broder hiem.

30 Til Ribe førdes det Kongelig Lig / vnder saa grøn en Lide : Det huilis vnder Marmorsteen huid.

31 Her Plog hand rømmer aff Landen vd / vnder saa grøn en Lide : Aff hannem fick mand icke anden Bod. Kongen aff Dannemarck lader det heffne.

Her Tidmand.

DEnne Her Tidmands Vise sætte wi nest hoss Sorte plogs Vise / aff den Orsage/ at mange haffuer været vdi denne vrange Weerning/at de haffue taget Her Tidemand vdi Kong Erick Emuues sted. Maa vel skee/fordi at disse Sønderbo som her neffnis i denne Vise. Men der er langte n anden Historie/som sig haffuer tildragen paa Sønderherritz Ting / Norden for Aarhuss/ der som det gamle Herresæde Biørnholm ligger. Oc it andet Herrit til at skilmis der nest op til kaldis Nør Herrit.

XIX.

1 NAtte om Morgen der det vaar Dag/ Her Tidmand Klæder sig for sin Seng / oc hand drog i sin Skiorte skøn : Det loffuer alle de Sønderbo.

2 Hand drog i sin Skiorte skøn/ oc Silcke

Trøfe vaar herlig grøn : De Buckeſkinds Støffle ſnørde hand om Been.

3 Buckeſkinds Støffle ſnørde hand om Been/ forgyldene Spore ſpendte hand omkring : Saa drog hand til Sønderherritz Ting. Det loffuer alle de Sønderbo.

4 Saa rider hand til Sønderherritz Ting/ hand kræffuer vd Skat aff Edeling : Siu ſkeppe Rug aff huer Mands Plog.

5 Siu ſkeppe Rug aff huer Mands Plog/ huer fierde Suin aff Olden ſkoff : Op da ſtod den gamle Mand.

6 Op da ſtod den gamle Mand / den Skat wi aldrig vdgiffue kand : De før end wi ſkulle den Skat vdgiffue.

7 De før end wi ſkulle den Skat vdgiffue / førre ſkulde huer Mand paa Tinget bliffue : I Sønderherritz Bønder ſtaar ſammen i Ring. Det loffuer alle de

8 I Sønderherritz Bønder ſtaar ſammen i Ring / i lade icke Her Tidmand komme Leffuendis aff Ting : Det førſte ſlag den gammel Mand ſlog.

9 Det førſte ſlag den gammel Mand ſlog/ hand ſlog Her Tidmand ned til Jord- Nu ligger Her Tidmand hannem rinder Blod. Det loffuer alle de Sønderbo.

Nu

 Nu ligger Her Tidmand hannem rinder Blod / Endnu gaar Plogen i Sorten Jord / oc end gaar Suin paa Oldenskoff. Det loffuer alle de Sønderbo.

Vnge Suercke/Konning vdi Suerige.

DDi Suerig vaar stor weniahed imellem Konning Ericks oc Konning Carls Affkom/ som indbyrdis trædtis om Riget met huer andre/ oc vndertiden den eue/ oc vndertiden den anden / aff huer sin Slect / er kommet til Regimentet. Paa det sidste som det pleyer almindeligen at gaa til / kunde de icke anderledis skiffte det end met Suerdslag. Der offuer bliffuer Konning Carl Konning Suerckis Fader slagen aff Konning Knud Konning Ericks Søn. Oc der hand affdøde/kommer Kong Suercke til Regimentet / oc forfølger siden hans Børn oc affkom / huilcket fortrød Almuen mest i Oplandene/ saa at de opsætte sig imod hannem/at hand bleff foraarsaget at bede Konning Valdemar om Bistand. Huilcket hād bekom saa meget diss lættere/ effterdi de fornemste Adel her vdi Riget vaar besuagret met hannem Thi Konning Suercke haffde Her Ebbe Sonnessøns Daatter til Ecte. Derfare vaare de Danske diss villigere til at følge paa Suenske Thog. Dog det vaar dennem icke meget lyckelige. Thi begge Parterne bleffue saa gaat som aldelis nedlagde ved Lene vdi Vester Gylland. Der bleff baade Ebbe selff / som vaar Høffuitzmand for Folcket / Oc begge hans Brødre/ Lauritz oc Jacob slagne met mange andre naffnkundige Mend paa begge sider. Dette skeede Anno Domini, 1208. Den 31. Dag Januarij.

rij. Tho Aar der efter sterckede Kong Suercke sig paa ny / oc bleff selff slagen met Hertug Folcke/ oc mange andre ved Gestilbro Anno Domini 1210. Dog Visen kommer icke al delis offuer ie met Historien/ om det ellers er om denne Suercke som wi meene. Thi om den gamle Suercke kand det neppelig forstaaes/ som leffuede Aar. 1140.

XX.

1 DEt vaar vnge Suercke / gaar for Dan Konning at stande: Min Edle Herre i det icke fortryde / ieg klager for eder min vaande. Thi føre de Riddere deris skiolde/ det græder saa mangen

2 Min Fader er slagen ihiel met suig/ oc ieg aff landet dreffne: Dan Kong i laane mig aff eders Mend / ieg kand det ærligen heffne.

3 Jeg vil laane dig aff mine Mend / baade Selandsfar oc Jude : Disse ere de beste Mend/ som baade kand hugge oc skiude.

4 Jeg vil laane dig Engelbred / oc der til Her Carl graa : Der er ingen i Suerigis Land/ som ene kand mod hannem staa.

5 Jeg vil laane dig Her Offe Dyre / met sit forgyldte Horn : Hand hugger ned for Fod i strid/ som Bønder meje Korn.

6 Det vaar om en hellig Søndag/ der messen vaar god at høre : Suercke hand rider til Øresund/ hand lader sit Folck offuerføre.

De

7 De lagde vd met deris Snecker fra Lande / det vaar saa faur en Flode : De vaare vel siu oc sluſindstiue / foruden de andre smaa Baade. Thi føre de

8 Vngeſte Suercke ſtander i fremmer ſtaffn/ ve ſeer hand vd i Sunde : HERRE Gud lade oſſenten Seyer vinde / eller ſiuncke her ned til Bonde? Thi føre de

9 Saa kaſte de deris Ancker / alt paa den huide Sand : De det vaar vnge Konning Suercke/ hand tren der førſt paa Land.

10 Førſt drog vngen Engelbret/ oc saa hand Her Carl graa : Saa kom vngeſte Suercke ſelff/ hans Banner vaar gul oc blaa.

11 Det melte hand vngen Engelbret/ oc saa tog hand paa : Her Suercke i ſende vore Fiender bud/ i lade dem Feidebreff faa.

12 Bort da reed den raſke smaa Dreng/ hannem ſkinde Guld paa hænde : Der kunde huercken Høg eller Hund / følge hannem Dag til ende. Thi føre de Riddere

13 Jnd da kom den liden smaa Dreng / oc ſteddis hand for Bord : Hand vaar ſnild oc kreng i tale/ hand kunde vel føye ſine Ord.

14 Det daa melte hand vden gammen/ der til gaff hand god effne : Suercke min Herre haffuer ſend eder bud / ſin Faders Død at hefne.

Hure

15 Hüre da tør du wselig Dreng / biude mig
Eggen hin huide: Hans Fader stod mig icke
vden it hug/ hand bier mig icke vdi stride.
16 Hører i Suerigis Høffding bold / i kunde
det icke forunde: Op da voxer den liden
Hund/met huasse Tender i Munde.
17 Det da vaar den liden smaadreng / hand
sprang til Ganger rød: Det vil ieg for san-
den eder sige/hand reed som Fulen sløy.
18 Hel side i Konning Suercke / oc Kemper
saa haffue i frøñe: I sadle eders Heste i dra-
ge imod / eders Fiender monne nu komme.
19 De droge frem at Bierge oc lide/oc Lene
monne de det kalde: Der lagde de deris
Kaaber blaa/ de førde sig i Brynie alle
20 Tilsamen da droge de Edle Herrer / det
vaar saa yncke lig en Leeg: Det vaar ont at
stande vdi strid/ som Sønnen Faderen slueg.
21 Frem da reede de Danske hoffmend / de
førde saa got it mod: De sloge ned de veste
Gyllands Mend/ huor de fore frem for Fod.
22 Konning Suercke hug oc Suerting bed/
det giordis saa varmt om hænde: Det vaar
saa yncksommelig en strid/ som Faderen icke
Sønnen kiende.
23 Konning Suercke hug oc Suerting bed/
oc Helmene de giordis røde: Det vaar slor
yncke

ynck i striden at staa / som Sønnen slog Faderen til døde.

24 Det vaar vnge Her Engelbret / blæser i forgyldene Horn : Saa vog hand de Vester Gyllands Mend / som Bønder de meje Korn. Thi føre de Riddere

25 Det vaar Suerigis høffding saa brad / hand hug met Suerd saa fast : Icke kunde vngen Suercke andet gisre / end bøde for de kast. Thi føre de Riddere

26 Nu haffuer ieg standen dig femtan hug / ja fleere oc icke ferre : Du stander mig it for alle dem / alt for din Høffdings ære.

27 Det vaar vnge Konning Suercke / hand der icke lenger hødte : Hand hug den Høffding i forgyldte Hielm / at Odden i Sadelen mødte. Thi føre de

28 De Danske de stode saa Mandeligen bi / de Suenske til liden fromme : Langt heller de vilde paa steden dø / end fra Her Suercke rømme.

29 De Suenske vaare to oc tre mod en / thi bleff i Krigen stor nød : Saa mangen Ridder der blegnet om Kind / saa mangen Hoffmand bleff død.

30 De vaare dem vel otte Tusinde Mand / der de aff Dannemarck føre hen : Vel nep-

pelig

pelig Fem oc fem ſliz Mand / komme hiem
til Landet igien.
31 Imellem baade Bierge oc dybene Da-
le / der gielder baade Vgle oc Ørn : Der
græder ſaa mange yſke Encke / oc halff fleere
Faderløſe Børn. Thi føre
32 Imellem de Bierge oc dybe Dale / der
gielder baade Vgle oc Raffn : Der græder
ſaa mangen ſmuck Feſtemø / haffuer miſt
ſin Feſtemand. Thi føre de Riddere
33 De Fruer de ſtande vdi højelofft / de vente
deris Herre ſkal komme : Heſtene de komme
Blodige hiem / oc Sadlene de vaare tomme.
34 Konning Suercke vincker gennem gylde-
ne hielm / haffuer nu denne ſtrid en ende :
Fluctig mand ey miſter ſit mod / hand kand
en gang omuende. Thi føre de
35 Mine Fiender ere ſlagne min Maue
ere døde / det giør mig Hiertens vaande :
Men leffuer hand Suercke Aar oc Dag /
hand kommer igien til Lande.
36 Her er tabt oc her er vunden / her ſørgis
paa begge ſider : Saa vil troer ieg Dan
Konning god / til hannem ieg hen rider.
37 Min Fader er ſlagen met falſk oc ſuig /
oc ſkal ieg Landet rømme : Saa ilde ſkal det
de Oplandiſke bønder / oc deris metfølg be-
komme. Oc

38 De førre da skal ieg lade mit vnge Liff/ oc Blod oc Aand opgiffue : Før end ieg skal træde fra Kongeligt naffn / mine fiender det offuergiffue.

39 Indbyrdis Hofferd oc hiemmelig had/ Forderffuelsens roed mon være : En moder til Kiff / til Kamp oc strid / som tager bort Liff oc Ære.

40 Den ene den anden forderffuer i grund/ naar tuende tilsammen fectis : Saa kommer den tredie oc tager det bort / vden suerdslag hannem ey neetis. Thi føre de Riddere deris skiolde/ det sørger saa mangen.

En vng Frøicken føris aff Dannemarck til Suerig.

HVes Daatter denne vnge Danske Frøicken haffuer været / eller paa huad tid hun er vdført be zeffnis icke her i Visen. Saa kand det oc icke heller letteligen sigis for vist/ om det haffuer været Kong Valdemar Seyrs syster/ Dronning Richisse/ som Kong Erick aff Suerig badis om oc fick / paa det ny forbund som skeede imellem Rigerne efftet Kong Suerckes Feide oc affgang/ som nu nyligen tilforn er omtalit.

XXI.

1 MIn Herre haffuer fest en Rosens Blomme / Christ vnde hende vel til Suerig at komme. Det hielper saa lidet at quide.

2 En Rosens Blomme/ Christ vnde hende vel til Suerrig at komme : Der til suarede den Ridder saa rijg/ min Herre lader hente den Jomfru hid.

3 Den Ridder saa rijg / min Herre lader hente den Jomfru hid: De vunde sepel i forgyldene Raa/de seyle til Dañemarck i Maaneder tho. Det hielper saa lidet

4 Forgyldene Raa / de seyle til Dañemarck i Maaneder tho : Da kaste deris Ancker paa huiden Sand / de Suenske Fruer/ traden der paa Land. Det hielper saa lidet

5 Paa huiden sand/de Suenske Fruer træden der paa Land : Mit vdi den Borgegaard/ de Fruer supte sig i Sabel oc Mord.

6 Borgegaard / de Fruer supte sig i Sabel oc Maard : Oc der agseler de deris Skarlaggens skind / Saa gaar de for Daner Konning ind. Det hielper.

7 Skarlaggens skind / saa gaar de for Daner Konning ind : Hel sidde i Daner Konning offuer eders Bord / Kongen aff Suerig haffuer send eder ord.

8 Offuer breden Bord / Kongen aff Suerig haffuer send eder ord : Hand senda eder ord oc bliden tale / hand vil eders Daatter til Dronning haffue.

Oc

De bliden tale/ hand vil eders Daatter til
Dronning haffue: Det melte Daner Kon-
ning der til/ det er icke nock at haffue vil.

Dan Konning der til / det er icke nock at
haffue vil: Førend skal hand den Jomfru
vinde / der om maa Terning paa Taffle-
bord rinde. Det hielper saa lidet at quide.

Den Jomfru vinde / der om maa Ter-
ning paa Tafflebord rinde: Den første
Guld Taffle paa bordet rand / den Snen-
ske Konning den Frøicken vand.

Paa Bordet rand / den Snenske Kon-
ning den Frøicken vand: De der bleff Sil-
cke paa Jorden bred / den Jomfru bleff til
stranden vdleed.

Paa Jorden bred / den Jomfru bleff til
stranden vdleed: De kaste deris Ancker paa
Suenske Sand/ den Danske Frøicken træn
først paa Land.

Paa Suenske Sand / den Danske Frøi-
cken træn først paa Land: Det melte Kon-
gen som hand stod / I være vel kommen
Jomfru god.

Som hand stod / I være vel kommen
Jomfru god: Det talede hand til den Rid-
der rijg / hun maa vel være voris jeffnlig.

Ridder rijg / hun maa vel være voris

jeffnlig : Saa lidde de frem de herlig Ørss/ de vaare met Sølff oc Guld bestrød.

17 De herlig Ørss / de vaare met Sølff oc Guld bestrød : I sætte eder op oc huilis her paa/stolte Jomfru i skulle icke lenger gaa.

18 Huilis her paa/ stolte Jomfru i skulle icke lenger gaa : Vaar ieg i min Faders Land/ da fick ieg Karm oc Køresuend:

19 Min Faders Land / da fick ieg Karm oc Køresuend : Der til suarede de Suenske Fruer/i føre oss hid ingen Judske sæder.

20 De Suenske Fruer / i føre oss hid ingen Judske sæder : Saddel aff Sølff oc forgyldene mile / der met pleie Suenske Jomfruer at ride. Det hielper saa lidet

21 Forgyldene mile / der met pleie Suenske Jomfruer at ride : Saddel aff Sølff oc langen spange mile / saa ride wi Suenske Fruer til gilde. Det hielper saa

22 Langen spange mile / saa ride wi Suenske Fruer til gilde : Oc det haffuer været gammel sæd / saa lenge wi Leffue wi bliffue der væd. Det hielper ey lenger at quide.

23 Gammel sæd/saa lenge wi Leffne wi bliffue der væd : Riddere oc Suenne de ride til Herredag / Fruer oc Jomfruer de age met mag. Det hielper saa lidet at quide

Til

24 Til Herredag / Fruer oc Jomfruer de age met mag : Vore Skioldmøer bære for sig den prijss / som rede i Krig effter fordom vijss. Det hielper ey lenger at quide.

25 For sig den prijss / som rede i Krig effter gammel vijss : Naar Danske oc Suenske faa Tydsk Mands sæd / da væ dem begge Landskaff ved.

26 Tydsk Mands sæd / da væ dem begge Landskaff ved : Det vaar stor lyst oc megen meere gammen / de vnge to ædling bleffue giffuen tilsammen.

27 Meget meere gammen / de vnge to Ædling bleffue giffuen tilsammen : Oc Konggen tog sin kiæriste i Arm / stolte Jomfru i leffue hoss mig vden harm.

28 Sin kiæriste i Arm / stolte Jomfru i leffue hoss mig vden harm : Saa mangen god dag de sammen monne være / de leffuede vdi fryd met Tuct oc Ære. Det hielper ey lenger at quide.

Konning Valdemar afferdiger sine Legater effter Dronning Dagmar:

KOnning Valdemar Valdemardssøn som kaldis Valdemar Seyr / vaar tre gange gifft. Først haffde hand til Ecte Drodning Ingeborg Henrick Løwes aff Saxen Land Søster.

Met huilcken hand afflede ingen børn. Sidet badis hand om Kongens Daarter aff Behemer land/ Margareta/ som kaltis for sin deylighed oc dydighed met tilnaffn Dagmar. Huorfore hun ocsaa berømmis / som wi høre het effter / som det sig bør. Huad som Historien i sig selff er anrørendis/findis der om videligere beskedē j Kong Valdemars Historie /som her er icke fornøden at beskriffuis. Thi wi giffue her en Visebog / paa en anden tid / met det første / nest Guds hielp / en fuldferdig Krønicke. Det Tredie Kong Valdemars gifft vaar Dronning Berngerd Kongens Daatter aff Portugal/som her effter skal omtalis.

XXII.

1 KOnning Valdemar oc her Strange/ de sidde offuer breden bord : Oc de begyndte indbyrdis at tale / saa mangt it gammelt Ord. Der seyler Her Strange imod Dronning Dagmar.

2 Hør du her Strange huad ieg siger dig/ du skalt fare aff landet vd : Oc du skalt fare til Behemer land/ oc hente min vnge brud.

3 Det suarede her Strange Ebbessøu / saa snildelig monne hand suare : Skal ieg vd til Behemer land reyse / huo skal da met mig fare. Der seyler Her Strange

4 Du tag til dig hin vnge Her Limbeck / oc saa Her Oluff Lycke : Du tag hin rige Peder Glob/ oc fleere effter din tycke.

Tagen

Tager du Bispen aff Siæland / han
saa lærder en Mand : Oc saa her Albret
ff Eskelssø/ sine ord vel føye kand.
Det vaar vngen Her Strange / hand
gaar ned til den strand : Hannem fulde
Konning Valdemar selff / met mangen vel-
byrdig Mand.
Saa seylede de dem offuer salten Sø/
vel vdi sønder try : Det neste de kunde for
Behemer lands grentz/ de vaare i hue saa fri.
De strøge seyel kaste Ancker paa Sand/ oc
hastede huer til land : Saa faur da vaar
den Herre skare / Her Strange den frem-
meeste Mand. Der seyler
Der de komme noget op paa land / der
skickede de deris bud : De lode Kongen aff
Behemer Land sige / de vaare Daner Kon-
gens raad. Der seyler
10 De haffde met hannem en tale vdi løn/
som det sig best monne sømme : Oc da bleff
Silcke paa Jorden bred / de skulde for Kon-
gen indkomme.
11 Hel sidde i Kongen aff Behemer Land/ i
ere en Første met Ære : Kong Valdemar
aff Dannemarck giffue eder bud / om eders
Daatter saa kiær. Der seyler
12 J Herre i tager Handklæde oc Vand / i

 sætte

sætte eder til Bord: I være vel kommen vdi vort Land/wi vide eder alsuar god.

13 Saa baare de ind det Tafflebord / de Taffuel aff Guld hin reene : Her Strange hand skulde met Frøicken lege / oc tale met hende alleene. Der seyler Her

14 Kongen hand ganger vdi høyeloffte / oc raader met Dronning sin: Her ere de Herrer aff Dannemarck kommen / de bedis om Daatter min.

15 Vil hand Kong Valdemar aff Dannemarck / vil hand vor Daatter haffue : Wi giffue hannem hende den meetige Mand / oc der til dyrebar gaffue.

16 De lagde paa hende det røde Guld / fulde hende i Salen ind : Her Strange den Ridder faur oc fin/hand staar hende op igien.

17 Den tredie Skafftaffuel de sammen drog/den vaar aff røde Guld : Her Strange hand vand den Edling god / ind i Kong Voldemars vold.

18 De kaste offuer hende dit Silcke blaa/ fulde hende i Salen ind : Her maa i see den Frøicken selff/ vdi Tuet oc sæder sin.

19 Saa fulde de den Frøicken til Senge / alt til den Ridder god : Her Strange met megen Tuet oc Ære/imod den Frøicken op stod.

Det

Det lidde faſt at Afften ſilde det vaar/
en Taffuel ſkulde haffue en ende : Her
Strange den viſe høffding oc klog / ſkulde
ſige den Brud til Senge.

I ſige mig Her Strange forviſt / meden
wi ere ene to : Er hand Kongen i Danne-
marck / baade faur oc faſt i tro.

Det ſuarede hand Her Strange / hand
op i Solen ſaae : Som mend vid Danes
Kønning / hand er langt ſkønner end mine to.

Der bleff Silcke paa Jorden lagd / de
fulde den Frøicken til Strande : Hun bød
ſine kiære Forældre Godenat / ſaa lagde de
vd fra lande.

4 Det vaar Kongen aff Behemer Land/
hand monne ſin Daatter lære : Naar du
kommer i Dannemarck ind / du tencke paa
Heder oc Ære.

5 Dydelig'/ Gudfrygtig/ from oc god/ det
ſkalt du altid haffue til ijd : Det deele met
alle dine Vnderſaatte / du bliffuer deris
haab oc lijd.

26 Saa lagde de Herrer deris Snecke fra
Land / de vaare baade glade oc fro : Saa
Seylede de dennem til Dannemarck / vel
mindre end Maaneder to.

27 Dt det vaar Frøicken Dagmar blid/

hun kom for Mandø vel i land : Oc der vaar Kongen aff Dannemarck / hand kaste sin ganger paa sand.

28 I sige mig Her Strange Ebbesson/ førre wi komme nærmere Land : Huoer den dristige skillie Suend / som rider paa huiden Sand.

29 I være vel kommen Dronning Dagmar/i sige der sagde fra : Det er Kong Valdemar aff Dannemarck / som trende Konge riger Aa. Der seyler hand

30 Min naadige Frue Dagmar god / hand er en Første baade mectig oc bold : Hand haffuer Borge oc rige Feste / der til tre Riger i vold. Der seyler hand.

31 Skam faa du Strange om ieg vil / saa vel da kand du liuffue : Mig tyckes at Konggen aff Dannemarck / hand haffuer icke vden it Øye. Der seyler hand

32 Høre i det min skøne Jomfru/hand er en Ørlogs mand : Hand haffuer vunden til Dannemarck / igien til Nordenelffs land.

33 Hand er Mand oc der til Første visse/ oc tør paa sine Fiender see : De fly for hannem baade Øster oc Vester/ naar hand i huen er vred.

34 Huo Land oc Liff ellers voge vil/oc prøffue

ue god Orlogs spil : Er hand en Første
aff mod oc blod/hand skal oc sætte til.
Høre i det min skøne Jomfru fin / i skul-
le være glad oc fro : Denne Færd skulle i ræt
aldrig fortycke/ saa lenge i Leffue maa.
6 Oc all den stund i leffue maa / ieg vil
eders tiener være : Alle de Adel i Dan-
nemarck bo/de skulle eder elske oc ære.
7 Saa drucke de deris Bryllups høytid/
vdi saa god en stund : Konning Valdemar
oc Dronning Dagmar / saa vel huer andre
Aand. Der seyler hand
8 Der glæddis ved baade store oc smaa/
den Fattige met den Rige : Der glæddis
Bonden oc Borge meest/aff hiertens grund
til lige. Der seyler hand
9 Hun kom vden tynge hun kom met fred/
hun kom goden bonde til lise : Haffde Dan-
nemarck altid saadanne blomster/ mand skul-
de dem Ære oc Priise. Der seyler Her
Strange imod Dronning
10 Alle saa mange i Dannemarck vaare/ de
monne Dronning Dagmar behage : Saa
lenge hun leffuede paa Jorden her / de haff-
de saa gode Dage. Der seyler Her
Strange imod Dronning
Dagmar.

Dron:

Dronning Dagmars hiemferd til Dannemarck.

DEt er vist oc sandt som mand siger / at mand kyer gierne som mand er kommen aff. Det er icke hiertens verck / at Daatter drager i Moders serck. Ligeruijss som denne fine oc dydige Droñing Dagmar haffuer været optuctet oc pamint aff sine kiere forældre/saa haffuer hun ladet det samme paakiende vdi sit gantske leffnet / vdi all dydelighed oc fromhed. Huorfore der er saa mange smucke Dict om hende til euig amindelse/ saa lenge som Verden staar. Huilcket erligt rycte er hende bedre/ end hun haffde været en Keyserinde offuer alle Jorderigs kreds oc velde. Som Syrach vidner / sigendis: Jt got Naffn bliffuer euindelig / oc er vissere end tusinde store liggendefæ aff Guld.

XXIII.

1 DEt vaar Behemer Lands Dronning / hun tager sin Daatter at lære: Naar du kommer i Dannemarck ind / dig vides baade Heder oc Ære. Den Frøicken kom aff Ædle Bhemer Land.

2 Oc naar du kommer i Dannemarck ind/ da vides dig Heder oc Ære: Du lad icke skat offuer Bønderne scriffue / saa haffue de dig saa kiære. Den Frøicken

3 Den første Bøn du beder din Herre/den Herre saa mild oc fin: Du beder hand lader Biscop Valdemar vd / allerkiæriste Morbroder sin.

Oc

4 De der vaar Silcke oc skarlaggen rød/
paa Jorden strax vdbred: Det vaar den
vnge Frøicken Dagmar / hun bleff til stran-
den vdleed. Den Frøicken kom

5 Saa vunde de op deris Silcke seyel / saa
høyt i forgyldene Raa: Saa seylede de til
Dañemarck ind/fast mindre end Maaneder
tho. Den Frøicken

6 For Mands kaste de deris Ancker / ale
paa den huide sand: Toge de hin vnge Frø-
icken Dagmar/de løffte hende først paa Land.

7 Toge de hin vnge Frøicken Dagmar/
de løffte hende først paa Land: Valdemar
Konning aff Dannemarck / hand recker
hende huiden haand.

8 Der vaar Silcke oc skarlaggen rød / saa
vist paa Jorden vdbred: Dagmar fulde
baade Fruer oc Møer / hun bleff paa Ri-
berhuss leed. Den Frøicken

9 Saa Aarle om den Morgen stund / lenge
før end det vaar Dag: Det vaar vngen
Frøicken Dagmar / hun kreffuede sin
Morgengaffue. Den Frøicken

10 Den første Bøn ieg beder eder om / aller
kæriste Herre min: I lade Biscop Valde-
mar vdaff Taarnet komme / for sleet oc
frender sin. Den Frøicken

Den

11 Den enden Bøn i vide mig vist / ieg bed-
der eder saa gierne : I giffue alle de Plog-
pendinge til / oc Fangerne løss aff Jern.
12 Den første bøn i tie saa stille / i tie Frøi-
cken Dagmar saa quer : Kommer hand vd
Biscop Voldemar / hand giør eder Encke
i Aar. Den Frøicken kom aff
13 Hun tog Guldkronen aff sit hoffuet / oc
sætte for Kongen paa Bord: Huad skulde ieg
i Dannemarck / maa mig icke vidis it ord.
14 I hente mig ind Riddee Her Strange / oc
saa din vnge Juncker Knud : I skulle hen
fare til Oringsborg / oc løsse de Fanger vd.
15 Der hand kom aff Taarnet vd / da kun-
de hand icke gange : Jeg haffuer her sæt paa
tolffte Aar / de tide vaare mig saa lange.
16 Hans søster tog Guldkam aff sit skrin /
hun kemte hans gule Haar : For huer den
lock der hun hannem redde / da felde hun
modige taar. Den Frøicken
17 Hør du kiæriste søster min / oc du græd
icke for mig : Fuld vel skal ieg heffne min
harm / om ieg it Aar er queg.
18 I tie quer Biscop Valdemar / lader icke
eders vrede regere : Kommer i atter paa
Søborgs Taarn / ieg seer eder aldrig meere.
19 Icke kunde Biscopen lade sin harm / før
hand

hand maatte Landet rømme: Det fortrød Dronning Dagmar meest / hand kunde icke bedre skønne.

20 Der vaar stor glæde offuer all Danmarck / Dagmar vaar kommen til Land. Der leffuede i fred baade Borge oc Bonde / vden skat oc Plogpendings vaande.

21 Christ signe de vnge Ædlinge tho / de lenge maatte sammen leffue: GVds Ord Retfærdighed / Dom oc skeel / for huer mand at handheffue. Den Fespicken kom aff Ædle Behemer land.

Dronning Dagmar spaaes aff en Hawffrue / at hun skal dø vdi Barnfødsel.

DEt som ellers almindeligen siges / At alle Emtyr / som wi kalde / det er Eventyrs saffn / ere løgn / oc alle Viser ere sande / findis sig icke saa at være vdi forfarenhed. Thi vore Danske Poeter haffue saa vel brugt deris frihed / som enten de Latinske eller Græckiske Poeter i deris materie oc dict. Det lader sig her saa vel som andensteds anse / besynderlig met denne Hawfruis spaadom. Dog hvad ville wi sige om det gamle fremfarne / effterdi wi oc vdi vor tid hafue hørdt om saadanne fantasi icke meget wligt / fra Samsø faa Aar forleden. Dict er dict. Oc er icke meere at sage der aff end vel til maade. Thi Guds Ord ere vore fødders liwss som David siger. Hvo det icke haffuer / hand vandret i den skadelige mørckhed.

Dan

1 SAn Konning hand lader en Haffru gribe / den Haffru Dantzer paa Tilie : Oc den lader hand i Taarnet knibe/for hun icke fremmer hans vilie.

2 Dronningen heder paa fuenne to / den Haffru Dantzer paa Tilie : I bede den Haffru for mig indgaa / for hun skal fremme min vilie.

3 Indkom Haffruen oc fleddis for Bord / den Haffru Dantzer paa Tilie : Huad ville i Dronning hui sende i mig ord ? ieg kand icke fremme eders vilie.

4 Dronning klapper paa hiundet blaa / den Haffru Dantzer paa Tilie : Du sidde Haffru oc huile her paa / thi du skalt fremme min vilie.

5 Ville i saa forraade mit vnge Liff / den Haffru Dantzer paa Tilie : Her ligger vnder den huasse Kniff / hure skulde ieg fremme eders vilie.

6 Veedst du det saa veedst du vel meer / den Haffru Dantzer paa Tilie : Du sige mig aff mine skæben sleere / saa kand du fremme min vilie.

7 Veed ieg din skæben / ieg siger dig den / den Haffru Dantzer paa Tilie : Du lader

mig

mig vist paa Ilden brende / thi fremmer ieg icke din vilie.

8 Du føder Sønner saa bolde tre / den Hawffru Dantzer paa Tilie : Dit vnge Liff forspilde de / saa fremmer ieg nu din vilie.

9 Skal det mig for dennem icke bedre gaa / den Hawffru Dantzer paa Tilie : Sig mig huad skæbne skulle de faa / saa kand du fremme min vilie.

10 Den ene skal Konning i Dannemarck være / den Hawffru Dantzer paa Tilie : Den anden skal Kronen aff røde Guld bære / saa kand ieg fremme din vilie.

11 Den tredie skal være saa visse en Mand / den Hawffru Dantzer paa Tilie : Hun gick i Loffuet for Kongen ind / thi hun haffde fremmet hendis vilie.

12 Dronningen suøber sit hoffuet vdj skind / den Hauffru Dantzer paa Tilie : Hun gick i Loffuet for Kongen ind / thi hun haffde fremmet hendis vilie.

13 Høre i allerkiæreste Herre min / den Hawffru Dantzer paa Tilie : Jgiffue mig den Hawffru fin / for hun haffuer fremmet min vilie.

14 Jeg giffuer icke denne Hawffru Liff / den Hawffru Dantzer paa Tilie ; Thi hun for-

raadde mine Snecker slu / da fremmet hun icke min vilie.

25 Dronningen sotnet som en Jord / den Hawffru Dantzer paa Tilie: Hun danet all død for Kongens Bord / for hun fremmet hendis vilie.

26 Min kiære i tager det icke saa nær / den Hawffru Dantzer paa Tilie : Følge hende til grande met alle eders Møer / men hun haffuer fremmet eders vilie.

27 Hun klædde den Hawffru i Skarlaggen rød / den Hawffru Dantzer paa Tilie : For hun haffde paad hende sin egen død / saa fremmet hun hendis vilie.

28 Dronningen taler til alle sine Møer / den Hawffru Dantzer paa Tilie : I følge denne Hawffru vd til Sø / thi hun haffuer fremmet min vilie.

29 Den Hawffru sættis paa Bølgen hin blaa / den Hawffru Dantzer paa Tilie: Dronningen græd oc ingen der lo / saa haffde hun fremmet hendis vilie.

30 I tør icke græbe / græd icke for mig / den Hawffru Dantzer paa Tilie : Himmerigs Dør staar aaben for dig. Nu haffuer ieg fremmet din vilie:

31 I Himmerig skalt du bygge oc bo / den Haw-

Hawffru Dantzer paa Tilie: Der fanger du
først baade huile oc ro. Nu haffuer
ieg fremmet din vilie.

Dronning Dagmars døde-
lige Affgang.

LIgeruis som tilforn er omtalet / at de som Danske Viser haffuer giort haffuer brugt stor poetiske frihed / met selsom oc fast wtrolige ting fare at giffue: Saa sees det samme end oc saa aff denne nærueren dis Dict / besynderlige om denne fine Dronning som skulde være heden til liffue igen siden hun vaar død / oc talet paa ny met sin Herre Konning Valdemar. Huilcket maa lignis ved det som mand almindelig hører om de Børn der skulde grædis op igien aff Forældrene. Er intet beuent at tale om saadanne Mirackel / som nu icke skee mere vdi vor tid. Vden saa vaar at Dronning Dagmar haffuer ligget vdi Heltraa eller Danetraa / som wi kalde det paa vort Danske maal / oc er kommen til sig igien / oc tale paa ny effter at hun haffuer ligget maaløss tilforn en føye tid. Dronning Dagmar døde vdi Ribe den 24. Maii Aar. 1213. Oc bleff ført Lig til Ringsted / ligger paa Venstre side hoss Kong Valdemar begraffuet / oc Berngerd paa den Høyre side.

XXV.

1 DRonning Dagmar ligger i Ribe siug / til Ringsted monne de hende vente: Alle de Fruer i Dannemarck ere / dem lader hun til sig hente. Vdi Ringsted huilis Dronning Dagmar.

2 I hente mig fire i hente mig fem / i hente
mig aff de visse : I hente mig hid liden Kir-
stine/oc Herre Karls søster aff Rise.

3 I hente mig vnge i hente mig gamle / i
hente mig aff de lærde : I hente mig liden
Kirstine bold/all ære saa er hun værd.

4 Jnd kom liden Kirstine at dør / hun skin-
de saa rød aff Guld : Hun kunde icke liuset
paa kruuen see / hendis Øyne vaare taare-
fuld. Vdi Ringsted huilis

5 Liden Kirstine ind at Dørren træn / met
tuet oc fauren finde : Dronning Dagmar
staar hende op igien / saa vel hun fauffnede
hende. Vdi Ringsted huilis

6 Kand du læse oc kand du scriffue / oc kand
du løse min pine : Da skalt du slide Skar-
laggen rød / oc ride paa Gangere mine.

7 Kunde ieg læse oc kunde ieg scriffue / ieg
giorde det jo saa gierne : Det vil ieg for san-
den sige/eders pine er haarder end Jern.

8 Det vaar liden Kirstine / tog Bogen'oc
der vdi saae : Hielp eder Gud Fader i Him-
merig/ eders pine er haarder end staal.

9 Hun tog Bogen vdi sin Haand:saa sør-
gelig der vdi læste : Hielp ess Christi i Him-
merig/ at i eders Liff kunde friste.

10 Hnn tog Lesten oc den hellige Bog/ hun
læste

læste alt huad hun kunde: Det vil ieg for sandingen sige/saa saare hendis Øyne de runde

11 De fulde hende vd de fulde hende ind / det lide jo lenger jo være: Medens det kand icke nu bedre være / i sende bud effter min Herre.

12 Vil Gud det haffue det maa saa skee / oc døden stander mig faare: I sende strax bud til Skanderborg/ i finde min Herre dere.

13 Det da vaar den liden smaadreng / hand lod icke lenger forlide: Oc hand røckte Sadel fra bielcken ned / oc lagde paa Hisse hin huide. Vdi Ringsted huilis

14 Oc det da vaar den anden smaadreng/ sætte sig til Ganger rød: End reed hand langt hastiger frem / end snaren Falck hand sløy.

15 Kongen hand stander paa høveloffts bro/ oc seer hand vd saa vide: Oc hisset seer ieg min liden smaadreng / saa sørgelig monne hand quide. Vdi Ringsted

16 Hisset seer ieg min liden smaadreng /saa sørgelig monne hand traa: Nu raade Gud Fader i Himmerig / alt hure det monne Dagmar gaa. Vdi Ringsted

17 Jnd da kom den liden smaadreng / oc sieddis hand for Bord: Hand vaar snild i tale/ hand kunde vel føye sine ord.

18 Dronning Dagmar haffuer mig til eder

 send/

send / met eder talde hun saa gierne : Hun lengis baade fast oc offuerbrat / saa saare monne hun vene.

19 Dan Konning hand slog Tafflebord sammen/at alle de Terning de stunge : Forbiude det Gud Fader i Himmerig / at Dagmar skulde dø saa ung.

20 Der Kongen drog aff Skanderborg / da fulde hannem hundrede Suenne : Oc der hand kom til Geidsted bro / fulde hannem ickon Dagmars Dreng.

21 Der hand reed offuer Randbyl Hede/ da fulde hannem femtan Suenne : Der hand kom offner Riber bro / da vaar den Herre alleene. Vdi Ringsted huilis

22 Der vaar stor vnck i Fuer slue / der alle de Fuer græde : Dronning Dagmar Døde i liden Kirstins Arm / der Kongen reed op at stræde. Vdi Ringsted huilis

23 Det vaar Daner Konning hand ind at Døren træn : Det vaar liden Kirstine hin bolde/hun rackte hannem handen igien.

24 Oc høre i Herre oc naadige Kong/i skulle huercken sørge eller quide : Oc i haffue faaet en Søn i dag/er skaarn aff Dagmars side.

25 Jeg beder eder alle Jomfruer oc Møer/ieg beder eder huer oc alle : I bede en Bøn for

Dag-

Dagmars stæl/at hun maatte met mig tale.

26 Jeg beder eder Fruer oc høffuiske Quinder / saa mange som her er inde : I bede en Christen Bøn for mig / at ieg matte tale met hende.

27 Saa fulde de paa deris bare knæ / saa mange som der vaar inde : Dem hørdis deris bøn oc Kongelig graad / hand monne hende Leffuendis finde.

28 Dronning Dagmar reyser sig op aff Baare / hendis Øyne vaare blodige røde : Ach min Eele Herre Kong Valdemar / hui giør i mig denne møde.

29 Her tør ingen Mand ræddis for mig / ieg haffuer icke andet ont giort : End at ieg mine Silcke ermer smaa/om Søndagen haffuer snørd.

30 Den første bøn den ieg eder beder / den vide i mig saa gierne : Alle fredløse Mend dem giffue i fred oc lade alle fanger aff Jern.

31 Den anden bøn ieg beder om / den kommer eder selff til fromme : I tage icke ved Berngeerd i Aar / hun er saa besk en blomme.

32 Den tredie bøn oc første beger / i tage saa vel til vare : I lade icke vor kiære yngste Søn / i Aar vdi Leding fare.

33 I lade hannem Konning i Dannemarck væ-

re / naar i gaar selff til døde : Beingerd vil eder en anden føde / som hannem acter at forøde. Vdi Ringsted huilis

34 I tage liden Kirstine til eders Viff / hun er saa stolt en Jomfru : Men gaar det eder anderledis i hænde / da kommer i mig i hue. Vdi Ringsted huilis Dronning

35 Denne bøn som i nu beder mig om / den vider ieg eder saa gierne : Jeg tager aldrig liden Kirstine til Viff / eller nogen Verdsens Terne. Vdi Ringsted

36 Vilde i icke Ette liden Kirstine / oc ey nogen Jorderigs Terne : Da skulle i fare til Portugal / alt effter saa beesk en verne.

37 Haffde ieg icke mine Ermer om Søndag snøred / oc icke der striger paa sat : Da haffde ieg icke syndet der met / oc haffde saa Ond en Nat. Vdi Ringsted

38 Høre i det min Edle Herre / ville i meere aff mig vide : Der sidde Guds Engle i Himmerigs rige / de monne fast effter mig lide. Vdi Ringsted huilis

39 Nu er det tid ieg farer her fra / ieg maa icke lenger duele : Himmerigs Klocker de ringe effter mig / mig lengis hen til de Siele.

Vdi Ringsted huilis Dronning Dagmar.

Dron-

Nyeket/ pleyer mand at sige/ følger manden til huset. Saa gaar det her til mer Dagmar oc Berngerd. Den ene stickede sig vel/ oc lod it ærligt Naffn effter sig Den anden for sin wdydelighed/ er oc icke forgæt/ men lidet til det beste. Det saare sættis det til Exempel/ saa vel for de høye som laffue/ rige som fattige/ etc. Begyndelsen aff denne Vise er oss icke kommen til hænde. Det wi haffue bekommet/ haffue wi ocsaa meddeelt. Det maa oc være nocksom her om/ vden der vare meere sig oc dyd paa ferde at tale om.

XXVI.

1 Atle om Morgen langt før Dag/ Morgengaffue hun kræffuede for sig: Giffue i mig kiære Herre Samsø/ oc en Guldkrune aff huer en Mø. Wæ da vorde hende Berngerd.

2 Kongen suarede hand Berngerd saa/ Jomfru noget mindre i bede maa: Der er saa mangen fattig Mø/ formaar det ey alt for sin dyd. Wæ da vorde hende

3 Min kiære Herre lader det saa være/ i lader icke Fruer skarlaggen bære: Min Herre denne bøn maa i mig vide/ i lader icke Bonde søn god Hest ride.

4 Huad Fruer best kand kiøbe for sig/ det skal vel huer maa slide for mig: Formaar hand Bonde søn Hest at føde/ for hannem

legge wi den icke gde. Wæ da vorde hende.

5 Min kiære Herre lade wi det gaa / i lade vaare land met Jernlencker beslaa : Saa kommer der ingen vd eller ind / vden Told Mand eller Quinde.

6 Huor skulle wi saa meget Staal faa / wi kunde baade Land oc Vand beslaa : Min kiære Jomfru i fare i mag / offuer eder vil ellers komme stor klag.

7 Wi ville fare til Ribe i Vinter leje / der finde wi saa mange gode Smede : Wi smede baade Nøgle oc Laasse til lige / Plogiern oc Lundsticke maa icke suige.

8 Den Bonde skal føre Kol oc Ved / den Borger skal betale den Smed : Herre i lade eder sige oc raade / I skulle der aff finde stor bade. Wæ da vorde hende

9 Min Fader vaar en Konning for mig / hand haffde en Fader til Konge for sig : Vden slig paafund Danske Konger sig fode oc legge icke Bønder oc Borger strax ode.

10 Kiære Herre huad tør Bonden meere ved / end vendre Dør oc flagre Led : Huad skal Bonden met meere i bo / foruden tho Øxen oc en Ko.

11 Huilcken Bonde Kone som føder en søn / hun giffuer mig en Øre Guld skøn : Men føden

føder hun Daatter sig saa ven / hun giffuer da helsten for huer oc en.

12 Dan Konning gick til seng at huile / hannem lyslet da ey lenger at duele : Det første at hannem falt søffnen paa / hannem tycktis Dagmar faare sig staa.

13 Herre nu haffuer i faaet den beske blomme / som ieg eder spaade til liden fromme: Drage i vdi Aar i Leding hen / i lade icke Berngerd bliffuer hiemme igien.

14 Tage i formeget aff hendis smiger / det græder det Barn i Vuggen ligger : I tage hende met det er mit raad / selff skulle i kiende eder der aff bade.

15 Den Herre lader biude offuer alt sit Land / vdi Leding at fare huer tiende mand : Min kiære Frue i ere det værd / at i forsøge met oss denne færd.

16 Den første Pil vdi Leding bleff skudt / Den bleff vdi Berngerds Hierte brudt : Mand saae der ingen sine Øyne væde / som kunde for Berngerd sørge eller græde.

17 De nu ligger Berngerd i Sorten Jord / endnu haffuer Banden Øxe i gaard : Nu ligger Berngerd i Sorten muld / de Danske Mend ere deris Konning huld.

18 Nu ligger Berngerd i ewig wro / endnu haff-

haffuer Bonden baade Hest oc Ko: Saa ilde høre Berngerds ryste oc naffn / saa lidet vaar hun paa menige Mands gaffn.

19 Langt bedre er stacket at leffue met ære/ end ilde met huer Mands klage oc kære: Langt bedre er vel for dyd at høre / end Verdsens Guld met spot atspøre. Wæ da vorde hende Berngerd.

Konning Valdemars Fengsel.

HVad orsag der haffuer været til Konning Valdemars fengsel/findis icke vdi Visen/ men maa paa en anden sted videre forklaris / som det sig herhører. Paa denne tid haffde Kongen aff Dannemarck megen rættighed baade vdi Pommern oc Meckelborg / som hans Herre Fader for hannem haffde forhuerffuet ved Herre skiold. Det vaar da got at føre krig i Dannemarck. Huer Bonde nydte sit eget / holdtis ved skellige ræt oc øffuedis dagligen i krig tillige met Ridderskabet. Oc da vaare de sorne brødre/ oc da torde de kaste ryggen til huer andre. Men siden er det affalden. Kong Valdemars Lænsmand Johan Gans paa Grabo/bleff forwrættet aff de Greffuer aff Suerin/huilcket fortrød Kong Valdemar/oc hand der fore reffsede dennem. Men de tenckte hannem det effter met suig/ oc grebe hannem paa den Ø Lito vnder Fyn/icke langt fra Foborg/som ieg meener. Saa hand maatte løse sig dyre aff Fengsel / dog Greffue Hinrick aff Suerin vant icke meget der offuer. Quo non pertingit leonina; Assuenda est vulpina.

Jeg

1 JEg vil eder en Vise quede / om i vil-
le den ellers høre: HErre Gud giff-
ue Landet maatte stande vdi fred / oc
Kongen sin vilie at giøre. I rider ey.

2 Der vaar en Konning i Dannemarck/
Kong Valdemar rig oc bold: Nock saa
haffde hand Borg oc Feste / baade Land oc
Riger i vold. I rider ey.

3 Vel fem Konge Riger, dem aatte hand/
dem vil ieg for eder neffne: Saa ilde gior-
de sorte Greffue Hinrick / hand skilde han-
nem ved sine effne. I rider ey.

4 Det første vaar Dannemarck / det andet
Gothland / den maatte den Herre icke ny-
de: Det tredie vaar Meckelborgs grund
oc sand/deris Tro saa monne de bryde.

5 Det fierde vaar Vendel vnder Ø / som
ligger vnder Vester sø side: Det femte vaar
Nordalbingiske land / som ligger ved Elff-
uen hin stride. I rider ey.

6 Toge de bort denne krunede Konning
hand hede Kong Valdemar: Oc det stod
saa i otte Aar/at Landene stod alle i fare.

7 Oc det lidde fast at Niende Aar/ den Her-
re tager til at lange: Oc sender hand bud til
Dannemarck hiem/beder ihsc saa ædle en fan-
ge. I rider ey.

Hand

8 Hand sende bud til Dannemarck ind / til kiære Sønner sine : I gisre det for eders egne ære / i løse eders Fader aff pine.

9 De de reede dem til Steffne oc Ting / oc screffue vd Breff saa vide : De begærede baade Guld oc Sølff / at løse deris Fader aff quide: I rider ey.

10 Sex tusind Marck Sølff bleff der vejet / der Hundrede Ørff met lad: Saa mindelig en de tackede huer tro Mand / som enten lante eller gaff. I rider ey.

11 Tack haffue Edle Jomfruer oc Fruer / de vaare i deris Hierte saa huld : De sparde for hannem ey Linde eller Kæde / oc icke deris Hoffnit guld. I rider ey.

12 Saa glade vaare alle de Danske Hoffmend / deris Herre vaar løst aff quide : De begynte en Vise aff ny oc quade / Greffue Hinrick bad denne bide.

13 Tøffue i her endnu en liden stund / det kand en føje ting skade : Wi haffue en tidende nylige spurt / wi ville met eder om raade.

14 Kongen stander i fremmer staffn / oc seer hand vd saa vide: I Danske Hoffmend legger Ahrer for bord / i tro icke paa hans leide.

15 Kong Valdemar gaar til styret at staa / hand seylet offuer striden Strømme : I

Danske

Danske Hoffmend giffuer Vand i seyl / I tro icke paa hans drømme:

16 De vunde op deris Silcke seyl / saa høye i forgyldene Raa: Saa seylede de til Dannemarck/ vel mindre end døffne tho.

17 Leffuer hand noget Kong Valdemar Seyr / hand heffner foruist sin skade: Der offuer kom sorte Greffue Hinricks Land/ vdi Sorg oc megen vaade.

18 Saa glade vaare alle de Danske Mend/ deris Herre vaar løst aff møde: Som Englene vaare paa Paaske Morgen / vor HERre stod op aff Døde.

19 Saa lidet baadte hand aff det Danske Guld / hand meere for mindre miste: Thi er det best Falskhed offuergiffue / paa Gud oc Sandhed driste. I rider ey.

S. Erick Konning vdi Dannemarck.

NAr effter Guds byrd. 1250. Neste afften for S. Lauritz dag bleff denne fromme Herre oc Konning slagen forrædeligen aff sin egen broder Hertug Abel i Sleßuig. Hand vaar Konning Valdemar Seyrs Søn/ oc haffde tagen Riget effter sin Fader / som hand regærede paa det Niende Aar. Der vaar idel wenighed imellem hannem oc hans broder / til huilcken mand meener hans Broders Hustru skulde været stor ophaff. Oc der hand met obenbare Fryde kunde icke fange offuerhaand offuer hannem / brugte hand

hand Machiavelliske / ja Cainiske paafund mod hannem / hand lockede hannem til sig paa god tro oc leide men der hand haffde faaet hannem i snaren / saa ringede hand for hans Liff met en hast. Huilcken hans wgudeligt Mord bleff heffnd aff Guo baade paa hannem oc de andre som vaare i raad oc daad met hannem. Som wi det dagligen forfare / at Gud straffer Mord / Falskhed / Løgn / Tyranni / oc den wmættelig Gerighed / at icke mange rose sig der aff / alt for lenge forgeffs.

XXVIII.

1 SOm Cain begynte imod Broder sin / Abel hin gode oc fromme: Lagde sig der effter met falsk oc suig / wskyldeligen hannem omkomme. Saa falsk hand Broderlag rønte.

2 Som Cain begynte met Mord oc drab / paa sin egen Broder at feide. Saa findis endnu hans lige fleere / som i hans fodspor træde. Saa falsk hand

3 De lade det icke medens Verden staar de onde de gode fortrycke: Saa gick det Erick Konning Valdemars Søn / hand nød icke bedre lycke. Saa falsk

4 Hans broder / Mand Hertug Abel kaldte / hand maatte vel Cain hede: Thi hand sin Broder met forræderi / lod myrde foruden all brøde. Saa falsk

5 Hand bød til sig til Sleßwigs by / Kong

Erick

Erick paa tro oc loffue: Hand faffned hannem met smigrende Ord / saa ont haffde hand i hue.

6 Hand spiste hannem vel oc drack hannem til / som Joab monne hannem grysse: Hand legde met hannem oc drog Guldtaffuel/ som Judas monne hannem kysse.

7 Det Gilde det bleff saa ynckellig end/ hand loed sin Broder vdlede: Til Miøsund som den Forrædere vaar / Laue Guldmandssøn til rede. Saa falsk

8 Den Ædle Herre vdi Skibet ind træn/ hand saa sine fiiender opstande: Hand bleff der ved baade bleeg oc tyst / hand viste huad vaar for haande:

9 J være vel kommen min Ædle Herre/ haffuer tack i vilde oss geste: Det melte Hermand Kirckeuerder den skalck / Herre icke alt for eders beste.

10 De grebe den Ædle Konning god / vdi hals oc haar til lige; Eders tid er kommen i skulle her dø/all Verden i god Nat sige.

11 J hente mig Presten ieg beder der om/ ieg maa mit Skrifftemaal giøre: J giffue mig jo den liden frist / at ieg Guds Ord maa høre: Saa falsk hand Broderlag

12 Den Prest vaar rede / det Skrifftemaal

giort/det varede icke ræt lenge : Hans bro-
der traadde frem met traadtzige ord / oc
monne fast paa hannem trenge.

13 Din tid er kommen den sted er her / du
skalt mig Krunen lade : Du sig mig huor
din Liggendefæ staar /den kand dig inted
bade. Saa falsk hand Broderlag

14 Vdi graabrødre Closter i Roskilde by/
min kiærisse Klenodie er inde : Du lede i den
beslagne Kiste / den skat kand du der finde.

15 Det ord vaar neppeligen tald aff Rund
den Herre de Hoffuedet affhugge : De kaste
baade Krop oc Hoffuet for bord/ oc saa til
Landet droge.

16 Det wskyldige Lig det sloges til Land/
det kunde icke siuncke til bonde : De Fisker
sætte deris garn vdi sø / den Herris Lægem
de funde. Saa falsk hand

17 Dog det vaar bundet til steen oc Jern/det
flød til huiden Sande : Oc der løb vd den
menige Mand/ de baare det op i Lande.

18 Saa hederlige de den Herre begroff/
met hiertens suck oc taare : Hans Broder
hand lo oc efter den skat / til Roskild mon-
ne hand fare. Saa falsk

19 Hand brød op Kiste oc stercken Laass/
huo vilde hannem det formene : Hand
sand

fand en Muncke kap lang oc graa / det vaar den skat alleene. Saa falsk

20 Saa fand hand spot oc bluedis veed/ sin Broders forsæt kiende: Hans hiertе oc onde Samuittighed / begyndte da først at brende.

21 Det gick hannem ilde i alle hans færd/ saa flacket monne hand regære: Tho Aar gaff Gud hannem frist oc rum / sit syndige leffnet at bedre.

22 Det hialp dog icke hans straff vaar nær/ hand kom de Friser paa haande: Hand bleff ved Liff oc Krunen skild / ihuor hand siden monne lande.

23 Saa gick det oc Laue Gudmandsson / oc Hermand Kirckeuerde: Paa dem bleff giort det ynckeligste mord / som mand nogen tid hørde. Saa falsk hand

24 Huad mand met synd oc falskhed faar/ det monne met Sorg bortgange: Thi lade sig ingen om hand er visst / efter saadanne bytte forlange. Saa falsk hand Broderlag rønte.

Efterdi her talis meget om vore Danske Konger / oc derris forvandt / siunis det icke fra værdet/ at mand beseer den Danske Kronicke hus reledis her met henger tilsammen / besynderlige hugd Selskabet belanger / som forklares vil da

Danske Kongers Genealogia oc Herrestamme/ huilcket wi gierne haffde indsæt / oc haffde vel kunde skicke sig/haffde ellers leyligheden føjt sig/ oc dette icke skulde været videre forklaret paa en anden sted/som met det første skal skee.

Den første Vise om Marsk Stig Anderssøn : Huorledis at Konning Erick Glepping besoff hans Hußfru / vdi midler tid/at hand vaar vdi Suerig i Leding.

DE Viser som ere lagde om Marsk Stig de haffue altid været meget gengse her vdi Riget : Dog/faa vide ræt beskeden huorledis det henger tilsammen met Historien i sig selff. End vdi det mindste/at mand haffuer icke vist at neffne hannem ved sit rætte Naffn. Thi almindeligen haffuer mand læst oc siungen Marsti / oc det meget vrangeligen. Thi hans rætte naffn er Stig. Oc fordi hand vaar Rigens Marsk / da kaldtis hand Marsk Stig/eller Her Marsk Stig Andersøn. Ligeruis som maud nu vilde sige paa denne dag / om den Velbyrdige Herre Peder Gyldenstiern / Her Marsk Peder Gyldenstiern. Thi det end oc brugeligt haffuer veret hoss de Romere/at sætte det ene naffn for det andet. Hans affkom haffuer veret aff de Huider/ oc dē gamle Skialm Huis affkomst / som meeuis at haffue ført en huid Stierne / som de Gyldenstiernen nu føre en gul Stierne. Aff huilcket slett de Paarser meenis at haffue deris Ophaff. Saa som Jacob Paars Greffue aff Halland vaar aff fød / som her effter skal omtalis Aff huilcken Adelig stamme oc saa Ranild Jonssøn haffde sin Møderne Herkomst/ som her effter skal røris oc omtalis. Det vilde

falde

falde formeget langsomeligt / dersom mand skulde fortelle huad orsag der vaar til den Suenske krig som Kong Erick Glepping forskickede Her Marsk Stig til / at giøre Hertug Magnus oc hans Broder Hertug Erick hielp imod deris Broder Konning Valdemar i Suerig / som haffde S. Erick Valdemarssons Daatter / Sophia til Ecte / etc. det hører hen til en anden sted. Men dette er fornemmeligen at mercke / at Her Marsk Stig icke vbesindeligen griber ind paa sin Herre oc Konge / men drager selff til Skanderborg oc steffner hannem vdi gode Wends offuerværelse / oc siden paa almindelig Landsting til Viborg redeligen hannem vndsiger.

XXXI.

1 MArsk Stig hand vdaff Landet foer / oc vand baade heder oc ære : Hiemme sidder Her Kong Erick / hand locker hans Hiertens kiære. Men Fruen sidder i Sæland saa mange der hun sørger.

2 Kongen hand seriffuer Her Marsk Stig til / hand skulde hans Høffuitzmand være : Den stund hand borte i Leding vaar / hand voldtog hans Hiertens Kiære

3 Kongen hand sender Her Marsk Stig bud / hand skulde i Orlog fare : Selff vilde hand Kongen hiemme være / oc tage hans Hustru vare. Men Fruen

4 Jnd da kom den liden smaadreng / hand vaar vel supbt i Maard : Her holder Kon-

ning Ericks liden smasuend / noget vden for vor gaard.

5 Opstod vngen Marsk Stig / hand klæd-de sig for sin seng : Saa gick hand i gaar-den vd/at tale met Kongens dreng.

6 Hør i det vnge Her Marsk Stig / ieg taler met eder vden suig : I skulle fare til Kongens gaard / nu strax saa følge i mig.

7 Hør du liden kieriste smaadreng/ at huad ieg siger nu dig : Ved du noget aff Kongens hemelig raad/ du dølie det icke for mig.

8 Intet ved ieg aff Kongens raad / førre i faa det at høre : Foruden i skulle i Leding i Aar/ oc Kongens Banner at føre.

9 Her Marsk Stig ind at Dørren træn/ hand vaar i huen saa gram : Som mend vid stolte Frue Ingeborg / nu vil min drøm gaa frem. Men Fruen

10 Jeg drømte det min gode Hest / hand løb til vildene staad : Det volde ieg bliffuer slagen ihiel / min ganger hand løber mig fra.

11 I tie nu quer min Edle Herre / i sige nu icke saa/ den rige Christ aff Himmerig / eder vel beuare maa. Men Frnen

12 Det vaar vnge Her Marsk Stig / hand rider i Kongens gaard : De vde staar Da-ner Konning/ hand vaar vel supbt i Maard.

Hør

13 Hør du vnge Her Marsk Stig / ieg
faar dig noget at giøre : Oc du skalt fare vdi
Leding i Aar/min Banner skalt du føre.
14 Skal ieg fare i Leding i Aar / oc voffue
for eder mit Liff : I vette mig skøne Frue
Ingeborg/hun er saa væn en Viff.
15 Det sugrede vnge Konning Erick / hand
smiler vnder Karthaggen skind : Hende skal
icke bliffue meere at skade / end hun vaar
syster min.
16 Fuld vel skal ieg Frue Ingeborg vette/
fuld vel skal ieg hende giemme : Saa hende
skal icke vorde meere at skade / end i vaar
selff her hiemme.
17 Det vaar vnge Her Marsk Stig / hand
drog aff Landet hen : Igien sad skøne Frue
Ingeborg/met angest oc megen meen.
18 Det vaar Konning Her Erick / hand
beder legge Saddel paa Hest : Wi ville ride
ossop paa Land / hin skøne Frue Ingeborg
at gest:
19 Hel sidde i Frue Ingeborg / oc ville i væ-
re mig huld : Da sye i mig en skiorte aff Sil-
cke/besticke den vel met Guld.
20 Syer ieg eder Herre en skiorte / oc legger
den met Guld : Spører hand det vnge Her
Marsk Stig / hand bliffuer mig aldrig huld.

21 Høre i stolte Frue Ingeborg / i er en
Lilie vand : I maa vel være allerkiæriste
min / meden Marsk Stig er icke i land:
22 Det da melte Frue Ingeborg / hun vaar
saa væn en Viff : Før end ieg skulde saa
Her Marsk Stig suig / førre skulde ieg
lade mit Liff. Men Fruen
23 Det da melte Frue Ingeborg / oc ville i
være min kiære : Huer den finger paa eders
Haand / den skal det røde Guld bære.
24 Marsk Stig haffuer mig Guldringe
giffuen / oc Kæder om min hals : Som
mend vid Konning Her Erick / ieg bliffuer
hannem aldrig falsk.
25 Det loffuede i vnge Her Marsk Stig /
der hand aff Landet foer : At i skulde mig saa
vorte oc vare / som ieg eders syster vaar.
26 Det vaar skøne Frue Ingeborg / det vaar
hendis største quide : Baade aarle oc silde tid
oc stund / Kong Erick monne til hende ride.
27 Det vaar Herre Kong Erick / hand gior-
de hende meget værre : Den stund at Marsk
Stig i Leding vaar / voldtog hand hans
Hiertens kiære. Men Fruen
28 Det vaar vngen Her Marsk Stig / hand
kam fra Leding hiem : Saa stercke da vaare
de tidende / der hannem ginge igien.

Det

29 Der hand kom til Landet hiem/hand reed vdi sin Gaard : Icke vilde stolte Frue Ingeborg/giffue hannem it eeniste ord.

30 Det vaar vnge Her Marsk Stig/ hand ind at Dørren træn : Icke vilde stolte Frue Ingeborg/stande hannem op igien.

31 Lenge stod hand vngen Marsk Stig / oc tenckte hand ved sig : Huorfore monne icke min vænne Hustru / tage noget bedre imod mig. Men Fruen sidder

32 Det melte skøne Frue Ingeborg/ oc hende rand taare paa Kind : I være vel kommen Her Marsk Stig / oc kiæriste Herre min. Men Fruen sidder i Sæland

33 Hør i vnge Her Marsk Stig / huad ieg monne for eder kære : Kong Erick haffuer mig voldtagen / oc skild mig ved min ære.

34 Den tid i vdaff Landet foer / vaar ieg en Ridders Frue : Nu er ieg Dronning i Dannemarck/ det kand saa lidet due.

35 Den tid i vdaff Landet drog / vaar ieg en Ridders Viff : Nu er ieg Dronning i Dannemarck/det krencker mit vnge Liff.

36 Det vaar vngen Her Marsk Stig/ oc hand tog til sin Kniff : Haffde mig det en anden saagt / da skulde det koste hans Liff.

37 Jeg skal aldrig nogen søffn Soffue / vdi

eders huide Arm: Før end ieg fanger veser
Konning Erick / oc skild oss ved denne harm
38 Jeg skal aldrig nogen søffn soffue / Frue
Ingeborg hoss eders side: Før end ieg fan-
ger slagen lede Voldsmand / som mig haff-
uer giort denne quide.
39 Lenge stod hand vnge Her Marsk Stig
oc tenckte hand ved sig: Skal ieg heffne
paa Kongen denne wræt / ieg sender han-
nem bud fra mig.
40 Marsk Stig lader væbne sine gode
Hoffmend / i brynie oc pantzer ring: Saa
rider hand til Skanderborg / oc steffner
hand Kongen til ting.
41 Oc det vaar Dansker Dronning bold /
hun vd aff Vinduit saae: Hisset holder
hand vngen Her Marsk Stig / huort hand
vil ride paa. Men Fruen hun
42 Oc hisset rider hand vnge Her Marsk
Stig / hand rider for sønden Aa: Huer
den suend hand met sig haffuer / den lignis
ved Duen hin graa.
43 Det vaar vngen Her Marsk Stig /
hand ind at Dørren træn: Det vaar Dan-
ske Dronning saa klog / hun spotter han-
nem meget til meen.
44 Vær vel kommen duff van huff / du væ-
re

re vel kommen hære : Bliffuer du Kong i Dannemarck i Aar / det kommer dig lidet til Ære. Men Fruen sidder

45 Oc icke heder ieg duff van huff / huorfaare spotte i mig saa : Jeg kiender vel Peder Hadingsson / hand i eders Arm laa.

46 Skal ieg icke haffue her anden bod / for all min Sorg oc vaande : Jeg klager paa Landsting for menige Mand / hure mig er gangen i haande.

47 Først klager ieg min store Elende / huad rætten sig giffue vil : Fanger ieg da icke anden bod / wi bruge it andet spil. Men Fruen sider i Sæland saa mangt der hun sørger.

Den anden Vise om Her Marsk Stig / huorledis hand paa Viborg Landsting gaff Kong Erick sag / at hand haffde voldtagen hans Husfrue / oc derfaare opsagde hannem all Huldskaff oc Mandskaff.

TIlforn er rørt om Her Marsk Stigs Affkom / oc huorledis at Kofling Erick Glepping voldtog hans Husfrue vdi midler tid at hand vaar vdi Leding i Snerige oc voget der sit Liff imod sine fiender. Nu følger en anden Dict / huorledis at hand haffuer redeligen oc obenbarligen paa almindelig Landsting vndsagt Kong Erick. Huilcket Kongen haffuer vel gaaet til Hiertet / saa hand vden tuil haffde vel gierne

seet

seet/at det haffde været vgiort / som giort vaar. Dog hand haffde icke formodet sig til/ at hannem skulde gaaet den wlycke offuer/ som her om efter følger.

XXX.

1 MArsk Stig vogner om midie Nat/ oc taler hand til sin kiære : Oc mig haffuer drømt saa vnderlig / Gud raade huad det skal være. Min Edle Herre hin vnge Her Marsk Stig.

2 Jeg drømte om mit store Skib/vaar vorden saa liden en Baad : Borte vaar staffn oc styr met alle / oc Landet kunde wi icke faa.

3 Jeg drømte om mine Racker smaa / vaar vorden vildene Suin : Oc de haffde brut min Vrtegaard / oc kast mine Vrter omkring. Min Edle Herre hin

4 Oc ieg drømte om mine gode Hoffmend/ wi reed offuer breden Bro : Min Ganger hand slog mig vnder sig / oc løb til vildene Staad. Min Edle

5 Det melte stolte Fru Ingeborg lille / hun suarede sin Herre saa: Det veed alleene Gud i Himmerig / huorledis vore skæben skulle gaa. Min Edle Herre

6 I ligge oc huile min Edle Herre/ i giffue det icke i giem : Det betyder vore Bønder oc gode Mend/ de føre oss Skatten hiem.

Oc

7 De det er huercken Bønder eller Borger/ endog du siger nu saa : Det er vist Herre Konning Erick/mig vil til Landsting bestaa.

8 Her Marsk Stig lader vebne sin hundrede Mend / oc alle i Jern hin haarde: Saa rider hand til Viborg by / hand Kongen vel møde torde.

9 Fremmerst rider hand vngen Marsk Stig / hand Vaar i hu saa trøst: Efter rider alle hans gode Hoffmend / oc dennem skinde Guld paa bryst.

10 Det vaar vngen Her Marsk Stig/ hand ind at Døren træn : Det vaar Ridder oc Riddermends Mend / de stode hannem op igien.

11 Saa gaar hand at Landsting frem / sin vaande der klager hand: Det fortrød baade Bonde oc Borger til lige/ oc saa huer Edle Mand. Min Edle

12 Oc mig er skeed saa stor en last / det maa ieg harmelig kære : Min Hustru er for mig voldtagen/ det er saa stor vancære.

13 Opstod Her Kong Erick saa snart/ hand bød hannem huiden haand : Vær vel kommen vnge Her Marsk Stig / her hiem aff fremmede Land.

14 Det suarede hand Her Marsk Stig/ hand

hand vaar i sind saa vred : Saa ilde ieg min møde spildte/ der ieg i Orlog reed.

15 Jeg vaar mig vdragen i Leding / at voffue for Riget mit Liff: Hiemme sad Her Konning Erick/ voldtog min venne Viff.

16 Det suarede hand vnge Konning Erick/ hand smilde vnder skarlaggen skind : Frue Ingeborgs Ja oc vilie / vaar ligge saa god som min.

17 Der til suarede hand vnge Marck Stig/ hand vaar icke meget glad: Det pleier at være it gammelt sprog/ spot oc skade følgis at.

18 I haffue voldtagen min kiære Hustru/ oc ført oss i denne nød : I mindes det vnge Konning Erick / eders Liff der met forbrød.

19 Her Marsk Stig ganger at tinget vd/ oc tager hand aff sin Hat : I dragis til minde huer Erlig Mand / ieg haffuer her Kongen vndsagd.

20 Hør du vnge Her Marsk Stig / du lad bortfare slig ord : Jeg giffuer dig baade Borg oc feste / baade Guld oc grønen Jord.

21 Icke skøder ieg dine Borg oc feste / de komme mig icke i hue: Jeg vilde den gierning vaar wgiort/ imod den dydelig Frue.

22 Otte aff de beste Slotte her er/ vdi Dannemarcks rige hin holde: Dem giffuer ieg dig

til

til Fedrings bod / du maa dem vel beholde.

23 Icke da rider du Marsk Stig saa sterck / ieg kand dig jo vel vare : Oc vilt du ingenlunde være min ven / ieg bær des lider aff fare. Min Edle Herre

24 Icke rider ieg saa sterck offuer Marck / i kunde jo være min lige : Oc haffue i det icke førre hørdt / at maaten for konsten maa vige. Min Edle

25 Icke er ieg sterck ey heller saa streng / ieg kand eder veyen formeene : Mand finder dog stundem en Mønde saa karsk / en Hiort kand bede alleene.

26 Icke fører ieg Glaffuende saa mange / som eder forhindrer den pass : En liden tue kand hende sig saa / den velter saa stort it lass.

27 Saa rider hand hin vnge Her Marsk Stig / hiem til Frue Ingeborgs bur : I være vel kommen min Edle Herre / ieg haffuer eders Mandom spurt.

28 I frycte icke Kongen eller all hans maet / hand er saa fæg en Mand : Hannem maa icke lide enten leeg oc lærd / offuer alt hans gantske Land.

29 Jeg haffuer mig en Syster søn / hand tiener hannem jo saa nær : Hand giffuer oss bud om Kongen i løn / naar hand alleene er.

Naar

30 Naar i haffue vejet det Parder diur/ som soffue oc dricke monne lyste. Kong Erick i Norge hand stander eder bj/met Skib oc Mand hin trøste.

31 J drage til Hielm i bygge der Slot/ som ingen kand offueruinde: Judland oc Sæland de ligge der omkring/ saa næt met andre smaa Lande.

32 Saa lenge i leffue bliffue i en Herre/ min sorg gangis mig til døde: Saa gierne ieg døer oc skillis her fra/ naar i haffue heffnd min vaade.

33 Ræt aldrig vaar ieg glad eller fro/ siden Glepping giorde mig vaande: Christ signe eder Marsk Stig i allen færd/ oc gaa eder vel i haande.

34 Christ signe vore Døttre det vnge Blod/ for dem bær ieg stor quide: Saa vist i Aar leggis ieg i Lig/ de Ædlinge fare saa vide.

35 For ærlig sag er ærlig suar/ det tør sig ingen skam̃e: Det vogner dog op det bliffuer icke borte/ naar Gud vil rætuijß dømme.

36 J lide mand lille huad Gud vil føje/ hand vil eder ingenlunde suige: Findis wi ey førre oc talis ved/ wi findis i Himmerigs Rige. Min Ædle Herre hinvnge Her Marsk Stig.

Den

Den Tredie Vise om Marsk Stig / huorledis hand slog Konning Erick ihiel i Finderup.

DEr Her Marsk Stig / haffde lowligen vndsagd Konning Erick / som wi nu haffue hørd / da er det saa hen staaet vdi nogle Aar / indtil at Marsk Stig saae sig effne / oc offuerfalt saa Kongen vdi Finderup / som Visen formelder / paa S. Cecil æ Nat / Aar effter Guds byrd / 1286. Mand meener Ranild Jondsson Fru Ingeborgs Søstersøn skulde forrad Kong Erick. Huilcket vel mueligt er. Thi der vden tuil haffuer fortrydt de gantske slect / oc de derfaare haffue besøret sig tilsammen baade snoger skaff oc maneskaff / oc heffnd denne spottelig gierning paa Konning Erick / som dog ellers for sin haardhed vaar ilde lijd baade aff den Geistlige oc Verdslige stat. Thi hand holt selsomt Huss i sin tid / oc lydde ingen gode Raad. Huorfore hand haffuer faet Gleppings tilnaffn / icke aff Klipping / som mange her til dags haffue vrangeligen meent / men fordi hãd vaar glepsker det er rasende oc affsindig / oc foer ilde affsted vdi alle sine raad oc dad. De fornemste som vaare met Her Marsk Stig / der hand slog Kongen ihiel / neffnis disse: Oressue Jacob paarss aff Halland / Offue Dyre / Jacob blaafoed / Aage Ragge / Her Claus Hallandsfar. Her Tyge Abildgaard / Her Peder Paarss / Ranild. Huilcke gaffue hannem 56. Dødelige saar / oc alle vdi brystet / vnder tagen it sting vdi hoffuedet / som vdi første anløb skeede met en Kniff. Som her om videre skal tales vdi hans Historie. Hans Lig bleff ført til Viborg / oc ligger begraffuet vdi Domkircken.

1 DEre saa mange i Dañemarck/ som alle ville Herrer være: De de ride dennem til Riber by / oc lode sig Klæder skære: De nu staar Landet vdi vaade.

2 De lode sig Klæder skære aff ny / vdi graa Munckenis lige: Det giorde de icke aff anden sag / de attet deris Herre at suige.

3 De voctе hañem til de voctе hañem offte/ de voctе hannem alle tide: Allermeest vdi den krancke stund / hand skulde til Finderup ride

4 Det volte hun Frue Ingeborg / Her Marsk Stigs venne Viff: Hun lagde met Ranild det suigefuld raad / det kaaste Kong Erick sit Liff. De nu staar

5 Ranild hand vaar hendis Syfterſøn/ hand tiente Kong Erick saa nær: Hand staer hannem aff Hiort oc Hind / huor de i skoffuen er. De nu staar Landet

6 Jeg vil vise eder Hiort oc Hind / de spille vdi den Lund: I ride der bort met Racke oc Mißnde/ alt paa saa kort en stund.

7 Kong Erick beder den liden smaadreng/ legge Saddel paa Ganger graa: Vi ville ride til nør Judlands ting / oc see hure Landene de maa. De nu staar

8 Hand bad alle sine gode Hoffmend / i

Vi-

Viborg om Herbere at høre: Hand tenckte mindst paa den store suig / som Ranild actet at giøre. Oc nu staar Landet

9 Saa reed Ranild den lønlig stig/ at Kongen det icke viste: Det vil ieg for sanden sige/ hand giorde det met stor list.

10 De hissede Hiort de hissede Hind / oc saa effter raasken Raa: De hissede dem den dag saa lang/ den mørcke Nat gick paa.

11 Det melte Her Kong Erick / hannem vaar om Hiertet væ: Nu hielp oss Gud oc S. Gertrud/ wi ere vdaff vor læ.

12 Der saa hand sig lidet omkring / vdi den tycke Busk: Fandt hand paa saa lidet it huss/ der brende baade Ild oc Liuss.

13 Hand gick sig vdi husit ind / oc vilde der lycken friste: Fand hand der saa skøn en Jomfru/ som nogen vilde øyne paa feste.

14 Saa listelig tog hand hende vdi Arm/ oc hilsede hende offuerbrat: Høre i det min skøne Jomfru/ ieg soffuer hoss eder i Nat.

15 Det suarede den saure Jomfru/ saa hiertelig der hun loe: Suare i først min Edle Kong Erick/ Frue Ingeborg i besoff.

16 Suare i først baade for Gud oc Mand/ saa mangen deylig Mø: I haffue ved ære oc lempe skild / det vil dog vorde eders død.

17 Vide i det min skøne Jomfru/da vide i oesaa meere : I sige hure lenge ieg leffue skal/ieg vider eder løn oc ære.

18 Suarede det den skøne Jomfru / giffue i paa mine ord tro : Det spørie at den liden Krog/som eders Suerd henger paa

19 Ville i vide paa dem visse tal / i telle paa eders belte: I vocte eder for de graa Muncke Kappe/ de skiule saa raske Heldte.

20 Det vaar Herre Konning Erick / hand efftet den Jomfru tog : Hun bleff borte imellem hans Hænder / saa snart hun sig forslog. Nu standet Landet

21 Saa lenge den Jomfru met hannem talde / da haffde hand Jld oc Liuff : Saa snarligen hun vaar kommen hannem fra/ hand stod i tycken riff.

22 Det vaar Kanild der Kongen spurde/ hand gaff hannem saa for suar : Wi ride nu aff denne tycke Skoff/ medens Maanen skin icke klar.

23 Her ligger en by de Finderup kalde / den ligger her aller nest : Drage wi did i Affren at huile/det er oss aller best.

24 Oc did saa ville wi ride at bede / indtil at Maanen opskin : Som mend vid Her Kong Erick/eder skeer slet ingen meen.

Saa

25 Saa reede de dem til Finderup by / oc badeſ de der om huſſ : Det vaar ſilde oc langt vdaff afften / ſluet vaar baade Jld oc Liuſſ.

26 Saa ſtallede de ind i Finderup Lade / oc ingen Mand dennem kiende : Det kom icke vdi Kongens ſind / det ſkulde ſaa gange i hænde. Oc nu ſtaar Landet

27 Det melte Her Konning Erick / alt met ſaa ſtor vro : Ranild du lucke ſaa vel den dør / ſom ieg dig der til tro.

28 Lucke du den Lade dør met ſtang / ſom ieg dig der til troer : Du tenck paa vnge Her Marſk Stig / du tenck alt paa hans ord.

29 Jeg ſætte der ſaare pind oc ſtang / oc der til Bielcke hin tycke : Jcke er den Mand aff Quinde fød / den ſkal met hænder oprycke.

30 Marſk Stig min ſuoger er ſnar til ſinde / oc vnderlig i ſine ord : Som mend min Jdle Herre Konning Erick / hand ſidder nu offuer ſit Bord.

31 Viben vil verie for huer den ſted / ſom vdi Marcken monne ſtaa : Hun kand icke verie den lille tue / ſom hun ſkal bygge paa.

32 Det vaar icke anden pind eller ſtang / ſom monne for dørren ſtaa : Der vil ieg for ſanden ſige / det vaar tho halmſtraa.

33 Det vaar icke anden Bielcke hin tycke /

som hand til Dørren opreyste: Det vaar en halmneg læt oc blød / som Vepret strax fra blæste. Nu staar Landet

34 De vaare icke bradere i Laden lagd / der gick jo der aff ord: Saa kom hand stolte Frue Ingeborgs bud / vdi den Bondis gaard. Nu stander

35 Der kom ridendis i den gaard / de Muncke i Kappe graa: De tøffuede icke læt saare lenge / de viste huor Kongen laa.

36 De støtte paa Dørren det vaar vden skeme / de støtte met Glaffuend oc Spiud: Du stat op Her Kong Erick / oc gack hid til oss vd. Nu stander

37 Det suarede vngen Her Ranild / oc saa tog hand paa: Icke er her Konning Erick inde / i tør det aldrig tro.

38 Hand kaste offuer sin Herre met hast / til lige baade hø oc straa: Hand pegte saa gisrligen til den steed / som Her Kong Erick hand laa. Nu staar Landet

39 De stuckte de Vorliuss vd met alle / som offuer den Herre skulde brende: Alle da sade de smaadrenge tyste / saa saare deris Øyne runde. Nu stander Landet vdi vaade.

40 Hør du Ranild Jonsson min dreng / oc vilt du vere mit Liff: Jeg giffuer dig min

Syster

Syster saa væn / hun vorder din egen Viff.

41 Saa fast hug hand vdi breden Bord/ saa fast i harden Balck : Oc hand hug hid oc hand hug did / hand vorde hannem som en skalck. Nu ander

42 De stunge hannem ind at Brysse been/ at Hiertet som de kunde nest : Met sextan oc fyrretiue dødelige Saar / saa yndelig bleff hand læst. Nu stander

43 De stunge til hannem met Suerd oc Spiud/ de gaffue hannem ingen frist : Der de haffde vejet den Edle Herre / saa søgte huer til sin Hest.

44 Dette skeede om en S. Cecilie Nat / saa hellige vaare de tide : Den Herre bleff slagen Frue Ingeborg bleff dog icke skild ved quide. Nu stander Landet vdi vaade.

45 Huo vil nu ride til Viborg by / oc følge den Herris Lig : Oc huo vil ride til Skanderborg/ oc Dronningen tidende sige.

46 Ingen vilde ride til Viborg by / oc følge den Herre offuer hede: Det da vaar den liden smaadreng / hand skulde til Droningen ride.

47 Det da vaar den liden smaadreng / hand lod icke lenger lide : Hand strøg sadel aff den Gange graa / hand lagde paa Orss hin huide. Nu staar Landet vdi vaade.

48 Hel ſide i min naadigſte Frue Dronning/
vel klæd i ſkarlagen rød: Veien er hand Kon-
ning Her Erick/ i Finderup ligger hand død.

49 Dette ſkalt du haffue for tidende ny / en-
dog de ere icke gode: Baade Klæde oc Føde
vdi vor gaard/ ſaa lenge ſom ieg maa raade.

50 De ſtunge hannem ind at huiden bryſt/
oc vd at venſtre ſide: I vocte fuld vel den vnge
Herre/ all Dannemarck bær for guide.

51 Vocte i vel eders Rige oc Land / oc vocte
i vel eders bo: For alting vocter den vnge
Herre/ ſom Dannemarck ſkal faare ſlaa. Oc
nu ſtander Landet vdi vaade.

Den fierde Viſe om Marck Stig/ huorledis hand met ſin anhang drager ind paa Hielm / oc bygger der it Slot / hues grundvol ſees der endnu paa denne dag.

1 DEr Konning Erick vaar ſlagen / ſom er
omtalet / ſtrax paa andet Aar der effter/ bleff
Dannehoff holden vdi Nyborg/ oc bleff der dømt
paa Marſk Stig oc hans anhengere. 27. Ridder/
mends Mend tilſammen / ſom bleffue ſagde fra
derris Fred / oc derris Gods vnder Kronen. Men
Marſk Stigs Sleet oc neſte Arninge beholt
haus Gods / ſom icke bleff ſagdt i feld / Fordi at
hand haffde lowligen vndſagt Konning Erick.
Thi rømte de alle indtil Kongelle i Norge / ſom
Konning Erick indgaff dennem / oc giorde dem
ſtor hielp met Skib oc folck/ oc feydede paa Dan-
nemarck

marck indtil paa fierde Aar/ Anno Domini 1290. Thi da indtog Marsk Stig først Hielm/ oc bygte der it fast Slot met dubbelt dybe graffue runt omkring / som det endnu synis paa denne Dag. Her holt hand Huss paa femte Aar/ at hand døde oc bleff begraffuet / som meenis/ vdi den Kircke paa Helnes Anno Domini 1294. Effter hans Affgang ere de andre vorden wens/oc der offuer en part straffet paa Liffuet/ oc en part død vdi Vdlendighed.

XXXII.

1 DE vaare vel Siu oc Siusinds tiue/ de mødtis paa den Hede : Huad skulle wi nu begynde for raad / den Herre er slagen til døde. Men wi ere dreffuen aff Dannemarck.

2 Den Herre er slagen oc lagt vdi Lig / wi haffue vor Fred forbrudt : Wi kunde i Riget ey bygge eller bo / wi ere aff Landet vdskudt.

3 Oc wi ville ride til Skanderborg / oc Droñingen ville wi geste : Wi høre nu hure den Frue maa/ førre wi aff Landet reyse.

4 Hun plejer at spotte oc driffue for spe/hun maatte det nu forgætte : Nu er der ild vdi spotterens huss/ hun maa det lide met rætte.

5 Oc Marsk Stig sætter sig til sin Hest/ hand actede det saa ringe : Oc saa rider hand til Skanderborg / hand lader sin Gangere springe. Men wi ere dreffuen

6 Det vaar Danſken Dronning ſaa bold/
hun vd aff Vinduit ſeer : Hiſſet kommer
hand vngen Her Marſk Stig / met Jern-
klædde Hoffmend fleer.

7 Velkommen Marſk Stig ſelffgiord
Konning / du faa din rætte løn : Leffuer
hand vnge Konning Erick i Aar / du nap-
per vel der aff løn. Men vi ere

8 Icke er ieg en ſelffgiord Konning / endog
du ſiger nu ſaa : Alt vaar det Droſt Her
Laumand / ſidſt i din Arm hand laa.

9 Saa lidet acter du Konning Ericks
død / ſaa lidet acter du den quide : Medens
du haffuer Droſt Her Loumand / at hand
ſoffuer hoſſ din ſide.

10 Oc ſkam faa alle de Helledelede / ſom
min kiær Herre vog : Saa faa baade du oc
alle dine / mig ſiger ſlig ſaffden paa.

11 Det melte Her Chriſtoffer ſaa brat/hand
vaar vdi ſind icke blød : Alt er denne her vel
ringe en bod/for min kiær Faders død.

12 Det melte liden Her Erick Erickſſøn/
ſaa liden ſom hand monne være : For viſt
ſkalt du aff Dañemarck rømme / om ieg ſkal
Krunen bære. Men vi ere

13 Oc ſkal ieg vdaff Landet rømme / oc
ligge paa Vandet hin kaalde : Saa man-
gen

gen Encke den skal ieg gisre / oc helst vdaff de bolde. Men wi ere

14 Oc skal ieg romme aff Dannemarck vd/ oc ligge vdi skoff oc skiul: Min føde vil ieg vdi Dannemarck hente / baade Vinter Sommer oc Juul:

15 Saa reed hand fra Skanderborg / slog op met høyre hænde: Saa reed hand til Mølderup hiem / Frue Ingeborg der at finde. Men wi ere dreffne

16 Det vaar vnge Her Marsk Stig / hand tog hende i sin Arm: Nu ligger vegen Her Kong Erick / dig giorde baade spot oc harm.

17 Huad heller vilt du en Fattig Quinde være / oc følge en fredløss Mand: Eller du vilt være en Slegfred Viff / oc bære det hodings naffn.

18 Icke vil ieg bære det hodings naffn / kunde ieg en Dronning bliffue: Tack saa haffue i min Edle Herre / den wdyd tog aff Liffue. Men wi ere dreffne aff

19 Greffuer oc Ridder i haffue til Sleet / oc flest vdaff de fromme: Icke reddis i for det lidet Barn / for hannem aff Landet at romme. Men wi ere dreffuen

20 Greffue Jacob aff Halland oc Her Peder Paars / met Jacob Blaafod til liget:

Aage

Aage Kagge / oc Her Claus Hallandsfar/
Offe Dyre / de ville ey fuige.

21 Kong Erick aff Norge en Konning
gieff / i recke hannem Haanden hin huide:
Hand er paa Folck oc Skib saa rig/ i maa vel
paa hannem lide. Men wi ere.

22 I lade opbygge it huff paa Hielm / i la-
de det bygge saa fast : Saa rædis i icke for
pil eller skud/ ey heller for Blide kast.

23 Nu haffuer ieg baaret min sorg i løn / i
Vinter ni ey ferre : Mit hierte det er i quale
lagdt/ i haffue Godnat min Herre.

24 Her Marsk Stig tog hende i sin Arm/
Gud lade oss begge vel fare : Mig tyckis nu
vere mest paa mit gaffn / ieg priser de Nor-
ske Skære. Men wi ere.

25 Her Marsk Stig drog til Hielm saa
brat/ oc saa tog hand det ind : Det vil ieg for
sanden sige/ der blegnet saa mangt it kind.

26 Marsk Stig lader bygge it huff aff ny/
met mure oc høyen tinde : Der laa faare
baade Tyesk oc Dansk / oc kunde hannem
intet aff vinde.

37 Den Bonde hand ganger paa Marcken
vd / oc saaer hand der sit Korn : Hielp oss
Gud Fader i Himmerig/ oc haffuer nu Hielm
saaet horn: Men wi ere dreffuen

Gud

28 Gud naade oss arme Bønder graa / at
Gleppinp skulde regere: At hand til Verden
wfødder vaar / da haffde det gaaet oss bedre.
29 De store Eege i Skoffuen staa / naar de
vdi storm omfalde: Da staa de neder baade
Hasel oc Birck / oc andre smaa pmper met
alle. Men wi ere dreffuen
30 Huad Konger oc Høffdinger sig forsee /
det gaar vd offuer de arme: Thi naade oss
Gud wi fattige Bønder / oc sig offuer oss
forbarme: Men de ere dreffuen
aff Dannemarck.

Den Femte Vise / om Marsk Stigs Døttere.

MAar Visen er død / da slyer Bierne vilde / som Mand pleyer at sige. Saa er det gaet icke aleeniste met disse tuende Marsk Stigs Døttere men oc saa met de andre som vaare paa Hielm efter hans dødelig affgang. Thi der hand vaar død Año Domini 1293. Kom der wenighed iblant dennem selff indbyrdis oc der offuer foraffrede Konning Erick Mendued Hielm / oc ødelagde vdi grunden deris befestning. Saa ere da disse tuende vnge Jomfruer / hues naffn er wbekiendt / forordsaget at rømme hen vdi fremede Land / met den ringe oc føye methaff / som de kunde paa den tid haffue. Vdi Suerig ere de icke on passelig vel antagen hoff den vnge Kong Byrge. Men Konning Erick vdi Norge haffuer tenckt paa deris Fader oc deris retfærdige sag / oc annammet den

uem

dige sag / oc anammet dennem til sig. Dog derstid er icke vorden lang / førend de aff sorg ere hen døde. Som det almindeligen gaar.

Et dolor & morbus læthi fabricator uterq; est.

XXXIII.

1 MArsk Stig haffuer de Døttre tho / saa krancke skæben monne de faa: Den Eldste tog den Yngste om haand. Oc de fore vide om Verden.

2 Den ældste tog den yngste ved haand / saa ginge de dem til Suerigis Land: Kong Byrge kom fra steffne hiem.

3 Kong Byrge hand kom fra steffne hiem / Marsk Stigs Døttre ginge hannem igien / Huad for Quindfolck monne i være.

4 Huad for Quindfolck monne i være / oc hui slaa i saa silde here: Oc wi ere Marsk Stigs Døttre baade.

5 Wi ere Marsk Stigs Døttre baade / saa gierne bede wi om eders naade: J skynde eder snarlig aff min gaard.

6 J skynde eder snarlig aff min gaard / eders Fader vog min kiær Morbroder: Icke maa wi vdi Kong Ericks død.

7 Icke maa wi vdi Kong Ericks død / wi fare saa vide alt effter vort Brød: Den

ælde-

ældste Syster tog den yngste om haand. Oc de fore vide om Verden.

8 Den ældste Syster tog den yngste om haand / saa ginge de dem til Norges Land: Kong Erick kom fra Tinge hiem.

9 Kong Erick kom fra Tinge hiem / Marsk Stigs Døttre ginge hannem igien: Huad for Quindfolck monne i være.

10 Huad for Quindfolck monne i være / huad haffue i vdi mit Land at gisre: Oc wi ere Marsk Stigs Døttre baade

11 Oc wi ere Marsk Stigs Døttre baade / saa gierne bede wi om eders naade: Kunde i Brygge oc kunde i Bage.

12 Wi haffue ey lærd at Brygge oc Bage / eller noget sligt embede at mage: Men wi kunde Spinde det Guld saa rød.

13 Oc wi kunde Spinde det Guld saa rød / det lærde oss Moder før end hun døde: Oc wi kunde veffue saa vel i Rør.

14 Oc wi kunde veffue saa vel vdi Rør / om Dronning seiff oc alle hendis Møer: Wi kunde Guld Spinde oc veffue i Lad.

15 Wi kunde Guld Spinde oc veffue i Lad / men aldrig bleff vort Hierte ræt glad: Siden Fader oc Moder de ginge oss fra.

16 Siden Fader oc Moder de døde oss fra /

da

da er vor Kaabe baade Paltug oc graa: Haffde Marsk Stig leffuet oc bleffuen i Lande. Oc de fore vilde om Verden.

17 Haffde Marsk Stig leffuet oc bleffuen i lande / det haffde icke gaaet oss saa vdi haande: Haffde Frue Ingeborg icke saa død.

18 Haffde Frue Ingeborg icke saa død / vi haffde icke lid denne jammer oc nød: Kong Erick melte it ord met skeel.

19 Kong Erick melte it ord met skeel / eders Fader ieg kiende saa gisrligen vel: Hand vaar en Mand til Mund oc Haand.

20 Hand vaar en Mand til Mund oc haand / som findis kand vdi it Land: Saa slog hand offuer dem skarlaggen skind.

21 Kong Erick slog offuer dem skarlaggen skind: Saa fulde hand dem i Fruerstue ind / hand bad dem huercken sørge eller grede.

22 Hand bad dem huercken sørge eller grede / hand skulde være dem i Faders sted: Den ældste Syster Veffuen trende.

23 Den ældste Syster Veffuen trende / den yngste veffuet den vd til ende: Oc hun voff i den første List.

24 Oc hun voff i den første List / Jomfru Maria oc JEsum Christ: Oc hun voff i den anden tør. Oc de fore vide om

Oc

25 De, de voff i den anden Rør / Norge
Lands Dronning oc alle hendis Møer:
De voff Hiort oc de voff Hind.
26 De voff Hiort oc de voff Hind / de voff
sig selff met blegen Kind: De saa voff de
met fingre hin snare.
27 De saa voff de met fingre hin snare / alle
Guds hellige Engelske skare: Den yngste
Syster hun Veffuen affelde.
28 Den yngste Syster hun Veffuen aff-
elde / hun gaff den Dronning met megen
smilde: Hun felde der ved de modige taare.
29 Hun felde der ved de modige taare / Gud
giffue det i vor Moder vaare: Vaar i vor
Moder eller Syster kiær.
30 Vaar i vor Moder eller Syster kiære /
wi finge baade løn oc der til ære: Det hielper
ossicke it eniste stycke.
31 Det hielper ossicke it eniste stycke / wi
maa alt nyde den krancke lycke: Den ældste
Syster bleff siug oc laa.
32 Den ældste Syster bleff siug oc laa /
den yngste ganger hende til oc fra: Den
ældste Syster aff Sorg hen døde.
33 Den ældste Syster aff sorg hen døde /
den yngste leffuer effter met Sorg oc møde:
Kongen gaff hende sin yngste Søn.

De Kongen gaff hende sin yngste Søn/ hun vaar hannem verd den Jomfru sten: De leffuede sammen met Eren. Der de haffde faret vide om Verden.

Den Siette Vise om Marsk Stig.

TIlforn er omtalet / huorledis Marsk Stig met sine anhengere haffuer heffnd sig paa Konning Erick. Nu røres her ocsaa noget om det samme. Waa vel skee at de haffue lagd deris raad sammen vdi Ribe / oc indtagen Riber huss siden at de haffue dræbt Kongen. Wel list oc lempe haffue de indtagen Slottet / som paa kiende. Oc icke haffuer end Quindfolck været de slemmeste i spillet / som det lader sig ansee. Mands liste ere behendige / men Quinde liste wendige. Dog begge deele ere wbestendige. Saa som wi aff denne Marsk Stigs Historie nocksom formercke.

XXXIIII.

1. DEr gaar Dantz paa Riber Gade / Slottet det er vundet: Der Dantze Riddere baade fro oc glade. For Erick Kong hin vnge / met dem saa vaare de.

2. Der gaar Dantz paa Riber bro / Slottet det er vundet: Der Dantzer Ridere met vdhuggen Sko.

3. Fore da Dantzer hand Riber Vff/ Slot-

tet

tet det er vundet : Hand vaar Kongen tro oc huld. For Erick Konge

4 Saa da Dantzer hand Tage Muss/ Slottet det er vundet : Hand vaar Høffuitzmand paa Riber huss.

5 Saa Dantzer hand Her Salten Sees/ Slottet det er vundet : Oc saa hans Rige Suogre tre.

6 Saa da Dantze de Edle Limbecke/ Slottet det er vundet : Oc de vaare Kongen alt for siercke.

7 Effter da Dantzet hand Byrge Grøn/ Slottet det er vundet : Oc siden saa mangen Ridder skøn.

8 Saa da Dantzer hand Hancke Kand/ Slottet det er vundet : Oc effter hans Frue hun heder Fru Anna.

9 Nest da Dantzer hand Ridder Ranck/ Slottet det er vundet : Oc effter hans Frue Berngerd blanck.

10 Saa da Dantzer hand Rige Volraffn/ Slottet det er vundet : Men hans Frue haffuer ingen naffn.

11 Saa da Dantzer hand Iffuer Helt/ Slottet det er vundet : Hand fulde Kongen offuer Belt. For Erick

12 Lenge da stod hand Ranild Lange/ Slot-

tet det er vundet : Førend hand vilde i dantzen gange. For Erick Kong

13 Vaar det icke for mit faure Haar/ Slottet det er vundet: Saa vist ieg met vdi dantzen gaar.

14 Vaar det icke for min Rosens Kind- Slottet det er vundet : Da skulde ieg træde den dantz omkring.

15 Oc Ranild Lange vdi Dantzen traad/ Slottet det er vundet : Begyndte en Vise at faare hand quad.

16 Met liste hand quad saa læt hand sprang/ Slottet det er vundet : Alle de Riddere effter hannem sang.

17 Op da stod hun Spendelsko / Slottet det er vundet : Oc hun gaff Ranild Lange sin tro. For Erick Kong

18 Hendis haar det vaar i Silcke flæt/ Slottet det er vundet : Hun traadde den dantz for alle saa ræt.

19 Oc de Dantzet dem paa Slottet ind/ Slottet det bleff vundet : Met dragne suerde vnder skarlaggen skind.

20 Aldrig saa ieg en Ridder dantz / Slottet det bleff vundet : Vinde saa Slot met Rosens Krantz. For Erick Kong hin vnge met dem saa vaare de.

Den

Den Siuende Wise / huorledis Ranild bliffuer vdslegger met sin Festems Algreffuens Paatter.

DET lader sig anse aff denne Wise / at Ranild Kong Ericks Smaadreng / haffuer været en vnger Festemand/der hand vaar met at forraade sin Herre. At hand siden Kong Erick er slagen / bedis om sin Festems / oc bekommer hendes en metfølgerinde vdi sin wolendighed. Huo hendis Fader haffuer været/ oc om hand haffuer været aff vore Indlendiske eller vdlendiske Greffuer/neffnis her icke. Vel mueligt det haffuer været aff de Greffuer som da to eller tre slags vaare paa denne tid her vdi Riget.

XXXV.

1 RAnild beder legge Sadel paa Hest/ det er mig offte førre sagd / hin rige Algreffue vil ieg geste : Endog ieg er vdlagd aff Venner oc Frender mine.

2 De Ranild kom der ridendis i Gaard/ det er mig offte førre sagd / Vdstod Algreffuen vaar sydbt i Maard.

3 Her standder i Algreffue sydbt vdi skind/ det er mig offte førre sagd / Ville i lade følge mig liden Kirstine.

4 Det melte hendis Moder kiær / det er mig offte førre sagd / Icke da haffuer du Festemø her. Endog ieg er vdlagd

5 De kand ieg icke min Feſtems faa / det er mig offte førre ſagt / Jeg brender op alt det Gods i Aa. Endog ieg vdlagd

6 Førend du brender vort Gods til meen/ det er mig offte førre ſagd / Du tage din Feſtems ride ſaa hen. Endog ieg er

7 De ſloge offuer hende den Kaabe blaa/ det er mig offte førre ſagd / Løffte hende paa Ranilds Ganger graa. Endog ieg

8 De haffde icke andet til Brudeſeng / det er mig offte førre ſagd/end Skow oc Marck oc nyſlagen Eng. Endog ieg er

9 De haffde i ladet Kong Erick Leffue/ det er mig offte førre ſagd / Da haffde wi vel i Landet bleffuen. Endog ieg er

10 Hand ſlog hende offuer Taffle bord/ det er mig offte førre ſagd / For Geſter ſkulde mand føye ſine ord. Endog ieg er

11 Hand ſlog hende ved Kinde rød / det er mig offte førre ſagd / ieg volte dog icke Kong Ericks død. Endog ieg er vdlagd aff Venner oc Frender mine.

12 Skoffuen haffuerØrne oc Marcken Øyne / det er mig offte førre ſagd / Liden Kirſtine wi ere aff Landet dreffne. Endog ieg er vdlagd aff Venner oc Frender mine.

Den

Den Ottende Vise / huorledis Ranild Jonssøn Steylis for Roskilde.

MAnd meener at der skulde været tuende Ranilder met at slaa Kong Erick thiel· Om den vnge Ranild / som vaar i Kongens Kammer er denne Vise dictet. Hans Moder Old Oldemoder / vaar Ingefred Biscops Absolons Syster. Aff huilcken Herrestanis fast alle de andre Marsk Stigs anhengere haffue deris ophaff. Der Hielm vaar opgiffuen / sigis der / at Ranild skulde giffuet sig ind i Graabrødre Closter vdi Roskilde / oc haffd der Beskermelse aff de mectige Mend / vdi den Geistlige Stat / som vaare hans Sleet oc Blods forwandte. Men Konning Erick bleff forloffuet aff Paffuen / at hand maatte bryde Closteret / oc søge oc fange der Ranild. Huilcket ocsaa skeede / at hand bleff forraad ved sin egen Hund / hoffden Brond / vdi huilcken hand haffde sin vdgang aff Muren / vdi huilcken hand haffde sit Kammer. Huorfra hand haffde alskillige langange / oc en besynderlig ind vdi Kircken saa hand kunde staa inde vdi Alteret oc høre Guds tieniste. Som det hul er oss visst for nogle faa Aar forleden / førend forneffnde Graabrødre Kircke bleff affbrødt / Dog andre haffue vel her om en anden meening. Siden at hand vaar steylet / tog Klerckeriet / som vaar hannem forwandt / ned aff Steylerne / oc førde hannem met processi ind igien i Byen / oc lod hannem begraffue i Kircken. Dette skeede Aar efter Guds Byrd / 1294.

*

1 Det springer nu saa vide om land / at Ranild er tagen til fange : Hand haffde icke kommen fra Hielm i Aar / haffde hand vist det skulde saa gange : Nu gioris paa Ranild det yncke ligste Mord / som hannem er spaad for lange.

2 Ranild ind at Døren træn / hand bød god Dag sin Herre : Oc saa huer Erlige Hoffmend / som tiente til Hoffue met ære: Christ vocte huer Dannemands kiær Barn / fra wlycke fri at være:

3 Mindis eder Herre Kong Erick / I ville det icke forgætte : Jeg tiente vdi eders Faders Gaard / den geffueste Suend hand Aatte: Saa tit bar ieg eder i min faffn / som ieg det vel formaatte.

4 Jeg mindis du tiente i min Faders gaard / for Penninge oc for Klæder : Men du forraadde min Faders Liff / som en wred Forræder : Men skal ieg Krunen bære i Aar / til Steylen de dig vdleder.

5 I hugge aff mig baade Hænder oc Fødder / i lade mine Øyen vdstinge : I giøre aff mig det yncke ligste Mord / mit arme Liff kand tuinge : Men all den pine ieg lide skal / ieg lider for Synderne mine.

Wi

6 Wi hugge aff dig ey Hænder eller Fød-
der / du maatte beholde dine Øyne : Dog
skalt du faa den yncke ligste død / som du mon-
ne vel fortiene. Oc all den straff du lide
skal det skeer for Faderen min.

7 De fulde Ranild aff Roskilde vd / hand
vred sine Hænder saa saare : Alle de Fruer
i Staden vaare / de felde for hannem taare :
Hand bød dem alle tusind god nat / de bade
hannem alle vel fare.

8 Lede de Ranild for offuen by / hand saae
de Steyler opstande : HERRE Christ du
voette huer Danis suend / fra saadan høyelig
vaande : Men haffde ieg bleffuen paa
Hielm i Aar / ey haffde saa gaaet i haande.

9 Oc haffde ieg nu en fuld tro Wæn / som
mig mit bud vilde bære : Hen til hin sørgen-
dis liden Kirstin / hun vilde sig holde met
ære : O Christ signe mine Børn saa smaa /
oc saa min Hiertens kiære.

10 Jeg beder eder alle i Christne Folck / som
saffnet er offuer denne Hede ? I læse en Pa-
ter noster for min Siæl / Gud milde for
mig sin vrede : At ieg maa fare i Affr-
ten bort / til Himmerigis ro
oc glæde.

Dronning Ingeborg Erick Mendueds.

KOnning Erick Mendued vaar ickun tolff Aar gam̃el der hans Fader bleff slagen/ oc bleff siden krunet paa tredie Aar der effter / oc giorde kort tid der effter sit Bryllup met Frøickē Ingeborg / Kong Magnus Ladelaasis Daatter aff Suerige / som her omtalis vdi Visen. Hand afflede met hende otte deylige børn/som alle hendøde vdi deris vnge dage. Hun døde Anno Domini. 1313. Den 11. Nouemb. Kort tid effter hun vaar vdkommen aff den forvaring / vdi hvilcken hun vaar indlagd i Claræ Closter vdi Roskilde/ aff denne aarsage: Kongen bleff hende vred fordi at der haffde faldet wforuarendis / som hun reyste imellem Abramstrup oc Holbeck / hendis sidste Barn/en sexten vger gammel Søn/aff vognen fra hende / oc slog Halsen i tu paa sig. Men Kongen lod sig formilde/at hun kom vd met det første/ oc de døde saa begge paa it Aars tid / den ene effter den anden.

XXXVII.

1 DET vaar Her Konning Erick/ hand reed sig vnder Ø: Feste hand sig Jomfru Ingeborg / hun vaar saa væn en Mø. I bede for dem som Krunen skal bære.

2 Det da vaar den Suenske Dronning/ hun tager sin Daatter at lære : Skalt du Dronning i Dannemarck bliffue/lad Bonden

den icke offuer dig kære. J bede for dem som Kruunen skal bære.

3 Skatte du icke den Fattige Bonde / forinden sin Kiortel graa : Fattis dig enten Guld eller Sølff / du kand det dog vel faa.

4 Jeg haffuer været i din Faders Land / i femtan Aar met ære : Der er huercken fattig eller rig / som noget skal offuer mig kære.

5 Suarede det stolte Jomfru Ingeborg / hun suarede met stor smilde : Skulde enten Bonde eller Borger mig skylde / da lod det mig saa ilde. J bede for dem

6 Det melte den vnge Hertug borg / oc hand vaar Kongens Broder : Her Christi signe det vnge Liff / som saa vilde suare sin Moder.

7 Der bleff Silcke oc herlig Sindal / saa vijt paa Jorden bred : Det vaar stolte Jomfru Ingeborg / hun bleff til Stranden vdleed.

8 De de vunde op deris Silcke seyl / GVD vndte dem Børen hin blide : Seylet de dem til Dañemarck / mindre end Maanats tide.

9 De strøge seyl oc kaste Ancker / alt paa den huiden Sand : Det da vaar den vnge Konning / hand rider sin Ganger paa Sand.

10 J være vel kommen Jomfru Ingeborg / J ere min Hiertens kiære : Den første bøn i bede mig om / den vider ieg eder til ære.

Den

11 Den første bøn ieg beder eder om / den vide i mig saa gierne : I giffue mig alle de fanger løss / oc Marsk Stigs Døttre aff Jern.

12 En anden bøn i bede mig om / allerkiæriste Festemø : Men Marsk Stigs Døttre giffuer ieg icke løss / de skulle i Taarnet dø.

13 Det vaar Jomfru Ingeborg / hun bleff i huen faa mødt : I ærlige Mend som førde mig hid / fører mig aff Landet vd.

14 I vende eder om Jomfru Ingeborg / eders vilie vil ieg gisre : Aldrig bede i mig om den ting / ieg vil so gierne gisre.

15 Dan Konning hand taler til sin Dross / I lade de fanger optage : I lade Her Marsk Stigs Døttre vd / oc heden aff landet drage.

16 Det vaar stolte Jomfru Ingeborg / vil de icke paa Danske Jord gaa : Før end hun fick de fanger aff Jern / oc de maatte for hende staa. I bede for dem som Krunen

17 Saa dydelig vaar Jomfru Ingeborg / hende prise Mand oc Quinde : De tackede Gud saa mangfolde / at hun vaar kommen til Land. I bede for dem

18 Der vaar stor glæde i Fruer Closter / de Nonner læste oc siunge : End vaar der meere i Kongens gaard / de legte met Danske Tunger. I bede for dem som Krunen skal bære.

Kon-

DEnne Vise siunis at være lagd om Kong Erick Mendueds Tog vdi Mekelborg. Thi hand vdi sind tid nogle gange drog der ind/ som vdi hans Historie fortellis/ at Anno 1311. til Rostock slog Margreffuen aff Brandenborg til Ridder met firetiue andre Førstelige personer vnge oc gamle. Oc andet Aar der efter/ der Staden haffde sæt sig op imod sin Herre/ drog hand der ind met den Danske mact/ oc tuingde dem/ oc bygde det Slot Denskenburg/ ved Vernouminde som mand endnu paa denne dag veed aff at sige. Men skal det vere den naffnkundige Marsk Stig som her naffnis/ da er det mueligt at det er skeed vdi Erick Gleppings tid/ vdi at naffnet er forset.

XXXVIIII.

1 KOngen lader biude offuer alt sit Land/ hand lader dem der til vare: Først hans Ridder oc saa hans Mend/ at de skulde met hannem fare. Hand acter ind til Vendiske Land/ som ligger vnder Dañemarckis Krune: Det er saa ilde gangen i haand/ det klagis saa mangelunde. Mand hørde der sigis aff/ Konning Erick førde saa sterck en Hær/ alt offuer det Øster haff.

2 For Huidanger lagde de ind deris Skib/ de lode deris Harnske did hente: Det raade

de Gud Fader i Himmerig / naar wi skulle denuem vente. De seyede offner den salte Sø / de Danske vaare fro oc glade: Dannemarck dennem strax aff syne gick / Christ Heloff der de quade / alt met saa megen sømme. Oc der de komme for Rostock ind / de faffnet saa vel deris komme.

3 De dueldis der fulde otte Dage / de Herrer laae i den Stad: De vaare vel siu Tusinde til Hest / huer Mand vaar fro oc glad. Oc det vaar om en Onsdag Morgen / oc end tre timer for Dag: Det vaar saa mangen raasker Helt / sig væbne loed i plad. De lode forlecke met Guld deris Drss / de hafde røde Vaaben rocke paa / der vdi sade huide Kaarss.

4 De rede vd at sønder port / deris harniss de skinde saa vide: Her Marsk Stigs Banner det fremmeste vaar / saa faa finder mand hans lige: Her Offue Drostis banner vaar nest saa herlig i tre stycke: De loffuede Pending til hellige steder / Gud vilde dem vnde god lycke. De droge for skæren saa trygge / den dag de seyer mon vente / de vilde icke drage til rygge.

5 De droge tre Mile saa hemmelig / det raad gaff Her Johan: De sende to Mun-

cke

icke paa kundskaff vd / de vaare aff Dobe-
ran. J bede de Herre fortiende deris Læn/
ellers wi deris Gods ville brende: J bede de
Danske tencke der paa / saa gisrligen wi
dem kiende. De ere oss vorden vrede / Men
førend de komme aff Tydskland vd / der
skal saa mangen mand suede.

6 De vaare vel fiorten Tusind Mand / aff
Wismar monne de vide : De loffuede Pen-
dinge til hellige stæder / de Danske maatte
dem bide. De mødte huer andre ved it Bar-
fred alt paa en platz saa grøn : Deris spot-
ske ord dennem lidet hiulp / de nappede der
aff røn. Der maatte da vige de Tydske
Mend som førre haffde brud deris tro / Thi
Gud vilde haffue det heffnd.

7 Dette skeede alt om en Fredag god / ve
en time for Non : De Tydske maatte for
Dansk Mand vige/ hand vilde dem icke sko-
ne. Fore da rider hand Kong Her Erick/
met sine Brødre tho : J bruge eder nu i
Danske Hoffmend / som eder maet liggen
paa. Det staar til Gud ve eders fri mod/

Wi vinde baade Slotte ve Feste/
wi træde vore Fiender
vnder Foed.

Kong

Kong Byrge i Suerige lader tuende sine Brødre suelte ihiel vdi Fengsel.

DEtte gruelig Mord / som Kong Byrge i Suerig lod giøre paa sine to Brødre / Hertug Valdemar oc Hertug Erick / skeede vdi Nyeeding i Suerig Aar efter Guds byrd 1317. Aarsagen der til vaar den store had oc affuind / som vaar optend imellem Brødrene / at Hertugerne meente / at de haffde for lidet aff Riget. Oc Kong Byrge meente / at hand vaar Enenolds Konning / oc haffde Brødrene fortenckte / at de stode hannem efter Liffuet oc Regimentet. Der aff kom den languarige Feide imellem dennem / vdi huilcken Kong Erick Mendued aff Dannemarck lod sig bruge / fordi at hand haffde Kong Byrges Syster / Dronning Ingeborg oc Kong Byrge dermod haffde hans Syster Dronning Sophia til Ecte / oc derfore lagde sig vdi / oc giorde stor bekostning at fordrage dennem. Dog det haffuer taget en ond ende / som Visen ocsaa formelder. De tuende Brødre er met Kong Byrges vilie oc vidskab fangen oc død i fengsel. Men Kong Byrge maatte selff rømme landet ind til Dannemarck / Oc der hand fick tidende at hans Søn Magnus vaar fangen oc halshuggen til Stockholm / døde hand siden aff sorg met sin Dronning / oc ligge begraffuen i Soer hoff andre Danske Konger deris forfandre. Men den arge Riderrød Her Johan Bronck / som brockede dette Gilde vdi / bleff met sin parthi lagd paa Steyler / paa det Bierg voen for Stockholm / som aff hannem siden fick sit naffn / oc kaldis Bronckebierg.

*

Frue

1 FRue Ingeborg haffuer de Brødre tre / for Sucrigis Krone deris Liff lode de. For wsand sag saa bleffue de Herrer vndliffuet.

2 De Brødre tre / for Sucrigis Krone deris Liff lode de : De Herrer skulde til Sucrige ride / Frue Ingeborg bad dennem hiemme bide. For wsand sag

3 Til Sucrige ride / Fru Ingeborg bad dennem hiemme bide : Frue Ingeborg stander vdi Helsingborgs Port / min kiære Brødre i ride icke bort. For wsand

4 I Helsingborgs Port / min kiære Brødre i ride icke bort : Det da melte de Brødre begge tillige / oss lengis fast til vort Fæderne rige. For wsand sag

5 Begge tillige / oss lengis fast til vort Fæderne rige : Wi haffue saa lenge hoss eder dueld / vort Hiertе det er fast i oss queld.

6 Hoss eder dueld / vort Hierte det er fast i oss queld : I tøffue hoss mig i dage fem / medens ieg fortelle er min fiercke drøm.

7 I dage fem / medens ieg fortelle er min fiercke drøm : Jeg drømte eders Kaaber vaar aff bly / mine ædle Brødre i vaare vdi.

8 Kaaber vaar aff bly / mine ædle Brødre i

vaare vdi: De de vaare spente omkring eders
Halss / saa vist betyder det eder stor falsk.
9 Om eders halss / saa vist betyder det eder
stor falsk : De Herrer lyde icke Frue Inge
borgs raad / de reede til Suerige samme dag.
10 Frue Ingeborgs raad / de reede til Sue-
rige samme dag : De der de komme paa
huiden sand / der mødte dennem Bronck den
vitre Mand. For vsandsag
11 Paa huiden sand / der mødte dennem
Bronck den vitre Mand : J være vel kom-
men i Brødre baade / i dricke Juul met min
Fruis Naade. For vsand sag
12 J Brødre baade / i dricke Juul met min
Fruis Naade : De Herrer de gange at Ny-
kiøbings Gaade / oc der mødte dem det falske
Raad. For vsand sag
13 Nykiøbings Gade / de der mødte dem
det falske Raad : J legge eders Brynie vdi
vor by / i gaa til Slottet i Hoffklæder nv.
14 Vdi vor by / i gaa til Slottet i Hoffklæ-
der nu : De Herrer ind at Døren træn / oc
Kongen hand staar dem op igien.
15 At Døren træn / Kongen hand staar dem
op igien : J være vel kommen i Brødre
baade / ville i dricke Juul met vor Naade.
16 J Brødre baade / ville i dricke Juul met
vor

vor naade: De Herrer loge vand de ginge til
Bord / de talde saa mangt et aluorsomt ord.
17 De ginge til Bord / de talde saa mangt et
aluorsomt ord: Velkommen min kiære Brø-
dre baade / mag ieg icke ene for Landet raade.
18 Mine kiære Brødre baade / maa ieg icke
ene for Landet raade: Vor kiære broder
maa hand vel være / hand maa ey ene vdi
Landet regære. For wsand
19 Maa hand vel mere / hand maa ey ene vdi
Landet regære: De Aade oc Drucke en føye
stund / saa fand Bronck paa it andet fund.
20 En føye stund / saa fand Bronck paa et
andet fund: I gode Herrer huad ville i
gisre / ville i Dricke oc Dantzen høre.
21 Huad ville i gisre / ville i Dricke oc Dan-
tzen høre: De de dantzet vd oc de dantzet ind /
oc Bronck hand skenckte den klare Vijn.
22 De de Dantzet ind / oc Bronck hand
skenckte den klare Vijn: De Herrer stod
paa gulffuit oc quad / men Bronck oc Kon-
gen ginge i raad. For wsand
23 Paa gulffuit oc quad / men Bronck oc
Kongen ginge i raad: Hertug Valdemar
taler til Broder sin / Erick wi dricke formegen
Vijn. For wsand sag
24 Til Broder sin / Erick wi dricke formegen

Vijn: Wi vocee oss vel for Bronckis suencke/ hand kand saa mange skalcke rencke.

25 Bronckis suencke / hand kand saa mange skalcke rencke: Hertug Erick slog op met høyre Hand / skulde wi oss frycte i Fæderne land. For wsand sag

26 Met høyre Haand / skulde wi oss frycte i Fæderne land: Wi ere hid kommen paa tro oc leide/ wi vide her intet aff nogen feide.

27 Tro oc leide / wi vide her intet aff nogen feide: De Drucke oc Dantzet den Dag til ende/ saa monne de Liuss oc Bluss optende.

28 Den Dag til ende / saa monne de Liuss oc Bluss optende: De Herrer de skulde til senge gaa/ at huilis paa Silcke oc Bulster blaa.

29 Til Senge gaa / at huilis paa Silcke oc Bulster blaa: Saa bleffue de fulde i Taarnet ind Kongen gick met vnder skarlaggen skind.

30 I Taarnet ind / Kongen gick met vnder skarlaggen skind: De visse icke andet end det vaar gammen / førre hand slog alle de Døre tilsammen.

31 End det vaar gammen / førre hand slog alle de Døre tilsammen: Hertug Erick verget sig som en Mand / saa lenge som Suerd oc Sengeskolpe rand.

32 Som en Mand / saa lenge som Suerd oc

Senge-

Sengeſtolpe rand: Der Sengeſtolper icke
lenger kunde vaare/den Herre maatte nøgen
at Taarnet fare.
33 Lenger kunde vare/den Herre maatte nø-
gen at Taarnet fare: De Herrer lide der nød
oc trang/aff froſt oc kuld aff hungers tuang.
34 Nød oc trang/aff froſt oc kuld aff hun-
gers tuang: Wi giffue dig Broncke det Guld
saa rød/du giff oſſ Vand oc det tørre Brød.
35 Det Guld saa rød/du giff oſſ Vand oc
det tørre Brød: I fange her icke i Suerigis
Land/enten Brød eller kaald drick Vand.
36 I Suerigis Land/enten Brød eller kaald
drick Vand: Wi trode vor kiær Broder Ko-
ne saa vel/hun lader oſſ jo icke ſuelte ihiel.
37 Broder Kone saa vel/hun lader oſſ jo icke
ſuelte ihiel: Den frome Dronning saa vel wi
tro/hun giffuer oſſ halm at ſoffue paa.
38 Saa vel wi tro/hun giffuer oſſ halm at
ſoffue paa: Wi ere saa saare aff hunger kryſt
vort Hierte paa oſſ i Liffuet maa bryſt.
39 Aff hunger kryſt/vort Hierte paa oſſ i Liff-
uet maa bryſt: Broncke hand harmedis
ved de ord/hand kaſte de nøgle i ſalten fiord
40 Ved de ord/hand kaſte de nøgle i ſalten
fiord: Det vaar ſtor ynck at høre paa/de
Aade huer andre Skuldrene fra.

41 At høre paa/ de Aade huer andre skuldre-
ne fra: Det vaar en støre harm oc quide/
Brødre Aade Kiød aff huer andens side.
42 Harm oc quide/ Brødre Aade Kiød aff
huer andens si[illegible]: Det vaar stor ynck oc end
meere harm/ de Brødre laae døde i huer an-
dens Arm. For wsand saa
43 Oc end meere harm/ de Brødre laae døde
i huer andens Arm: Oc det stod saa i Maa-
neder fem/ Kong Byrge hand kom aff Le-
ding hiem. For wsand sag
44 I Maaneder fem/ Kong Byrge hand
kom fra Leding hiem: Huor er mine Brø-
dre huort droge de hen/ hui skenckte i dem
icke klaren Vijn. For wsand sag
45 Huort droge de hen/ hui skenckte i dem
icke klaren Vijn: Oc det da melte det lidet
Kind/ Bronck vand dem i Taarnet ind.
46 Det lidet Kind/ Bronck vand dem i Taar-
net ind: Kong Byrge hand ind at Vinduit
saa/ stor ynck vaar som hans Brødre laa.
47 At Vinduit saa stor ynck vaar som hans
Brødre laa: Hør du Bronck huad ieg siger
dig/ huor bleffue de nøgle som ieg stack dig.
48 Huad ieg siger dig/ huor bleffue de nøgle
som ieg stack dig/ Hielp mig Gud aff all min
nød/ ieg kaste dem i den salte Sø.

49 Aff all min nød / ieg kaste dem i den salte
Sø: Skam faa du Bronck du arge daare/
saa ilde du der met mod mig giorde.
50 Du arge Daare/ saa ilde du der met mod
mig giorde: Nu er ieg skild der met tillige/
ved nøglene til Suerigis Konge Rige.
51 Der met tillige / ved nøglene til Sueri-
gis Konge Rige: Haffuer ieg forraad eders
Brødre baade / da maa i ene for Suerige
raade. For wsand sag
52 Eders Brødre baade / da maa i ene for
Suerige raade: De det forrød Hertugens
venner / den forg de ræt aldrig forglemmer.
53 Hertugens venner den forg de ræt aldrig
forglemmer: Kong Byrge maatte rømme
met Dronning sin/ halshuggen bleff Mag-
nus hans wænne Søn.
54 Met Dronning sin / halshuggen bleff
Magnus hans wænne Søn: Men Bronck
bleff lagd paa Steyle oc Hiul / oc fick saa løn
som hand haffde skyld.
55 Paa Steyle oc Hiul/ oc fick saa løn som
hand haffde skyld: Mange Hoffdinge i it
Kongerige / kunde sig der om ey vel forlige.
56 I it Kongerige / kunde sig der om ey vel
forlige: Den ene den anden vist vige maa/
vndertiden de alle monne vndergaa.

57 Vist vige maa / vndertilden de alle man vndergaa : Falsk ot suig icke lyckis ræt lenge/ paa sidste vil det sin Herre fortrenge.

58 Icke lyckis ræt lenge / paa sidste vil det sin Herre fortrenge : At stole paa Gud oc rætuißhed / giffuer Lycke oc Romet languarig fred. For wsand sag saa bleffue de Herrer vndliffuet.

Kong Hogen Hogenssøns dødelig affgang vdi Kirckeuog paa Orckene.

OM Norske Konger ere laade mange skone Dict aff landsens indfødde Skialdrer. Som wi der befinde vdi den gamle Norske Krønicke / at fast paa huer blad indføris oc fremoragges Vidne aff saadanne Norske Poeter om Kongernes bedrifft. Denne Vise om Kong Hogen Hogenssøn/ haffuer været brugelig her vdi Riget / som sluns / dog den icke beskedelig fortæller hvorledis til er gaaet met denne hans Færd ot Skottiske thog / som hand giorde ind i Skotland met to hundrede Skib / oc indlagde der stor prijss oc ære. Men ingen tjug er fuldkommen her paa Jorden. Der hand haffde sagen best sat / oc actet at ligge Vinterleje vdi Kirckeuog paa Orckeus/ at fuldende sit Kriigs thog vdi Foraaret / See/ da bliffuer hand dødsiug / oc kort tid der efftet døde der / den 15 Dag Decemb Aar efftet Guds byrd 1262 Liget bleff ført til Bergen oc begraffuet i Domkircken tredie dag for vor Frue dag i Faste.

Det

1 SEt er nu skeed vdi vor tid / som spaad haffuer været for lange: Den Edle Helled Herre Hogen/ hand haffuer vnder sig Norge fangen. Oc saar er min Haand aff den Brynie.

2 Biuder hand vd offuer Norgis Rige/ saa mangen Velbyrdig Mand : Baade met Skib oc vepie god / hand atter sig til Skotland. Oc saar er min

3 Biuder hand vd offuer Norge saa vide/ saa mange som Suerd kunde bære : Vaar nogen iblant som mindre vaar / hand haffde loff hiemme at være.

4 Det vaar Helled Hogen Konning/ hand seer offuer alle de Led : Huor er Oluff Anfindsøn/ hui følger hand icke met?

5 Suare de det den liden smaadreng / hand standder icke langt der fra : Oluff hand kommer i samme stund/ i lade vaare feste løß slaa.

6 Saa lagde de vd fra Bergens by / oc vd fra Berger bro : Silcke seyl vaar slagen til Raa/ oc vnder vaar Bonedet blaa.

7 Hør du kiær Magnus min Søn / oc du skalt være hiemme : Du skalt raade for Bergen oc Varhuss der met skal Norge giemme.

8 Hør i allerkierieste Fader min / i giøre

mig icke den vaande : Jeg er for vnger oc
meget faakundig / saadanne Almue for at
stande. Oc saar er min
9 Du Klæde dig snart du Klæde dig brat/
om du vilt met mig følge : Du kand ickelide
den salte Sø/ oc saa de stercke bølge.
10 De lagde vd fra Bergens by / oc vd fra
Vogen saa silde: Oc alt det Folck paa bryg-
gen stod/ saa modige Taare de felde.
11 Oc der de komme for Lindesnes / oc bøl-
gen legte aff bonde : Alt stod Skibet i bliden
bør/ som det haffde standen i grunde.
12 Oc det vaar Helled Hogen Konning/
hand støtte sig ved sit Suerd : Oc er her in-
gen læg oc lærd/ kand sige mig aff denne færd.
13 Oc det vaar Nilaus Nødersnes / hand
saae offuer all den Lide : Her er Feger Ma-
der i vorum færd/ Gud iade det Kongen icke
vide. Oc saar er min
14 Det vaar Hellede Hogen Konning / saa
saare hand gremmede sig : Huor er Oluff
Anfindsøn/ hui er hand icke høss mig.
15 Suarede det den liden smaadreng / oc
hand stod Kongen fra : Oluff ligger i Bon-
cken slug/ saa saare ilde hand maa.
16 Oc det vaar Hellede Hogen Kongen/
hand ganger for Oluff at stande : Hure da

lider

lider dig Oluff Anfindsøn / oc hure gaar dig i haande. De saar er min

17 Jeg haffuer saa ont i Brystet min / mig tyckis mit Hierte monne sluide: Den gode Gud som alting haffuer skabt / hand giffue denne Nat maatte lide.

18 De vogede offuer Oluff Anfindsøn / oc vel vdi Nætter tho: Men det vaar Hellede Hogen Kong sin bane monne hand der faa.

19 Oc det vaar Oluff Anfindsøn hand gaff der op sin Aand: Det vaar Hellede Hogen Kongen / holt hannem Vorliuss i haand.

20 Da harmede hand sig Konning Hogen mest / sin sorg kunde hand ey lade: Hand sick soet oc slug hand bleff / hans Raad de bleffue wdlagde.

21 Nu haffue i vunden baade seyr oc prijss / vdi disse fremmede Lande: Skulle i her dø oc gange oss fra / saa ilde gick oss i haande.

22 Min tid er kommen ieg kand icke vige / mit Testamente i skriffue: I holde det fast effter min død / huad ieg en huer vil giffue.

23 Min Søn Kong Magnus ieg raade vil / hand haffuer Guds Low for Øyne: Hand elske Dom oc Retfærdighed / saa vel skal det hannem røne.

24 Præster oc Enckes skal hand forsuare /

saa bliffuer hand Konning lenge: En fredløß Mand hand giffue ey fred / oc Tyffuen lade hand ophenge.

25 En bøn vil ieg vdaff eder bede / den anden vil ieg tigge: I lade mig leggis i Mariæ Kircke / som Kongerne pleye at ligge.

26 Der kom bud for Bergen ind / oc ingen Mand det kiende: Død vaar den ædle Konning Hogen / hand vaar S. Oluffs frende.

27 Paa Orckeng døde den Koning god / en Løffuerdag monne det være: Neſt efftet S. Luciæ dag forwiſt / de miſte deris Konning oc Herre. De ſaar er min

28 Fra Kirckeuog lagde de vd met Skib / til Bergen monne de ſeyle: Der bleff vndfangen den Herris Lig / ſom hand begerede at huile. De ſaar er min haand

29 Hand vaar en Konning fregder oc bold / ſom mand veed aff at ſige: Der findis ey mange paa denne dag / met rette kunde være hans lige. De ſaar er min Haand

aff den Brynie.

*

Greffue Gert aff Holſten bliffuer ſlagen aff Her Niels Jepſſøn vdi Randers.

Efter Kong Erick Mendueds død / kom hans Broder Chriſtoffer til Kongeligt Regi-

ment

ment / Dog met wlige Lycke oc fremgang. Thi hand vdi sin tid haffuer for sin halffbroder Greffue Johan aff Vagerland skyld / førd sig vdi en obenbare feide met Greffue Gert aff Holsten/oc nogle andre Førster / som hulde paa Greffuens Haaud. Huilcken languarige Krig vaar baade hannem selff oc hans Børn oc gantske Riget meget skadelig oc forderffuelig Oc den gode Herre Greffue Gert selff/ spand icke heller Silcke der ved / sætte sig i eu stor bondløss gield / oc lod paa det sidste liffuet i løbet/ som deñe Vise formelder. Thi der Koñing Christoffer met tuende sine Sønner vaar hendød/oc Riget stod Kongeløst fast vdi ni samfelde aar/giorde det Danske indfødde Ridderskab huer sit beste / at vddriffue fra sig disse skadelige fremmede Giester / som vaare for vel vaand til at hente bytte her vdaff Landet ind vdi Holsten. Blant andre haffuer denne ærlige Danske Helt oc velbyrdige Ridder/ Her Niels Jepsøn sæt sig op imod Greffue Gert / der hand kom ind i Jndland Anno Domini 1340. Elleffue tusinde Mand sterck / oc lagde sig i Randers saa got som mit vdi landet / oc lod brende oc røffue allevegne omkring sig. Her Niels er selff vdi egen Person dragen til hannem / oc der de icke ere vorden ens met huer andre om dagtingen, haffuer hand redeligen vndsagd hannem/ oc der met offuerilet hannem oc slaget hannem ihiel vdi Randers den 1. Aprilis Anno Domini 1340. Denne Greffue Gert kalledis Gerardus Calvus / det er / en kullede Greffue / fordi at hād vaar noget fiinskallet/ etc.

XLI.

1 GReffuen drog i Dañemarck ind/hannem fulde saa faur en skare : Fire Ban-

Bannere oc fire oc tiue / hud torde imod hannem fare.

2 Greffue Gert hand vilde til Randers ride / oc vid lod hand sig raade : Det vann hannem for lang tid spaad / hand skulde sit Liff der lade.

3 Icke vilde hand lade det bliffue fordi / hannem lyste det at friste : Riddere oc Suenne Bønder oc Bomend / dennem vilde hand hiemme gieste.

4 Greffuen sende Niels Ebbesson hud / at hand skulde til hannem ride : Hand sagde hannem fred oc fredelighed til / saa tryg skulde være den Leide.

5 Greffuen hand mødte Niels Ebbisson / Norden ved Randers strande : I være vel kommen Niels Ebbisson / oc hure gaar eder i haande.

6 Greffuen rackte Niels Ebbisson haand / der met de taledis sammen : Saa libet da vaar der skemt iblant / oc end fast mindre gammen.

7 Hør du kiær Her Niels Ebbisson / du være vel kommen her : Hure staar hoffuen i Nørre Judland / huad ere for tidende der.

8 Hure lider dine Frender oc Maffue saa rige / der til din Hiertens kiære : Huad hel-

helder ville i feede met mig / eller Freden aff mig begære.

9 Vel staar Hoffuen i Nørre Judland / huer Mand er trøst oc fro : Komme i Herre met Feide eller fred / huad skulle wi lide paa.

10 End haffuer ieg nu i Nørre Judland / baade Frender oc rige Maffue : Eders Naade skulle de til rede være / ville i det aff dem haffue.

11 Niels Ebbissøn du est en konstig Mand oc der til est du from : Huor du kand icke den rætte vey dræbe / du tider saa langt der om.

12 Hør du Her Niels Ebbissøn / vilt du mit ærende bortride: Hute mange Suenne haffuer du nøt dig / som du tør vel paa lide?

13 End haffuer ieg nu blant Juderne hin faste / baade Ven oc der til Frende : Saa gierne da skulle de følge met / oc imod deris Fiender stande.

14 Alt haffuer ieg Trediue Suenne met mig / saadanne som de nu ere : Huad heller de ere fleere eller ferre / ieg haffuer dem lige kiære.

15 Oc haffuer du Trediue Karle met dig / da er det vel til maade : I gaar holt du i Her Buggis gaard / met hundrede Hesse i Plade.

Niels

16 Niels Ebbesſøn ſuarede ſaa offuerbrat/
hand trinde en foed tilbage : Oc er det en-
ten Ridder eller Suend / ſom mig den
løgen paaſagde.
17 Oc er det enten Mand eller Quinde/mig
det tør ſige til : Jeg ſkal aldrig vige for han-
nem en foed førre ieg fanger ſuaret der til.
18 Hør du kiære Her Niels Ebbesſøn / wi
ville der om ey tale : Du tid hen til Her
Bugge din ven/ om hand vil troſkab holde.
19 Skal ieg eders ærende fare her fra / oc til
Her Bugge hen ſide: Huad ſkal ieg hannem
paa eders vegne/det lade i mig førſt vide.
20 Her Bugge hand haffuer mig længe
vndſagd / oc ſaa hin vnge Poffuel Glob :
Her Anders Froſt er en aff dem / oc frem-
merſt vdi eders hob.
21 Oc ſelff haffuer du Niels Ebbesſøn / no-
glæ Hoffmend tide hoſſ dig : Oc de haffue
veret vdi mit Brød/oc ere nu rømte fra mig.
22 Førſt er hand hin vnge Eſke Froſt / oc
ſaa hans Brødre to : Foruden min/ ja foru-
den min minde / de aff min tieniſte drog.
23 End fleere ieg haffuer til vilie giort / dog
de mig nu forſmaa : Jliude faſt paa Her
Buggis raad/ i ſee hure det vil gaa.
24 Her Buggis raad veed ieg icke aff/
huad

huad hand vil lade eller giøre: Anders Frost haffuer været eders tiener tro / i skulle icke andet spøre.

25 Her Anders Frost den duelig Mand / forsuarer saa vel sin ære: Vilde hand aff eder Orloff haffue / hui vilde i hannem det veire?

26 Det haffuer været sæd i Dannemarck / i tør det icke saa klage: At huilcken Suend som icke vil tiene / da maa hand Orloff tage.

27 Oc der er ingen tilsammen viet / vden Muncken oc hans Kappe: Hoffmand rider oc Hoffmand bier / huor hand kand tiene til tacke.

28 Det da suarede hannem Greffue Her Gert / hannem lysted det icke at høre: Ingen maa fra sin Herre bortfare / naar hand lysser hannem at føre.

29 Hør du det kiære Niels Ebbissøn / du snacker alt for lenge: Enten skal du aff Dannemarck rømme / eller ieg skal lade dig henge.

30 Fredlig est du hid kommen til mig / fredlig maa du hen ride: Lod ieg det icke alt for min tro / du skulde faa andet at vide.

31 En Førstelig leide haffuer i mig giffuen / om ieg den ellers maa nyde: Haffue i Greffue Gert noget ont i sinde / det kand eder selff fortryde.

32 Tyffuen maa i vdi Galgen lade henge/ baade for Raffn oc Ørn : Saa lettelig ieg vdaff Dannemarck / ey rømmer fra Hustru oc Børn.

33 Men skal ieg rømme aff Fæderne Land bort / fra Hustru oc Børn saa smaa : Wselig skulle i vist sige der aff / at i mig nogen tid saae.

34 Rid du bort Niels Ebbisson / ieg vil dig ingenlunde høre : Eller ieg bryder min Brynie paa dig / som ieg tør fuld vel giøre.

35 Aldrig saae nogen mig end saa reed / ieg torde jo fnid vel skeffue : Høre i Greffue Gert i see vel til / oc Mandelig vorte sig selff.

36 Du snacker mig meget til meen oc mod/ Niels Ebbisson effter din vilie : Til i Morgen est du fredelig for mig / til Solen ganger til huile.

37 Den Dag oc saa den anden til Quelde/ dem maa du haffue til friste : Er ieg en Sete Greffuis søn / ieg bliffuer saa snart din giest.

38 Greffue Gert i er en hastig Mand / der til en Herre saa from : Huor i met maet kunde icke komme frem / i ride en anden vey om.

39 Bort reed Her Niels Ebbisson / slog op met huiden haand : Greffue Gert i lade eder mindis vel / saa snart kommer ieg igien.

Niels

40 Niels Ebbissøn reed at veyen frem/ hand hug sin Hest met Spore: Effter holde Greffuen oc alle hans Mend/ oc ingen hannem følge torde.

41 Saa reed hand bort met snaren ferd/ kom hiem vdi sin Gaard: Hand klagede sig for sin vænne Hustru/ spurde hende om beste raad.

42 Hel side i kiæriste Moder min/ oc huad giffue i for raad: Greffuen vil mig aff Landet vddriffue/ hand vndsagde mig i gaar.

43 Tuende kaar lagde hand mig for vden skemt/ den tredie vaar icke god: Jeg skulde hannem suerie eller rømme aff Land/ eller hengis hans ord saa stod.

44 Huad raad kand ieg optencke eller giffue/ ieg er en blyfsom Quinde: De verste raad de bliffue eder best/ kunde i dem ellers paafinde.

45 De verste raad de ere nu best/ kunde wi dem ellers paafinde: Enten den Greffue ihiel at slaa/ Eller Huset offuer hannem brende.

46 I lade eders Heste til Smidie skicke/ oc lade dem der beslaa: Alle de hager dem vende i frem/ eders spor ingen kiende maa.

47 Alle de hager dem vende i ind/ paa

spored kand ingen eder kiende : I lade der aldrig nogen Mand vide / i lærde det aff en Quinde.

48 I Ede oc Dricke mine Danis Suenne/ huer gisre sig fro oc glad : Naar denne Nat forgangen er/ da fange wi Dagen i stad.

49 Icke kommer Dagen førend Solen skin/ saa saa wi tidende ny : Huilcken Suend sin Herre er fast oc tro/ hand maaicke fra hannem sly.

50 Op da stode de Hoffmend saa trøste / de toge der tieniste paa ny : Foruden Niels Ebbissøns Syster søn / hand vilde da fra hannem sly.

51 De Hoffmend suore saa høy en Eed / de vilde opsætte deris Liff : Oc ride met hannem saa drisselig frem / huor hand vilde yppe den kiff.

52 Saa reede de dem til Fruerlund / der bunde de deris Heste : Saa ginge de dem Randers by/ den kullede Greffue at gieste.

53 Det vaar Her Niels Ebbissøn/ hand kom til Randers bro : Huilcken Suend som icke vil følge met/ hand tage sig Orloff nu.

54 Frem da gick hand iden Suend Trøst/ hand trode hannem aller best : Min Herre i giffue mig Orloff paa stand/ oc der til Sadel oc Hest.

Hand

55 Hand begerede Orloff oc fick/ der til baade Sadel oc Hest: Den samme dag førend Afften kom/ hand tiente sin Herre best.

56 Niels Ebbisson selff til Dørren reed/ som hand fick da i finde: Hand stødte der paa met skarpen Spiud/ som Greffuen selff vaar inde.

57 I stande op Herre aff søffn saa brat/ i lade mig til eder ind: Eders kiære Broder Greffue Hinrick/ hand haffuer mig til eder send.

58 Est du hid send aff Broder min/ du lad dig icke forlange: Mød mig i Morgen vdi Closter Kircke/ mellem Messe oc Otesang.

59 I lade eders dreng til Dørren gaa/ tage Breffuet som eder er send: Oc nu er Ribe saa hart belagd/ oc Colding den er brend.

60 Ribe er bestaaldet end saa hart/ Colding oc Vedel er brend: Det vil ieg for sanden sige/ Niels Ebbisson hand er hengd.

61 Oc er det sanden du siger for mig/ da ere de tidende gode: Du skal holdis i Ære oc Act/ saa lenge wi leffue baade.

62 I lade nu op i søffue for lenge/ i lade dee bud indgaa: Seyer er vundet oc Landet er tuingd/ er det som hand siger fra.

63 Greffuen hand vd aff Vinduit saae/ hand saae de blancke Spiude: Saa wsel ieg

til Dallemarck kom / Niels Ebbissøn holder her vde.

64 De stødte paa Døren met Skiold oc Spiud / de Nagler ginge alle i stycke : Est du her inde du kullede Greffue / en skaale wi dig til dricke.

65 Du sidde her ned Niels Ebbissøn / wi ville oss bedre forlige : Sende wi bud efter Hertug Hinrick / oc saa Her Claus Krumdige.

66 Icke da sagde du saa i gaar / alt vd ved Randers strand : Du vilde da enten lade henge mig / eller ieg skulde rømme aff Land.

67 Det suarede Greffuens liden Smaadreng / hand vaar Niels Ebbissøns frende : Lader du dig met ord saa giecke / huer Mand da bliffuer i skende.

68 Oc det da melte den sorte Suend / fordi hand vaar icke huid : Wi legge nu ned denne lange tale / wi lade de Suerde bide.

69 Icke haffuer ieg Slotte eller faste Borg / at giemme saa rig en fange : I spare nu icke de skarpe Suerde / saa fast i lade dem gange.

70 Saa toge de den haarde voghals / vdi sin gule Lock : Saa hugge de hannem sit Hoffuet fra / alt offuer den Sengestock.

71 Den tid at Greffuen vaar slagen ihiel /

oc da sloge de paa Tromme : Det vaar Her Niels Ebbissøn/hand vilde aff Byen gange.

72 Hand hastede strax aff Byen vd / hand torde ey lenger bie : Der mødte hannem Her Offue Hals / hand vilde hannem det forbiude.

73 Oc hør du det Her Offue Hals / du gior mig ingen skade : Du est min Suoger huld oc tro/ du maa oss fare lade.

74 Fuld vel verd ieg vort Suogerskaff / saa nær som det mon være : Men du haffuer slaget min Herre ihiel/ ieg lader dig icke fare.

75 Faaret bræger oc Gaasen kæger / oc Hanen gal paa halde : Her Offue Hals bleff vpen trang / at de Holster mon hand kalde.

76 Hand kunde de Danske ey lenger bestaa/ at de Holster monne hand kalde : Greffuen bleff om Dagen slagen / oc icke om Natten met alle.

77 Saa droge de vd deris gode Suerd/Niels Ebbissøn vilde icke vige : Her Offue Hals hand Hoffuedet fra hug / saa lagde de det til lige.

78 Niels Ebbissen kom til Randers Bro/ der vancket saa gode hug : Der fant hand da hin liden Suend Trøst / som førre Orloff tog.

79 Niels Ebbisſøn gaar offuer Randers bro / de Holſter effter hannem haſte : Eſſter gaar hand hin liden Suend Trøſt / oc Broen hand effter hannem kaſte.

80 Tack haffue Niels Ebbisſøns Syſterſøn / hand vaar ſin Morbroder tro : Hand kaſte i Fiorden de ſtoller saa brat / de Holſter funde ingen Bro.

81 Niels Ebbisſøn geſte ſig en Kierling / hun haffde ickon to leff : Den ene gaff hun Niels Ebbisſøn / hand ſlog den kullede Greffue.

82 Gud beuare din Siæl Niels Ebbisſøn / du vaarſt en Danſker Heldt : Saa gierne haffde du dit Fæderne land / ved fortmede geſter ſkild.

83 Chriſt ſigne huer god Danneſuend / ſom baade met Mund oc Haand : Vden ſkrømt oc tant met flid oc tro / vil tiene ſit Fæderne Land.

Her Bugge bliffuer ſlagen imod Kongelig leide.

TIlforn bleff rørt om den ſkadelige Feide ſom Kong Chriſtoffer bleff ford vdi met Greffue Gert. Huor vdaff megen wlempe haffuer foraarſaget ſig / iblant andet oc ſaa denne / at det Danſke Ridderſkaff er vorden indbyrdis ſplid affuig / ſaa at Kong Chriſtoffer vaar tomt aff

Lan-

Landet fra dennem / da ere nogle falden til at velte Hertug Valdemar aff Sleßuig til Konning her vdi Riget/ efterdj hand vaar aff det Danske Kongelig Blod / oc den store Kong Valdemars affkom/Endog der vaar liden fordeel eller forbedring hoss / efterdi hand da vaar tckun en vnger Fent paa sit tolffte Aar / oc Greffue Gert hans Mo: broder skulde være hans Formyndere. Dersaare fortrød der Kong Christoffer der hand kom i Landet igien oc haffde vel gierne heffnd sig paa de Danske Herrer/som vaare met at samtycke Hertug Valdemar i hãs fraværelse/ der som hand ellers kunde seet sit raader om der til: Men der hans Søn Konning Valdemar kom til Regimentet efter hannem / haffuer hand det heffnd/ baade paa Her Bugge/som Visen omtaler/ oc paa Her Vendelbo oc andre deris anhengere Huad om sagen i sig selff være kand/ disputere wi icke her. Det lader sig ansee/ at Her Bugge haffuer veret en fromer redelig oprictig Mand / som maa vel skee/ alting giorde i den beste meening/ oc vilde icke lette lige tage sin Sted igien/ som hand en gang met god beraad haffde giord / som ocsaa hans fromheds ryete staar om hannem vdi den smucke Vise om Kongens Søn aff Engeland/ huilcken lide Skibbrud vnder Bou: bierg/ ved det samme pass, som Strax her efter skal omtalis.

XLII.

1 HER Bugge hand bygger op Hald met Ære / hand acter den icke i fremmet Mands Være. De tide saa fri igennem Dannemarck.

2 Hald met Ære/ hand acter den icke i frem

Aav met

met Mands Være : Her Bugge sidder offuer sit brede Bord / Kongen aff Dannemarck sender hannem ord.

3 Sit brede Bord/Kongen aff Dañemarck sender hannem ord: Hand sende ham ord oc bliden tale/ der paa skulle hand sig forlade.

4 Oc bliden tale / der paa skulle hand sig forlade: Jnd kom det bud oc steddis for bord min naadigste Herre haffuer send eder ord.

5 Oc steddis for bord/min naadigste Herre haffuer send eder ord : J komme saa brat oc dragis til minde / vdi Offuense by skulle i hannem finde.

6 Oc dragis til minde / vdi Offuense by skulle i hannem finde: Fredelig til oc fredelig fra igien / i følge Her Bugge i være ey seen.

7 Oc fredelig fra igien / i følge Her Bugge oc være ey seen : Her Bugge hand raader met Hußfrue sin / om hand skal drage til Kongen hen. De ride saa fri

8 Met Hußfrue sin / om hand skal drage til Kongen hen : Frue Ingeborg tager til Sølffbunden Kniff / som mend Her Bugge det koster eders Liff.

9 Sølffbunden Kniff/som mend Her Bugge det koster eders Liff : Her Bugge i gisse som ieg eder raader / i bliffue paa Hald denne reyse i lader.

Som

10 Som ieg eder raader / i bliffue paa Hald denne reyse i lader: I sætte eders bord met Danske hoffmend / troer icke paa Kongens Leidebreff end. De ride saa fri

11 Met Danske hoffmend / troer icke paa Kongens Leidebreff end: Her Bugge hand lyde sin Fruis raad / hand sende Kongen it bud imod. De ride saa fri

12 Sin Fruis raad / hand sende Kongen it bud imod: Paa Hald vil ieg hans Naade bide / huad heller hand vil storme eller stride.

13 Hans Naade bide / huad heller hand vil storme eller stride: Ind kom bud sagde Kongen saa / huad suar hand aff Her Bugge monne faa. De ride

14 Sagde Kongen saa / huad suar hand aff Her Bugge monne faa: Kongen hand slog sin haand imod bord / Her Bugge paa Leide vil icke tro.

15 Sin haand imod bord / Her Bugge paa Leide vil icke tro: Strax sende hand hannem baade Leide oc Breff / saa venlig hand hannem det tilsreff.

16 Baade Leide oc Breff / saa venlig hand hannem det tilsreff: Vil hand icke paa min Leide tro / mine Syster sønner skal giffel staa.

17 Min Leide tro / mine Syster sønner

skal

skal Gissel staa : Her Bugge fick breff paa Leide hand trode / aff ingen vilde hand sig lade fra raade. De ride saa fri

18 Paa Leide hand trode / aff ingen vilde hand sig lade fra raade : Frue Ingeborg bad hannem sig besinde / oc acte paa Legen den sidste ende. De ride saa fri

19 Sig besinde / oc acte paa Legen den sidste ende : Jeg haffuer saa lenge lydpaa dine raad / ieg maa skynt romme aff Landet vd.

20 Paa dine raad / ieg maa skynt romme aff Landet vd : Saa silde om Afften huedste de deris Spiude / saa Aarle om Morgenen monne de vdride. De ride saa fri

21 Huedste de deris Spiude / saa Aarle om Morgenen monne de vdride : Hans Frue hun græd oc Hænderne slog / at hand imod hendis raad bort drog.

22 Oc Hænderne slog / at hand imod hendis raad bort drog : Medens i so endelig ville bort fare / huo skal her hiemme paa Hald tage vare. De ride saa fri

23 Ville bortfare / huo skal her hiemme paa Hald tage vare : Knud Bugge hand er min ældste Søn / hand varer der paa til Jeg kommer hiem. De ride saa fri

24 Min ældste Søn / hand varer der paa til

til

ieg kommer hiem : De de reede op at Randers Gade / de vaare tre hundrede Klædde i Plade. De ride saa fri

25 At Randers Gade/ de vaare tre hundrede Klædde i Plade : Her Bugge oc hans dreng alleene / maatte ride til Kongen vden meen.

26 Hans dreng alleene/ maatte ride til Kongen vden meen : Her Bugge hand ind at Dørren træn / Dan Konning hand stod hannem op igien. De ride saa fri

27 Jnd at Dørren træn / Dan Konning hand stod hannem op igien : Længe stod Her Bugge oc tenckte ved sig / hui monne min Herre staa op mod mig.

28 Oc tenckte ved sig/ hui monne min Herre staa op mod mig : Vel kommen Her Bugge du Velbyrdig Mand / hurledis staar Hoffuen i Nørre Judland.

29 Du Velbyrdig Mand / hurledis staar Hoffuen i Nørre Judland : Oc saa staar Hoffuen i Nørre Judland/ som i kunde spørge aff huer en Mand.

30 J Nørre Judland/ som i kunde spørge aff huer en Mand : De drucke i dage de drucke i fem / Her Bugge gaff det saa lidet i giem.

31 De drucke i fem / Her Bugge gaff det saa lidet i giem : Paa sidste begyndte Kongen

gen at spøre / Her Bugge ville i vor vilie ey gisre? De ride saa fri

32 Kongen atspøre / Her Bugge ville i vor vilie ey gisre? Jeg hører i bygger saa offuer maade fast / i acte ey Pisl eller Blidekast.

33 Saa offuermaade fast / i acte ey Pisl eller Blidekast: Ville i met vilie ey for oss vige / i skulle der wsel selff aff sige.

34 Ey for oss vige / i skulle der wsel selff aff sige: Ville i oss sucre ved gaa til haande / wi giffue eder Slotte vdi vor Lande /

35 De gaa til haande / wi giffue eder Slotte vdi vor Lande: Min tro vil ieg ey bryde for Guld / den ieg haffuer suoren ieg bliffuer hannem huld.

36 Ey bryde for Guld / den ieg haffuer suoren ieg bliffuer hannem huld: Da skulle i vente baade Orlog oc Krig / indtil i fangis oc leggis i Lig. De ride saa

37 Baade Orlog oc Krig / indtil i fangis oc leggis i Lig: Huad heller det i ville storme eller stride / Ni Vinter vil ieg paa Hald eder bide. De ride saa

38 Storme eller stride / Ni Vinter vil ieg paa Hald eder bide: Kiære Her Bugge skrepper icke saa stort / i kom icke end inden Halds Port. De ride saa

Skrep-

39 Skrepper icke saa stort / i kom icke end in-
den Halds Port : Oc mig haffuer Leidet
saa danis en Mand / den vnge Kong Val-
demar saa heder hand.

40 Saa danis en Mand / den vnge Kong
Valdemar saa heder hand : Hand sende
mig Leide det Førstelige Blod / mig haabis
hand holder saa vel sine ord.

41 Det Førstelige Blod / mig haabis hand
holder saa vel sine ord : Her Bugge i skulle
met fred hiemfare / tho mine Syster sønner
skulle eder vare.

42 Met fred hiemfare / tho mine Syster
sønner skulle eder vare : Kongen sende de
Medelfar mend bud / Her Bugge skulde de
træde imod. De ride saa fri

43 Medelfar mend bud / Her Bugge skul-
de de træde imod : Oc førre i lade hannem
Leffnend vndgaa / baade mine Syster søn-
ner skulle i slaa. De ride

44 Leffuend vndgaa / baade mine Syster
sønner skulle i slaa : Her Bugge hand ri-
der at Medelfar Gade / der mødte de Bor-
ger vaare klædde i Plade.

45 Medelfar Gade / der mødte de Borger
vaare klædde i Plade : De mødte hannem
baade til Hest oc Fod / oc alle vaare de han-
nem imod.

Til

46 Til Hest oc Foed/ oc alle da vaare de hannem imod : Først ride Kongens Syster Sønner vænne / de voget deris Liff som Ærlige Mend. De ride saa fri

47 Søster Sønner venne/de voget deris Liff som Ærlige Mend : De Medelfar Mend Christ giffue dem træde / de vog Her Bugge i fredelig Leide. De ride

48 Christ giffue dem træde / de vog Her Bugge i fredelig Leide : De Medelfar Borger Gud giffue dem skam / de vog vden skel den Velbyrdige Mand.

49 Gud giffue dem skam / de vog vden skel den Velbyrdig Mand : Men hafde hand lyd sin Hustruis raad / da hafde det været hans egen bad.

50 Sin Hustruis raad / da hafde det været hans egen bade : Saa snart kom bud hiem til Halds Porte / hin gode Her Bugge hand er alt borte. De ride saa

51 Til Halds Porte / hin gode Her Bugge hand er alt borte : Frue Ingeborg slog sine Hænder sammen / de Guldringe sluncke imod den skammel.

52 Sine Hænder saamen de Guldringe sluncke imod den skammel : Oc hun slog haand imod breden Bord / huo kand nu tro paa Kongelig orde

Met

 Mod breden Bord/ huo kand nu tro paa Kongelig ord ? End holt hun Hald it Aar eller saa / oc meere kand ieg ey sige der fra. De ride saa fri gennem Dannemarck.

Kongens Søn aff Engeland.

HVo denne Kongens Søn aff Engeland haffuer været / formeldis icke vdi Visen / ey helder røris noget der om enten i vor Danske eller de Engelske Historier. Men i det at Her Bugge her neffnis / synis dette at være skeed hen ved Aar effter Guds byrd. 1330. Eller ved det pass. Oc da vaar Eduard den tredie nyligen kommen til Regimentet oc tog Greffue Vilhelms Daatter Philippa aff Holland til Ecte. Huad vdi saadanne ferd / haffner kundet dragen sig til / met denne vnge Herris Skibsflode/er icke optegnet for vist. Men dette er endnu i Mande minde hoss menige Mand/som boer hoss Bouebierg / at der skulde i gamle dage saadan en Førstelig Person aff Engeland ljjd Skibbrud / oc til en amindelse prydet Staby Kircke met en forgylt Taffle oc it nyt Taarn/ etc.

XLIII.

1 KOngens Søn aff Engeland / hannem skinner Guld paa huiden Haand / oc hannem skinner Guld paa Sadelbue : Men Børen blæser den nem vesten ind for Dannemarck.

2 Oc hannem skinner Guld paa Sadelbue / hand haffuer Troloffuet saa stolt en

Jomfrue : Den Kongens Søn ladet vircke en Knar. Men Børen blæser

3 Den Kongens Søn lader vircke en Knar/ slig en kom aldrig paa Vandet før : Den vaar forgyldt imellem begge bord.

4 Den vaar forgyldt imellem begge bord/ der paa stod skreffuit vor HErris Ord/ Den vaar forgyldt imellem begge staffn.

5 Oc der stod malet i fremmer staffn / den Kongens Søn tog sin Jomfru i staffn : For vden da stode de Løffuer smaa.

6 For vden da stode de Løwer smaa / huer anden vaar gul huer anden vaar blaa : Vdi det Skib der stod it Mast.

7 Vdi det Skib der stod it Mast / det hafde fem hundret Nobel kaast : Oc paa det Mast der hengde en Fløy.

8 Oc paa det Mast der hengde en Fløy/ slig en vaar aldrig i Vester Sø : De Ancker vaare lagde met røden Guld.

9 De Ancker vaare lagde met røden Guld/ de Seyle vaare alle aff Agger vld : Huer den Toff som der vor inde.

10 Huer den Toff som der vaar inde / de vaare befest met Silcke tuinde : Huer den Toff oc huer den Baand.

11 Huer den Toff oc huer den Baand/ vaa-

re

re slagen met Jomfruens egen Haand:
Deris Seyl vaar aff hin Silcke saa skeer.
12 Deris Seyl vaar aff hin Silcke saa sker/
saa mange Vinduer paa Skibet mon være:
For offuen det Seyl der stander it Kaarss.
13 For offuen det Seyl der stander it Kaarss/
vor Herre JEsus være met oss: Den Kon-
ning tager sin Søn at lære.
14 Den Konning tager sin Søn at lære/
min kiære Søn du tenck paa ære: Du tenck
paa Heder du tenck paa Ære.
15 Du tenck paa Heder du tenck paa Ære/du
lad icke Pendinge din Herre være: Du spa-
re icke Sølff eller røden Guld.
16 Du spare icke Sølff du spare icke Guld/
du giff dine Suenne som dig er huld: Den
Konge fulde selff sin Søn til strand.
17 Den Konge fulde selff sin Søn til strand/
oc Riddere oc Suenne skøde hannem fra
Land: Den Kongens Søn tog aff sin Hat.
18 Den Kongens Søn tog aff sin Hat/Fader
oc Moder i haffue god Nat: Baade Faders
oc Moder oc Høffuiske Quinde.
19 Baade Fader oc Moder oc Høffuiske
quinde/Gud lade oss alle met glæden findis/
De vaar icke kommen vden lidet fra Land.
20 De vaar icke kom̃en vden lidet fra Land/

da blæste saa stort wueyr paa strand : Da blæser der Veyr oc mørcken sky.

21 Da blæser der Veyr oc mørcken sky / de viste dennem huercken Land eller ly : Saa kaste de vd deris Ancker huld.

22 Saa kaste de vd deris Ancker huld / som trediue Vinter haffde ligget i skiul : De kaste deris Ancker i villende haff.

23 De kaste deris Ancker i villende haff / som tøsser haffde været paa den hellige graff : I Danis Suenne været trøst oc fro.

24 I Danis Suenne været trøst oc fro / det toff er met Silcke tuinne snod : Hand haabtes da det vaar vden all fare.

25 Hand haabtes da det vaar vden all fare / den Herre tog paa en Vise oc quad : Oc det skeede langt for midie nat.

26 Oc det skeede langt for midie nat / det stercke toff vaar sønder racke : Den Herre sætte sig paa gyldene skrin.

27 Den Herre sætte sig paa gyldene skrin / met sorrigfuld Haand vnder blegen Kind. Det vaar stor ynck at see der paa.

28 Det vaar stor ynck at see der paa / det Skib slogs alt i stycker smaa : Den Herre hand kom dog Leffuend til Land.

29 Den Herre hand kom dog Leffuend til

Land /

Land / gick sorrigfuld hoff den stormende Strand: Den Herre hand gick hand klagede sig saare. Men Børen blæser

30 Den Herre hand gick hand klagede sig saare/ ieg tencker ieg haffuer icke wrelfærdig Vare: Foruden saa liden en Ganger rød.

31 Foruden saa liden en Ganger rød / den tog ieg fra en Faderløß Mø: Vil Gud ieg kommer vel hiem igien.

32 Vil Gud ieg kommer vel hiem igien / da skal ieg giffue hende to for en: Som hand det talde vdi samme finde.

33 Som hand det talde vdi samme finde/ da kom til Lands hans forgyldte Skein: Oc der kom gangendis en Kockedreng.

34 Oc der kom gangendis en Kockedreng/ hang giorde den Herre saa stort it meen: hand haffde met sig de Suenne fem.

35 Hand haffde met sig de Snenne fem/ Her Eske Frost reed selff met dem: Den Kongens Søn hannem rand taare paa Kind. Men Børen blæser dennem

36 Den Kongens Søn hannem rand taare paa kind / Christ bedret ieg kom for Boubierg ind: Jeg er nu kommen saa ilde at holde. Men Børen blæser

37 Jeg er nu kommen saa ilde at holde / er

komme i Her Eske Frostis volde : Men haffde ieg kommen i Her Buggis Leen.

38 Men haffde ieg kommen i Her Buggis Leen / da haffde mig roffuit huercken Ridder eller Suend : Mig roffuit Her Eskis mindste Kockedreng.

39 Mig roffuit Her Eskis mindste Kockedreng / ieg skal det heffne om ieg kommer hiem : Vil Gud det ieg maa bliffue i Liffue.

40 Vil Gud det ieg maa bliffue i Liffue / ieg skal det Kongen aff Dannemarck tilskriffue : Det første Her Bugge de tidende monne faa. Men Børen blæser

41 Det første Her Bugge de tidende monne faa / hand sende effter hannem sine Sønner tho : Hand sende effter hannem de Suenne fem. Men Børen blæser

42 Hand sende effter hannem de Suenne fem / lod hente hannem strax til Hald oc hiem : Her Bugge vndsick den vnge Herre.

43 Her Bugge vndsick den vnge Herre / de Danske lode hannem til Engeland føre : Der bleffue de vndfangen met skenck oc ære. Men Børen blæser dennem Vesten ind for Dannemarck.

Dron-

Dronning Margrete Valdemars Daatter offuertuinder oc fanger Konning Albret aff Suerrige.

Anno Domini. 1363. Bleff Konning Albret/ Hertug Albrets Søn aff Mekelborg indført i Suerige imod Koug Magnus Smeg/ hans egen Morbroder. Huilcken hand forrrengde oc fangede paa S. Matthiæ Dag/ oc holt paa siuende Aar fangen/ indtil hans Søn Kong Hogen aff Norge/ som hafde Dronning Margrete/ hialp hannem aff sit Fengsel Men der Kong Albret begynte at holde selsomt Huss/ met Krig at føre i Skaane/ oc der offuer sætte sig i en stor bondeloss Gield/ saa at hand nødtis til at indrømme Tydske Rigens Lem oc Slotte/ Oc bestaatte Landsaatterne/ til den anden Skade oc Twang/ som de lidde igien aff de Danske ved Fiendtlige indfald: Da bleffue nogle aff de fornemste i Riget met største parten aff Almuen foraarsaget at begiere aff Dronning Margrete i Dannemarck/ at hun vilde vndsætte dennem/ de vilde swære hende Huldskaff oc Mandskaff/ Oc kiende hende for deris rætte Dronning oc Øffrighed. Aff huilcken Aarsage hun Rustede sig/ Efterdi Kong Albret tilforn hafde forwrættet hendis Hoßbond Kong Hogen oc hans Fader/ oc giort wbillig Indfald vdi Skaane/ oc der til met sendt hende wquems oc spotske ord/ som Vsen det oc saa formelder. Saa er det da kommen til en obenbare Felde oc standende strid/ som skeede paa Falen i vester Gytland/ Anno 1389. S. Matthiæ dag/ som vaar den 24 Febr. Der bleff Kong Albret fangē met sin søn Erick/ oc met Hertugen aff Mekelborg oc Stargaard oc Greffue Johan aff Holsten/ oc Greffue Otte aff Reppin hans Huss-

fruis Fader oc nogle andre merckelige Herrer so
hulde paa hans haand. Oc maatte siden sidde
Fengsel paa siuende Aar / oc saa tage ind ligge
den samme Skeppe / som hand tilforn haffde
maalet til Kong Magnus / som her om videre
res vdi Dronning Margretis Historie.

XLIII.

1 EN standende strid i Suerige / oc saa
i vester Gythland : Konning Albret
oc hans gode Hoffmend / de acte sig
vdaff Land. Fordi da ligger Suenden vdi
Boien.

2 Oc det springer nu saa vide / saa vide om
Suerigis Krone : Koñing Albret met Ry-
tere oc Knecte / oc de ville ind til Skaane.

3 De sparde icke Kircker de sparde icke
Closter / oc intet huad Gud tilhørde : Det
maatte vndgielde saa mangen Mand / som
aldrig ilde giorde. Fordi da ligger

4 Konning Albret sidder paa Axeluold /
hand lader de lønbreff seriffue: Sender hand
dem til Helsingborg / Dronning Margre-
te at offuergiffue. Fordi da ligger

5 Det suarede hun Dronning Margrete /
der hun de Feidebreff saa : Nu raade Gud
Fader i Himmerig / mig haabis det bedre
skal gaa. Fordi da ligger

6 Oc det forbiude den Øffuerste Gud / den

sorrig

forrig skulde mig hende: Men vil Gud oc de Danske Mend / paa veyen wi hañem vende.

7 Oc hun screff hannem it andet igien/som Gud gaff hende til raade: Vdi Medelby i vester Gythland / der skulle i finde vor Naade. Fordi ligger

8 Hand screff hende it andet igen/som hand fick i hue oc sinde: Det skal aldrig mine Land mend spore/ ieg redis for en Quinde.

9 Det vaar Dronning Margrete saa brad/ hun heder paa Suenne to: J tale til Tydske Her Paro/ bede hannem for mig indgaa.

10 Oc høre i kiære Her Paro / ville i hielpe mig aff vaande: Oc ville i drage i striden for mig/ vdi min sted at stande.

11 Oc suarede hand Her Paro/ hand vaar en Mand saa falsk: Icke drager ieg til Suerig vdi strid/ for tredive tusind Marck.

12 Det vaar hin Vise Dronning Margrete hun lod de lønbreff scriffue: Sende hun det til Skanderborg / Her Iffuer Lycke at giffue.

13 Saa silde om en Afftens stund / da bleff de breffue vdsende: Saa Aarle om en anden Morgens tid/ de komme den Herre til hende.

14 Jnd kom hand Her Iffuer Lycke/ oc stedis hand for Bord: Ville i mig noget min Naadigste Frue / huorfore sende i mig orde

15 De høre du det Her Iffuer Lycke / saa
venlige beder ieg dig : De vilt du fare til
Suerigis Land / at stande i strid for mig.
16 Suarede der til Her Iffuer Lycke / hand
vaar en Mand vden falsk : De ieg vil dra-
ge til Suerige i Aar / skulde det end kaasle
min halss. Fordi da ligger
17 Saa skreff hun Kong Albret igien / oc
huercken bedre eller verre : For Axeluold i
vestre Gytland / der møde wi met vor hær.
18 Det suarede hand Konning Albret / hand
actede den seyer at vinde : Vilde hun ickun
den gode Frue / sidde hoss sin Rock at spinde.
19 De hand taler til sine gode Hoffmend /
alt offuer sit brede Bord : Dronning Mar-
grete oc de Danske Mend / saa mangt it
spottefuld ord. Fordi da ligger
20 Wi ville forloffue vor Klæde sæd / oc
Hetten ville wi ey bære : Førre wi faa vun-
det all Dannemarck til Suerig met stor ære.
21 Wi ville forloffue vor Klædesæd / aldrig
met Suerd vdride : Førre wi faa vundet
all Dannemarck / oc soffuet hoss Dronnin-
gens side. Fordi da ligger
22 De de reede vd aff Axeluold / met fire tu-
sinde Hesle : De haffde saa stadelig i hu oc
sind / de Danske vilde de gesle.

De

23 De de reede offuer de grøne Enge/ vel at-
ten tusinde i skare : De hørde ey Messe den
signet Søndag/ saa ilde da monne de fare.
24 De Danske sig oc ey sømme lode/ de mød-
tis alt paa den hede : At stride oc fecte mod
Kong Albret / det vaar deris største glæde.
25 Det skeede om en hellig Søndag / der de
monne Messen høre : Siden fore de til Ø-
resund/ oc lode sig offuer føre.
26 Oc de reede offuer de Skaanske bierge/ oc
offuer de grøne enge: Det vaar stor lyst at see
der paa / hureledis deris Hefte mon springe.
27 Oc de reede ind offuer Sverigis grentze/
de vaare i modet saa trøst : Oc der stod Folck
oc vndrede paa/ Jorden ey vnder dem brøste.
28 Melte det Her Ficke Oluffson / hand
saae de Danske Mend komme : Icke ville wi
stride mod dem i Dag / det gaar oss lidet til
fromme. Fordi da ligger Suenden
29 Det melte Herre Konning Albret / hand
reed vnder grønen Lide : Est du redder for
Dansk Mands Suerd/ da rid hen til en side.
30 Aldrig saae i mig være saa red / ieg torde
jo fuld vel skelffue : Konning Albret i see vel
til i dag / i kunde forvare eder selff.
31 Icke skal det nogen tid spøres om mig/
ieg torde jo yppe den Kiff : Den fremmer-

ste

ſte Mand ieg være vil / der førſt ſkal voge ſit Liff. Fordi da ligger

32 De melte hand det Her Iffuer Lycke/ hand ſaae de Suenſke komme : I holde faſt ſammen i Danſke Hoffmend / de Suenſke ſkulle for oſſ komme.

33 Det vaar Fickeſind Bluffſøn / ſin Heſt kunde hand vel ride : Saa driſtelig reed hand de Danſke imod / ſit Glaffuende førſt at bryde. Fordi da ligger Suenden

34 De Pijle de ſiuncke ſaa høyt i Sky / de Glaffuende ginge i ſtycke : I træde nu frem i Danſke Krigsmend/ſaa raabte Her Iffuer Lycke. Fordi da ligger

35 Det førſte Reed de ſammen reed/de Heldte vaare alle ſaa ſtercke : De Suenſke maatte vige oc giffue ſig tabt / de miſte Kongens Mercke. Fordi da ligger

36 Melte det Her Konning albret / ieg maa paa ſteden bliffue : Den førſte mand vdi all denne Hær / ieg vil mig fangen giffue.

37 Saa bleff hand fangen det vaar vden ſkemt / de ſpendte hannem Bojen om Fod : Saa førde de hannem til Helſingborg / den Danſke Dronning imod.

38 Det vaar Her Konning Albret/hand indat Dørren træn : Det vaar hans Frencke Dron-

Dronning Margrete / hun stod hannem op igien. Fordi da ligger

39 I være vel kommen Koñing Albret / mig haffuer fast effter eder langet : I skulle være Fader at det Barn / ieg haffuer met Muncken fanget. Fordi da ligger

40 I Fiord wi eder til Barsel bade / oc da vilde i icke komme : Nu ere i kommen til Kirckegang / eder selff til liden fromme.

41 I kallede mig Margrete Muncke deje / den vil ieg icke være : Det sømmer fuld ilde en fattig Quinde / end sige en Dronning monne være. Fordi da

42 I kallede mig Margrete Muncke deje / det monne i paa mig lyffue : Saa sandelige Hielp mig Gud aff nød / det kom mig aldrig i hue. Fordi da ligger

43 I haffue forsoren eders Klædesæd / at Hetten skulde i ey bære : Førre i sick vundet all Dannemarck / til Suerrige met stor ære.

44 Den Kongelig Eed som i haffue soret / den skulle i icke bryde : I skulle oss geste paa alle vore Slotte / oc Taarnet skulle i nyde.

45 Suarede hand hende Konning Albret / i ere en velbyrdig Frue : Beuiser mig naade i ere vor byrd / saa liden er min formue.

46 Min kiære Hertug i sige nu saa / de haffde

de det sagd oss førre: Der i screff vd den spot oc spee, som i vden sag lod høre.

47 I hente mig ind femtan Alne Vadmel/ lader skære den Herre en Hette: Saa føre wi hannem til Mekelborg / oc lade der struden tilsætte. Fordi da ligger

48 Kong Albret gaar at Kiøbenhaffns Gade/hannem søm̃er baade Prijss oc Ære: Oc femtan aff de Suenske Riddere / den strud monne effter hannem bære.

49 Hun lagde offuer hannem en Kaabe saa tung / oc den vaar støbt aff bly: Hun bad hannem sidde der vnder saa lenge / til hand spurde Tidende ny.

50 Oc der sad hand vdi Vinter siu / hun lod sig da Miskunde: Saa drog hand hiem baade fro oc glad / oc Døde paa Mekelborgske grunde. Fordi da ligger Suenden vdi Bojen.

Konning Christoffer nedlegger de oprøriske Bønder vdi Nørre Jutland.

EFter at Konning Christoffer vaar kommen til Kongeligt Regiment/ effter sin Morbroder Kong Erick begyntis strax paa tredie Aar it Oprør aff Bønderne i Nørre Jutland / som ihielsloge Kongens tro Mand oc Raad Her Eske Brock / oc indtoge met deris Høffuitzmand Henrick

rick Tagesson S. Jørgens bierg i Hanherrit. Der bleffue de belagde aff Kong Christoffer oc offuer vanden aff hannem / paa Torßdagen vdi Dintze Vge / Aar 1441. Paa Valdsteden bleff 1335. Bønder slagne / oc de andre benaadet paa en temmelig Skat. Men Henrick Tagesson bleff selff femtande lagd paa Steyle baade for dette Oprør oc andre sine wdediske gierninger / som en anden sted skal omtales.

XLV.

1 HErtugen vdaff Bejer Land / hand er en Herre saa rig : Der er ingen vdi all den Egn / som hannem kand være lig.

2 Det vaar Kong Christoffer hin bolde / hand screff de Breffue omkring : Biuder hand der met alle sine Mend / at de møde hannem til Ting:

3 Oc ind da kom det sendebud / hand sagde sin Herre saa : Eders Morbroder oss icke følge vilde / hans Hußfrue raadde fra.

4 Kand ieg icke min Morbroder faa / alt for den bøse Frue : Da vil ieg prøffue de Danske Mend / oc see huad de monne due.

5 Det vaar vnge Kong Christoffer / hand kom der ridendis i gaard : Oc vde stod stolte Frue Cecil lille / hun vaar vel suøbt i maard.

6 Hør i stolte Frue Cecil lille / huad ieg spør eder at : Er min Morbroder hiemme / i sige det offuerbrat.

Vaar

7 Vaar eders Morbroder hoff mig hiemme / ieg dulde det icke met liſt : Men kommer hand vd aff Landet i Aar / da bliffue hand ſlagen for viſt.

8 Det vaar vnge Konning Chriſtoffer / oc klagede hand ſin vaande : Mig ere affſaldne mine egne Bønder / de ville mig gaa fra haande.

9 Mine Edle Mend i ſtande mig bi / i borgere oc lige ſaa : Det ſkal være ſaa ringe en wmage / de Bønder ſom Gieſſ at ſlaa.

10 De Bønder ſamledis ſammen i ſkare / ſaa vel offuer Skow ſom Hede : De keiſte dennem Høffuitzmand / Henrick Tageſſøn vaar til rede.

11 De reiſte ſig op huer Mand aff huſſ / ſom bode i Venſyſſel Land : De meente ſig haffue vundet ſpil / de haffde icke bedre forſtand.

12 Oc de rede frem for Olborg ſund / oc frem for Hußeby veyle : Faare da redederis Høffuismend / de maatte alt klæde en Steyle.

13 Oc de reede frem at Agersborg grunde / oc frem at Agersborgs by : Der ſaatte de Jld paa Kongens Gaard, den ſtod ſaa høyt i ſky.

14 Det førſte Reed de ſammen rede / de Helrede

lede vaare baade saa stercke : Det vaar Marsk Stig Pallisſøn / hand vigte saa langt i Marck.

15 Det andet Reed de sammen reed / met Glaffuind oc skarpen Sper : Det vaar Henrick Tagisſøn / sit Liff maatte hand lade der.

16 Det vaar Hinrick Tagisſøn / hand vorde sig so saa vel : Siden hand kom paa sine Knæ at staa/ siu Mend slog hand ihiel.

17 Det vaar Hinrick Tagisſøn / hand saae sig op i Sky : Nu da rende de Morsinge bort / oc saa de forredere aff Ty.

18 De først da rømde de Morsinger / oc saa de forredere aff Ty : Effter da stode de Vendelboer / oc de vilde icke fly.

19 Effter stode de Vendelboer / oc de vilde icke fly : Saa bygde de dem en Vognborg / der saare lode de deris Liff.

20 Hertugen vdaff Bejer Land / oc saa hans brune Fole : De ligge begge i Veyen omkaſt / saa dybt i Huseby huole.

21 De Bønder de bleffue der slagen paa sted / saa mange som icke kunde rømme :

End nu er Her Christoffer en Kong /
de Danske Mend til
fromme.

Cc Kon-

Konning Christian den første bliffuer Her Iffuer Axelsøn vred for sin Wstadighed.

VDi midler tid at den store wenighed oc Oprør haffuer været vdi Suerige vdi Kong Christians den første hans tid / haffue de Suenske lagd sig effter Gothland / oc bestollede Konning Erick aff Pomeren / paa Wisby Slot / som hand end da haffde vnder sig. Men Konning Christian giorde hannem vndsetning oc tog Slottet oc landet ind. Oc effter at Kong Erick er dragen hiem til Pomeren sette hand Her Oluff Axelsøn til Høffuitzmand offuer landet. Oc der hand vaar hen død / antuordet hand hans Broder Her Iffuer Axelsøn det effter hannem. Her Iffuer tog oc fleere Leen baade i Findland oc Suerige effter sin Broder / oc gaff sig vdi Suoger skaff met Her Carl Knudsøn oc andre forneme Rigens Wend / oc bleff der offuer saa meget modig / at hand paa det sidste holt saa got som hver icken met de Danske eller Suenske / saa at hand screff Koug Christian til at hand actet icke lenger at spare hannem som sin rætte Landsherre. Huorfore Kong Christian bestollede samme Aar. 1467 Lille / oc indtog det S Mich ls dag o. saa Sylleborg om Midfaste tide der nest effter Men Her Iffuer gaff sig siden aldelis fra de Suenske / oc ind til Konning Hans som sætte Her Jens Holgerssøn til Høuitzmand paa Gothland.

XLVI.

1 SEt vaar Her Iffuer Axelssøn / hand sidder paa Gudlands skære: Hand siger hand vil til Suerige fare / oc

hente

hente sin Hierrens kiære. Her Iffuer hand bryder den stercke Bølge for Gutland.

2 Her Iffuer hand seyler til Stockholms by/ Carl Knudssøns Daatter at geste: Det sige alle som det høre eller spør / det bliffuer icke for hans beste. Her Iffuer hand

3 Oc de vunde op deris Silcke Seyl / saa høyt i forgyldene Raa: Seylet de dennem til Suerigs skære / vel mindre end døffne tho.

4 Kaste de deris Ancker vd paa Sand/ oc ginge de dem i Land: Der varedе paa det Suenske Raad / som toge Her Iffuer om haand. Her Iffuer hand bryder

5 Mit vdi den Borggaards platz / der Afselede hand sit skind: Saa gaar hand paa Stockholms huss / for Suerigis Høffding ind. Her Iffuer hand bryder

6 Det vaar Her Iffuer Axelsøn / hand ind at Døren træn: Det vaar Her Carl Knudssøn/ hand standeр hannem op igien.

7 Hei sige i Her Carl Knudssøn / en Høffding offuer Suerigis Rige: Oc ville i giffue mig eders Daatter / om wi ere huer andens lige. Her Iffuer hand

8 Skal ieg eder min Daatter giffue / som raade skal for eders bo: Da skulle i driffue Kong Christian vd/ oc saa de Bisper tho.

9 Det suarede hun Jomfru Magdalen a/
hun suarede it Ord saa brat: Ville i driff-
ue Kong Christian aff Land / ieg soffuer
hoss eder i Nat. Her Iffuer /
10 Det vaar Her Iffuer Axelsson / hand
lader de Breffue scriffue: Oc sender hand
dennem til Dañemarck / Kong Christian a
offuergiffue. Her Iffuer hand
11 Oc bort da reed det sendebud / som breff-
nit haffde i hænde: Paa Møntergaarden i
Malmøs by / der mon hand Kongen finde.
12 Oc ind da kom det sendebud / oc steddis
hand for Bord: Hand vaar snild oc kundig
i Tale / hand kunde vel søye sine ord.
13 Hel sidde i Konning Christian / en Her-
re gild oc gieff: Hilser eder Her Iffuer
Axelsson / Her Iffuer i hans breff.
14 Melte det Konning Christian / der hand
de breffue saa: Aldrig haffde ieg det nogen
tid troet / Her Iffuer skulde skicket sig saa.
15 Ieg haffuer hannem faaet baade Slot
oc Feste / at raade til troer hænde: Men det
kom aldrig i mit sind / hand skulde saa snart
omuende. Her Iffuer
16 Leffuer ieg Kesing denne vinter offuer /
oc end vel kortere tid: Den selffgiorde Kong
oc hans suoger / de skulle mig bede om fred.

Oc

17 Da det vaar Konning Christian / hand kaste det Sølff paa Bord: Det giffuer ieg dig Her Jørgen tro / som aldrig brød sine ord. Her Jffuer hand

18 Konning Christian hedte paa liden Smaadreng / du følge dette bud i stue: Du lad hannem spise som det sig bør / kom icke hans Herre i hue. Her Jffuer hand

19 J gjøre hannem tieniste som det sig bør / i gjøre hannem ickun got: Hans Herre skal oss betale det lag / som oss haffuer giord denne spot. Her Jffuer hand

20 Du følge dette bud i skræderstue / du lad hannem klæder skære: Selff skal betale den skræderløn / Jffuer Axelsøn hans Herre.

21 J haffue tack Konning Christian / i ere en Herre saa prud: Eders naffn oc gaffue ieg prise vil / ieg kommer aff Landet vd.

Her Jffuer hand bryder den stercke Bølge for Gudland.

Konning Hans fester Frøicken Kirstine Churforstens Hertug Ernsts Daatter aff Saxen.

Aar effter Guds byrd. 1477. Sende Konning Christian den første / sine Legater til Hertug Ernst Churforst aff Saxen oc Margreffue aff Landt Meisen / oc lod begiere hans Daatter Frøi-

ken Christine paa sin Sons vegne. Oc bleffue de saare vel vndfangen / oc singe der it got svar paa derris ærende. Thi strax om Sommeren der efftter lod Hertug Ernst forneffnde Frøcken indføre i Dannemarck ved sin Broder Hertug Albret / met stor Herre pract oc prydelse. Oc stod Konning Hanses oc Dronning Christines Bryllups høytid / paa Kiøbenhaffns Slot / neste Søndag for vor Frue dag Natiuitatis / Anno. 1478.

XLVIII.

1 KOnning Hans hand sider pa Kiøbenhaffn / hand lader de Lønbreffue skriffue: Oc sender hand dennem til Nørre Jutland / Her Erick Ottesøn at giffue.

2 Det vaar Her Erick Ottesøn der hand de lønbreffue saa: Hand skød Vartaffuel oc terning fra sig / bad sadele Ganger graa.

3 Oc de lidde vd hine skøne Dørr lagde paa forgyldene mile: End reed hand til Kiøbenhaffn / førend hannem lyster at huile.

4 Jnd kom Her Erick Ottesøn / oc steddis hand for Bord: Hua ville i mig min Naadige Herre / hui haffue i send mig ord.

5 Høre i Her Erick Ottesøn / i er vor egen Mand: I skulle fare til Miisen i Aar / bede om den Lilie vaand.

6 Oc det vaar Her Erick Ottesøn / hand bleff saa brat at svare: Skal ieg ind til Meisenland / ieg kand icke ene fare.

Her

7 Her Verner Paßberg aff Holbeck huss/
befaler ieg met eder fare : Her Claus
Rønnaw paa Oringborg / eder følger saa
faur en skare.

8 Der bleff vdlagd de Skib paa strande / de
Bodsmend glæddis der ved : Den blide bør
saa herlig stod / saa vel deris Skib fremskred.

9 Oc de vunde op deris Silcke seyl saa høyt
i forgyldene Raa : De sætte Dannebroge i
stemmer staffn / de lode til Saxen staa.

10 Kuren stander paa høyen Vern / oc seer
hand vd fra Land : Hisset seer ieg de Dan-
ske Skib / de føre forgyldene brand.

11 Jeg seer saa mange aff de Danske Skib /
de føre forgyldene brande : Christ stane
hende liden Kirstine / de agte hende vist til
haande.

12 Oc de lagde ind vdi den haffn / kaste An-
cker paa huiden Sand : De Edle Ridder aff
Dannemarck / de træn der først paa Land.

13 Mit vdi den Borgegaard / der agselede
de deris skind : Oc saa gaa de i høyelofft /
for Hertugen aff Saxen ind.

14 Hel side i Margreffuen aff Meisenland /
baade i oc eders kiære : Den vnge Konning
aff Dannemarck / beder om eders Daatter
met ære.

15 Hand tog til sig de luckte Breffue / oc læste hand der paa : Loff være Gud i Himmerig/at ieg denne Daatter Aa.

16 I Ædle Riddere i tage vand / i gaa met oss til Bord : I tøffue hoss oss en liden tid/ wi vide eder Antsuar god.

17 Vaare de dem der vdi Maanet / oc de vaare i tre : Icke kunde de Frøicken Kirstine faa/alt met deris Øyne at see.

18 Den klare daa dagis for Østen/ oc bølgen den blæß blaa : De ædle Ridder vdaff Dannemarck/ de gaa for Hertugen at staa.

19 Det vaar Hertug Ernst aff Meisenland/ hand kalder paa Drosten sin : I lede hin vnge Frøicken Kirstine/for oss i Salen ind.

20 Oc otte vaare de Meisenske Fruer/ hendis Haar baade børste oc flette : Fire da vaare de Ædle Førstinder / hendis Hoffuet Guld paa sætte.

21 De sætte paa hende det Hoffuet Guld/ det skinde som en Lue : Det vaar belagd met dyrebare Steene / det sømte den skøne Jomfrue.

22 Det vaar liden Kirstine saa bold / hun ind at Dørren træn : Hendis Fader oc hendis Farbrødre tre / de stande hende op igien.

23 Hendis Fader oc hendis Farbrødre tre/

de

de ſtande hende op igien : De Edle Ridde-
re aff Dannemarck / de rackte hende haan-
den vden meen.

24 Det vaar Hertug Ernſt aff Meiſenland/
hand heder paa ſmaaſuend ſin: J hente ter-
ning oc Vartaffuel / bærer det i ſtuen ind.

25 Her tugen kaſte de Terning fra ſig / de
vaare aff røden Guld : J kaſte Her Ver-
ner Paßberg/thi i ere Kongen huld.

26 Det vaar Her Verner Paßberg / hand
ſkød da terning fra ſig : Kaſte i for mig Her
Claus Rønnou / thi i ere ædler end ieg.

27 Oc det vaar Her Claus Rønnou / hand
ſætte de Terning fra ſig : Kaſte i Danne-
marcks Hoffmeſter for mig / i ere langt yp-
per end ieg.

28 Det vaar Her Erick Otteſſøn / tog ter-
ning i ſin hand : Hielp nu GVD Fader i
Himmerig/ieg vinder den Lilie vaand.

29 Den førſte Guldterning paa Bordet
rand / den løb ſom det ſkulde være : Den
Danſke Hoffmeſter den Jomfru vandt / til
Kongens hiertens kiære.

30 Lenge tenckte Frøicken Kirſtine ved ſig/
oc hende rand taare paa Kind : Skal ieg
fare til Dannemarck ind / ſaa langt fra
Moder min.

31 Det vaar Hertugen aff Saxen Land/
hand tager sin Daatter at lære : Det vil ieg
for sanden sige/det vaar aff euet oc ære.

32 Vær kiær at Juder kiære Daatter min/
de ere baade trygge oc tro : Stunde du ey
effter Sueriges Krune / vden du den met
lempe kand faa.

33 Du bede got for Fattige Encker/som Fa-
derløse Børn skulle føde : Du bede got for
de fattige fanger/lad dem i Tornet icke dø.

34 Oc skatte du icke den fattige Bunde / ieg
det icke haffue vil : Men fattis dig enten
Guld eller Sølff/du sige din Fader til.

35 Saa snart da vaar den sorte Jord / met
Sticke saa vist offuerbred : Det vaar Frøi-
cken Kirstine lille / hun bleff til Karm vdleed.

36 De blæste saa sterck i Trometer / i deris
forgyldene Lud : Saa førde de den Frøi-
cken til strande/ de kaldte hende Dannemar-
ckis Brud.

37 Saa vunde de op deris Sticke seyl / saa
høyt i forgyldene Raa : Saa seylede de dem
til Dannemarck/ fast mindre end Vger tho.

38 De strøge seyl lode Ancker falde / alt paa
den huide sand : De ædle Riddere aff Dan-
nemarck / de løffte den Jomfru paa Land.

39 Den grøne Jord bleff vist ofbret/met Sil-
cke

cke oc sindal strød : Den vnge Konning met Riddere skare/ drog sin kiære Brud imod.

40 De mødtis paa den grøne vold / Christ giffue det bliffuer til gaffn : Den Herre fra Hest den Jomfru fra Karm / de toge huer anden i faffn. Der kom aldrig saa rig en Jomfru til Dannemarck.

Konning Hans drager i Dytmersk oc mister it stort antal Krigsfolck.

DEnne Dict er laad om den Krig / som Kong Hans met sin Broder Hertug Frederich aff Holsten/ førde mod de Dytmersker Anno Domini 1500. Huilcket gick dennem wlyckeligen aff denne Orsage/ at de paa den wbequemiste tid om Aaret grebe det an / oc fordristede formeget paa deris egen styrcke oc store Krigsmact / oc der offuer foractede deris Fiender som haffde indtaget fordelen for d. ſiem/ oc derfore beklemte dennem paa nogle trange Diger/ at de for vand oc wueyr kunde icke komme til at slaa deris Slactorden oc komme til ret drebning met dennem. Dette Slag stod den 17. Dag Febr. paa forueffnde Aar/hart ved Hemmingsted i Dytmersken Oc bleffue der nedlagde oc drucknede i Digerne oc aff stort wueyr omkom̃e hen ved 4000. Mand/ foruden forneme Adels personer, baade aff Riget oc Hertug dømene/som vaare 360. Met tuende Greffuer Adolff oc Otte aff Oldenborg etc. It ynckelig spectackel oc merckeligt Exempel/at ingẽ skal foracte sin Fiende besynderlige paa de steder som wlige findis fordeel.

De

1 DEFule haffue faaet saa vnderlig
it raad / de vilde saa gierne haffue
aff den brad : Som vaar opædt oc
alt fortærd / for langen tid aff en anden
herd : De mangen Mand kom til vaande.

2 De der kom fluende en flock aff Staar
de viste ey veyen huort de vilde fare : De
haffde i act at flue saa gent / haffde det icke
bleffuen dem formeent : De maatte der
bliffue paa Hede.

3 De brøde aff Quiste oc bygde bolig / de
meente de skulde der side rolig : Saa man-
gen bliffuer suegen met stor wro / aff den
Mand best vnderliden monne tro : Det
maatte disse Starre vndgielde.

4 De der kom fluende en flock met Sua-
ner / de stridde vnder den første Banner:
De sloge vd deris Vinger brede / saa dybt
vdi Dynd saa maatte de træde / de Danske
Hoffmend til skade.

5 De Duer komme fluendis aff it Taarn/
dem bleffue saa snart deris Vinger aff
skaarn : Som snee da vaare deris Vinger
huide / de reffuis som Viffuen Faaret mon-
ne slide/der vaar icke fred at vente.

6 I huo som Vglen tager til Høg / hand
er

er ey selff ræt fuld vel tryg : Om Dagen huilis hun vnder Eege blade / om Natten sider hun i Bondens Lade / huo der paa lider farer ilde.

7 Grib oc Gam de sloges sammen til lige/ oc vilde icke for huer anden vige : De andre smaa Fule sløye bort met skamme / de acte det icke som efter monne komme / de rømte aff fremmede land.

8 Gert Falck sin Mandom lod hand tee/ hand vilde icke lenger paa steden bie : Hand saae saa høyt offuer breden Hede / hand torde icke verge sin egen rede / de andre ligge ved Balger side.

9 Oc Ebbe Gied / saa monne hand hede/ Christi giffue deris Sicele Himmerigis glæde : Den som er skild ved Paradiss / hand fanger huercken ro eller lise / Gud ved huem Dannemarck den skade voldte.

10 Den gamle Orn oc hannem rand Taare/ hand tog sin Hest met spore / Saa foer hand til sit Rede hiem / hand gaff denne Fær saa vel i giem / hand actet denne spot at hefne.

11 Oc de vaare Atten tusinde stercke / der de droge offuer Dige oc Marcke : Men der de droge tilbage igien / som førre reede sire der

reed

reed nu een / det siger den met monne være.

12 Denne Vise hun er icke lagd om Fulden er om Krigsmend fine oc ædle: Kong Hans hand førde sin Hær met mact / vdi Dytmersken bleff den nederlagd / det staar saa lenge til minde.

13 Hand tencker at heffne denne Bonde hoffmod / om hand er fød aff Kongeligt blod: Hand mener at Grisen betale skal/ huad som haffuer brudt den gamle Galt/ det gaar dem vd for sande.

Konning Christian den fangen.

DEnne Vise meenis at skulle være dictet aff Konning Christian den anden / vdi huilcken hand beklager sin forseelse oc elendighed. Er vel it merckeligt Exempel/ at ingen fordrister sig paa sin egen velde oc mact. Thi ingen er kommen saa høyt i sædet i denne Verden / at hand vdi sin egen formastelse kand jo falde / naar Gud tager haanden bort. Oc salig er den som Gud reffser i denne Verden / at hand kand kiende oc aff Hiertet fortryde sin forseelse/oc indfly til Gud om naade oc venskaff. Thi denne Verden er dog forgengelig met all sin herlighed/men Guds Ord varer euindelig oc de som der paa hendø bekomme Ærens euige oc wforgengelige Krune.

L.

1 CHriste Gud ieg vil dig Ære / for din Naade oc miskund: Dog Lycken mon

fra

fra mig være / som mig gaff Konge naffn/ offuer tre Kongeriger / aff huilcke ieg maatte vnduige : Met Hustru oc Børn saa skøne / HERRE tag mig til Naade igien.

2 Jeg haffuer oc saa forlaaren/ min Dronning kyst oc reen : Aff Keyserlig blod vaar baaren / Elisabeth allerkiæriste min. Hun haffde ingen skyld met alle / lad hende dig vel befalle : Vær hende Miskundelig / Thi skylden findis all hoss mig.

3 Erlig haffuer du mig straffet / for min wtacknemmelighed : Paa min maet haffuer ieg traadtzet/ oc paa min Veldighed. Huad som mig tyckte alleene/ det maatte mig ingen formeene : Holt det for en skreffuen Low / O HERRE kom mig ihu.

4 Ræt aff Guddom melig Naade/ vilt du oc giffue til : Oc frelse mig aff all vaade / ieg veed ey huort ieg vil. Til dig flyer ieg alleene/ thi du kand Verden formene / hendis sind oc trædske raad / O HERRE Hielp mig aff nød.

5 Nu vilde ieg reformere/ Klerckeri oc Riderskaff : De vilde intet aff mig lære/ derfore gaffue de mig straff. Jeg foractede mest de beste / derfore maatte komme min Feste : Oc komme i fremmede Land/ du HERRE mig Hielpe kand.

See

6 See Herre ieg mig forlader / paa dig du
eſt saa tro : Jeg beder for dennem mig ha-
der / ieg tencker oc intet der paa. Dine dom-
me de ere vnderlige / din haand kand ingen
vnduige : Jeg finder min brøst oc skyld / O
HErre vær du mig huld.
7 Kunde mig det ocsaa hænde / indelig
der om bedis ieg : Min villie vilt du om-
uende / din aldelis at være lig. Din vilie er
stedse den beste / wi ere ickun fremmede geste :
O Gud offuer oss miskunde dig / oc giff oss
Himmerig.
8 Du haffuer mig nylige læret / alt met di-
ne hellige ord : Salomon det samme be-
ueret / aff Scrifften thi hun er stor. Dine
Børn i Verden straffer / oc siden ey lenger
platzer : Jeg veed du Herre eſt sand / løss
mig aff Syndsens baand.
9 Sandelig mig meere end glæder / din
trygge oc trofaste tilsagn : I huilcken du oss
tilsiger / Syndere som ære din Søns Naffn /
de samme skulle Himmerig ærffue / Du
HErre monne saadant forhuerffue : Alle
dem som dig frycte kand / Vnge oc Gamle
Quinde oc Mand.
10 Rex Judæorum HERRE / Pilatus
scriffue lod : Dauid monne mig oc lære / at

du

du eſt ſød oc god. Huem dig vil endelig ære/ hannem vilt du naadige være: Giff mig nu ꝛc. forſtand/ſend mig den Hellig Aand.

11 Danmarck mit Fæderne Rige / der til haffde ieg adtraa: Kunde det ſaa ſkee mel lige / giff aleing vel tilgaa. Foruden blods vøſtyrtning / Det hielper en ſaare ringe ting: O Gud løff vel min baand/ ieg ſætter min ſag vdi din Haand.

Konning Frederich den første anammes effter Kong Chriſtian 2. Til Konning vdi Dannemarck

EFter at Konning Chriſtian II. Var rømt aff Dannemarck/ bleff hans Farbroder Konning Frederich 1. Vald igien vdi hans ſted/ Anno Dñi 1523. Oc vaar da lang tid ſtor indbyrdis wenighed her vdi Riget/oc nogle end da lode ſig forføre oc opholde paa hans Haand. Huilcke haffue dictet denne Viſe her om/ huilcken wi lade bliffue ved ſit værd/ ſom den i mange Aar er ſiungen her i Riget. Thi met Viſer vinder eller taber mand huercken Land eller Riger. Der hører alt mere til /oc den ſom det ſpil regærer/ ſtyder her offuen faare. Hand er den / ſom Daniel ſiger / der omſkifftet tid oc ſtund/ det er ſætter huert Rige oc huer Monarch ſin Termin faare / hvre lenge de ſkalle vare. Oc hand affſætter Konger/oc indſætter Konger/ etc.

1 Alle smaa Fule i Skoffuen er / de giffue paa Høgen stor klage: Hand giffuer aff dem baade Feire oc Dun / hand vil dem aff Skoffuen jage. Men Ørnen bygger i Felden vd.

2 Saa fløye de op i Eege top / de lagde it Raad paa ny: Huorledis de skulde en Konning faa / dem kunde fra Høgen fri.

3 Frem da traade den wselige Krage / hun vaar saa sorgefuld: Keise wi oss den gamle Ørn ieg haabis hand vorder oss huld.

4 Det vaar alle de andre smaa Fule / de suarede Ja der til: Nu er Ørnen vorden Fule Kong / saa lenge som Gud hand vil.

5 Til da suarede den stolte Høg / wi stede det ingenlunde: Oc skal den Ørn være Fule Konge / hand legger oss øde i grund.

6 Det da spurde den gamle Ørn / hand bleff saa vred i hue: Oc slog hand til den stolte Høg alt met sine skarpe Klo.

7 Der ved da giædis de andre smaa Fule / oc siunge huer met sin stemme: I Lunden vaar fryd oc Fulesang / alt der som Ørnen vaar hiemme. Men Ørnen bygger

8 Sammen da sanckis den Høge hær / hand skiulte baade Skoff oc Kier: Oc wi

ville

ville øff til Lunden fare / oc gisre den Ørn til
blær. Men Ørnen bygger i Felden vd.

9 Det da hørde den simpel Due / hun sløy
til Ørnen oc sagde : Oc nu da kommer den
Høge hær / hand acter at gisre dig skade.

10 Til da suaret den gamle Ørn / saa baade
hans Øyen de runde : Saa mange Muss de
bide en Kat / thi maa ieg rømme aff Lunde.

11 Bort da sløy den gamle Ørn / alt met
sine vnger saa smaa : De andre smaa Fule
de bieffue saa vilde / de visse dem ingen raad.

12 Nu sider Høgen i Egē top / oc breder hand
vd sine vinge : De andre smaa Fule i Skoffu-
nen er / dem monne saa jammerlig trenge.

13 Nu sider Kragen paa baren Quist / oc
suelter hun offuer sin klo : Vgien skiuler sig
i Elle trunte / ieg venter hun haffuer wro.

14 Viben hun løber i Ager reen / alt met sin
høye Top : Høgen hand kommer der slaa-
ende frem / hand tager oc æder hende op.

15 Nu sider alle de andre smaa Fule / oc tie
saa quer som steene : De haffue nu mist deris
deylige sang / vil Gud de faa hannem igien.

16 Nu er der sorrig oc graad i Lunde / som
førre vaar Fule sang : De fattig smaa Fule
ynckis mig offuer / dem tiden skal være saa
lang. Men Ørnen bygger i Felden vd.

17 Hunden ligger vnder Bordet oc soffuer/ oc Reffuen i Gaase sti : Naar tiden er saa vogner hand op/ sine fattige Giess at fri.

18 Katten hand ligger i Gaarden slug / et alle mand vil hannem hade : Musen roder seiff i fattig Kones pose / hun giør hende fuld stor skade. Men Ørnen

19 HErre Gud da hielpe den fattige Ørn/ som flyer i vildene hede: Hand veed sig hiercken læ eller ly / som hand tør bygge sin Rede. Men Ørnen bygger i Felden vd.

Konning Christian III. Velies til Kong vdi Dannemarck oc fordriffuer met stor Lycke/ Greffue Christoffer aff Oldenborg/ met sine anhengere.

EFter at Konning Frederich vaar hendød/ Anno Domini 1533. stod Dannemarckis Rige paa tredie Aar Kongeløss / oc gick da seldsom eil her vdi Riget. Thi de vaare mange som hulde sig til Regimentet/ iblant andre kom Greffue Christoffer aff Oldenborg her ind i Riget / met de Lybsters hielp oc bistand / oc gaff faare at hand hylde dede sig Almuen til paa Kong Christian den fangen hans vegne. Der met drog hand Borgerskabet aff Kiøbenhaffn oc Malmø til sig / oc indtog nogle forneme Slotte oc Byer / baade i Sæland Skaane oc Fyen/ Men hand beholt dem icke lenge. Thi den Judske Ridderskaff met nogle de andre fornemiste aff Rigens indfødde Adel / keiszde sig Hertug Christian Konning Frederichs Søn til

Ekyn-

Skyzherre oc Kofing. Oc de ryſtede ſig met hannem / oc nederlagde førſt Greffuens Folck i Fyen / huor iblant vaare tuende Greffuer / Greffue Johan aff Høye / oc Greffue Claus aff Tecklenborg / forudden andet gemene Folck / ved nogle tuſinde / ſom bleffue paa Valdſteden. Derneſt drog hand offuer til Sæland / oc belagde Kiøbenhaffn faſt Aar oc Dag / før end hand tuingde Borgerne til at opgiffue Byen / Anno 1536. Oc ſaa drog Greffuen aff Landet / oc hans anhengere Skipper Clement / Marcus Meyer, Lange Hermand / Jacob Wullenweffuer finge huer en ſeldſom Affgang oc wyckelig henfærd. Saa at Riget kom da paa det ſidſte til Fred oc Roligheed. Oc Konning Chriſtian bleff Krunet met Dronning Dorothea i Kiøbenhaffn / vdi vor Frue Kircke / aff D. Johan Pomer / den 12. Dag Auguſti Anno Domini. 1537.

LII.

ALl Offrigheds vold at være / er ſandelig ſtricket aff Gud: Huem dem icke holder i Ære / hand giør imod GVds Bud. Thi vil ieg trolig raade / baade Edel Fattig oc Rig / ſpeyle ſig vdi mange Landsſkade / der offuer er kommen i vaade / aff oprøriſk Wchriſteligt ſuig.

Der mand ſkreff tuſind fem hundrede / oc tre oc tredine Aar / bleffue Danſke Mend faare bekymrede / der de deris Konning ombar: Den Chriſtelig førſte oc Herre / ved Naffn Konning Frederich / Rigens Raad

strax sammen komme / en Konning at kiese til fromme / efter Rigens gamle skick.

3 Medens der kom da noget andet iblant / Gud vilde disse Lande straffe : Det Norske Raad kunde icke komme frem / huer haffde seiff nock at skaffe. De Lybske saae deris fordeel / til Malmø oc saa til Kiøbenhaffn / lode de vdgaa deris Lønbreffue / som de met listig paafund vdfreffue / Dannemarck til saa liden gaffn.

4 Bogbinderen oc saa Jørgen Munter / behagede den tidende vel : Kunde wi bliffue to mectige Regenter / wi gierne baade Eed oc skel. Met Guds Ord ville wi sagen simpke / Kong Christians Naffn der til / saa kunde wi i Dannemarck raade / at Adelen skulde der lidet aff baade / som oss fortroer saa vel.

5 De viste deris anslag vaare icke trygge / vden de skulde haffue it skin : En Herre maatte de der til bruge / som vaar ret efter deris sind. Greffue Christoffer Domherre aff Colne / hand vaar deris rætte Mand / deris Eed oc tro de strax forgætte / met Greffuen vilde deris Liff opsætte / den Danske Adel driffue aff Land.

6 Jørgen Wullenweffuer oc Marcus Meyer / begynte vdi Lybke dette spil : Som

de

de haffde lærd vdi Mynster / de vilde der hielpe til. Vdi Dannemarck skulde det nu saa gange / lige som paa Himmelen er allene / Soel oc Maane til lige baade / Saa skal en Konning oc Dronning raade / Adelen skulde mand det formeene.

7 De Lybske de sade saa rede til sprynge / Hertug Christian vilde de geste: Deris Ryster oc Kneete sloge de vdi Ring / de Holster icke meget til beste. Vden varsel fulde de dem i Land / de Røffuede oc Brende for Foed / saa vijt som de droge frem / det vaar deris egen store Skam / de teede deris Bonde Hoffmod.

8 Den Herre hand lod sig icke forskrecke / hand samlede sit Folck tilsammen: Hand actet at giffue dem Paßbor sterck / det skulde de spøre vden gammen. De andre Landsherrer Vise oc Fromme / de tenckte met sig skal det saa gaa / da bliffuer ingen fred i Lande / fange de Lybske først offuerhaand / da gaar den vnder der mindst formaa.

9 Den Herre sick hielp oc stor bistand / de Lybske maatte da løbe: At Holster Dore den bleff dem trang / som Koen monne beise for stubbe. De grebe da andre raad i finde / som de Jørgen Mynter tilskreffue /

de sende met Skib vdi Øresund / det vaar alt giort paa falske fund / Christoffer den Naffnkundig Greffue.

10 Den Greffue lod Breffue vdscriffue / til Kiøbsteder oc menige Mand : All Adel skulde de fordriffue / oc ingen lade leffue vdi Land. Hand vilde til prijss oc bytte / giffue baade deris Liff oc Gods : Strax monne de all Adelen offuerfalde / Brende oc Plustret deris Gods met alle / mange miste deris Liff der hoss.

11 Smaa Lande ginge hannem strax til haande / baade Bønder oc Borger til lige : Hand loffuet dem vel baade Quinde oc Mand / hand vilde dem ey vnduige. Konning Christian vilde hand indhente / som vaar aff Landet bortrømt met alle / nu mere end ti samfelde Aar / der paa saa dristig hand suor / i Landet skulde hand indkaldis.

12 Den Gamle Frue Anna Holgers vden skeel / imod sit Breff oc Leyde : Lod hand vdi Ringsted slaa ihiel / oc for sine Fødder nedtræde. Dog nogle vilde hannem vndskylde / at det skulde været hannem hart imod / At Borgerne aff it galend opsæt / actet hueecken om Low eller Ræt / det gick dem lidet til gode.

Det

13 Der Greffuen haffde saa vnder sin
magt / smaa Lande oc Øer met alle : Paa
Jutland giorde hand sin act / oc lod Skip-
per Clemend fremkalde. Hand gaff hannem
Skib oc der til folck / oc bad hannem Landet
tuinge / Vilde de ey gaa hannem strax til
haand / hand skulde dem tuinge met Vidie
oc brand / oc sig met macten fremtrenge.

14 Den Danske Adel vdi Nørre Jutland /
met deris jeffnlige fleere: De sende deris bud
til Hertug Christian / tilbøde hannem kru-
nen met ære. Den Herre lod sig ey sømme /
Hand rysted sig til Hest oc Foed / Ølborg
lod hand indtage / sine Fiender oc strax ned-
lagde Skipper Clemend kom i stor nød.

15 Der Greffuen fornam det veder spil /
Marcus Meyer lod hand forskriffue : Fra
Lybke at drage de Skaaninger til / hand
skulde der met dem kiffue. Hannem lyckedis
der sit onde forset / hand indtog Vardbierg
met stor liste / men Skaaninger met Suen-
skes bistand / hannem snarlige igien offuer
uand / sit Liff maatte hand der miste.

16 Vdi Fyen begyntis oc strax en Kiff / met
sande vil ieg det sige : Hertug Christians
Folck oc Reyseløg / met den Judske Hob
til lige. Her Johan Rantzow en Feldtøff-

Day uerst

uerſt ſin / hannem fulde Her Erick Krum-
dige / Peder Ebbiſſon oc anden Adel god/
aff Danſke ſom haffde saa frit it Mod / at
vilde der Greffuen ey vige.

17 En Mil fra Medelfar ſtod dette bad / at
Quoſte vaare saa ſkarpe : Der bleff saa
mangen Bonde vglad / ſom bleff der død
paa Marcke. Tre tuſinde Mand der lag-
dis ned/de andre at Aſnes lode ſtande / El-
leffue Falckneter oc elleffue Slanger / de
lode der ſtaa de vaare saa bange / dem gick
saa ilde vdi haande.

18 Der Greffuen saadanne Tidende ſick/
Hertug Albret aff Mekelborg lod kalde:
Wi danne vor sag i en anden ſtick / eller wi
forſagis met alle. Deris Hær de ſtickede
hen offuer til Fyen / ſiu hundrede Heſte oc
ni Fennicke Kneete / Suenborg monne de
indtage / der fra til Foborg lode de drage/de
vilde da førſt til at feete.

19 To Greffuer maatte der lade deris Liff/
aff Høje oc Tekelnborgs lande : To tuſin-
de Mand bleff i denne kiff/ſom huilis i Ør-
berg ſande. Hertug Albret blegnet der ved
om Kind / hand tenckte det er nu tid at rømme / til Sæland igien til Greffue Chriſto-
fer / wi haffue her ilde gaaet til Offer/ vort

Folck

Folck ere slagne / vore Taske ere tomme.

20 Hertug Christian den Hetre saa bold/ hand tøffuede icke ret lenge : For Kiøbenhaffn lagde Skantze oc Vold / den Greffue der met at trenge. De Borgere sig holdte saa Mandelig de Aade baade Hesie/Katte oc Hunde: Der vaar ey raad til Øell eller Brød / derfaare da bleff saa mangen død/ de Pintis saa mangelunde.

21 Paa sidste maatte de dog giffue sig / De Greffuen aff Landet vige : Der Krogen oc Varbierg hørde slig / de gaffue sig oc til lige. Lang Hermond oplod Kalundborg/ Marcus Meyer laa de paa Steple / De Lybske deris egen Skib forlode / oc rømte at Søen met smaa Bode / at Traunen monne de seyle.

22 Saa bleff da stilt dette store Oprør / aff Guds besynderlig Naade : Der glæddis da de som sørgede førre / oc lenge haffde lijd stor vaade. Det neste Aar som efter kom/ der alting vaar kommen i laffue/Den Ædle Første Hertug Christian / fick Krune oc Spir met Kongeligt Naffn / som hand da burde at haffue.

23 Thi ville wi alle aff Hiertens grund/ Gud Loffue oc Prisse til lige: Som frelste oss

aff

aff vore Fienders Haand / gaff Fred vdi dette Rige. Det vaar alt for vore synders skyld / hand haffuer oss straffet saa Naadelig/vilde oss dog icke forgde / hielp oss aff all vor sorg oc møde/ Thi ske hannem loff euindelige / AMEN.

Konning Christians III. Christelig Affgang aff denne Verden.

DEr Konning Christian III. Haffde regeret ganske Christeligen oc vel vdi Dannemarck hen ved 24 Aars tid / henkallede hannem den alsommectigste Gud i Himmerig/ oc hand hendøde Sactmodeligen paa Coldinghuss/paa Nyt Aars affren/ Anno Domini 1559. Huad hans Leffnet oc Regiment er anrørendis / lod hand efftet sig dette ryckte / met faa ord at sige / at mand haffuer met all rette lignet hannem ved de fornemste gudfryctige Konger som nogen tid haffue regeret aff Verdens begyndelse/ som i sin tid skal omtalis vdi hans Historie. Ville nu være her fornøyet met denne Dict / som min salig gamle Skolemester Niels Bredal i Vedel haffuer ladet hannem til Amindelse.

LIII

VI kunde formercke baade Aarle oc Vilde / at huo vel leffuer døer aldrig ilde / Døden kand hannem ey skade gjøre : Saa monne det Konning Christian gaa / en salig affgang den monne hand faa/ som wi nu fanger at høre.

Paa

2 Paa Kolding huss det Slot met Ere/ den dag nest efter Julafften monne være/ begynte den Herre oc sagde: Hoss mig haffuer været en Ven saa god / hand haffuer mig trøstet met it frit mod / det mig gamske vel behagde.

3 Hand sagde / nu strax Nyt Aar gaar ind/ skulde ieg min sorrig oc Siugdom foruinde/ oc aldrig meere at quide: Det er min aluor ieg siger eder sandt / det er icke Drømme/ skemt eller tant/ der paa maa i fast lide.

4 Huem det skulde været hand dog ey rørde / ey heller hannem nogen der om atspurde / men nu kunde wi besinde: At det haffuer været GVDS Engel foruist/ som hannem skulde trøste i angest oc brøst / oc giffue hannem tiden tilkiende.

5 Strax efter da reede hand sig der paa/ at hand den tid aff Verden vilde gaa / lod alting rede giøre: Vilde nogen hannem formindske Dødsens fare/ oc sige hans Liff skulde lenger vare / hand maatte det icke høre.

6 De monne lægdom til hannem frembære/ hand den forskød met all Verdsens ære/ hen hen/ wi det ey maa lide: Vort haab det icke der efter monne staa / wi haffue nu andet at tencke oppaa/ her er icke lang tid at bide.

Paa

7 Paa Nyt Aars Dag betidligen om Morgen / hand tenckte huad hannem vaar sagd tilforn / hand lod ey lenger forhale : Hand giorde sin Strifftemaal den vaar god / annammede Christi Lægem oc Blod / monne Gud altingest befale.

8 Doctores oc Mestere vaare der tilstede / hannem at trøste vaare alle til rede / dog kunde de selff bekiende : At de støre trøst aff hannem monne lære / end nogen aff deris egen mon være / huor skal mand saadant finde.

9 Dronningen hun gick hannem til oc fra / huad aff vilde vorde hun visselig saae / hun vrier sine Hænder saa saare : For graad kunde neppelige tale eller see / det giorde hende i sit Hierte saa vee / hand maatte icke met hende tale.

10 Hun sagde / min Herre / min Herre saa god / forlade hues ieg haffuer brødt eder imod / det meere alt met det minde : Hand suarede Dorothea vor Hiertens kiære / det lang tid siden forgæt mon være / aff ganske hu oc finde.

11 Hui grædt i saa oc monne saa lade / denne Verden kand oss dog intet bade / om wi det alt kunde vinde : Her er icke trygt at bygge eller bo / skulle bort naar wi der mindst tencke

icke paa / all Verdsens Mand oc Quinde.

12 Her hielper ey Sølff / her hielper ey Guld / Gud være oss naadig blid oc huld/ til hannem vil ieg hiemfare : I lade vor Ligkiste være til rede / i alle til Gud for oss vilde bede/hand oss i Troen bevare.

13 Altingest maa effter Guds vilie være / i lade vore Børn optucte met ære / Gud stedse dyrcke oc bede : Det kand dem komme til Lycke oc gaffn / der met toge de huer anden i faffn/det vaar icke alt aff glæde.

14 De Børn ginge frem met suck oc graad/ fulde paa deris Knæ for sengen de saad / de hulde sig saare ilde : Kiære Herre Fader i oss forlade/ huad wi haffue eder i nogle maade/ fortørnet aff Vngdoms vanfnilde.

15 Hand lagde sine Hænder paa dennem baade /ynskede dem Lycke /der til GVDS Naade / Gud styre for eder oc raade : Til hannem sætter all eders lid oc haab / oc icke paa Verden slaar eders snaab / da bliffuer eder aldrig at skade.

16 Rigens Raad hand der formanet paa ny/ ved Johan Frijs oc Anders Barby / at de sig tro lade finde : Effter hans Affgang som altid tilforn/ som de hannem haffde sæt Oc forn/ oc vilde for Gud bekiende.

Først

17 Først at Guds Ord maatte holdis ved
maet / Guds Tienere holdis i Ære oc Act/
at GVD tilbørlig kunde dyrckis : Hue
Mand maatte holdis ved Ræt oc lige / den
Fattig saa vel alt som den Rige / Oc meenig
Fred kunde styrckis.

18 Huad wi til Kircker oc Skoler monne
giffue / at det stedse oc altid kunde bliffue/
oc saa til Hospitaler dislige : At ingen det
sig fordriste vil / at tage der fra men hellet
legge til/ oc intet der fra at snige.

19 Vor elskelig Dronning oc Børn saa
smaa/ som icke haffue Landet faare at staa/
at i dem fordre oc fremme : Som i oss det
plictig monne være / met Erlig vnderhold-
ning statz oc ære / aff gantske hierte oc sinde.

20 Hertug Frederich eders vdualde Kong/
i alle maade i vel vndfange / i raad oc gier-
ninger alle : Efter vor affgang det ey for-
gæt / i holde den tro i haffue hannem jæt/
oc ingenlunde hannem vndfalde.

21 Vor daglige Tiener Mester Powel oc
fleere/ som oss lang tid haffuer tient met ære/
det skulle i lade dem nyde : At de maa glæ-
dis vdi mange Aar / at de haffue tient i
Kongens Gaard/ oc aldrig det fortryde.

22 Dette her vor yderste Testament / skulle i
fuld-

fuldkomme oc icke forkrencke/ som i for Gud ville suare: Hand rackte dem alle sin haand saa brat / oc sagde dem alle den sidste god Nat/ saa mange som de mon være.

23 De sorget oc græbe som de vel maatte / de haffde heller mist alt det de aatte / end de vilde hannem ombære: Hand vaar selff ved saa fryst it mod / lod læse oc sjunge mangen Psalme god/ alt Gud til Loff oc Ære.

24 See / slig stor Naade monne Gud hannem tee / it Hierte maatte vel grædе oc lee/ hand løffte op Hænderne sine: De sagde/ HERRE Gud ieg kommer til dig / annamme min Siæl forskiud icke mig/ for din Søns Død oc Pine.

25 Der Klocken vaar fire oc Afften kom / da Døde den Herre baade mild oc from / Gud lod hannem til sig kalde: I Offuensse huilis den Herre hans Lig / hans Siæl den leffuer i Himmerig/ Gud giffue vi findis der alle/ AMEN.

(*)

Konning Frederich II. Met sine Farbrødre tuinger de wlydige Dytmerske vnder sig met Krigsmact.

TIlforn er omtalet/ hureledis at Konning Hans for 50. Aar forleden / førde te mectigt Tal Krigsfolck / ind vdi Dytmerssken / at tuinge

Ee Lan-

Landet vnder sig men met saare liden Lycke, Saa at hand miste der fast største parten aff sin ganske Hær/ oc maatte selff rømme igien vdaff Landet. Som ocsaa dette samme nogle gange tilforn er vederfaren de Holster Herrer/ at de met liden for deel haffue førd Krig her vdi Landet / oc taget stor wbodelig skade saa at baade Herre oc Knect er bleffuen vndertiden tillige met huer andre nedlagde Huilcket altid haffuer fortrødt deris effterkom̃ere/ efterdi at Keyserlig Maiestat selff haffuer vndt oc skødt fra sig til deñem dette land oc all den rettighed som hannem der vdi kunde til falde. Der faare haffue baade Koñing Frederich oc hans Herre Fadiu Brødre Hertug Adolff oc Hertug Hans giort et sambyrdigt Thog her ind i Landet strax om Sommeren effter at Konning Christian / milder hakom̃else vaar hendød Huilcket Thog er dennem lyckeligen affgangen/ saa de haffue faaet en herlig Seyrvinding oc Triumph/ oc det gantske Lands Indbyggere er gangen dennem til haande / oc soer dennem oc deris effterkommere tryg oc fast lydighed.

LIIII.

1 WOl an Vol an vdi Guds Naffn/ aff Krig oc Feide giøre wi aff saffn som nylig er skeed for sande. De Rytter oc Knecte haffue vundet stor priiss / met Vaaben oc verie effter Krigs viiss / vdi de Dytmerske Lande.

2 Der mand screff tusind firehundret Aar/ fire oc halfierdsinds tiue det vaar/ saae mand en Konning vdride : Aff Danemarck met

Pile-

Pilegrims staff / hand actet sig til den helli-
ge Graff/ den reyse bleff kyndt saa vide.

3 Konning Christian den første aff det
naffn / aff hannem ganger langt vide saffn/
Keyser Frederich monne hand geste: Hand
hannem vndfick effter Førstelig viiss / gaff
hannem en skenck til Æce oc Priiss / Dyt-
merske Land oc Feste.

4 Hand gaff hannem Breff oc Segel der
paa / Pawe Sixtus det stadfeste ocsaa/
hand kom saa hiem til Lande: Screff strax
de Dytmerske til der om / deris myndige
Legater til Renßborg kom / Kongens vilie
at forstande.

5 Keyserlig Breff lod hand dem see/ de sore
det skulde ræt aldrig skee / Danemarck skulde
offuer dennem raade: De vilde der voge
baade Gods oc Liff/ Land oc Stæder/ Børn
oc Viff / det dem maatte lidet bade.

6 Det stod saa vdi sex oc Tiue Aar / Kon-
ning Hans den Edle Herre tog sig for / de
Dytmerske Bønder at tuinge: Hans an-
slag bleff forseet saa slemmelig / saa hand
vndkom der neppelig/ mangen Heldt maatte
der da springe.

7 Deris store hoffmod / spee oc spot/ haff-
uer Gud i Himmelen dog fortrødten Første

haffuer hand vdkaaren : At heffne den skade oc store wræt/ hoffmod oc slemme genstridighed / som Dannemarck vaar vederfaren.

8 Konning Frederich den Anden aff det naffn/ Dañemarck oc Norge til ære oc gaffn/ til Førstedommen en Herre : Førend hans Naade tog Krunen paa / stor Lycke monne hannem til haande gaa / stor prijss oc Kongelig Æce.

9 Der nu hans Naade det forstod / Knecte at forseriffue til Haand oc Foed/ Hertug Adolff at være deris Herre : Rytter oc Knecte loed hand forsamle / met Førsterne aff Holsten monne hand forhandle / de Dytmerske at forfære.

10 Hertug Hans aff Holsten den Første god/ Hertug Adolff hans Broder det Ædle Blod/ Krigs Herrer mectig oc gieffue : De giorde met Kongen it anslag saa kort / at heffne de Bønders hoffmod oc spot / met hannem de vilde dø oc leffue.

11 Saa kort komme sammen de Rytter fri/ oc Knecter som lyster met Førster at Kri / de Hoffsinder aff Slot oc Feste : Oc anden Adel velbyrdig oc god / sig lydig oc tro befinde lod/ met Rystning/ Mand oc Heste.

12 Der mand screff Tusind frem hundrede

Aar/

Aar / Ni oc halfftrediesinds time det vaar/
saae mand de Fennicker flyge: Den anden oc
tiuende i Maj foruist / haffuer Kongen først
i Landet indreist / de Dytmerske at forsøge.
13 For Aluerßdorp kom den Konning god/
met Rytter oc Knecte til Hest oc Foed / de
Herrer oc dislige : Det vaar saa mangen
stolter Mand/ sig Rytterlig beuiste for sand/
der lærde de Bønder at Krige.
14 Fire Faner Rytter vel berøst / Trediue
Fennicker Knecte vaare vel trøst/ den Greff-
ue monne de forbide : Greffue Antonius
aff Oldenborg den kone Helde / en Regi-
ment Knecte haffuer vduelt / at hielpe de
Herrer at stride.
15 Der den wycke monne nu tilstande/
som Gud lod komme de Bønder til haan-
de / de maatte det lag betale : For wyd dig-
hed oc hoffmod stort/ de Danmarck oc Hol-
sten haffue lenge giort / de Herrer lod ey
lenger forhale.
16 I Junij Maanet den anden dag/ de Her-
rer om Affteuen fick det anslag / fra Aluerß-
dorp monne de drage : Wi drage for Mel-
dorp met all vor hær / den stercke Gud vaar
i vor færd / vore Fiende maatte ilde behage.
17 En time før Dag komme wi der faare/

at storme oc Kri vaar vort aluor / de skantzer haffue wi indtaget : For Klocken slog otte singe wi den By / der motte mand høre anskrig oc ry / vore Fiender haffue wi forjaget.

18 Wolff Skøneuefer en Offuerst god / i stormen hand sit Liff der lod / der til to hundrede Knecte : Sex hundrede Dytmersker lagde wi ned / der blegnet saa mangen Kind der ved / met Mod saa mand oss feete.

19 Den siuende dag der efter kom / Brunsbytiel oc fleere Sogen der om / haffue wi indtaget met Ære : Tre hundrede toge de Herrer til naade / lod dennem vndkomme aff den vaade / mangen Dytmersker daablet dære.

20 Aff Meldorp sildig den tolffte dag / droge wi fem Mile den Nat met wmag / til Tillebrygge ere wi komne : Om Morgenen fand wi abenbaare / vore Fiender vaare remt met gantske skare / de skantzer vaare ledige oc tomme.

21 For Hemmingsted laae de met deris mact / oss der at møde vaar deris act / wi Heide snarlige søgte : Vore Fiender skulle der lidet aff lee / det giorde dem i deris Hierte veel / der maatte de met oss feete.

22 De søgte oc Heide met all mact / oss der at forraske haffde de i act / de lode oss til sig kom-

komme: De traadde saa tapper offver imod/
vore Forster slet wforfærdet stod / det galt
vore Rytter fromme.

23 Wi haffde der ganske haarde kaar / vo-
re Knecte icke fremkommen vaar / De vaare
baade modige oc trætte: Stor ære bør det
Forstelige blod / Adelen oc de Rytter god/
de monne saa frit indsætte.

24 Vor Konning sig forst i Orden lod see/
sin Konhed oc Mod lod hand betee / hans
Fiender det maatte friste: De Herrer aff
Holsten traadde mandelig frem / saa vore
Fiender det haardelig fornam / de vaare
dem skadelige geste.

25 Men Kongens gode oc tro Hoffsinde/
lode sig i Krigen ærlig befinde / at verie de-
ris Herre oc Konge: De holt met Kongen
i forste Led / fri Hierter maatte der vel glæ-
dis ved/de monne saa frilig fremgange.

26 Vort Reysetøg vaar saa knap til haan-
de / det Slag det varet ey halffue lenge/
Gud hialp der obenbaare: Dog wi vaare
modig oc saare forsmeet/ aff lange hold / Ar-
beyd oc vegt/vore Fiender wi icke sparde.

27 De Bonder haffde nu lært at Krige / de
vilde offver slet aldelis ey vige / saa kom vore
Knecte til haande: Wi droge der sammen

tredie gang / wi giorde de Bønder vdyen trang/ dog de saa hart monne stande.

28 Dog de stode lenge lode sig ey tuinge / de maatte dog effter vor Pibe springe / de bleffue der lagt i Lige : Tre tusinde bleffue slagne vdi det Slag / aff Gud kom dem saadan plage/ for de vilde Kongen ey vige.

29 Hertug Adolff bleff der ilde saar / de andre hafde icke bedre kaar / Erick Pobebuss maatte der bucke : Marcus Rønno disligest oc Anders Friis / Gregorius von Anfelt ligeruiß / mangen Heldt maatte der da bucke.

30 En befestning hafde de Bønder forvart/ der aff hafde de it mod saa stort / Hamtuss hassue de det kaldet : Snarlig wi det der offuerfald / wi saffnede icke en vdaff vort Tal/ stor Lycke er oss tilfalden.

31 De andre vilde icke til haande gaa / wi nødtis da til at sætte der Ild oppaa / vilde det aldelis affbrende : Til Marsk gaff fluet oc en stor hob / til Herremne giorde de deris anrob/ de vilde dem gaa til haande.

32 Den tiuende dag der Freden vaar giort/ tre Tusinde hassuer de Herrer foret / deris vnderdane at være : De antuorde fra dem sydt oc Land / oc bygge tre Fester til Forsternis haand/ oc kiende dem for deris Herre.

Saa

33 Saa haffuer nu Gud dem hiemme søgt/
deris traatzelig Mod er nederbøgt / det er
slæt nederfaldet : Deris spot oc sprog om
Førster god/ er betald met deris Hierte blod/
Marcken haffuer Kongen beholdet.

34 Saa lader oss giøre vor Gud stor Tack/
for saadan Naade i denne sag / beuise vor
Konning oc Ære: Gud giffue hannem lycke
oc languarig Spir / offuer alle sine Fiender
Triumph oc Seyr / Gud være hans Skiold
oc Verie / Amen.

Om det Merckelige Falckenbergs Slag som Konning Frederich II. Beholdt imod de Suenske/ den 20. Octobris/ Anno Domini 1565.

OM den langvarige Suenske Feide / som
sig vdi vor tid haffuer begiffuen/ere vel alles
haande Viser/ som det almindeligen gaar til/giort
oc vdgangen huilcke wi aff Orsage icke kunde alle
her indsette. Iblant andre er denne artige Dict
om den merckelige Seyerumding som wi beholde
offuer vore Fiender ved Falckenberg oc saa vd
gangen/oc endnu gengs iblant den menige mand.
Huilcken wi haffue her oc saa indført/til en amin
delse at kiende Guds Haands krafftige nerværel
se oc at bede aluorligen den alsommectigste Gud
i Himmelen / at hand vil giffue fred oc rolighed i
Land oc Riger / at wi kunde tiene hannem i all
Gudelighed oc Erlighed Thi det haffuer icke den

mening met sig/der wi her indsette at skill'ge Viser om Krig oc Feide at mād der ved skal opueckis til Krig oc Orlog/eller nogen Nation der offuer bemerckis, / men meere at bede om Fred / oc aff bede Blods vdstyrtning Thj Krig fører al mindeligen Lande oc Rigers forderffuelse met sig / som den daglige forfarenhed lærer/oc en vijß Poet haffuer sagd: Nulla salus bello, pacem te poscimus omnes.

LV.

1 VEl er det sandt i Lesten staar / den stercke sit Huss at giømme : Men kommer der den som meere formaa/ da trengis den stercke at rømme.

2 Der JEsus Christus Guds euig Søn/ slog sig met Dieffuelens Rige : Da fald oss til den Seyr saa skøn / oc hin den stercke maatte vige.

3 Huorfor wi oc vor Kempe god / ville stedse loffue oc priise : Met Tro oc Bøn falde hañem til Foed/oc hannem all tack beuise.

4 Oc stunge der aff til euig tid / i de tilkommende slecte : At hand oss her / vor Broder blid / vilde hielpe saa vel at fecte.

5 Den samme Første end nu saa sterck / sin Christen at forsuare : Bruger saa mang et stolt Hoffuerck / at hand kand oss beuare.

6 Dog stiller hand sig saa trolig æn / at naar oss meest monne quide : Da træder

hand

hand først her paa vor plan / oc hielper oss mandelig at stride.

7 Alleene hand sig oc giømme vil / at skiffte den Seyer til maade : Oc huem at Lycken skal falde til / vil hand alleene oc raade.

8 Thi hand oc eene aff Guddoms mod / haffuer alle de Lodder at volde : Saa skiffter hand effter sit vise raad / huort hen den beste skal falde.

9 Hand veed oc ene at giffue trøst / naar tid oc sted er inde : Wi tacke dig kiære JEsu Christ / som hielper da dine at vinde.

10 Saa hialpst du oc i denne strid / der wi vore Fiender søgte : Loff ske dig Gud i Euig tid / som Danemarcks Krune forøgte.

11 Der mand screff tusind femhundret Aar / oc fem oc tresindstiue : Den tiuende dag i Octobri staar / saae mand de Fennicker flye.

12 Mod Falckenbierg hen ved den Aa / som der løber vd saa stride : Alt paa den platz der deylig laa / der lyste den Suenske at bide.

13 Wi dennem vel offte haffd budet til / om de deris ære vilde volde : At prøffue met oss it Ryttet spil / oc mandelig mod oss holde.

14 Endog at de vel offte lod / som de vilde met oss møde : Dog torde de aldrig holde oss Foed / at wi dem ræt kunde søge.

Men

15 Men stedse met whøffuisk ord / lodde sig kiende oc mercke : Oesaa met Brand oc grusomt mord / offuer arme smaa Børn oc Quinde.

16 For Elßborg wi to Maanet før / lod dennem tilbiude met lige : At de vilde holde en Slactning der / oc Ærligen mod oss stride.

17 De gaffue der suar / at de ocsaa / det samme aff oss vilde haffue : De skulde oss føre en Momskantz paa / den oss skulde ilde behage.

18 Saa holt wi vor Slactorden fri / oc voctet vor Fiende at komme : Men der wi røckte lit frem vdi / begynte de strax at rømme.

19 Der toge de hen blant Klipper oc steen / oc anden deris vey at rende : Men nu da vaare de kommen igien / oc vilde saa lade sig kiende.

20 En grusom hob wi bleffue der var / som ieg vel sige torde : Der fløy en Fennick for huer det Aar / som Christus leffde paa Jorde.

21 Men søtten vaare de Faner bold / de Rytter sloge vd saa vide : De Suenske sig meget hofferdig holt / deris Heste maatte dantze oc skryde.

22 De lode sig tycke vnder Heste been / at kunde de Danske leg øde : Thi vore de haffde saa ringe anseen / oc siuntis at ey torde møde.

Dog

23 Dog haffde det Ærlige Danske blod / oc ærlige Typske dislige : Sig ickt forfærdet for sliget it mod / som Suensken viste aff at sige.

24 Men strax vore Folck det kundskab fick / huad Fienden haffde ret i sinde : Huer til sit harnsk oc verie gick / oc lod sig villig befinde.

25 Saa rockte wi strax hen mod den sted / som Gud vilde skiffte den Lycke : Wi fore vel stille / dog glæddis der ved / at Suensken vilde bide til pricke.

26 Voris Fennicker søtten / vore Faner siu / det vaar den maet wi haffde : Men Christus vaar for andre siu / oc andre søtten tillagde.

27 Met hans maet / oc det Himmelske raad / oc siden met Krigsmends forde : Da feetet den Danske Konning god / oc Ære oc Priss hiemspurde.

28 Men der vort Folck vaar kommen saa / som Gud vilde striden skulde stande : Da er det glæde at tencke der paa / huad huer tog sig til haande.

29 Som Fulen vnder den høye Sky / oc Fisken i Floden hin brede : Saa glæddis vor Danske hær paa op / der de deris Fiender skulde søge.

30 Mand haffuer ey hørt i tusind Aar / noget Folck met større begiere : Være dragen

gen imod den hob saa stor / endog de ferre monne være.

31 Jeg vil oc Feldtøffuerstien sige fra / som vel er værd at neffne : Hand oc sin ære beuiste da / der handj kunde see sin effne.

32 Først skicket hand huer hen i den sted / som hannem burde vel at holde : Saa tryster hand Foicket oc raadde til met / at huer sin ære skulde volde.

33 Hand bad dem tencke deris Færnlands priiss / oc gamle Forælders kempe : Oc at de huer deris Konning viiss / haffde loffuet for hannem at kempe.

34 At tøyet gaar / huor huer for sig / skulde sig ey findis lade : Saa villig oc frimodelig / som det sig burde met alle.

35 Thi bør det oss du Ridderskaff / der til at tencke met smilde : At wi vanrøyet oc saadan sag / met mandelig dad mon stille.

36 Her holder nu før oss paa den plan / vor Fiender som de ville bide : De spottelig sender oss ord oc hoen / om wi tør met dem stride.

37 Derfor er det mit Ord i Dag / for Gud som alle skal dømme : At huer hand holder sig hoss sin sag / oc tencker sin ære at giømme.

38 Huer tencke den euig spot oc spee / som hannem skal følge til dydet : Om hand ey icke

sin

sin fiende see / oc dristelig mod hannem møde.

39 Her tencke oc hoss huer redlig Mand/huad den kand komme til ære: Som wspard for sit Fæder ne Land/beuiser sig tro at være.

40 Den Gud som oss haffuer skabt oc giort/ til huilcken wi maa lide : Hand giffuer vel raad oc mandom stort / oc hielper oss vist at stride.

41 Det er vel sandt at wi ere faa/oc hine vel mange fleere : Men Seyren mon dog i Himmelen staa / vaar de end dobbelt meere.

42 Saa haffuer oc Gud i fordum tid / beuist de Danske sin Naade : Jeg haabis hand er i dag oss blid/oc hielpe vil selff at raade.

43 I see men til i Danske Mend / der til i Tydske bolde : Fattig oc Rig baade Herre oc Suend/ at huer sig ræt kand holde.

44 Wi ere nu kommen til den Bro/ huor ingen met ære kand vige : Huer meene hin anden met Hierte oc Tro / saa bliffuer Gud paa vor side.

45 Her hoss skulle i oc ey paa mig / nogen tuiffuel eller arguan drage : Jeg vil eder føre saa flittelig / som Gud min Siæl skal tage.

46 Seer i til at i giør saa / som i aff Gud vil hende : Jeg vil den fremmerst i spitzen staa/ oc lade min ære der kiende.

Du

47 Du eeniste Gud som alt formaa / oc all
vor trøst mon være : Du hielpe oss vel at
komme her fra met euig Priiss oc Ære.
48 Der hand saa talet kunde mand forstaa
huad huer haffde meest i sinde : Mand al-
drig større glæde saa / end mand der strax
kunde kiende.
49 Feldtøffuersten vaar en vnger Mand /
oc Daniel mon hand hede : En Rantzow
fød i Holsten Land / som sig saa ærlig teede.
50 Hand gaff det Folck oc da sligt mod / met
saadan ord til minde : At huer en Mand til
Hest oc Foed / bleff fri oc trøst til finde.
51 Der raabte oc huer vdaff sit Leed / at hand
skulde fri indsætte : De vilde hannem følge
som det burde ved / oc ingen sin ære forgette.
52 Der teede oc Gud sin store miskund / som
wi maa vel bekiende : At Vepr oc regn saa
mangelund / begynte de Danske at tiene.
53 Der blæste den dag it vepr saa sterck / oc
oss all meest til skade : Men nu der wi skulde
prøffue vor verck / da vendis det oss til bade.
54 Der aff bleff Folcket meget frit / oc strax
bekiende til lige : At de formerckte at Gud
saa blid / vilde hielpe de Danske at stride.
55 Saa drog da Øffuersten noget fram /
vilde see huor hine tog lade : Men som hand
lider

lidet paa Veyen kom / stod hannem itgier-
de til skade.
56 Saa robte hand der de Graffuere i
ring/som Skantzer oc Volde mon kaste: I
kaste mig det Steengierde omkring / oc la-
der eder drabelig haste.
57 Effterdi ieg seer oss giffuis tid / saa lader
oss Veyen slette: Mig tyckis at Dantzen
vil streck sig hid/naar wi komme ret i trette.
58 Der det vaar giort / da drog hand frem/
vore Fiender holt lige stille: Saa sende
hand vd Trometer fem / oc bød de Suen-
ske til gilde.
59 Kom her / kom her/ saa blæste wi vd/ de
Suenske sig ey forsømde: Men strax sen-
de lige saa mange imod / oc lod oc blæse det
samme.
60 Der wi det saae / greb huer strax til/ huad
hañem kom best til haande: Her vilde nu yp-
pis det store spil/som spod vaar aff for lange.
61 Saa kom de Suenske oss dragen imod/
wi dem met ære vndfinge: Det bleff beuisst til
Hest oc Foed / huor wi til gildis mon ringe.
62 De Hoffuitsmend alle huer ved sit naffn/
i huad mand dem mon kalle: Beuiste de-
ris ære / met styrcke oc gaffn / oc trolig ind-
sette de alle.

63 Moritz Podbusk / oc Hack Holgerssøn/ oc Josua en Quale met ære : Franz Banner oc Peder Gyldenstiern / Hennick Turnaw/monne Ritmestere være.

64 Den første Dræbning førde Offuerſten for / oc Moritz wi Podebusk kalde : Mod fem Faner Suenske / huor vnder dog vaa/ en Tydsk Fane sterck met alle.

65 Den anden dræbning Hack Holgerssøn/oc Josua von Qualen giorde : Oc saa Franz Baner / mod Faner sex/ som Tydsk oc Suenske de førde.

66 Da dræbte oc strax Peder Gyldenstiern/ oc Hennick Turnaw til lige : Oc Muse Fanen mod andre Fem / aff Findske oc Suerigis Rige.

67 Der traadde oc da vort Fodfolck / neſt Platzow oc Strickfod baade : Som redeligen oc beuiste dem / oc lod sin ære der raade/

68 Met andre Fribaarne oc Fattige met/ saa mangen stolt Heldt til pricke : Som aff frit Mod oc god beskeed / gantske sterckelig monne indrycke.

69 Der gick da an det store bad / som tilred var for lange : De Danske gaff paa oc følgedis at/de Suenske dem suedtis aff bange.

70 Jt herligere Slag i tusind Aar / skeede icke

icke i disse Lande : Som mindre vden forraskels vaar / det kand mand sige for sande.

71 De Suenske holt sig paa den dag reckt / oc Mandelig de sig vorde : Der stride baade Ryttere oc mange Kneet / som sig vel verie torde.

72 Dog stod det bad ey lenge paa / før mand spyluand maat giffue : Saa mangen fri Helt der vnder laa / som lod sit Blod der bliffue.

73 Strax bleff der split vor Fienders hob / som Liffuet kunde nogenlunde berie : De andre vaare da traad ned i quob / som før haffde grebit til verie.

74 Saa løb de Suenske som huer kunde best / oc sig kunde best vndrycke : De Danske fuld efftere til Fod oc Hest / oc festelig paa dem tryckte.

75 Der togs faa Fanger / lit Byt oc Roff / der huer forfulde sin Fiende : Baade Danske oc Tydske foruden straff / lod sig der mandelig kiende.

76 Vort Fodfolck vaar en gang i nød / men Reyßtøget dem vndsette : Saa bleff der mangen Suensk Mand død / som lystet at høre den Trætte.

77 Der laa saa tyckt som Løff paa Træ / baade Vaaben / Folck oc Heste : Huor man-

gen der blunthe / som gierne vilde see / oc helst vdaff de beste.

78 Saa maatte det store Tyranni / paa den tid noget betales : Oc vden tuiffl hen til sin tid / vil det end bedre vndgieldes.

79 En Christen Første som fører Krig / bør sig dog findis lade : En Christen Mand / oc slaa men fri / paa dem som ham gior skade.

80 Hans Fiende oc verhafftig Mand / maa hand fordriffue met rette : Men Quindfolck / Børn / oc nyttige Land / bør hannem at spare met flette.

81 Endog at det iblant kand skee / at en for Ørsag store : Maa trengis til at lade sig see / den hand ey gierne giorde.

82 Det er en stor Elendighed / Krig oc mod Gud at føre : Oc heller Tyrckens store grumhed / end Christi Mildhed giøre.

83 Dog kommer Gud det smuckt igen / oc alt betal til pricke : Naar en Voldsmand end skønest meen / at det er glemt huer stycke.

84 Det sigis vel oc / at en Krigsmand / bør icke Barmhiertig være : Men det skal haffue sin rætte forstand / om hand vil Kri met ære.

85 Huem ey sin fiende tør gride an / oc vil sin wuen spare : Naar hand ham seer paa rette plan / den fører sig tit i fare.

Der

86 Der bør hand hannem at legge ned / oc lade sin styrcke kiende : Oc da fuldgiøre sin Eré oc Eed / som hand hoff Gud vil finde.

87 Men fattige Wskyldige Børn oc Folck / oc andre Elendige Quinder : At myrde oc riffue paa Spitz oc Dolck / kand ingen stor Prijff met vinde.

88 Saa giorde der nogle i Rodneby / oc Lyckeby diſlige : At giøre wræt oc Morderi / kunde faa vide aff at ſige.

89 De vilde beuiſe at de vaare Krigs / for de kunde Quindfolck døde : Oc giøre ord tale efter gammel viſſ / oc arme ſmaa Børn leg øde.

90 Det Vold oc andre ſlig ſtycker met / vilde Gud ſelff vedergiøre : Naar hand men finge paa den ſted / ſom hand vil Regenſkaff høre.

91 Dog ville wi ey paa denne tid / om ſaadant meere ſcriffue : Men bliffue her hoff den dag ſaa blid / ſom Gud oſſ Seyr mon giffue.

92 Paa huilcken den Suenſke maatte vige oſſfra / oc rende aff Marcken met forde : Endog de lidet til forned ſaa / viſte meere end nock til Orde.

93 Først jaget wi dennem deris Feldtſkyt aff / vel ſtycker halfftredieſinds tiue : Som

Suenſken der hand nu flucten gaff / maatte lade paa Marcken bliffue.

94 Hand det nock brugte den ſamme dag/ men ſig til liden baade : Thi Gud vende det ſaa vel i lag/ at wi finge ingen ſkade.

95 Huorfor wi hannem oc tacke her/ oc ſiedſe ville loffue oc priſe : At hand ſaa naadig vdi vor fær/ vilde ſig vor Gud beuiſe.

96 Saa der de rømde da toge de til/de Moſer oc Aaer at ſøge : Jeg det for ſandingen ſige vil/der bleff oc mange døde.

97 Vort Folck der ſkød ſaa mangen Mand/ oc fleere for ſtrømmen monrinde : Thi wi ſaae Heſte kom offuer til Land / oc ingen kunde Folcken finde.

98 Men nogle der de vaar kommen hiſt/ paa hin ſide Aaen met lige : Da greb til ſtade fire Faner viſt/oc vilde da mandelig bide.

99 Der maatte mand ſee it lyſtigt raad/ huad da vor Offuerſt mon giøre : Hand ſtillet der ſtrax ſit Feldtſkyt paa / oc lod ſin Klockere høre.

100 Saa ringde hand for deris Siæl/oc drabte da viſt til lige : Huor mangen ſtolt Mand der ſkøds iſiel/kand mand ey nock aff ſige.

101 Huo da haffde ſeet de andres ferd / huer huer tog til at rende : Der rende baade

Stoff-

Støffle / Spore oc Suerd / oc søgte huor huer kunde lænde.

102 Det vaar det sidste wi dem saa / thi natten vild offuer oss volde : Oc skoffue oc moser der for oss laa / saa nøddis wi til at holde.

103 Dog haffde wi hafft en halff mil til / som ieffn oc slet haffde været: Jeg det for sandingen sige vil / der haffde vel fleere bleffuit.

104 Sex tusind Suenske bleffue paa den sted / saa Dantzet de oss til villie : Foruden de andre som mandrey veed / oc ingen kunde rettelig telie.

105 Der siuncket sig mange hen i den Aa / oc mange i Moser mon bliffue : Som ingen kunde vide at sige fra / oc ingen ved naffn kunde scriffue.

106 Aff voris bleff ved fem hundret Mend / baade Dansk oc Tydsk de bolde : Der offuer bleff nogle saaret oc skend / som dog deris Liff kund holde.

107 Wi miste oc der nogen Adel god / dem til stor prijss oc ære : Sten Rosenspar aff Danmarcks raad / som kunde sig mandelig tiere.

108 Hand vaar en from Gudfryctig Mand / baade dristig oc sterck til hænde : Som nu oc for sit Fæderne land / vilde lade sin Troskaff kiende.

109 Her bleff oc Død saa mangen Heldt/
baade Adel oc andre dislige : Som vel met
tiden kunde bleffuet formelt / om nogen vil
der aff scriffue.

110 Saa hør det sig en Adelsmand/ sin Kon-
ning oc Herre at tiene : Huo sig saa holder
til Land oc Vand / ham bør de røde sleene.

111 Thi er det vist i fordom tid / vere sked oc
vel met rætte : For Troskaff/ spricke/ man-
dom oc flid/ er Skiold oc Hielm indsætte.

112 Det vide de vise Hoffueder vel / huorfor
de Adel mon være : Oc huor at huer sig hol-
de skal/ at giømme sit naffn til ære.

113 Sex Ryttet Faner finge wi der / oc fem
de Fennicker skøne : Mand haffde oc vel be-
kommet sleere / huem det haffde søgt alleene.

114 Der kastis vel Fennicker mangen tid/
oc vaare der offte nedslaget : Men ingen aff
oss tog det til sd/ der wi vore Fiender jaget.

115 Der Natten kom nu driffuend paa/ blæst/
vor Tromet til lige : Saa lode wi strax da
aff at slaa/ oss burde ey lenger at stride.

116 Men der vor Folck kom sammen igien/
oc huer besøgte sin Fane : Da maatte mand
see foruden meen / huem bleffuen vaar paa
den Bane.

117 Dog at wi dennem vel haffde kiær / oc

kunde vel seet de Leffuet: Saa glæde wi oss dog i den fær/at de met ære vaare bleffuet.

118 Der fick vort Folck da bytte vel fast / oc megen skøn ting at epe: De haffde det tient foruden last / det maa ieg friligen seie.

119 Wi bleffue der paa den samme sted / vore døde wi kom̃e til Jorde: De Suenske wi oc lod samle met / oc dennem det samme giorde.

120 Dog at de fielden aff Christelig skick/ vilde Danskes Lig begraffue: Oss burde dog icke at gisre sligt / oc gaa saa slet aff laffue.

121 Men strax vore Fiender der vnder laa/ vor Øffuerst hund monne hand gisre? Hand lod it bud til Kongen gaa / som hannem skulde tidende føre.

122 Huem kand nu tencke det Hierte oc Sind/ som Kongen aff Dannemarck hænde: Der hannem kom tidende i Kammeret ind / som Øffuersten til ham sende.

123 Hand rackte i Himmelen først sin haand/ oc GVD mon tacke oc Loffue: Saa bad hand for huer Ærlig Mand / som hannem holt tro oc loffue.

124 Derneſt lod hand skriffue Breff oc bud til alle sine Kircker oc Lande: Oc bød dem tacke den Himmelske Gud / som dennem haffde fridt aff vaande.

125 Hand bad dem bede at frem vdi / vilde
Gud deris Vern oc være : De hielpe hans
folck i fleere slig Kri at prøffne sin tro oc ær.
126 Dette er det slag Kong Frederich / mand
moñe den anden kalde : Vant aff de Suen-
ske saa mandelig for Falckenberg met alle.
127 Du euig oc hellig Trefoldighed / som es
en Gud den sande : Du deele hannem raad
oc middel met / ret at regære sin Lande.
128 Du vilt hannem holde vdi din haand / oc
til det beste regære : Ah Gud du hielp oc hues
den Mand sin Færnland meen met ære

Konning Christian IIII. Vduald Kong til Dannemarck oc Norge &c. Beklager sin Herre Faders Affgang / oc forfrøster sig paa Gud / efter som hans Sprog oc Symbolum liuder :

PIETAS REGNA FIRMAT.

GAntske saare klageligt oc sørgeligt er det for menige Danmarckis Indbyggere / at wi saaledis skulde miste vor Naadigste Herre oc Konning / milder oc høyloff lig thukommelse / Konning Frederich 2. Saa got som paa hans beste Alder / der hand nu vaar kommen ret til forfarenhed oc Vijsdom Ja vist maatte mand klage / at hand er henryckt paa den tid / som icke alleenisste hans Naadis høybaarne Børn vdi deris vmyndige Aar / men menige Landsaatter oc vel andre omliggende Nationer / kunde saare ilde haffue

miist

miſt hannem/ om det ellers haffde været Gud al-
mectigſte hans vilie. Men det er alt ſom David ſi-
ger vdi Pſalmen: Ipſe nos fecit / et non ipſi nos.
Oc ligeruis ſom hand haffuer ſtabt oſſ paa den
tid oc ſted/ ſom hannem behagede/ ſaa tager hand
oſſ ocſaa bort paa den tid oc ſted ſom hannem ſelff
ſynis. Der met ſkulle wi huroe oſſ / bede oc for-
haabis til den gode Gud / at hand lader denne
vor Naadigſte vnge Herre Printz oc vdnaalde
Ronning lyckeligen opuore/ oc dagligen for frem-
mis i Naade oc viſßdom baade hoſſ Gud oc Men-
niſken/ ſaa hand kunde bliffue bequem til Ronge-
lig Rigument/ Gud ſelff til Loff oc ære/ oc Rigerne
til gaffn oc beſte. Vdi denne meening er denne
efterfølgendis Viſe lagd oc giord paa hans naa-
dis Naffn oc Sprog/ ſom første Bogſtaffue
aff huer Verß oc Rim vdi ſig
ſelff vduiſer.

LVI.

I.

CHriſte Gud oc Mand ieg maa dig klage/
Huad Sorg mig hændis i Vngdoms dage/
Naadløß ſtaar ieg i vaande:
Jeg haffuer min kiære Her Fader miſt/
Som du haffuer tagen til dig foruiſt/
Thi er ſtor graad for haande.

II.

Jeg tenckte min Fader i mange Aar/
At leffue met mig vdi fryd oc flor/
Nu er forſpildt den glæde:
Dog giffuis hannem Loff oc efterſaffns priſſ/ En

En Herre Gudfrygtig/ from oc vijss.
Neffnis hand aff alle saa vide.

III.

Frederich en Heldt i Hierte oc mod/
I Forstelige dyder aff Kongeligt Blod/
Er hand vel værd at rømme:
Retfærdig vaar hand/ miskundig oc blid/
Det samme skal oc være min største ijd/
Effter Ræt oc Sandhed at dømme.

IIII.

Kom mig din Tiener oc vnge Barn/
O HErre til hielp/ som er vforvaarn/
Nest dig offuer Dannemarck at raade:
I eg min Indgang oc Vdgangs færd/
Nogenlunde at styre / kiendis mig ey verd/
Giff mig din hellig Aands Naade.

V.

I eg bedis ey Velde / ey Ære eller Guld/
O u trofaste Gud vær mig ickon huld/
A t ieg dine Bud maa lære:
Nøglen til Vijßdom oc ræt forstand/
Min Gud/ er dig at frygte for sand/
Aff Hiertet dyrcke oc ære.

VI.

Regere min Tancke / at ieg ret vel/
Kunde gisre paa Ont oc Got forskel/

Paa

P aa Ræt oc wræt mercke:
I alle mine anslag/ store oc smaa/
E fftter dit klare Ord oc Vey at gaa/
T hi saadant Riget mon stercke.

VII.

A lle Løgner/ Baguasker oc Øyenskalcke/
S om alting til det verste vdtolcke/
R æt ingelunde hess mig leffue:
E fftter tro Raadgiffuer oc vise Mand/
G iør ieg min flid ass hu oc sind/
N aar ieg skal Sandhed prøffue.

VIII.

A ff dig ieg bedis/ min HErre/ min Gud/
F red/ fremgang/ Seyr/ Liff/ lycke oc raad/
I all min tid til lige:
R etsindig at føre dette Verdslig Suerd/
M et dig ieg kunde paa sidste bliffue verd/
AT Leffue i Himmerigs Rige.

FINIS.

Deu

Den Tredie Part aff denne Visebog.

HEr begyndis den Tredie Part aff denne Visebog / vdi huilcken findis nogle faa synderlige Viser om Adelske Personer oc ellers andre merckelige Mends bedrifft oc seldsom Euentyr. Ere aff begge slaug / lige som de andre / en deel met Fabel oc Euentyrske handel forblandet / en deel Historiske sandsaffn / effter som vdi Fortalen er nocksom tilforn tilkiende giffuen / oc her effter vdi beleilige sted røres skal. Thi det er alt Poetiske art oc frihed met giffuen / som Horatius formelder:

Pictoribus atq; Poëtis:
Quid libet audendi semper fuit
æqua potestas.

Poeter oc Malere haffue lige Frihed/
Altid at Dicte/huer effter sin sed.

Spa-

DEnne er oc̃saa en gammel Danske Vise/ som haffuer altid veret almindelig her vdi Riget. Om her skal være noget Historiske vnder/ kand mand icke sige for vist. Er vel mueligt/ at her kand være noget om / oc met tiden er gaaet Folck aff minde / som met mange saadañe bedriffue skeed er. Myklegaard bemercker en stor Hoffuitstad / som oc naffnet i sig selff vduiser. Huorfore hine gamle Norske haffue oc̃saa kaldet den store naffnkundige Constantinopel / Myklegaard. Thi Mykle bemercker stor oc meget oc Gaard/ Stad oc By / saa vel paa vort Danske som Hebraiske Armeniske / persiske / punische oc Vendiske sprog

I

1 SPanie Land oc Myklegaard / de ligge saa langt aff lee : De Herrer sende huer andre bud / der aff saa yppis deris Vrede. De ædelige Sønner oc de rige.

2 Det vaar Knud aff Myklegaard / hand taler til Broder sin: Oc du skalt indtil Spanie Land/ oc føre did sendebreffue mine.

3 Melte det Peder lille saa brat/ hand vaar saa viß en Mand : Saa vist kommer ieg her aldrig meere/ drager ieg i Fiende Land.

4 Oc skal ieg kiære Broder bortfare / met Bud oc breffue dine : Det vil ieg for sanden sige/ ieg kommer her aldrig igien.

5 Hand tog Posen paa sin bag / oc Pillegrims

grims staff i Hænde : Saa gick hand til det Fergested / som ingen Mand hannem kiende.

6 Det vaar paa en tredie Pintzdag / dels-be vdaff det Minde : Det vaar paa en anden Ju:dag / vor HErre dem Haffnen sende.

7 De kaste deris Ancker vd for Bord / all paa den Spanske Sand : Det vaar Peder Benditsson / hand træn der først paa Land.

8 Mit vdi den Borgegaard / der agselet hand sit skind : Saa gaar hand vdi høye-lofft / for Spanielands Konning ind.

9 Hei side i Spanielands Konning / alt offuer eders brede bord : Tage i nu de lønbreffue affmig / eder sendis fra Myklegaard.

10 Det vaar Spanie lands Konning / der hand de lønbreffue saae : Saa tog hand vd den liden Kniff / skar dem i stycke saa smaa.

11 Melte det Peder Benditsson / hand stod der lidet fra : Huad stod vdi de Breffue sereffuit / meden de icke læsis maa.

12 Icke tør du spøre om tidende ny / de breffue ere dig icke best : Som mend vid Peder Benditsson / du est en kiender giest.

13 Siu tønder aff det huide Sølff / dem skatted din Fader fra mig : Men otte tønder aff det røde Guld / vil ieg icke haffue for dig.

14 Jeg vaar mig saa lidet it Barn / forin-den

den min Fostermoders Arm : Jeg det aldrig nogen tid hørde / min Fader giorde eder harm. De ædelige Sønner oc de rige.

15 Hør du Peder lille Benditsøn / haffuer du ey førre det Hørt : Det da skal det lidet Gris gielde / som gammel Suin haffuer brøt.

16 Toge de Peder Benditsøn / fulde hannem paa grønen Vold : Saa hugge de hannem sit Hoffuet fra / alt offuer hans eget skiold. De ædelige Sønner

17 Det vaar Peder lille Benditsøn / hand bucker vnder blancken Suerd : Som mand leffuer Knud aff Myklegaard / hand heffner vist min færd. De ædelige

18 Oc det stod saa i Vinter / oc saa vdi Otte Aar : Før end der kom bud fra Spanie Land / oc ind til Myklegaard.

19 Det vaar Knud aff Myklegaard / sider offuer sit brede Bord : Saa mangt kommer hannem i tancker sine / hand tencker paa Peder lilles ord.

20 Oc hand lader biude offuer alt sit land / baade offuer Læg oc Lærd : End fick hand sin tusind Mand / som bære kunde Brynie oc Suerd. De ædle

21 De vunde op deris Silcke Seyl / saa høyt i forgyldene Raa : Saa seyler de dem

til Spanie Land / icke minder end Maanche
tho. De ædelige Sønner
22 Vetteren stander paa høyen Mure/
hand vincker vd offuer de Strande : Her
kommer seylend de Orlogs Skib / som føre
forgyldene brande. De ædelige
23 Kommer her seylend de Orlog skib/ fleere
end du kand neffne : Vist er det Knud aff
Myklegaard/ sin Broders død at heffne.
24 Oc det vaar Spanie lands Koñing robte
offuer all sin gaard : Vel op alle mine gode
hoffmend/ her er Fiende saa haard.
25 Høre i det mine Ælige Mend/ i stride nu
vden falsk : I stride imod Knud aff Myklegaard/ hand er saa haard en hals.
26 Det vaar Knud aff Myklegaard / hand
styrde sin Snecke vdi haffn : Oc hannem
fulde effter siu tusind Mand / saa vide gaar
der aff saffn. De ædelige Sønner
27 Det vaar Spanie lands Konning / hand
ganger hannem strax imod : Hannem fulde vel femtan tusind hoffmend / i Jern til
Haand oc Fod. De ædelige Sønner
28 Oc de fectedis dennem i dage/ de fectedis i
dage to : Ene stod Knud aff Myklegaard/
hans Folck vaar falden hannem fra.
29 End vorde hand sig for Kongens Mend/
hand

hand vorde sig for dem alle : Lige som Løff mod Vinterens tid / saa monne de for hannem falde. De ædelige Sønner

30 Vd kom ijlbendis Jomfru Dagmar oc gaff hun saa for raad : Slaa i strax løss den vnde Bjørn / da bliffuer Knud vist hans braad. De ædelige Sønner

31 Det vaar Knud aff Myklegaard / hand stod saa haard i Brynie : I lade det aldrig til Dañemarck spøries / i biede mig met eders hunde. De ædelige Sønner

32 Tage i Knud aff Myklegaard / lader hannem i Bolten slaa : Lede i hannem i Morgen for offuen Slot / lader hugge hannem Hoffuedet fra. De ædelige

33 Det vaar Knud aff Myklegaard / hand bucker vnder Skiold saa rød : Som mend leffuer hand Bendit Knudsøn / da heffner hand vist min død. De ædelige

34 Det stod saa den Vinter igennem / den Sommer kom saa blide : Saa fast da lengdis Bendit Knudsøn / at hand det icke maatte vide. De ædelige Sønner

35 Oc der kom Tidende hiem til Lande / de vaare icke alle ræt gode : Slagen er hand Knud aff Myklegaard / oc ingen biuder for hannem bod. De ædelige Sønner

36 Det vaar Bendit Knudsøn bleff vred/ hand væbnet saa mangen Mand: Saa seylede hand met snecker tolff / saa frit til Spanie Land. De ædelige Sønner

37 Der de komme nu vdi den Haffn / som dem lystet da at huile: Bendit tager paa sin Pillegrims Klæder / bad dem en liden stund duelle. De ædelige

38 Hel side i alle mine gode Hoffmend / saa stille for inden Skibs bord: Medens ieg gaar bort til Spanie Lands Kong / at tale met hannem it ord.

39 Hel side i gode Jomfru Dagmar / hin væne oc hin skøne: Ville i laane en Pillegrim huss / HErre Gud hand eder det løne.

40 Haffuer du icke været til Tinge / oc haffuer du været til steffne: Haffuer du hørt Knuds Sønner aff Myklegaard / de ville deris Faders død heffne.

41 Alt haffuer ieg været til Ting oc steffne/ oc hørd der tidende fra: Knuds Sønner kunde aldrig føre Krig/ fordi de ere saa smaa.

42 Oc hun løffte op hans Pillegrims hat/ oc saa hans Silcke hue: Det du siger dig en Pillegrim være / det monne du for mig liue.

43 Icke er ieg en Pillegrim / det kand saa lidet due: Jeg er eders kiæriste Søstersøn / ieg er Knud Pors aff Ty.

Est

44 Est du allerkiæriste Søstersøn min / en Hertug søn bold oc rig: Den klare Visn den søde Miød / den lader ieg skencke for dig.

45 Icke da skalt du skencke for mig / der om saa ville wi kaste : Huad Terningen sig begiffue vil / skal ingen aff oss laste.

46 De tegte Skacktaffuel de Edlinge baade / de Terning fulde Bendit fra : Hør i stolte Jomfru Dagmar / mig bør at skencke gaa.

47 Hand skenckte Miød oc hand skenckte Visn / gaff nock en huer oc alle : Drucken saa bleffue de Kongens Hoffmend / oc søffn monne paa dem falde.

48 Det vaar vnge Bendit Knudsson / hand lacker vd til den strand : Hand raaber oc vincker at Danske Mend / at de skulle legge til Land · De ædle Sønner oc

49 Det vaar vnge Bendit Knudsson / hand ind at Dørren træn : Det da vaar hand Spanie Lands Konning / hand stander hannem op igien. De ædle

50 Hør du kiære Bendit Knudsson / oc vilt du lade mig leffue: Hin væne Jomfru Dagmar min Daatter / oc hende vil ieg dig giffue.

51 Hin vnge Dagmar i huor hun er / oc hende vil ieg vel faa : Det vaar min Fader oc Farbroder / som du ihiel lod slaa.

52 Først vog hand Spanie Lands Kenning / oc saa hans gode hoffmend : I stande op vnge Jomfru Dagmar / følger mig til Dannemarck ind. De ædelige

53 Saa tog hand alle de døde Kroppe / lagde dem i sorten Jord: Saa gierne fulde hannem Jomfru Dagmar/hen hiem til Mykligaard. De ædelige Sønner oc de rige.

54 Bendit tiente saa hoffuisk en Ridder/ hand vilde hannem icke suige : Hañem gaff hand vnge Jomfru Dagmar / de drucke deris Brøllup til lige. De ædelige Sønner oc de rige.

Her Jon Rimarssøns Scrifftemaall oc Endeligt.

MAa vel skee / denne Her Jon Rimards søn haffuer været Bendit Rimarssøns broder / som oc saa vaar en Sahane / oc fangede Her Alff Anno 1289 Som her effter skal omtalis. Her Jon haffuer været en naffnkundig Voghals oc i sin Liffs tid til Land oc Vand giort meere skade end gaffn/som hand selff bekiender Dog hand for sin dristighed oc sefarenhed haffuer veret berømt oc antagen i Kongens gaard. Jt exempel paa det som sigis Kande gaar til kilde til enhver dag: Om dem som forhærdeligen synde / oc paa sidste maa vare sig for Budsis stod vnder Bornholm. Item

Ah miser, & si quis primũ perjuria cælet,
Sera tamen tacitis pœna venit pedibus.

Endog

Endog mand Synden met Meeneed skiul/
Saa kommer/ dog langsom/ løn som skyld.

Tuende omquedninge ere set til denne Vise. som den oc ellers siungis anderledis / oc icke aff den ene som aff den anden.

II.

1 SNecken hun ligger paa Lande / Oc Græset vnder hende groer : Oc hende styrde aldrig saa rask en Hoffmand / siden hende styrde Herre Jon. Men Søen hun tager saa mangen.

2 Dan Konning hand sider i Ribe/oc seriffuer hand vd saa vide : Hand binder alle sine gode hoffmend/aff styreshaffn sig vdrede.

3 Oc det vaar Her Jon Rimardssøn / kaste Brynien offuer huiden hals : J huo som icke vil seyle i dag/hand tiener sin Herre met falsk. Min skøniste vnge Liff / hun ganges mig aldrig vdaff hue.

4 Det vaar Her Jon Rimardssøn / hand giordet sig met sit Suerd : J huo som icke vil Seyle i dag / hand tiener sin Herre met flerd: Min skøniste vnge Liff

5 J afften saa ville wi dricke / men wi kunde Øllet faa : J Morgen saa ville wi seyle/ om Børen den vil staa. Men Søen

6 Det suarege Her Jon Rimardssøn / det

maa vor Herre icke spøre : Hand sende oss
bud oc der til breff / det maa wi lyde oc høre.
7 Oc det vaar Skipper Hogen hin fromme / hand løffte sine Øyne mod Sky : I huo som Søen vil seyle i dag / kommer aldrig Leffuend til By.
8 Det suarede Her Jon Rimardsson / oc hand tog atter oppaa : I huo i Dag gaar icke til Skibs / hand er sin Konning wiro.
9 Det melte hand gamle Skipper Hogen / hand vd aff Vinduit saae : Icke kand nogen Mand seyle i dag / medens saadan storm staar paa. Mit skøniste vnge
10 Det vaar Her Jon Rimardsson / hand robte offuer all den haffn: I vinde op Seyl I Danske hoffmend / met mig i Herrens naffn.
11 Oc der de komme lidet vd fra Land / den Bølge reyste sig vnder Sky : Alt sad hand gamle Skipper Hogen / hand viste huercken Land eller Ly. Men Søen
12 Der de komme paa det vilde haff / de bølger legte fra grunde : Alt da sad den gamle Skipper / saa saare hans Øyne de runde.
13 Skibet vilde icke lyde sit Roer / det dreff for vog oc vind : Alt sad hand Her Jon Rimardsson / met sørgende haand vnder kind.
14 Huer den Salte Sø som stormen dreff /

den gick offuer Budsis Bord : Saa stille sad Her Jon Rimardsson/ som Fruer hafde skaarn hans Haar. Men Søen

15 Huor ere nu de gode Hoffmend / i Affts talde saa stort ? De tage nu selff den Styre i Haand/ oc nu gaar Anckeret bort.

16 Huor er nu de store Voghalse / i Affts giorde den røst ? De gaa her selff til Styren at staa/ oc nu er Seylet løst.

17 Melte de skipperen aff stor angst / oc sagde hand der fra : Her er vist en Bandsmand inde/ medens Skibet vil icke fremgaa.

18 Wi ville kaste den Lod omkring / oc see huo den falder paa : Er her nogen wdedisk Mand inde/ hand skal for skibs borde gaa.

19 Oc det vaar Her Jon Rimardsson/ hand taler til liden smaadreng : Du hente mig ind mit Tafflebord / de Terning maa haffue deris genge.

20 Saa kaste de met Ternig omkring / de Terning vaare saa smaa : Oc det falt Her Jon Rimardsson til / hand skulde for skibs borde gaa. Men Søen

21 Nu ere wi komen saa langt fra land / ieg kand icke Presten naa : Thi vil ieg giøre mit scrifftemaal / vor Herre maa høre der paa.

22 Det vaar Her Jon Rimardsson / falt

paa sine bare Knæ : Oc saa giorde hand sit Scrifftemaal alt til det seple træ.

23 Locket saa haffuer ieg mangen skøn Encke / oc daaret saa mangen Mø : Men det kom aldrig vdi min hu / ieg skulde paa haffuet dø. Men Søen

24 Locket saa haffuer ieg Encker / oc daaret saa mangen Viff : Men det kom aldrig vdi min tancke/ieg skulde her miste mit Liff.

25 Jeg haffuer gangen paa Helsingborg/ bedreffuen baade Hoer oc Mord : Saa mangen Ærlig Bonde søn / begraffuen i Hedenske Jord. Men Søen

26 De hellige Kircker dem haffuer ieg brøt/ oc Closter haffuer ieg brend : Saa mangen haffuer ieg stolt Jomfru / paa heder oc ære skend. Men Søen hun tager

27 Den rige Christi Himmerig / ieg tacker her for sin naade : Haffde ieg henfaren vden scrifftemaal/min Siæl maatte lid stor vaade.

28 Kommer der nogen aff eder til Land / oc møder min Festemø : J sige hun maa vel giffte sig/ieg sanck vdi salten Sø.

29 Kommer der nogen aff eder til Land / oc spører min Moder at mig : J sige ieg tiener i Kongens gaard / oc er baade karsk oc quæg. Men Søen hun tager saa mangen.

Det

30 Det vaar Her Jon Rimardsſøn / band
Poſer tre paa ſig : Oc den ſkal aldrig Fat-
tig bortdø / ſom Jorde ſkal mit Lig.

31 Det vaar ſtor pnck der hand giorde korſſ /
alt offuer den Bølge blaa : Oc tog ſaa bort
den vilde ſti / til Haffſens bybe bund laa.

32 Oc de vaare ſiu oc ſiuſindstiue / vdaff de
Kongens mend : Der kom ingen til land v-
den fem / der iblant vaar Her Jons dreng.

33 Wi gaa oſſ til Kirckegaard / bede Gud i
Himmerige : Wi bede for Her Jon Ri-
mardsſøn / Kongen fanger aldrig hans lige.

34 Oc nu ligger Budtz for Boringholm /
oc ſaa for ſtriden ſtrøm : Der ſlyde omkring
de wſelige lijze / hun giffuer dem icke i giem.
Men Søen hun tager ſaa mangen.

Liden Danued oc vnge Suend Troſt.

DEt er icke wſandt mand ſiger / at førre
ſuiger de ſørne end de baarne / oc at Blodet
er tyckere end Vand. Huilcket beuiſis aff dette
merckelige exempel / ſom ſees her vdi vnge Suend
Troſt / i det at hand icke forlader ſin broder / der
alle de andre hans Hoffmend rømte hannem fra /
men ſtod mandelig bi met haſſem / oc vdi broders
ſted / ſom mand ſiger Der aff befands / det ſom
tilforn vaar wuitterligt / at de begge vaare tho
Modelige brødre / ſom deris Moder giffuer dens
nem ſiden tilkiende.

Huad

1 HVad skal ieg i Dannemarck / deris Bryne ere mig for tunge: De Danske Hoffmend de spotte mig / for ieg kand icke deris Tunge. Men ieg nimme aldrig goden Danske.

2 Deris Spore vaare saa kilngend / deris Heste haffde god gang: Vdi Lunde Kircke i Skaane land / der hørde de Otte sang.

3 Først da hørde de Otte sang / oc saa de Messer Ni: Saa lysede hannem vngen Danneued / alt til sin Ganger at sli.

4 Det melte hin gode Her Bluff / hand vaar deris Sognepræst: Som mend vid liden Danneued / i dag bliffuer i min gest.

5 I dag vil ieg met ingen Mand æde / eller dricke den klare Vijn: Før end ieg kommer til Borreby / oc taler met Moder min:

6 Hør i kieriste vngen Danneuid / i sige det icke fordi: Saa mange da ere de Fiender / der holder for vden vor by.

7 Først troer ieg mit gode Suerd / oc saa min gode Hest: Dernest troer ieg mine Danis Suenne / ieg troer mig selff aller best.

8 Vel maa i tro eders gode Suerd / oc saa eders raske Hest: Oc saa tro i eders Danne Suenne / de fuige eder aller først.

Oc

9 Oc det vaar liden Danneued / hand kom for offuen den by : Der møder hannem hans Fiender / de vaare vel trøsser ni.

10 Saa stercke da vaare disse Fiender / som holt i Lee oc Ly : Alle Danueds suenne toge Orloff hen fra deris Herre at fly.

11 Alle da toge de Hoffmend Orloff / alt fra deris Herre at fly : Foruden hin vnge Suend Trøst / hand tog da tienst aff ny.

12 Oc ieg haffuer slit eders Klæder / oc ieg haffuer reden eders Hest : Jeg skal stande met eder i dag / i meden eder trenger mest.

13 Tagen haffuer ieg eders Sølff oc Guld / oc ædt haffuer ieg eders Brød : Icke tøiner ieg i dag fra eder / skulde det end vorde min død.

14 Saa kaste de deris bag til sammen / for inden den grøne Lund : De to de vog vel femtan allene / forinden den Morgens stund.

15 Saa skøde de deris Rygge tilsammen / for inden de tycke Riiff : De to de vog vel tre-due allene / derfaare bære de stor priiff.

16 Det vaar vngen Danued / hand band sit Suerd ved side : Saa monne de ædlinge saa gladelige / hiem til deris Moder ride.

17 Det vaar vngen Danued / hand kom der ridendis i gaard : Det da vaar hans allerkieriste Moder / hun vd imod hannem gaar.

Du

18 Du ver vel kommen liden Danued / oc
allerkiericke Søn min : Huad da lyster dig
heldst at driste / aff enten Miød eller Vin.
19 Jeg vil huercken æde eller dricke / met eder
Miød eller klaren Vin : Forend i giffue hin
vnge Suend Trøst / kiere eniste søster min-
20 De gør du det min kieriste Søn / ieg si-
ger det icke fordi : Saa sandelig hielpe mig
Gud aff nød / i ere alle Søskende tre.
21 Hør i det allerkieriste Moder min / i sige
mig det met liste : Huor da fødde i hannem
vnge Suend trøst / men ieg det aldrig viste?
22 Hand vaar sig saa lidet yske barn / der
ieg sende hannem aff Land : Saa sandelig
spurde ieg hand vaar død / thi klagede ieg
ingen min vaande. Men ieg nimmer
23 Det melte hand liden Danued / en Rid-
der Søn saa rig : Nu vil ieg mig aldrig
meere klage / men ieg haffuer Broder slig.
24 Signe dig Gud hin vnge Suend trøst /
min tro vil ieg dig giffue : Aldrig at fuige eller
vndfalde / medens ieg er i Liffue.
25 Liden Danued oc vnge Suend Trøst
klæde sig i Sabel oc Maard : Saa ride de
dem saa gladelig en bort / alt vdi Keyserens
Gaard. Men ieg nimmer aldrig
goden Danske.

Palle

VNdertiden er det saa som sagd er / at Brødre ere hin anden tryggeste / men det vender sig offte/at mand seer vrodet spillet. Saa at det befindis som sigis : Fratrum quoqz gratia rara est. Oc naar der kommer da wenighed imellem Brødre / da er den Vrede den skarpiste oc wforligligste. Saa at ligerwis som Forældre hafwer offte stor glæde aff deris mange Børn / saa hafwe de ocsaa offte allerstørst sorg aff deris wlyckelig færd Leffnet oc Endeligt, som dette effterfølgende Exempel vduiser.

IIII.

1 LIden hand rider til Tinge / lader skue sine dødelige Saar : Oc det giorde mig aldrig nogen Verdsens Mand / foruden min Broder Baar. Der de icke ride maatte.

2 Opstod vngen Herre Baar / oc biuder hand for sig Low : Oc ieg biuder dig baade Guld oc Sølff/ der til min Fæderne skow.

3 Haffue du selff dit huide Sølff/der til dit Guld saa rød : Seer du denne liden huide Haand / oc den skal vorde din død.

4 Palle oc Baar rede aff Lands Ting / de visse sig ingen sag : Liden oc hans Suenne fem/ de fulde dem fast paa bag.

5 Palle/Baar oc Liden vaare tre / de mødtis

ris vnder grønen lide : Det vaar stor vnck at see der paa/ hure suerdene de runde aff skæde.

6 Først vog hand sin Broder Palle / oc saa vog hand Baar : Det vil ieg for sanden sige / Liden sick selff sit Banesaar.

7 Op saa toge de Palle oc Baar / oc førde de dem til by / Liden hand ligger i Rosens Lund / saa blodig vnder oben sky.

8 Nu ligger Liden for Vgle oc Orn / oc andre Diur til føde : Det spurde hiem hans Festemø/ hun sørger sig selff til døde.

9 Haffde hand lyd sin Moders ord / oc talet sin sag til rette : Da haffde hans Brødre været wslagen / oc skild haffde været deris Trætte. Der de icke ride maatte.

10 Saa saare Sørger stolte Mette lille / alt for sine Sønner tre : HErre Gud naade mig den sorgfuld stund / ieg eder met Øyne skulde see. Der de icke ride maatte.

11 Saa saare græd hun for Palle / end meere græd hun for Baar : Men allermest græd hun for Liden/hand kom i Heden Jord

Der de icke ride maatte.

Nilaus Baggissøn oc Brune Her Erick.

AF ringe Ørsage kommer offte stor trætte / som bliffuer Menniſken indbyrdis til stor skade

skade oc forderffelse. Thi er det bedre vdi laugtide at stille Becken end Aaen / som mand almindeligen siger: Lyckselig er den som bliffuer vtiff aff en anden Mands skade. Der for sættis oss for saadanne Dict/ som her for haanden er / oc de gamle vden tuiffl saadant vilde her met haffue oss paaminde.

V.

1 Det vaar Nilaus Baggisson / hand beder legge Sadel paa Hest: De wi ville ride oss op paa Land / hin Brune Her Erick at geste. De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare.

2 Her Nilaus oc hans gode Hoffmend/ de komme der ridendis i Gaard: De vde stod Brune Her Erick / hand vaar vel supbt i Maard. De Herrer ligge

3 Ver vel kommen Nilaus Baggisson/ vel kommen i min gaard: Den brune Mjød den klare Viin/ skal være for dig wspard.

4 Hør du Brune Her Erick / alt huad ieg siger til dig: Du haffuer en Suend vdi dit Brød/den haffuer du locket fra mig.

5 Alle de Suenne ieg haffuer i tienist / dem haffuer ieg fanget met lige: Jeg passer icke paa dig Niels Baggisson / ieg vil dig icke vige. De Herrer ligge slagne

6 Bort da sted hand Nilaus Baggisson/

hand haffde icke Suenne vden fem : Effter lod stande hin brune Her Erick / met trediue Jernklædde hoffmend.

7 Oc det vaar Nilaus Baggissøn / hand sig tilbage saa: Oc hisset kom̃er hand Brune Her Erick / met trediue Jernklædde mend.

8 Holde i her mine gode hoffmend / i mercke vel paa min tale : Medens ieg rider tilbage igien/ieg vil eder Gud befale.

9 Holde i her mine gode hoffmend / som ieg giffuer Klæde oc Brød: Jeg rider imod Brune Her Erick / det bliffuer beggis vor død. De Herrer ligge slagne

10 Sam̃en da reede de Herrer tho / de vilde huer anden icke vige : Sætte de Suerdet for Sadelbue/ de stunge huer anden til lige.

11 Nu ligger begge de Herrer gode/oc Blodet rinder dennem til døde : Deris gode hoffmend løbe vide om land / huor de kunde fange deris føde. De Herrer ligge slagne paa Volden i saa saare.

Stolt Signild hielper sin Broder aff Døds nød.

O Vinder kand ocsaa giøre Mands gierning ; Som wi see baade aff deñe Diet oc andre disse lige. Oc vore Danske Historier formelde / at wi haffue haffd hine gamle Skiolde møer i fordum dage her vdi Riget, iblant huilck

vaar

vaare Jomfru Auilde i Kong Sigers tid/ oc Jomfru Visne som førde Dañemarckis mercke oc hoffuit bannere/ vdi den Brauiske slactning/ som stod imellem Kong Harald oc Kong King aff Suerige. Vdi huilcken Strid baade Dronning Hette oc Jomfru Vegbiorg / oc andre duelige Skioldmøer giorde deris beste / oc kunde vel lignes met Drouning Penthiselea som omtales hoss Vergilium oc Homerum vijtløfftige i deris Bøger.

VI.

1 STolte Signild lader Brygge oc blande Vijn / saa faur da falder den Rhijn : Hun biuder hendis Broder hiem til sin. Vdi Brynie alle.

2 Oc de skenckte Miød oc de skenckte Vijn/ saa faur da falder den Rhijn : De skenckte saa lenge som Solen skin. Vdi Brynie

3 Hendis Broder oc hand vilde ride hiem/ saa faur da falder den Rhijn : Stolten Signild biuder hannem følge Suenne.

4 Oc huad skal ieg met følge Suenne / saa faur da falder den Rhijn : Mine Fiender de ere nu alle i Senge. Vdi Brynie alle.

5 Oc der hand kom for offuen den by / saa faur da falder den Rhijn : Der mødte hannem hans Fiender siu. Vdi B. alle.

6 Oc der hand kom i tycken Rijß / saa faur da falder den Rhijn : Der bleff hand hans Fiender vijß. Vdi Brynie alle.

7 Jeg beder eder min Fiender for Gud/
saa faur da falder den Rhijn : J lademig
blæse i min forgyldte Liud. Vdi B. alle
8 Oc du skalt haffue vort minde derfil/
saa faur da falder den Rhijn : Du blæsser
vdi medens du vilt. Vdi Brynie alle.
9 Hand blæste i Liud hand blæste saa hart/
saa faur da falder den Rhijn : Det hørde
stolte Signild til sin gaard.
10 Oc hand blæste i sin Liud saa leng / saa
faur da falder den Rhijn : Det hørde Jom
fru Signild til sin Seng. Vdi B. alle.
11 Stolt Signild raaber offuer all sin
gaard/ saa faur da falder den Rhijn : J le
de mig vd min Ganger graa. Vdi B.
12 J lede mig vd min Ganger graa / saa
faur da falder den Rhijn : Vel siu Aar sid
den hand Solen saae. Vdi Brynie alle.
13 Hand Solen ey saae vel i sin Aar / saa
faur da falder den Rhijn : Vel femtan sid
den hand Sadelen baar. Vdi Brynie
14 J hente mig ind min Glaffuen oc Spiud
saa faur da falder den Rhijn : Vel attan
Aar siden de vaare vde. Vdi Brynie
15 Stolt Signild reed saa fast hun rende
saa faur da falder den Rhijn : Singod
Fole der offuer hun sprengde. Vdi B. alle

Sto

16 Stolt Signild raaber oc vaar saa vaandt/ saa faur da falder den Rhijn : Du suare mig Broder om du kandt.

17 Icke er ieg vee oc icke er ieg vaandt / saa faur da falder den Rhijn : Du hielpe mig Søster om du kandt. Vdi Brynie alle.

18 Hun hug ihiel hans Fiender siu / saa faur da falder den Rhijn : Saa førde hun hannem Leffuende til by. Vdi B. alle.

19 Oc haffde de været tho for en / saa faur da falder den Rhijn : Hun haffde giort dem Dødsens meen. Vdi Brynie alle.

Søster spurde hun anden/ etc.

DEt som tilforn er rørt om Signild hendis Mandom / sees ocsaa her det samme / om disse tuende Skioldmøer som haffuer heffnd deris Faders Død paa Her Erland. Det stod alt i en obenbare Feide i gamle dage / met saadanne indbyrdis kijff oc drab. Mand viste lidtt aff Low oc Ræt/ eller der ved at vdføre sine sager i gamle dage. Huer heffnde sin vaande paa den anden/ naar hand saa sig synest oc best raadrom til/ effter sin Hedenske vijss oc skick.

VII:

SØster spurde hun anden / for den der mig haffuer loffuet i løn : Oc vilt du dig icke Mande. Hun boer vnder Skoffuen i saa grøner.

2 Jeg vil mig icke giffte vnder Ø/forden
der mig haffuer loffuit i løn : Før ieg faar
heffnd min Faders død. Hun boer

3 De hure skulle wi det heffne / for denn
mig haffuer loffuit i løn : Wi haffue hue-
cken Suerd eller Brynie. Hun boer

4 Her boer faa rige Bønder i by / for den
der mig haffuer loffuet i løn : De laane os
Suerd oc Brynie ny. Hun boer

5 Saa toge de deris Kaabe oc kraffue / for
den der mig haffuer loffuet i løn : De skaar
sig Riber Klæder der aff. Hun boer

6 De Jomfruer binde dem Suerd ved side
for den der mig haffuer loffuet i løn : De saa
lyfset dem til Hoffue at ride.

7 Der de komme til Borge led / for den der
mig haffuer loffuet i løn: Her Erlands Frue
hun standder der ved. Hun boer

8 Her standder i Her Erlands Frue / for den
der mig haffuer loffuet i løn : Oc er Her
Erland hiemme i stue? Hun boer

9 Her Erland er i Stuen inde / for den der
mig haffuer loffuet i løn : Hand Dricker
Vijn met gester sin. Hun boer vnder

10 De Jomfruer ind at Dørren træn / for
den der mig haffuer loffuet i løn : Her Er-
land standder dem op igien.

Ha

11 Her Erland klapper paa Hiondet blaa/ for den der mig haffuer loffuet i løn : Ville i to vnge Suenne huile her paa?

12 Wi ere icke trædte wi ere icke mod / for den der mig haffuer loffuet i løn : En liden huile hun er dog god

13 Huad heller ere i giffte Mend / for den der mig haffuer loffuet i løn : Eller i ride først at gillie i løn. Hun boer

14 Icke da ere wi giffte Mend / for den der mig haffuer loffuet i løn : Men wi ride oss at gillie i løn. Hun boer vnder

15 Da viser ieg eder op vnder D / for den der mig haffuer loffuet i løn : Til to saa rige Faderløss Møer. Hun boer

16 Medens de dem saa rige vaare / for den der mig haffuer loffuet i løn : De hui i icke dem da selffuer bade.

17 Saa gierne ieg det visseligen giorde / for den der mig haffuer loffuet i løn : Om ieg for Synden ellers torde.

18 Haffde ieg icke veiet deris Fader / for den der mig haffuer loffuet i løn : Haffde ieg icke soffuet hoss deris Moder.

19 Det du vogst vor kiære Fader / for den der mig haffuer loffuet i løn : Det liuger du paa vor kiære Moder.

20 Saa quindelig som de Suerd vddrog/ for den der mig haffuer loffuet i løn : Saa mandelig de til hannem hug.

21 Hugge de Her Erland alt saa smaa/ for den der mig haffuer loffuet i løn : Lig som den spaan i Lunden laa:

22 Saa saare da græde de Jomfruer thol for den der mig haffuer loffuet i løn : Der de skulde siden til Scriffte gaa.

23 De finge icke andet for Her Erlands død / for den der mig haffuer loffuet i løn: End tre Fredage til Vand oc Brød. Hun boer vnder Skowen i saa grønen.

Daatter spurde hun Moder.

DEnne Vise kommer fast offuer it met den fremfarne. Er icke stor skilsmis paa ferde. Det haffuer alt saa været i gamle dage: Dolus an virtus quis in hoste requirat / etc Det er;

Det gielder alt it/ tro ey paa Leide/
Din Fiendis kaanst oc obenbar Feide.

VIII.

1 DAtter spurde hun Moder / der falder saa faur en Rim : Haffde ieg aldrig nogen Broder. Saa vel da ganges der Dantzen.

2 Brødre dem aatte du bolde / der falder saa faur en Rim ; De ere dem i Greffuens volde.

Jom-

3 Jomfruen ganger til Stalde / der falder saa faur en Rim : Hun skode de Foler alle. Saa vel da ganget der Dantzen.

4 Hun skode den brune hun skode den graa/ der falder saa faur en Rim : Den beste lagde hun Sadel paa. Saa vel

5 Der hun kom til Borge Leed / der falder saa faur en Rim : Der stander Greffuens Fridle ved. Saa vel da ganges

6 Hør du Greffuens Fridle / der falder saa faur en Rim : Er din Herre hiemme saa silde? Saa vel da ganges der Dantzen.

7 Min Herre hand foer til Tinge i gaar/ der falder saa faur en Rim : At dømme saa rig en Fange for Mord.

8 Hør du Greffuens Fridle Quinde / der falder saa faur en Rim : Sig mig huor huilis de Fanger inde. Saa vel da

9 Vdi vor Gaard der stander it huss / der falder saa faur en Rim : Der huilis de Fanger vden Jld oc Liuss.

10 Der sidder for Døren en Eluer pind/ der falder saa faur en Rim : Der kommer slet ingen Jomfruer ind.

11 Jomfruen drager aff sine Handske smaa der falder saa faur en Rim : Saa tager hun den Jernslag der fra.

12 Hør du det kiære Broder min / der fal-
der saa faur en Rim : Lodst du dig bink
affleere end en? Saa vel da ganges
13 Mig bant icke fire mig bant icke fem / der
falder saa faur en Rim : Mig bunde vel
trediue raske hoffmend.
14 Jeg stander saa smal som Lilie vaand/
der falder saa faur en Rim : Der skulde icke
trediue binde min ene Haand.
15 Jeg stander alleene nu her en Quinde/
der falder saa faur en Rim : Mig skulde icke
trediue hoffmend binde.
16 Saa tog hun vd sin Broders Been / der
falder saa faur en Rim : hun sætte Greff-
uens Fridle der ind igien.
17 Saa tog hun vd sin Broders Been / der
falder saa faur en Rim : Saa sætte hun
Greffuens Fridle der ind.
18 Men vil din Herre haffue anden bod/
der falder saa faur en Rim : Du bede han-
nem møde mig i Marcken vd. Saa vel
da ganges der Dantzen.

*

Her Thule Vognssøn met sine Brødre slaar Her Graa Suend ihiel / oc heffner sin Faders Død.

DIsse tuende Adels Herrer haffue begge boed oc bygd vdi Lunde sogn i vester Herred paa

Naffn funden optegnet vdi de gamle Kircke Beger i vor tid/for it halff hundret Aar. Vdi Viſen Kalde de hañem met baguend naffn Graa Suend. Viſen ſiger at de begge ſkulle ligge for S Stafes Altere i Choret / huilcket vel mueligt er. Thi der mand haffuer muret Erlig oc Velbyrdig Mand Thomas Stygge ſin Graff/ Anno Domini 1577. Da haffuer Mand opgraffuet der nogle ſtore Skinbeen / vel halff anden gang ſaa lange / ſom nu kand være en voxen Mands perſons ſtorſte oc Lengſte Skinbeen: Oc der hoſſ funden en Egeſiæl aff en Ligkiſte meere end fire alne lang. Nogle ſinge denne Viſe ſaaledis/ at de giffue tilkiende / at baade Suend Graa oc Her Thule Vognſon ſkulle bleffuet paa ſteden Men det er troligere / at Her Thule ſom forraſket hannem / oc vaar hannem ale for ſterck / haffuer tagen hannem met fordeel Orſag til diſſe drab ſynes at være kommen aff trædte for Stoelſtand / ſaa den ene vilde været offuer den anden / oc der met icke kunde endt deris Trædte / for end de haffue tagen Liffuet aff huer andre/oc ſinge ſaa rom vnder Jorden/ der de kunde icke forligis offuen paa Jorden met huer andre.

IX:

I Lunde Kircke der yppis en ſteffn / oc der rider til baade Ridder oc Suenne / Ridder oc Suenne/ Jomfruer oc Møer / den Danſke Dronning i Skarlaggen rød. Leffuer hand Thule Vognſøn oc det ſkal heffnis.

Jom-

2 Jomfruer oc Møer / oc Danſken Dronning i ſkarlaggen rød : Frue Mette lille lader en Guldſtol giøre / lader den i Lunde Kircke føre. Leffuer hand Thule

3 Guldſtoel giøre / lader den i Lunde Kircke føre : I Iøndom bleff den Guldſtoel giord / til Lunde Kircke met hoffmod førd. Leffuer hand Thule Vognſſøn

4 Guldſtoel giord / til Lunde Kircke met hoffmod førd ; Stolt Mette lille ſkulde til Kircken fare / Her Graa Suend tager alt paa hende vare. Leffuer hand Thule

5 Til Kircken fare / Her Graa Suend tager alt paa hende vare : Fru Mette ganger i Guldſtoel at ſtaa / Her Graa Suend giffuer hende ſpot der paa. Leffuer hand

7 I Guldſtoel at ſtaa / Her Graa Suend giffuer hende ſpot der paa : Fru Mette lille ſkulde til Offer gaa / Her Graa Suend ganger i Guldſtolen at ſtaa. Leffuer

7 Til Offer gaa / Her Graa Suend ganger i Guldſtolen at ſtaa : Fru Mette ſig fra Alter omuende / ſaa ſtride da rinder hende taare paa kinde. Leffuer hand

8 Fra Alter omuende / ſaa ſtride da rinder hende taare paa kinde : Her Graa Suend Her Graa Suend lad fare din gammen / wi

forli-

forligis aldrig i Stoel tilsammen. Leffuer hand Thule Vognsføn / oc det skal hessnis.

9 Lad fare din gammen / wi forligis aldrig i Stoel tilsammen: Graa Suend tog Fru Mette lille i haar / hand slog hende ned til sorten Jord. Leffuer hand Thule

10 Fru Mette lille i Haar / hand slog hende ned til sorten Jord: Fru Mette lille kom fra Kircken oc hiem / oc hendis siu Sønner ganger hende igien. Leffuer hand

11 Fra Kircken oc hiem / hendis siu Sønner ganger hende igien: Hendis siu Sønner gaar hende imod / den yngste bredde hende Pelt vnder Foed. Leffuer hand

12 Gaar hende imod / den yngste bredde hende Pelt vnder Foed: Fru Mette kiære Moder min / hui rinder eder taare paa huiden kinde Leffuer hand Thule

13 Kiære Moder min / hui rinder eder taare paa huiden kind: Fordi rinder taare paa huiden kind / Her Graa Suend dreff mig vdaff stoel min. Leffuer hand

14 Paa huiden kind / Her Graa Suend dreff mig vdaff Stoel min: Det haffuer ieg for eders Fader vnder Jord / baade last oc harm oc hadings ord. Leffuer

15 Eders Fader vnder Jord / baade last oc harm

Harm oc Hadings ord : Saa kaste hun sin Kaabe paa bord / Her Tuhle du tenck paa din Faders Død.

16 Sin Kaabe paa bord / Her Thule du tenck paa din Faders mord : Min kiære Moder i græde icke saa / der skal komme snart god bod paa. Leffuer hand

17 I græde icke saa der skal komme snart god bod paa : Kiære Moder i laane mig skarlaggen smaa / oc Syster i sætte mig Guldkrune paa. Leffuer hand

18 Skarlaggen smaa / oc Syster i sætte mig Guldkrune paa : I laane mig eders Ermkaabe rød / saa skal ieg heffne min Faders død. Leffuer hand Thule

19 Ermkaabe rød / saa skal ieg heffne min Faders Død : Her Thule hand haffde en liden Smaadreng / hand vaar Her Graa Suends fuld tro Ven.

20 En liden Smaadreng / hand vaar Her Graa Suends fuld tro Ven : Det vaar Her Graa Suends gode Ven / hand sende Her Graa Suend bud igien.

21 Gode Ven / hand sende Her Graa Suend bud igien : Her Graa Suend i skynde eder snarligen hiem / Her Vogns Sønner acter eder it meen.

Snar-

22 Snarligen hiem / Her Vogns Sønner acter eder it meen : Hui skulde ieg saa fra Kircken hiemfare / ieg seer saa faur en Brude skare. Leffuer hand Thule

23 Fra Kircken hiemfare / ieg seer saa faur en Brude skare / : Her Graa Suend i skynde eder snarligen vd / den Jomfru skare bliffuer eder icke god.

24 Snarligen vd / den Jomfru skare bliffuer eder icke god : Her Thule hand først offuer sledten træn / Her Graa Suend recker hannem Haanden igien.

25 Offuer sledten træn / Her Graa Suend recker hannem haanden igien : Her Graa Suend du holt din haand hoff dig / du vedst du vog min Fader fra mig.

26 Din haand hoff dig / du vedst du vog min Fader fra mig : Huad ieg mod dig der met haffuer brødt / det haffuer ieg met det røde Guld bødt. Leffuer hand

27 Der met haffuer brødt / det haffuer ieg met det røde Guld bødt : Aff Sølff oc Guld tre tusind Marck / det vaar en fattig Suend bod vel sterck. Leffuer hand

28 Tre tusind Marck / det vaar en fattig Suend bod vel sterck : Haffuer du min Fader met æren bødt / da er min Moder aff Guld stolen slødt.

Met

29 Met æren bødt / da er min Moderaff Guldstolen stødt : Saa hielpe mig Gud oc den hellig Aand / ieg rørde hende huercken met Foed eller haand.

30 Den hellig Aand / ieg rørde hende huercken met Foed eller haand : Ger Thule drager Suerd vnder skarlaggen skind / Her Graa Suend rømmer at Kircken ind.

31 Vnder skarlaggen skind / Her Graa Suend rømmer at Kircken ind : Her Thule hand sit Suerd vddrog / Her Graa Suend hand i stycker hug.

32 Sit Suerd vddrog / Her Graa Suend hand i stycker hug : For Mariæ Alter der stiltes det Blod / for S. Staffens Alter ligge de baade. Leffuer hand Thule Vognssøn oc det skal heffnis.

Oc ieg stod for min Herris Bord.

HVad heller denne Vise skal være Euentyrs Dict eller sandsaffn / kand vel tuilis. Icke ville wi heller bemøde oss ret saare meget der effter at randsage. Lade den ickon saa passere met de andre / oc huer holde oc dømme der om huad hannem selff synis.

Oc

1 Jeg stod for min Herris bord / ieg skenckte baade Miød oc Vijn : Oc da kom mig de Tidende faare / at slagen vaar Broder min. Jeg maatte icke fred for Sueriigis Konning nyde.

2 Oc saa fulde ieg min Herre til Seng/der til hans Kiære til hulle : Saa ledde ieg vd min gode Hest lagde paa forgyldene mile.

3 Saa ledde ieg vd min gode Hest / lagde paa forgyldene mile : Førend ieg lagde aff min Sadel rød / ieg reed vel femtan Valske mile. Jeg maatte icke

4 Der ieg kom for det samme Huss / som Kemper drucke Miød oc Vijn: Der hørde ieg huor min kiære Moder / hun græd offuer Broder min. Jeg maatte icke

5 Oc saa spendte ieg min gode Bue / ieg lagde en straale der paa : Saa skød ieg Kongens Kemper tolff / som veiede mig min Broder fra. Jeg maatte icke fred

6 Saa reed ieg mig til Tinge / oc saa til Herritz steffne : De sex dennem bød ieg for god bod/ de sex for Broder at heffne.

7 Jeg gick mig tredie gang paa Tinge / ieg biuder for dem en skellig bod : Oc op da stod Kongens Leensmand / hand stod mig hart

8 Oc op da flod den Kongens Lensmand/ flod mig saa hart imod : Oc op da flodde Sandemend tolff / De suore mig freden fri. Jeg maatte icke fred for Suerigis

9 Saa da spende ieg min gode Bue / ieg lagde en straale der paa : Der skød ieg til den Kongens Leensmand / at straalen i Hiertet flod. Jeg maatte icke

10 Jeg gick mig snarlig aff Tinget vd / oc til min gode Hest : Oc da tyckte mig i tancke min / at Skoffuen skiulte mig best. Jeg maatte icke fred for Suerigis

11 Oc ieg vaar mig i Skoffuen i skiul / oc vel i Vinter otte : Jeg haffde icke andet at føde mig met end græss oc Løff ieg aad:

12 Jeg haffde icke andet at føde mig aff/ end græss oc Løff ieg aad : Jeg haffde icke andre Senge saalbrødre / end Bisme oc Basser tho. Jeg maatte icke fred

13 Oc det lide fast mod Pintzedag / fast mod de hellige tide : Oc da lyste hannem Suerigs rigis Konning / til Kircken at vdride. Jeg maatte icke fred

14 Oc da spendte ieg min gode Bue / ieg lagde en straale der paa : Saa skød ieg til den Suenske Konning / at straalen i Hiertet monne staa. Jeg maatte icke fred

Oc

15 Oc nu ligger Suerigis Konning / oc Blod rinder hannem til død : Saa gaffue de mig Suerigs Dronning igien / hun vaar mig huer dag god. Jeg maatte icke fred for Suerigis Konning nyde.

Her Verner vndkommer aff Lindholms huss met liste fra Frue Ingeborg.

HVo denne Her Verner eller Frue Ingeborg haffuer været / eller om huilcket Huss dette Lindholm enten i Skaane eller i Jutland skal forstaaes / et altsammen wklart Lade det saa staa / oc dømme der om huad huer hannem synis. Thi det er icke mueligt at mand, saa kand finde rede paa alle disse gamle Dict / at mand kand pege paa oc sige / det er skeed her oc det er skeed der / effterdi de visse omstende er icke rørt her hoss Oc er vel mueligt saadant kunde været nocksom offuerliust i de dage som Dicten er giort / oc gierningen haffner været nyligen skeed / oc standen vdi fersk hukommelse oc Mande minde.

XI.

1 PAa Lindholms huss / de Suenne de dricke oc giøre got russ : De Suenne de dricke oc giøre sig glad / saa giør Her Verner i Tornet sad. De Fruer kunde aldrig giemme saa riger en fange.

2 De Suenne de giøre dem glad / saa gior-

de oc Her Verner i Taarnet sad : Fru Ingeborg vogner oc op hun saae / huilcken aff mine Møer der quæder saa. De Fruer

3 Op hun saae / huilcken aff mine Møer der quæder saa : Det er icke eders Møer saa quæde kand / det er Her Verner den fangen Mand. De Fruer kunde aldrig

4 Der quæde kand / det er Her Verner den fangen Mand : Fru Ingeborg heder paa Suenne tho / i bede Her Verner for mig indgaa. De Fruer kunde aldrig

5 Paa Suenne tho / i bede Her Verner for mig indgaa : Her Verner ind at Dørren træn / Frue Ingeborg stander hannem op igien. De Fruer kunde aldrig

6 At Dørren træn / Fru Ingeborg stander hannem op igien : Her Verner hand steddis for breden Bord / her er ieg Frue i sende mig ord. De Fruer kunde aldrig

7 Hand steddis for breden Bord / her er ieg Frue i sende mig ord : Fru Ingeborg klapper paa Hiøndet blaa / gaar hid Her Verner huiles her paa De Fruer kunde

8 Paa Hiøndet blaa / gaar hid Her Verner i huiler her paa : Hør i Her Verner huad ieg siger eder / en Elskoffuens Vise i for mig quæder. De Fruer kunde

Huad

se for mig i quæder : En Elskoffuens Vise
ieg aldrig nam / men ieg quæder alt som ieg
best kand. De Fruer kunde aldrig
Jeg aldrig nam / men ieg quæder alt som
ieg best kand : Her Verner bar op en Vise
hand quad / det søffnet Frue Ingeborg i
Lofftet sad. De Fruer kunde aldrig
En Vise hand quad / det søffnede Frue
Inbeborg i Lofftet sad : Der søffnede Fru-
er der søffnede Møer / der søffnede Frue In-
geborg i skarlaggen rød.
Fruer oc Møer / der søffnede Fru Inge-
borg i skarlaggen rød : Her Verner hand
saae sig op i Vraa / hand fant de Nøgle
baade store oc smaa. De Fruer
Op i Vraa / hand fant de Nøgle vnder
Bulsteren blaa : Her Verner hand tren
at Dørren saa brat / hand giemde at sige
Frue Ingeborg gode nat.
At Dørren saa brat / hand giemte at sige
Frue Ingeborg gode nat : Oc der hand kom
vd faare den by / hand begynte at quæde
en Vise aff ny. De Fruer kunde
For offuen den by / begynte hand at quæde
en Vise aff ny : Her Verner hand huipper
op met sin hat / i sige Frue Ingeborg tusind
gode nat.

17 Alt met sin hat / i sige Frue Jngeborg
tusind gode nat : Oc hør du Vegter paa
vagten staar / du linder alt til hure Visn
hun gaar. De Fruer kunde aldrig
18 Paa Vagten staar / du linder vel til hun
Visen hun gaar : J afftis vilde hun icke
haffue en skep Guld / nu fanger hun icken
Pending til fuld. De Fruer
19 En skeppe Guld / nu fanger hun icke en
Pending til fuld : Her Verner hand gan-
ger at Porten brat / hand giemde at sige de
Fruer god nat. De Fruer kunde al-
drig giemme saa riger
en fange.

Oluff Strangisson oc vnge Haffburd.

Almindeligen pleier det saa at gaa / at den som Trædten først ypper oc fordrer en an den / hand bliffuer der gierne selff i løbet. Saa er det gaaet met denne vnge Haffburd / som synes at haffue været Kongens nær Slect oc Blods forwandte. Thi Oluff Strangisson maa rømme som den der haffuer lege Bold paa en fremmet Gade. Jorsals Land som her neffnis / er Jerusalems Land / som de gamle haffue saaledis kaldet / oc dem som der hen reyste Jorsalafarer.

(e)

Det

1 DET vaar Oluff Strangisſøn / oc saa hin vnge Haffburd : De de tiente dem saa lenge / i Daner Kongens Gaard. Saa brender deris Gods inde paa Ryland.

2 De de tiente dennem saa lenge / paa Daner Kongens beſte : Saa yppede de dennem en trædte / om begge deris gode Heſte.

3 De hør du vngen Haffburd / ieg vil icke met dig trædte : Din Moder vaar min gode Gudmoder / hun ſkal icke for oſſ græde.

4 Hør du kiær Oluff Strangisſøn / alt huad ieg ſiger til dig : De du ſkalt feetis met mig i dag / eller du ſkalt rende met mig.

5 De er min Moder din gode Gudmoder / oc ſiger du det met ſkeel : Gud lade dig aldrig bliffue Mandens lige / for vden du Dyſter met mig. Saa brender deris

6 Huo kand vel roſe mine ſtercke hænder / ſom dennem icke haffuer freſt : Men det vil ieg for ſanden ſige / ſaa raſk da haffuer ieg Heſt. Saa brender deris Gods

7 Aarle vaar det en Morgens ſtund / oc lenge før Lercken hun ſang : Op da ſtod hand Oluff Strangisſøn / hand klædde ſig for ſin Seng. Saa brender deris

8 Aarle om Morgenen vel god tid / lange førre den dag giordis liuss : Saa mangeda vaare de Sadlede Heste / alt for det Dyst huss. Saa brender deris

9 Den første Dyst de sammen reed / begynte deris Heste at lege: De der slod Fruer oc stolte Jomfruer / de bleffue i kinder saa blege:

10 Den anden Dyst de sammen reede / da knælede Haffburds Hest : Saa mangen Dyst den haffuer ieg reden / ieg fryetet denne bliffuer mig verst. Saa brender

11 Den tredie Dyst de sammen reed / oc da bleff Haffburd saar : De der slode Fruer oc stolte Jomfruer / de felde saa modige taare.

12 Den fierde Dyst de sammen reed / oc da bleff Haffburd død : De der slode Fruer oc Dronningen selff / de daanet vnder skarlaggen rød. Saa brender

13 De det vaar Oluff Strangisssøn / oc taler hand til sin Hest ; Nu tyckis mig selff vdi mit sind / at Skoffuen vil skiule oss best.

14 De det vaar Oluff Strangisssøn / slog op met huiden haand : Giffue det Gud Fader i Himmerig / ieg vaar i fremmede Land.

15 Der til Suarede Daner Konning / hand holt der lidet fra : De det forbiude den Offuerste Gud / at du skulde Skoffuen naa.

De

16 Oc nu ligger vngen Haffburd / oc er slagen død fra Hest : Oluff Strangissøn er en fredløss Mand / oc Skoffuen skiuler hannem best. Saa brender deris

17 Oc nu ligger vngen Haffburd / oc Blodet rinder hannem til døde : Oluff Strangissøn rider til Jørsals land / hand kand vel tiene sin føde. Saa brender

18 J giffue mig Vand at leske min Tørst / ieg dricker det heller end Vijn : Ræt a drig kommer ieg fra Jørsal hiem / at [illegible] met Moder min. Saa brender deris

19 Tack saa haffue Oluff Strangissøn / hand vaar icke meget seen : Oc hand reed sig aff Landet vd / fra Kongen oc alle [illegible] Mend. Saa brender deris Gods inde paa Ryland.

Her Offue bliffuer slagen aff Her Torckild ved Ydsted i Skaane.

HEr Offue eller Her Aage som andre hannem kalder / haffuer formodet sig alt for meget paa sig selff / oc forattet sin Fiende / oc der offuer falden i hans Haand. Huad drømme skal haffue at sette / sigis her intet fra: De gamle / som det sig lader ansee / haffue holt meget der aff / det lade wi wdisputerit. Er her hoss at mercke / at det haffuer været it iffrigt Folck her vdi Riget i gamle dage / som vel sees oc formerckes aff disse gamle Viser. Thi det er ickon giord oc sagd met

saa Ord. Huo der noget haffuer skad paa hin an-
den/oc det strax giort til ende vden videre mund-
klammer/ oc Quindafftig trætte. Haffuer tagen
hin anden om Hoffuedet / vden videre Dom oc
Rættergang / lige som huer kunde see oc ramme
sin fordeel best. Men det er icke aff vor Herre/som
befaler at wi skulle haffue fred met huer mand/
saa meget oss mueligt er. Oc pleier jo at gaa wly-
ckeligen aff/at huo som tager Suerdet maa dø vn-
der Suerdet. Der tuert imod ere salige de Fred-
sommelige/thi de skulle besidde Jorden De ere jo
Guds Børn / som slecte hannem / at de lade icke
Solen gaa ned offuer deris Vrede/ men elske saa
vel Frynde som Fiende/effter vor HErris Exem-
pel/ som lader sin Soel saa vel gaa ned
offuer de Oude som gode.

XIII.

1 HEr Offue hand vogner om Midie
Nat/ sine skercke Drømme siger hand
saa brat. Her Offuis Suenne ride
vilde igennem Skoffuen.

2 Om Midie Nat / sine stercke Drømme
siger hand saa brat: Mig tycktis at de Biør-
ne tre/ alt for min Seng saa stode de.

3 De Biørne tre/ alt for min Seng saa sto-
de de: Mig tycktis at den første / hand haff-
de mig spendt vdi Bryste. Her

4 Den første / hand haffde mig spendt vdi
Bryste : Oc mig tycktis at den anden/hand
haffde mig spendt met rammer.

Den

5 Den anden / hand haffde mig spendt met rammer : De mig tycktis at den tredie / hand haffde mig spendt i midie.

6 Den tredie / hand haffde mig spendt i midie : De mig syntis at den lide hund / hand baar mit hoffuet gennem Rosens Lund.

7 Den lille hund / hand baar mit hoffuet gennem Rosens Lund : De mig drømte at de Falcke tho / de toge mit hierte imellem deris Klo. Her Offuis Suenne

8 De Falcke tho / de toge mit hierte imellem deris Klo : Det suarede Her Offuis neste Suend / hand kunde vel raade Her Offuis Drøm. Her Offuis Suenne

9 Hans neste Suend / hand kunde vel raade Her Offuis Drøm : Her Offue i lade eders Ydsteds reed / i vide saa vel Her Torckild er vred. Her Offuis

10 Eders Ydsteds reed / i vide saa vel Her Torckild er vred : Det ieg viste all Skaane vaar vred / ieg skal icke lade min Ydsteds reed. Her Offuis Suenne

11 All Skaane vaar vred / ieg skal icke lade min Ydsteds reed : I lader i Skaale i dricke mig til / det vorder vel gaat naar Hr Erte Gud vil. Her Offuis Suenne

12 I dricke mig til / det vorder vel gaat naar

naar Herre Gud vil : For Her Torckil
bær ieg ingen fare / Jeg veed huor met ieg
skal hannem suare. Her Offuis Suenne
13 Bær ieg ingen fare / ieg veed huor met
ieg skal hannem suare : Her Offue hand
rider gennem Ydsteds by / hannem fulde vel
hundrede Glaffuen i sky.
14 Igennem Ydsteds by / hannem fulde vel
hundrede Glaffuen i sky : Her Offue hand
rider gennem Ydsteds gade / hannem fulde
vel hundret Hoffmend i plade.
15 Igennem Ydsteds gade / hannem fulde
vel hundret hoffmend i plade : Her Offue
oc hans Suenne fem / vdi harnisk saa klædde
de dem. Her Offuis Suenne
16 Hans Suenne fem / vdi harnisk saa klæd-
de de dem : Her Offue oc hans Suenne ni /
vdi harnisk saa klædde hand alle de.
17 Hans Suenne ni / vdi harnisk klædde hand
alle de : Oc der hand kom i Rosens lund / oc
der mødte hannem den liden hund.
18 Vdi Rosens lund / oc der mødte hannem
den liden hund : Jeg seer det paa min liden
Racke / mine Sønner monne til mig frem-
lacke. Her Offuis Suenne de ride
19 Liden Racke / mine Sønner monne til
mig fremlacke : Her Offue hand hørde de

Heste

Heste kny / hand kunde icke for sine Fiender fly. Her Offuis Suenne

De Heste kny / hand kunde icke for sine Fiender fly : Thi lod hand staa at Kloster Port / oc alle sine Suenne dem visste hand bort. Her Offuis Suenne

Til Kloster port / oc alle sine Suenne saa visste hand bort : Her Offue oc hans liden Smaadreng / i Kloster fluen saa ginge de dem. Her Offuis Suenne

Liden Smaadreng / i Kloster fluen saa ginge de dem : Her Torckild hand gaar Her Offue imod / du veiet min Morbroder gaff mig ey bod: Her Offuis Suenne

Her Offue imod / du veiet min Morbroder gaff mig ey bod : Her Offue støder op muld met fod / der haffuer du bod for Morbroder god. Her Offuis Suenne

Op muld met fod / der haffuer du bod for Morbroder god : Her Torckild hand sit Suerd vddrog / Her Offue hand ned til Jorden hug. Her Offuis Suenne

Sit Suerd vddrog / Her Offue hand ned til Jorden hug : Her Torckild hand triner til sin Hest / mig tyckis at Skoffuen er mig best. Her Offuis Suenne

Til sin Hest / mig tyckis at Skoffuen er

mig

mig best: Her Torckild rider offuer Nybro/oc alle de fieller dem løste hand aff.

27 Offuer Nybro/ oc alle de fieller saa løste hand aff: Her Torckild rider op i Tostorps gaard/ vdstaar Her Anders Nielsøn vaar supbt vdi Maard.

28 I Tostorps gaard/ vd standet Her Anders Nielsøn vaar supbt i Maard: Her Torckild blæser i sit forgylte horn/ Nu haffuer ieg veiet den Skaanske Biørn.

29 Sin forgylte horn/ Nu haffuer ieg veiet den Skaanske Biørn: Her Anders Nielsøn monne saa inderlig lee/ det vaar saa ilde at det skulde skee. Her Offuis Suenne de tide vilde gennem Skoffuen.

Minder Her Alff Greffue aff Tunbierg Steylet for Helsingborg.

I Ilforn er omtalet hureledis de Norske haffue giort Her Marsk Stig hielp vdi den Feide oc opror som sig her i Riget begynt haffuer for Kong Erick Gleppings wtuctighed. Iblant andre som aff Norge haffue ladet sig bruge/ sy nes ocsaa denne Mindre eller Milde Her Alff Ellingsøn/ som betidligen haffuer begynt at roffue oc tage paa Danske/ Tydske/ Skotter/ oc Engelske/ indtil saa lenge hand maatte betale met Kuappen/ oc er lagt paa Steyler for Helsingborg

borg/ alle Sofarende men til et Exempel. Huilcket skeede Anno Dñi 1290. Der Konning Erich Mendued vaar saa gaat som nyligen kommen til Regimentet/ oc hans Moder Dronning Agnes end nu en deel vaar vdi hans Raad. Denne samme Liden eller Mindre Her Alff/ bleff giort til Greffue offuer Tunßberg aff Kong Erick Magnussson/ Anno Dñi 1285. Oc berømis meget aff sin Dristighed oc Sofarenhed. Men huad er det for en roes der som huercken sand Guds fryct eller ærlige Dyd/ Low oc oprichtighed intet actis eller findis? Nod lærer nogen Quinde til at spinde/ saa er det oc her tilgaaet. Hand slog en fin ærlig from Riddermands mand ihiel i Suerig/ som hede Her Hakild/ oc der offuer rømde hand til Suerig/ oc maatte saa holde det vdi Soen. Den offuer bleff hand saa berømdt for sin stalckhed oc Roffuerij/ at mand end ocsaa haffuer lagd to eller tre Viser om hannem/ som de sige om Pilato/ at hand er kommen vdi Credo/ icke alt for sin Dyd skyld. Disse tuende Viser sætte wi som wi haffue dennem funden for oss: Den eredie er oss icke kommen oss fuldkomen til Hænde: Den linder saaledis: Oc Sønden seyle de Tydske Wend/ alt haade met Weel oc Malt: Men Alff hand ligger i Øresund/ hand tager det fra dennem alle. Oc er ellers Omquedning til hans Viser: Fordi klæder Alff baade Steyle oc Hiul saa høyt offuer Øresund.

XIIII.

1 Her Alff hand er en Edling/ baade til Steffne oc saa til ting. Kiende i Alff.

2 Her Alff hand lader en snecke bo/ hand vil baade ryffue oc ro. Kiende i Alff.

Her

3 Her Alff hand lader de Snecker gisse/
hand vil en Sørøffuere være. K i A.
4 Hand skreff Kredtzen paa den Sand/
oc saa sprang hand i fremmer staffn.
5 Alff hand staar i fremmer staffn / hand
seer de Kogger for Kiøbenhaffn.
6 Alff hand seer vdi Søen saa vide / hand
veed de flie som Skibene monne skride.
7 Hisset seer ieg de Kogger ni / det bliffuer
mit gods som der er vdi. K i A.
8 Hand sætte sig alleene i Bod/oc saa roer
hand de Kogger imod. Kiende i Alff.
9 Vel mødt vel mødt i raske Hoffmend/
huor ville i vdi Haffnen ind.
10 Wi seyle oss til den haffn ind / som wi
kunde geniste Her Alff finde. K i A.
11 Huad ville i da giffue den Mand / som
eder Her Alff vise kand. Kiende i A.
12 Wi ville giffue hannem Guld oc Sølff/
Penninge saa mange hand haffue vil.
13 At Gaffue oc skenck skal hand ey lede/
Snecken met all sin gantske rede.
14 Kiære hoffmend huad ville i Alff gisre/
om i kunde hannem opspøres
15 Hans Suenne dem ville wi hugge oc slaa/
hannem legge wi selff den Bolt paa.
16 Her skulle i mig minder Alff finde / saa
liden

liden Seyr i aff mig vinde. Kiende i Aff.

17 Vel op vel op i raske Drenge / i hugge
sønder baade Tow oc strenge.

18 Her Aff hand hug til hand vaar mod/
hand slodi femtan Ridders Blod.

19 Saa tog hand alle de Kogger ni/oc seyle-
de der met til Dannemarck fri.

20 Oc der kom tidende til Rostock ind / der
blegnet saa mange it Rosens Kind.

21 Der græde Encker oc der græde Børn/
dem haffde giort fattig den skadeligØrn.

22 Dog de maatte lide denne harm oc meen/
deris Børn falt icke paa Stock oc steen.

Kiende i Aff.

Den anden Vise om Minder Her Aff Greffuer Tunßberg.

HVad denne Greffue Her Aff Ellingsøns Historie er anrørendis / er tilforn nock som omtalet. Mand meener hand skulde haffve en Befestning ved Skaanør / oc der haffd sin tilfluct til oc fra / icke langt fra Søkanten hvor om her intet formeldis anden / end hvureledis hand bleff fangen aff Her Bendit Rimardsson / som haffuer voen tuffl/været tilforn i Skaldbrøders lag i Ungdommen met hannem. Maa vel skee/ været saa god paa Haanduerck et som hand /som der synis aff Her Jon Rimardsøns handel / som tilforn bleff rørt. Saa beder mand vndertiden best den ene Reff met den anden/ etc. Men det er raadeligt at følge den vise Davids raad/ Psal. 37.

XV.

1 Alff hand er i Norge Land fød / hannem lyster der intet at være : Hand haffuer vel femtan Herreder i Leen / hand kand sig der aff nære.

2 Alff hand ganger paa grønen Vold / oc læser hand der sin Tide : Der møder hannem Bendit Rimardsson / hans skæbne vaare hannem icke blide.

3 God morgen god dag liden Milde Alff / du est saa modig en Herre : Men bliffuer du Kongens Fange i dag / icke staar Landet diss værre.

4 Icke saa er ieg mindre Her Alff / du tør det icke vente : Jeg er en liden Messe dreng / skal Vin for Presten hente.

5 Saa løffte hand op hans høje hat / oc saa hannem i sin Pande ; Alt est du Norske Her Minder Alff / om ieg kand ræt forstande.

6 Du haffuer oc været en Klerck met mig / det maa ieg sige for sande : Jeg kende dig i det Skolehus / du giorde oss andre stor vaande.

7 Be est du Bendit Rimardsson / oc da est du min Frende : Du suer en Eed for mig i dag / det du mig aldrig kiende.

Saa

8 Saa toge de hannem Minder Her Alff/ de slogе hannem Bolten om Foed : Førde de hannem til Helsingborg / den Danske Dronning imod.

9 Tage i nu minder Her Alff / lader hannem i sluen indgange : I lade de Fruer oc stolte Jomfruer skue saa rig en Fange.

10 Det da suarede den Danske Droning / det første hun minder Alff saa : Er det icke andet for en mand / der saadanne saffn gaar fra.

11 Endog ieg er paa vexten liden / dog er ieg mandelig køn: Men aldrig leffuer du saa god en dag / at du føder saadan en Søn.

12 Jeg gaff der til min Kaabe blaa / er skaaren i søser oc lilie : Jeg maatte ickon en Nat hoss eder soffue / om det vaar saa eders vilie.

13 Maatte ieg ickon en Nat hoss eder soffue / det viste icke vden eders Terne : Det vil ieg for sanden sige / i bade for mig saa gierne.

14 Det suarede hannem Danske Dronning / hun slog sin Haand mod bord : Du skalt klæde en Steple i morgen / før end folck de gaa til bord.

15 Hui Steplede du icke Knud aff Sønderborg / icke Iffuer aff Hodstedbro : Icke da vaare de meget bedre end ieg / dog de vaare dig nest tro.

16 Toge de liden Greffue Her Alff / lode hannem aff stuen vdgange : Nock saa hafftuer Fruer oc flotte Jomfruer / skud denne skalckactige Fange.

17 Oc de lidde mindre Greffue Her Alff / Østen for Helsingborg vd : Sine Synder hand kiendis saa klagelig / saa fast raabte hand til Gud.

18 Jeg raader huer Erlig Danne Quindis Søn / hand tracter efter Heder oc Ære : Hand bliffuer i Land oc tære sig vel / met lige kand hand sig nære

19 Nu haffuer ieg sagen oc Røffuet vden skeel / saa mangen god Dag oc Aar : Huad mand met Synd oc Wræt bekommer / met Skam oc Sorg det gaar.

20 En Greffue vaar ieg aff Ellings art / offuer Tunßbergs Læn det rige : Det voldte mig fald oc vedermod / ieg vilde for ingen Mand vige.

21 Først da bedreff ieg grueligt Mord / paa huer som ieg fick i finde : Saa sparde ieg huercken Quinde eller Mø / ieg dem baade laste oc skende.

22 Jeg tog den fattig Borger fra / sit Gods oc Liff til lige : Det klager baade Encke oc Faderløst Barn / saa høyt til Gud monne skrige.

Gud

Gud være mig blid oc Miskundelig / der effter monne ieg forlange : At ieg effter denne haanlige død / det euige Liff maatte fange.

De Røffuere ligge for Norden Skoff / etc.

DET endis alt der paa / som tilforn er sagd / at Gud er taalsiod oc langmodig Men naar maalet er fuldkommen / saa straffer hand saa ledis / at jo lenger hand haffuer forskaanet / jo disstørre bliffuer straffen. Thi misbruge sig ingen paa Guds langmodighed / efterdi hand / som vi see / veed saa behendeligen at legge Skalcken offuer Bencken / oc straffe hannem / naar hand meener sig at sidde aller tryggeste mit vdi sin Skalckheds bedriffue / etc. Nogle meene at denne Drost Her Peder Hoseel / som er en gammel Adelske slect her vdi Riget / eller som andre kalde hannem Drost Her Offue / skulde boet her vdi Judland paa Brodskoff. Huad der om kand være / staar videre til at forfare vdi sin tid.

XVI.

1 DE Røffuere ligger for Norden skow / oc skowen er deris skiul : Om Natten gaa de til Bondens gaard / de Dricke met hannem god Juul. De Røffuere de huile for norden vnder skoffuen.

2 Oc de gaa dennem til Bondens gaard / met skarpe Spiud i hænde : Du giffue oss

aff din Jule tønde / du eſt vor ſkylde Fiende. De Røffuere de huile

3 De du ſkalt laane oſſ huſſi nat / oc pleje oſſ herlige vel : Oc wi ville høſſ din Huſtru ſoffue / oc ſlaa dig ſelff ihiel.

4 Jeg vil giffue eder baade Oell oc Mad / oc pleje eder ſaare vel : Jeg beder eder for den offuerſte Gud / i gipre mig ingen wſkeel.

5 Oc ville i her tage huſſ met mact / oc raade for alting ſelff : Oc ville i krencke min vnge Piff / da ſkeer mig ſtor wſkeel.

6 Det vaar Aaſe Bondens Huſtru / hun kunde vel føye ſine ord : Oc ſaa tog hun de Sicke duge / hun ſlog dem offuer det bord

7 De Aade oc drucke en liden ſtund / oc icke end ſaare lenge : Oc opſtod Aaſe Bondens Huſtru / hun ſagde hun vilde rede Senge.

8 Det vaar Aaſe lille Bondens Huſtru / hun vilde høſſ Røffuere icke ſoffue : Der ſaare gick hun den lange vey / igennem de mørcke ſkoffue.

9 Oc hun tog Foed ſaa raſk i Haand / ſaa ſaare modig hun vaar : Hun haffde vel fire ſtercke mile / til Droſt Her Peders gaard.

10 Der hun kom vdi Her Peders gaard / det agſelet hun Kaaben blaa : Saa gaar hun driſtig i høſeloſſt / ſom Herre Peder hand laa.

Jvaa-

11 J vaage op Drost Her Peder Hosepl/ oc i soffue alt saa hart: De Røffuere som laa for norden Skoffue / de ere til vort i nat. De Røffuere de huile for norden

12 Soffue i Her Peder Hosepl / eller i oc vaagen er: Nu maa i finde de Røffuere tolff, de sidde i Bondens gaard: De Røffuere de huile for norden vnder skoffuen.

13 Det vaar Drost Her Peder Hosepl/ hand raaber paa sine Hoffmend: J vaage i toffue icke lenger / thi oss kommer tidende til hænde. De Røffuere

14 J vaage op det er nu tid / i drage paa Brynie vden faisk: J vorte eder for Nilaus Wfredsøn / hand er saa haard en halff. De Røffuere de huile

15 Oc det vaar goden Bonde / hand vd aff Vinduit saa: Her holder vel trediue raske hoffmend/ de ere som Duer graa.

16 Det suarede Her Niels Wfredsøn / der hand de hoffmend saa: Icke feyeter ieg i dag for dem/ om Suerdet holde maa.

17 Det vaar Her Laue Rimardsøn / saa de hoffmend komme til by: Den acte wi icke ved en Bøne / for dem ville wi icke flye De Røffuere de huile for norden

18 De slydte paa Dørren det gaff god bul-

der/de stødte met Glaffuen oc Spiud : Du
stat op Nilaus Wfridssøn / du kom til oss
her vd. De Røffuere huile
19 Vel siu tønder Guld oc otte aff Sølff/
dem vil ieg eder giffue ; I lade mine staal-
brødre fare met mig / i lade oss bliffue i Liff-
ue. De Røffuere huile for norden
20 Icke passer ieg paa dit huide Sølff / fast
mindre paa dit Guld : For dig er mangt it
Faderløst Barn / som sider saa Sorgefuld.
21 Oc det vaar Nilaus Wfridssøn / hand
vorde sig som en mand : Hand hug oc slog
saa lenge om sig / imedens hand Bielcke
fand. De Røffuere de huile
22 Saa giorde oc Her Laue Rimardssøn/
hand vorde sig i saa fast : Saa lenge indtil
hans gode Suerd / det sønder i hialtet brast.
De Røffuere de huile for norden
23 Saa slog hand Klodden imod en steen/
stack Odden i sorten Jord : Nu maa ieg
giffue mig fangen i dag / mig hielpe Guld
oc gode Ord. De Røffuere de huile
24 Jeg beder eder Drost Peder Hoseøel / i
giøre mig ingen wræt : Thi Dronningen
vaar saa nær min Frencke / min Fader aff
Kepserens æt. De Røffuere de
25 Oc vaar Dronning din Frencke saa nær/
din

vnd Fader aff Keyserens æt : Hui gick du da til Bondens Gaard / giorde hannem saa stor wræt. De Røffuere de huile

26 Saa tog mand de Røffuere tolff / fulde dem for offuen den By : Paa Sieyler sætte de dem til lige / oc de vaare alle aff ny. De Røffuere de huile for norden vnder Skoffuen.

Her Tidmand bliffuer Halshuggen for Bondens Hustru hand voldtog.

WI finde tuende Viser aff en meening/ som begge haffuer været gengs her vdi Riget / dog de leggis tuende atskillige Personer til. Vdi den ene nøffnis Her Tidmand / som wi her sætte / vdi den anden Ebbe Galt / huilcke begge sigis at haffde tient i Kongens Gaard/ men røris dog intet om deris Herkomst eller andre deris vilkaar. Huer Vise haffuer sin Omquedning. Til Ebbis Vise siungis : For den der mig torde bie om en afften. Den anden sætte wi som den er funden. Er it merckeligt Exempel / at ingen Synde paa de hegte / at hand icke skal straffis. Oc sees her Kongelig Retfærdighed/ at endog hand haffde Her Tidmand saare kiær / oc vilde løst det for en wsigelth stor Pending / Saa maa hand dog lade Rætten haffue sin gang. Thi det bør ingen Persons anseelse at gielde/ besynderlig i saadanne groffue Syndefald oc wdediske gierninger.

1 DE Hoffmend sidde i Roskilde by/
de Dricke til Dagen gisris Liuss:
Saa gisr oc vngen Her Tide-
mand / til Hesten er hand saa fuss. I ride
nu til Linden met.

2 Det vaar vngen Her Tidemand / hand
rider gennem Rosens Lund : Der møder
hannem Bondens wæne Hustru / alt i saa
onder en stund. I ride nu

3 Hør du kiære Bondens Hustru / vil du
vise mig til by : Jeg giffuer dig gaffue oc
skenck saa stor / en Kiortel aff Lundiske ny.
For den der mig torde bie om en afften.

4 Veyen vil ieg dig vise saa gierne / mig
tyckis du eft det fuld vel værd : Jeg følger
saa nødigt en drucken mand / vor HErre
være i vor ferd. For den der mig

5 Der hand kom ind i Bondens gaard/
der led det end da værre : Hand slog oc ban-
det saa halt om sig / oc tenckte saa lidet paa
vor HErre. I ride nu til Linden met.

6 Bondens Hustru gaar til oc fra/hun biu-
der hannem aff det beste : Men huad hand
meente hende der imod / det vaar vdaff det
verste. I ride til Linden met.

7 Hun lagde hannem paa en Seng vaar
god/

god aff Bulster oc Silcke hin røb : Førend hun kom vdi første søffn/oc alle hendis Dørre hand brød. I ride nu til Linden met.

8 Hand hug hende met sin Kaarde skarp/ hand drog hende i sit Haar : Haffde icke Ollet været hans Herre / hand haffde det aldrig giort. I ride nu til Linden met.

9 Nu haffner i faaet eders vilie frem / oss begge til lidet gaffn : Jeg beder eder for den Offuerste Gud/ i sige mig aff eders naffn.

10 Hesten rider ieg Abildgraa / min Kaabe er stribet oc blaa : Nogle de kalde mig Her Tidemand / oc faa lade de mig gaa.

11 Oc tack saa haffue goden Bonde / hand ganger for Kongen at kære : Min Hustru er met vold tagen / derfaare saa kommer ieg hære. I ride nu til Linden met.

12 Det vaar Daner Konning bleff vred/ oc tog hand til sin Kniff : Haffuer nogen aff mine Hoffmend det giort / det skal kaaste hans Liff. I ride nu til Linden met.

13 Det melte hand den dristig Bonde/oc saa tog hand oppaa : Nogle de kalde hannem Her Tidemand som der gaar saffden fra.

14 Oc det vaar Daner Konning saa brad/ hand slog sin Haand mod bord : Det ord vilde ieg icke selff haffde sagd / for Landet som det staar:

I tale

15 I tale til Her Tidemand / hand kom-
mer her ind til mig : Jeg dømmer paa han-
nem ret ingenlunde / førre hand maa suare
for sig. I ride til Linden met.

16 Frem traad hand bolde Her Tidmand /
hand suaret saa drisselig : Du lad din husfru
tilstede komme / hun klager so icke offuer mig.

17 Det da vaar den sorgfuld Bonde / hand
sig offuer Agsel saa: Hiss:t kommer hun hu-
stru Gunder / hun rider paa Ganger graa.

18 Det suarede Bondens væne husfru / oc
Gunder vaar hendis naffn: Gud naade oss
begge Her Tidmand / wi ere saa vist i saffn.

19 I mindis vel bolde Her Tidmand / der i
vaar i vor Gaard : Den brune Miød den
klare Vijn / den vaar for eder wspaard.

20 Den Brune Miod den klare Vijn / for
eder oc alle eders Suenne : Det giorde ieg
paa min Hoßbonds trøst / oc selff vaar hand
icke hiemme. I ride til

21 Jeg lod eders Seng aff Silcke rede / som
Riddere pleie at soffue : Saa lod ieg eder til
Senge følge / met Kerte oc brendendis Lue.
I ride til Linden met.

22 Saa gick ieg mig met Børn at huile / som
ieg vaar vaand at giøre : I mindis vel bolde
Her Tidemand / i slog op alle vore Dørre.

Vel

23 Vel fem vdaff mine neste Møer / dem giorde i Bane saar : De tre vdaff mine giessuiste Suenne / de ligge vnder sorten Moer. I ride nu til Linden met.

24 De opstod Herre Peder hans Fader / hand vaar en Heldt saa sterck : Jeg biuder for hin vnge Her Tidemand / min Hest oc tusinde Marck. I ride nu til Linden met.

25 Der til suarede Daner Konning / Her Tidmand for Dømen stod : Jeg løste hannem met tre tusinde Marck / kunde ieg det suare for Gud. For den der mig torde bie om en afften.

26 Det melte hand da Her Tidmand / den tid de ledde hannem bort : Icke vilde ieg vurde at lade mit Liff / haffde hun icke været saa sort. I ride nu til Linden met.

27 Der til suarede Dansker Dronning / hun melte it Ord met ære : Huad heller at hun vaar sort eller huid / skulde du haffue ladet hende være. For den der mig torde bie om en afften.

28 Saa toge de bolde Her Tidemand / fulde hannem paa grønen Vold : Saa hugge de hannem hans Hoffuet fra / alt offuer hans eget Skiold. I ride nu til Linden met.

Erick

Erick Pychessøn bliffuer Halshuggen til Stockholm.

DEnne efterfølgende Vise quædis almindeligen om Erick Styggissøn oc meenis aff nogle / at hand skulde vøret greben aff de Suenske vdi Feide tid / oc mefaren som Visen indholder. Men der om findis intet vdi vore eller de Suenskes Historier. Alene neffnis Her Erick Nielssøn aff Jutland / som Kong Erick Pomer sætte met fem hundret mend til Hoffuitzmand paa Stockholms Slot at tage vare paa i hans fraværelse. Dog hureledis hand er kommen der fra / formeldis intet synderligt. Men om Erick Pychessøn / eller som de Suenske neffne hannem / Puchenssøn scriffnis klarligen / at hand ved denne tid / Anno Dñi 1436 Er vorden wsamdrectig met Suerigis Rigis Marsk Her Carl Anndssøn i Suerig / oc hyllede Dale Karlene oc andre fleere steds Bønderne i Landet til sig / oc kommer til Slactning met hannem. Oc der Her Carl formerckte / at hand icke met macten kunde bestaa hannem / lagde hand sig vdi en venlig fordrag met hannem til Vesteraars. Oc som de der vaare forsamlede vdi Graabrødre Closter / oc Erick vilde icke vige Her Carl / bleff der met trædskhed giort en slem røg oc damp vdi Conventzstuen / oc Her Carl begerede aff den Ørsage / at de skulde drage ind paa Slottet oc fordrage sagen. Hvilcket skeede / oc der offuer lod hand fange Erick Pychessøn / oc forsende hannem saa strax til Her Christen Nielssøn Rigens Drost til Stockholm / oc der bleff hand selff Halshuggen / oc hans neste Raad Hans Martenssøn bleff Steylet / imod all den Tryghed oc Leide / som dem vaar tilsagd aff Her Carl / oc Erchebispen Cluff aff Vpsal / oc

Biscop

Biscop Thomas aff Streugenes met andre gode Mend / haffde sagd god faare. Huilcken dennem saa hart fortrød/at de aldrig siden den dag/vilde søge til nogen Mode eller Land dag ey heller vd deele Sacramentet der effter deris gantske Liffs tid. Saa det synis fast trøligt / at denne Vise er lagd her om baade aff Omqueds-ningen oc anden Om-stende.

XVIII.

1 DE Bønder de klage dem op paa Land / de Hoffmend der de vdride De klage sig for Erick Pychessøn/ hand maatte sin Leide icke nyde. I Dalen der kommer hand aldrig.

2 Men det vaar Erick Pyckessøn / hand skulde til Closteret fare : Der møder hannem Her Earl Knudssøn/ som HErre Gud lod det saa være. I Dalen der

3 Oc hør du Erick Pychessøn / huad ieg morne sige til dig : I dag saa skalt du være min gest/oc faa dig Mad met mig.

4 Saa gierne vil ieg din gest være / oc faa mig Mad met dig : Viste ieg du vaar min fuld tro Ven / vilde ingenlunde suige mig. I Dalen der kommer hand aldrig.

5 Her stander ieg i min Saddens trøye/ oc i mine Sølffspente sko : Christ suige den vdi Himmerig/hin anden suiger i Tro.

Saa

6 Saa toge de da huer anden om haand/ oc fuldis i Kircken ind : Der lydde de paa den hellige sang/ oc hørde dem Messe til ende.

7 De toge huer anden om huiden haand/ skulde være huer andens geste : Men icke viste Erick Pychessøn andet / end det vaar meening hin beste. I Dalen der

8 Vde saa stode de Suenske hoffmend/ de ere saa gladefør : Foruden hin gode Erick Pychessøn / hand riffuer i hoffuet oc haar. I Dalen der kommer wi aldrig.

9 Alle da sidde de Suenske hoffmend / de dricke baade Miød oc Vijn : For vden hin gode Erick Pychessøn / hand blegner om huiden Kind. I Dalen der

10 Alle da sidde de Suenske Hoffmend / oc dricke Miød aff horn : For vden hin sorgfulde Erick Pychessøn / hand sortner som en Jord. I Dalen der kommer

11 Ind da kom den liden smaadreng / vaar klæd i Kiortel gryn : Men du skalt hente mig Bolten ind / som ieg skal hannem i spende. I Dalen der kommer

12 Oc du skalt hente mig Bolten ind / som hand skal fangen i bliffue : Saa føre wi hannem til Stockholm hen / den vnge Her Drost at giffue. I Dalen der

Der

13 Der til suaret den Liden Smaadreng/
hans Ord de fulde gaat skeel : Før end ieg
vil hente eder Bolten ind / mit Liff da Lader
ieg selff. I Dalen der kommer
14 Saa toge de strax den fangen Mand/
oc førde hannem nøgen til Hest : Foruden
hans eniste Skiorte smaa / hun vaar han-
nem aller best. I Dalen der
15 Saa førde de hannem at Gaden frem/
som Folcket stod aller flest : Oc vde da stod
den Suenske Drost / hand glæddis fast ved
denne gest. I Dalen der
16 Hueden kommer oss denne rige fange/som
holder paa Ganger graa : Det er forwist
Erick Pyrhesson/i dag sit Liff lade maa.
17 Oc det vil ieg for sanden sige/ hand heng-
dis i Galie greeu : Hannem fulde saa nær
den liden smaadreng / hand hengdis ræt vn-
der hans Been. I Dalen der kom-
mer hand aldrig.

Hans Scriffuer hand tiener/ etc.

DEt haffuer været tuende naffnkundige
Scriffuere paa en kort tid paa Kiøbenhaffns
Gloe / som haffde haffd begge liden lycke til deris
Hofftieniste/ thurelunde der ellers haffuer været
met deris sag / der om dømer alleene den som alls
ting dømmer retfærdeligen. Den ene hæde An-
ders Scriffuer/vaar Konning Hans meget kiær

oc høyt antagen for sin tienste. Men der siges at hand skulde der offuer hoffmodet sig / oc foragtet baade Adels personer / oc andet got Folck. Saa faare hand bleff hadt aff mange / oc paa det sidste forferd / at hand skulde slagen Kongens Pendinge vnder sig / oc der offuer er hand kast i det blaa Tarn oc pint / men dog icke bleffuen stadig ved sin bekiendelse / som oc Kongen selff paahørde. Der nest er hand hendømt til Galgen / oc standen sin straff. Anno Domini / 1494. Men strax der effter scriffuis at Kong Hans er falden vdi en stor oc sterck Melancholi / huilcket nogle meente for dette sag skyld / dog nogle meene anderledis / etc. Denne anden / Hans Scriffuer / som her omtalis i Visen / er det gaaet fast itge saa / vdi Kong Christians den fangens tid / at hand haffuer mißbrugt sin Herris gunst oc hyldist / oc er der offuer vorden hoffmodig oc trodsig / indtil paa det sidste / at hans Vogn heldte / oc mand haffuer skudt der effter / saa at hand er offuerilet oc tagen om Hoffuedet / oc kast i Fengsel / oc hans Regenskaff er hannem forualdt i midler Tumult / saa hand kunde der met icke bestaa / oc maatte gaa den Gang som den anden gick / bleff hengd paa S. Martens afften vden for Kiøbenhaffn / Anno Dñi. 1516.

XIX.

1 HAns Scriffuer hand tiener i Kongens Gaard / hand tiener sin Herre det beste hand formaar / der om saa ville wi sionge : Der tiente saa mange i Kongens Gaard / men somme de iagde hannem had paa / met falske Hierter oc Tunger.

Hans

2 Hans Scriffuer gaar for sin Herre at staa / ville i mig høre huad Rætten formaa / ieg haffuer eder tient met ære : Jeg haffuer eder tient met falsk oc suig / som Gud skal være trofast mod mig / naar ieg skal Liffuet ombære.

3 Den tid ieg foer til Norge Land / ieg tiente eder som en Christen Mand / baade Guld oc Sølff eder skenckte : Nu er ieg for eders Naade forført / met falsk oc suig saa er det giord / det kunde i selff betencke.

4 Den ieg haffde der til staaldbroder min / ieg skenckte hannem baade Mjød oc Vijn / oc heldst vdaff det beste : Hand vil mig icke saa lang frist giffue / at ieg maa være en dag i Liffue / saa naade mig JEsu Christe.

5 De toge Hans Scriffuer paa Kiøbenhaffns Vold / hand raabte paa Gud fem tusind fold / Gud lade for Synden stande : De bunde hans hænder met bond saa stercke / saa saare da monne hans Hierte vercke / saa stride hans Øyne de runde.

6 De sætte Hans Scriffuer i Taarnet ind / oc hannem rand taare paa huiden kind / saa saare monne hand sig vndskylde : I huor Hans Scriffuer hand ganger frem / da raader hand baade Quinde oc Mand /

I voete eders Børn for Herre Hylde.

7 Det er den løn som ieg skal haffu' / alt for min Tieniste saa mangen god dag / saa hielp mig JEsu Herre : De ledde Hans Scriffuer for vden by / hand løffte sine Øyen saa høyt i Sky / hand saa den Galie der være.

8 Nu beder ieg eder baade Quinde oc Mand / i bede for mig aff hiertens grund / Gud vilde mig Synden forlade : Oc det brende Liuss i klaren Sky / det maatte vel see baade fattig oc rig / Gud teede met hannem sin Naade.

9 Gud teede met hannem sin rætuijss dom / den tid hand ned aff Galien kom / i Kirckegaarden bleff hand begraffuen : Det er it Exempel aff Himmelen stort / om Jule nat lagdis hand i Jord / det siger ieg eder mine Venner.

Her haffue wi nu ende paa de gamle Viser / som oss paa denne tid syntis at lade vdgaa Sette her hoss / som en tilgifft / tuende Viser om de fornemste Byer oc Stæder her ere vdi Riget. Denne første er dictet effter den fadson som Ranilds Vise er giort / oc indholder naffn paa alle de Kiøbstæder som vnder Danmarckis Krune beregnis / fra Renßborg indtil Skaffuen / oc saa igennem Øerne indtil Affsker i Skaane paa den Suenske Grentze.

Oc

1 DEt det springer nu saa vide om Land/
Rensborg er tagen til fange : Sleß-
uig kom icke til Husum i Aar / hafde Flentzborg vist det skulde saa gange: Sønderborg maa lide det yndkeligste mord Som Obenraa vaar spaad for lange.

2 Tønding rider at Bredsted ind / Tønder bød Ribe god dag sin Herre : Christ vocte dig Vedel oc saa Colding / Varde/ Ringkiøbing / oc Lynuig met ære : Hodstedbro / Tidsted / Nykiøbing i Mors / vnder Viborg Skiffue vil være.

3 Høring oc Seby oc der til Skaffuen/ Hoffbro oc Grenga / Ebletofft forgætte: Mariagger tien Randers oc Olborg By/ den geffuiste de Aarhuss acte : Kalundborg bær Slauels vdi sin faffn / Kaarsfør det icke formaatte.

4 Faaborg vil fare til Asnes by / for Medelfars Penning oc klæder : Men Othense tager fra Bogense sit Liff / Kerteminde hun der til raader : Nyborg vilde bære den krune i Aar / Suenborg effter Arrekiøbing leder.

5 I hugge aff Nagskoff hænder oc føder/ oc Marieboes øyen vdstinge : Saxkiøbing giør paa Surkiøbing det mord / som Nyskød oc Rukiøbing skal tuinge : Men all den

pine som Nykiøbing bær / det er for Stiø-
kiøbing ene.

6 I hugge aff Stæge ey Hæuder ella
Fødder / Oringborg beholder sine Øyne:
Men Neflued skal bliffue Skeiskør hendis
død / som Præstø monne fortiene : Hed-
ding skal lide saa haard en straff / at Kiøge
skal quælis vdi pine.

7 De de ledde Roskild aff Kiøbenhaffn vd/
Ringsted vræd hænder saa saare : Alle de
Weyrmøller for Slangerup staar / de felde
for Holbeck taare : Nykiøbing bød Sø-
borg tusind god nat / Helsingør bad Hel-
singborg vel fare.

8 De fulde Landskrune til Lunde by / hun
saae der Malmøes Spir opstande : Chriſt
signe Trælborg oc Falsterbo / fra Ydsteds
oc Aahuses vaande : Haffde Semmers-
haffn bleffuen hoss Vee i Aar / Sylleøborg
gick Lyckow til haande.

9 Haffde Varbierg i Lauholm en Ven/
Engelholms bud til Halmsted vilde bære.
Falckenberg til Kongsback sende sit bud/
Lunterthun gaff Elleholm liden ære : Chriſt
signe Tommerup oc saa Affkee / Rodne-
by deris hiertens kiære.

10 I bede for Viibby paa Gudland staar/

for

for Rodne paa Boringholm hin brede : I læse en Pater noster for Suanickes Siæl/ Aakircke formilde sin Vrede : At Nexø maatte fare fra Lybsk mand bort / vnder Danst mands ro oc glæde.

DEnne anden Vise om Kiøbstæderne er icke om de besynderligste Stæder oc Byer/ som Domkircker ere vdi/ oc er denne Vise lagd om Doctor Marten Børup / som vaar en naffnkundig oc lærder mand i Aarhuss/ dog hand huercken giffuer Aarhuss eller de andre nogen synderlig loff/ vndertagen Kiøbenhaffn alleene for Høysko lens oc Kongelig Hoffslt Slottens skyld / dog huer aff de andre ere vel ellers saa berømmelige/ huad heller mand vil see til Gammelheden eller andre Omstende oc god beleilighed. Huad den gode Mand ellers haffuer rørt til denne Dict / som mand ellers maatte vel kalde Libellum famosum/ om den haffde veret giort i vor tid Men effterdi den haffuer været brugelig her ind til i Riget/ lade wi den saa løbe her hen vnder de andre.

I

CLericali & Regali turba,
Gaude HAFNIA:
Non est talis, nec æqualis
Civitas in DANIA.
Artium officina
Omnium pulcherrima,
Merces exerces,

Staatsbibliothek München

Colligis & possides
Per terrarum spacia.

II.

Tace LUNDIS rusticalis,
Nisi quid Ecclesia.
Time RIPIS ripam maris,
Ingenijs viges & moribus.
Campestris clama VIBERGIA,
Ure tua stramina,
Contentiosa, famosa
Litium certamine
Et judicum prudentia.

III.

Culus mundi, vis confundi: Villula
BURGLANensis insula:
Monachorum stringe lorum,
Tota tua gloria:
Mane par OTTHONIA
Sed fuisti Domina:
Dedisti, cœpisti
Dominos Monachos
Ergo manes famula.

IIII.

Nullus ergo te laudare
Audet ARHUSIA:
Nam qui tecum vult regnare,
Deducis per avia:

Uteris

Uteris astutia
Plusquam sapientia:
Prelatum pergratum,
Temere perdere
Audes in malicia.

V.

SLESVIGA luto oblita,
Pone supercilia:
Caput & pedes perdita:
Langves ad officia:
Vita in piscículis,
Frigida, rigida,
Tota penè exanimis:
Regum bibis sangvinem,
Hoc habes præconium.

VI.

Ex loquace ore tace
Garrula ROSCHILDIA:
Quid de tuo gaudes clero,
In tua superbia;
Quis de tua copia,
Ut Petrus de Scotia:
Tam mirificè docere
Dogmata plurima:
Posit jam in DANIA.

VII.

Civitates DEO gratas,
Vos conſervet Trinitas:
Nam ſanctorum plurimorum,
Vobis floret ſanctitas:
Clemens & Laurentius,
Chetillus & Lucius,
Canutus & Lambertus,
Meritis plurimis:
Maria ſed in omnibus.

FINIS.

Regiſter offuer alle de Viſer/ ſom findis vdi denne Bog.

Ville wi haffue Læſeren paaminde/at der findis vdi den førſte Bog en Viſe meere end Tallet met-fører/ oc tuert imod findis i den anden Bog en Viſe minder end Tallet i ſig ſelff vduiſer.

Vdi den Førſte Part findis diſſe efterfølgende Viſer.

1. Danſke Kongers Tall oc Naffn.
2. Hertugen reed fra Colding.
3. De Longobarders vdgang aff Danmarck.
4. Langbeen Riſers oc Vidrich Verlans Kamp.
5. Oc de vaare ſiu oc ſiuſindstiue.
6. Greffue Gunnelin oc Her Iffuer Blaa dets
7. Den førſte Viſe om Fru Grimild (Kamp.
8. Den anden Viſe om Fru Grimild.
9. Den tredie Viſe om Fru Grimild.
10. Meſter Hildebrands Viſe. (ger Danſke.
11. Vlff van Jern. 12. Sterck Diderich oc Ol-
12. Løwens oc Kong Tider. Kamp imod Lind-
13. Burmand oc Olger Danſke. (ormen.
14. Berner Riſſ oc Orm ynger Suend.
15. Suend Vonned'
16. Stuard Snaren Suend.
17. Berner Riſſ oc Orm vnger Suend.
18. Wimmering Tand.
19. Huitting Helfredſſon/ oc Iſald Konning.
20. Lider Grim. oc Kampe. aff Bertings Land.
21. Tord aff Haffsgaard oc Toſſe Greffue.
22. Alff i Odders kiær.
23. Suend Felding. (Danmarck.
24. Suend Felding fører Dronning Indre indt
25. Her Ribolts Kamp met Dragen oc Aller hin-

Vdi den Anden Part aff denne Bog/ findis disse efterfølgende Viser.

1. Eline Bondens Hustru aff Villenskoff.
2. Germand Gladen Suend.
3. Verner Raffn.
4. Dalby Biorn.
5. Hedebyes Giengangere.
6. Rosmer Haffmand.
7. Den anden Vise om Rosmer Haffmand.
8. Den tredie Vise om Rosmer Haffmand.
9. Eluer Høy
10. Saa vinder den Suend sin Jomfru.
11. Greffuens Daarters/ aff Vendel/ ynckelige Giftermaal.
12. Erland Kong. Søn tager Eline vnge Axel
13. Orm vnger Suend. (uolds Moder til ecte.
14. S. Oluff Kong i Norge.
15. En anden Vise om S. Oluff Kong i Norge.
16. S. Anud Konning i Dannemarck.
17. S. Anud Hertug i Venden.
18. Kong Erick Emune slagen aff sorte plog.
19. Her Tidmand.
20. Vnge Suercke Konning i Suerige.
21. En vnger Frøiche fortis aff Dannemarck til Suerige.
22. Konning Valdemar afferdiger sine Legater efter Dronning Dagmar.
23. Drosing Dagmars hiemferd til Danemarck.
24. Dronning Dagmar spaaes aff en Hawfrue/ at hun skal dø aff Barnfødsel.
25. Dronning Dagmars dødelig Affgang.
26. Dronning Berngerd.
27. Konning Valdemars fengsel.
28. S. Erick Konning i Dannemarck.
29. Den første Vise om Marsk Stig.

Den

30. Den anden Vise om Marsk Stig.
31. Den tredie Vise om Marsk Stig.
32. Den fierde Vise om Marsk Stig.
33. Marsk Stigs Døttere.
34. Der gaar Dantz paa Riber Gade.
35. Ranild beder legge Sadel paa Hest.
36. Ranild bliffuer affliffuet.
37. Dronning Ingeborg Erick Menueds.
38. Ronning Erick's Tog ind i Mekelborgs land.
39. Kong Byrge i Suerige lader tuende sine Brødre suelte ihiel i Tornet.
40. Kong Hogen Hogenssøns dødelig affgang vdi Kirckevog paa Orckens.
41. Greffue Gert aff Holsten bliffuer slagen aff Her Niels Jepsøn i Randers.
42. Her Bugge bliffuer slagen imod Kongelig
43. Kongens Søn aff Engeland. (leide.
44. Dronning Marg. Konning Valde. Daatter offuerwinder oc fanger Konning Albret aff Suerige.
45. Konning Christoffer nedlegger de oprørske Bønder i nørre Jutland.
46. Kong Christ. den 1. Oc Her Iffuer Arel.
47. Kong Hans fester Dronning Kirst. aff Missen
48 Kong Hans taber det Slag i Dytmersken.
49. Kong Christians den fangens Vise.
50. Kong Frederich den 1. Annamer Dannemarck.
51. Kong Christian den 3. velies til Kong/oc indtager Danmarck.
52. Kong Christians den 3. Dødelige affgang.
52. Kong Fredrich 2. Vinder Dytmersken.
54. Den merckelig Slactning for Falckenbierg i den Suenske feide.
55. Kong Christian 1111. vdnald Kong til Dannemarck hans Symbolum.

Vdi

Vdi den tredie Part aff denne Bog/ findis disse efftersølgende Viser.

1. Spanie Land oc Myklegaard. (deligt.
2. Her Jon Rimardssøns Scrifftemaal oc En-
3. Liden Danued oc vngen Suend Trøst. (den.
4. Pal. Baar oc Lid. 3. Brød. dræbe huer an-
5. Nilaus Baggissøn oc Brune Her Erick.
6. Stolt Signild hielper sin Broder aff Døds
7. Søster spurde hun anden. (nød.
8. Daatter spurde hun Moder.
9. Her Thule Vognssøn.
10. Jeg stod for min Herris Bord.
12. Paa Linholms Huss.
12. Oluff Strangissøn oc vnge Haffburd.
13. Her Offue bliffuer slagen aff Her Torckild ved Ydsted i Skaane.
14. Minder Her Alff Oreffue aff Tunßberg.
15. En anden Vise om samme Her Alff.
16. De Røffuere de ligge for norden Skoff.
17. Her Tidmand mister sin Hals for Bondens Hustru hand voldtog.
18. Erick Pychessøn bliffuer Halshuggen for Stockholm.
19. Hans Scriffuers Vise.

Her hoss følge tuende Viser om Kiøbstæderne her vdi Riget / den ene paa Danske / den anden paa Latine.

1. Det springer nu saa vide om Land.
2. Clericali & Regali turba.

Prentet i Kiø-benhaffn/

Anno Domini
1619.

Christian Thommasen
Sgenhand
Er Gud Med oss Gud
Kand da verre Imod oss
Si Deus pro nobis quis
Contra nos

Digitized by Google